Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

2008 10 ΧΡΟΝΙΑ 2018

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Κυριακή 5 Μαΐου 2019 • Έτος 11ο • Αρ. φύλλου 554* | Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy | €2,50

Προς ανασχηματισμό το φθινόπωρο

Το παρασκήνιο της παραίτησης του Ιωνά Νικολάου και οι εξελίξεις που σηματοδότησαν νέα κρίση στην κυβέρνηση

Το κεφάλαιο «Ορέστης» και κακοί χειρισμοί από πλευράς της Αστυνομίας προκάλεσαν ντόμινο αντιδράσεων, αλλά και καταιγιστικές πολιτικές εξελίξεις. Ο υπουργός Δικαιοσύνης Ιωνάς Νικολάου υπέβαλε την παραίτησή του, μετά από ένα παρασκήνιο επαφών που είχε με τον πρόεδρο Αναστασιάδη μακριά από το Προεδρικό. Η παραίτηση Νικολάου, σε συνδυασμό με την παύση του αρχηγού Αστυνομίας, θεωρείται πως έδωσε ανάσα ζωής σε κυβέρνηση και ΔΗΣΥ σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο. Αυτές οι εξελίξεις άνοιξαν και πάλι το κεφάλαιο του ανασχηματισμού, ο οποίος θεωρείται δεδομένος φθινόπωρο. Πού θα βρίσκεται ο Ιωνάς και ποιος θα τον διαδεχθεί είναι τα ερωτήματα που τίθενται σήμερα, ενώ από τον Οκτώβριο ανοίγει ο δρόμος για νέα πρόσωπα, που ίσως σηματοδοτήσουν την επανεκκίνηση που χρειάζεται μία ήδη κουρασμένη διακυβέρνηση. **Σελ. 4-5**

Σημαντικές για το μέλλον της Ε.Ε. αυτές οι εκλογές

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Στις ευρωκάλπες της 26ης Μαΐου τις έξι έδρες της Κύπρου διεκδικούν 17 συνδυασμοί, αποτελούμενοι από 72 πρόσωπα. Ο προεκλογικός συρμός, στην τελευταία καμπή, έκανε σταθμό στο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Λευκωσίας, όπου οι υποψηφιότητες υποβλήθηκαν επισήμως και οριστικά και όπου ο φακός συνέλαβε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον ενστάντανέ. **Σελ. 16**

Ευθύνες στην Αστυνομία από τρεις νομικούς

- **Ανδρέας Αγγελίδης:** Δεν έπρεπε να την προκαλέσει και να αποδεχθεί την παραίτηση Ιωνά Νικολάου ο πρόεδρος της Δημοκρατίας.
- **Κρις Τριανταφυλλίδης:** Εφόσον δεν έδωσε παραίτηση ο αρχηγός της Αστυνομίας στον πρόεδρο της Δημοκρατίας ο ίδιος θεωρεί ότι δεν ευθύνεται.
- **Αντώνης Γλυκής:** Η κοινωνία δείχνει τον ρατσισμό που τη διακατέχει δεδομένου ότι τα ελλείποντα πρόσωπα δεν ήταν Κύπριοι. **Σελ. 6**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ Σελ. 7

Η Τουρκία απέρριψε ενδεχόμενο άτυπης διάσκεψης

- **Θέλει λύση βελγικού μοντέλου με κυρίαρχη τουρκική βάση.**

ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ

Εκτός πλάνου συγχώνευση ΔΗΚΟ-Αλληλεγγύης

Απορρίπτει κατηγορηματικά τα σενάρια συγχώνευσης ΔΗΚΟ-Αλληλεγγύης εξαιτίας και της συνεργασίας στις ευρωεκλογές η πρόεδρος της Αλληλεγγύης Ελένη Θεοχάρους. Μιλάει για την άνοδο του ΕΛΑΜ, σημειώνοντας πως η Πολιτεία εξέθρεψε το ΕΛΑΜ, διότι το χρειάζεται, είτε ως μπαμπούλα, είτε ως παρακαταθήκη ψήφων. Αφήνει ανοικτό το σε ποια ομάδα θα συμμετάσχει στο ενδεχόμενο εκλογής της και αποκαλύπτει πως όνειρό της είναι η κατασκευή μητροπολιτικού μετρό στην Κύπρο. **Σελ. 9**

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ

Η οικολογία απάντηση στην Ακροδεξιά

Ο πολιτικός κόσμος άργησε να αντιληφθεί τι σημαίνει Ακροδεξιά, λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, σημειώνοντας πως απάντηση στην Ακροδεξιά είναι η δημοκρατική και οικολογική πολιτική. Αποκαλύπτει πως τα πράσινα κόμματα βρίσκονται σε συντονισμό για τη διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής στην Ε.Ε. την επόμενη πενταετία. **Σελ. 15**

ΑΘΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

«Φτάνει πια» στις πολιτικές Αναστασιάδη

Οι συνέπειες είναι ήδη εμφανείς από την επανεκλογή του Νίκου Αναστασιάδη, αναφέρει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Άθως Γεωργίου, σημειώνοντας πως στην πρώτη εκλογική μάχη, μετά την επανεκλογή του, θα πρέπει να σταλεί το μήνυμα πως φτάνει πια. Μιλάει για τους στόχους του αν εκλεγεί, αλλά και για την πορεία του ΓεΣΥ. **Σελ. 15**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ

Το ΓεΣΥ θα βάλει τέλος στους εράνους

Οι αντιδράσεις από ορισμένους κύκλους θα επηρεάσουν την ομαλή λειτουργία του ΓεΣΥ, δηλώνει στην «Κ» ο Δημήτρης Λαμπριανίδης. Επισημαίνει ότι η προσφορά στους πολίτες καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών υγείας θα αναβαθμίσει το βιοτικό τους επίπεδο και θα δώσει τέλος στους εράνους για θεραπείες. **Οικονομική, σελ. 4**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** Σελ. 2
  Πώς
- **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** Σελ. 13
  Εις μνήμην...

Σηκώνουν άγκυρα για μαρίνα Πάφου

Μέτρα για την αποφυγή λαθών

Τις υπηρεσίες εξειδικευμένων συμβούλων για διαμόρφωση των όρων του νέου διαγωνισμού για τη μαρίνα Πάφου και να αποφευχθούν λάθη του παρελθόντος βρίσκεται το Υφυπ. Ναυτιλίας. Ελπίδες ότι η κατασκευή θα αρχίσει μέσα στο 2020 εκφράζει ο Φ. Φαίδωνος. **Οικονομική, σελ. 5**

Παιχνίδια ρίσκου στη Βενεζουέλα

Αποτυχημένο διάβημα Γκουαϊδό

Η Βενεζουέλα προσπαθεί να ισορροπήσει σε τεντωμένο σκοινί με την κυβέρνηση του Νικολάς Μαδούρο να παραμένει στην εξουσί. Φημολογείται σκοτεινό παρασκήνιο πίσω από την απόπειρα της αντιπολίτευσης να ανατρέψει την κυβέρνηση Μαδούρος. **Σελ. 20**

Μεταστεγάζονται τρία υπουργεία

Το Εσωτερικών, το Εργασίας και το Υφυπουργείο Ναυτιλίας

Σε κτήρια που έχουν περιέλθει στα χέρια τραπεζών λόγω της διευθέτησης για τα ΜΕΔ και της πρώην ΣΚΤ στρέφεται η κυβέρνηση για μεταστέγαση των Υπουργείων Εργασίας, Εσωτερικών, καθώς του Υφυπ. Ναυτιλίας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το Υπ. Εργασίας μεταφέρεται στο παλαιό κτήριο της Λαϊκής Τράπεζας στα φώτα του «Καλησπέρα» στην είσοδο της Λευκωσίας. Το Υπ. Εσωτερικών, που στεγάζεται στο κτήριο της Αρχιγραμματείας και το οποίο είχε κριθεί ακατάλληλο, μεταφέρεται στο παλιό κτήριο της FBME, κοντά στο Hilton. Το Υφυπ. Ναυτιλίας μετακομίζει σε ακίνητο στην οδό Γλάδστωνος στη Λεμεσό. **Οικονομική, σελ. 3**

Εκλογές με σκάνδαλα και παροχές

«Δώρα» αξίας 1,2 δισ. φέρνουν στους Έλληνες οι ευρωκάλπες

Η κυβέρνηση Αλέξη Τσίπρα μπαίνει στην τελική ευθεία των ευρωεκλογών με όπλα της τις παροχές και τη σκανδαλολογία. Ο πρωθυπουργός της χώρας θα ανακοινώσει το συντομότερο μια σειρά από μέτρα της τάξης του 1,2 δισ. ευρώ, με κυβερνητικά στελέχη να προεξοφλούν πώς ό,τι ανακοινωθεί έχει το πράσινο φως των θεσμών. Η κυβέρνηση θα επιδιώξει να κρατήσει εκτός αντιπαράθεσης τα εθνικά θέματα, τα οποία εισέρχονται σε κρίσιμη φάση, όπως καταδεικνύει η μετακίνηση του τουρκικού γεωτρύπανου στην κυπριακή ΑΟΖ. Σύμφωνα με όλες τις τρέχουσες δημοσκοπήσεις ο ΣΥΡΙΖΑ με τη ΝΔ τηρούν απόσταση ασφαλείας. **Σελ. 18**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Οι προτεραιότητες

Η παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης και η παύση του αρχηγού Αστυνομίας εντάσσονται στο πλαίσιο της αποκατάστασης πολιτικών και διοικητικών ελλειμμάτων που, στην περίπτωση των κατά συρροή εγκλημάτων, όπως βάσει αποκαλύψεων και εξελίξεων παρουσιάζονται, εξέθεσαν την κυβέρνηση απέναντι στην κυπριακή κοινωνία και τραυμάτισαν το κύρος του προέδρου. Εκείνο, ωστόσο, που είναι εξαιρετικά σοβαρό, διότι εκθέτει την Κύπρο διεθνώς είναι ότι τα ελλείμματα στη διερεύνηση καταγγελιών, αφήνουν εμφανώς εκτεθειμένες τις αστυνομικές αρχές Κι αυτό γιατί προδίδουν αδιαφορία στον σεβασμό της ανθρώπινης ζωής αλλοδαπών και ιδιαίτερα εργαζόμενων αλλοδαπών στον τόπο μας. Μια αδιαφορία που αγγίζει δυστυχώς το απεχθές πρόσωπο του ρατσισμού. Υπό τας περιστάσεις κυβέρνηση, Βουλή και δικαιοσύνη πρέπει να ανατάξουν προτεραιότητες άμεσα ώστε να θωρακίσουν την Κύπρο και ας μείνουν πια οι καρέκλες σε έσχατο πλάνο.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΘΕΑΜΑ

Ντοκιμαντέρ για όλες τις ηλικίες από το Netflix

Η δημοφιλής πλατφόρμα εμπλουτίζει το περιεχόμενό της, προσφέροντας στα εκατομμύρια των συνδρομητών της ντοκιμαντέρ για όλα τα γούστα. Οι λάτρεις των ντοκιμαντέρ μπορούν πλέον να απολαύσουν μέσω της πλατφόρμας εκπομπές για τον αθλητισμό, όπως το «Losers» ή το Fyre για τη διαστρέβλωση. **Ζωή, σελ. 1**

ΠΡΟΣΩΠΟ

Ο Σωκράτης Σινόπουλος, μετρ της λύρας στην «Κ»

Ο σημαντικότερος διεθνώς αναγνωρισμένος δεξιοτέχνης της πολίτικης λύρας Σωκράτης Σινόπουλος μιλάει στην «Κ» και λέει ότι πια έχουμε περάσει τη φάση της διάσωσης, ότι τα πράγματα πρέπει να τα κάνουμε όπως οι παππούδες μας. **Ζωή, σελ. 8**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Το βινύλιο ολοένα και κερδίζει το χαμένο έδαφος

Ο αναλογικός ήχος του βινυλίου εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να συγκινεί ολοένα και περισσότερους. Οι πωλήσεις δίσκων βινυλίου ανεβαίνουν διεθνώς, και πλέον οι δίσκοι αποκτούν και χρώμα. Πολλές εταιρείες επανακυκλοφορούν δίσκους, θέλοντας να ανακυκλώσουν το ενδιαφέρον του κοινού. **Ζωή, σελ. 9**

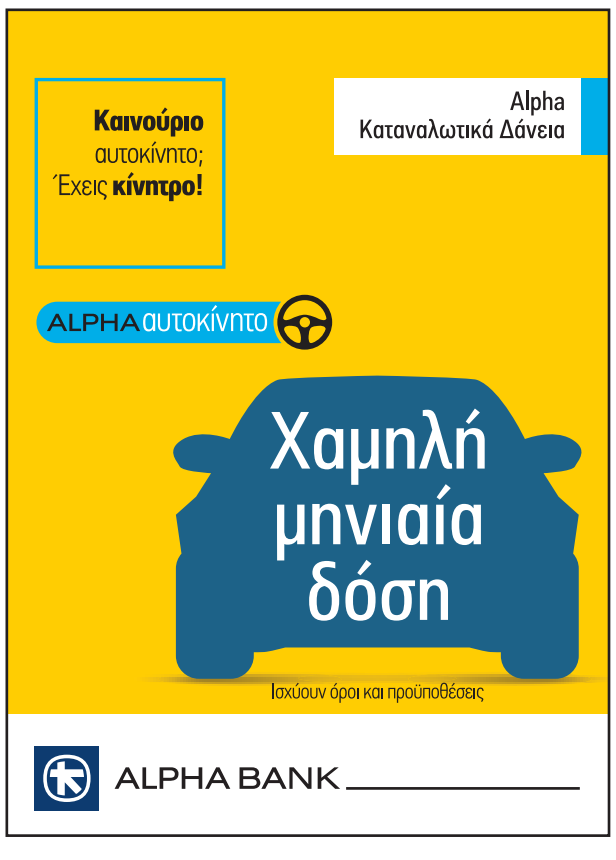

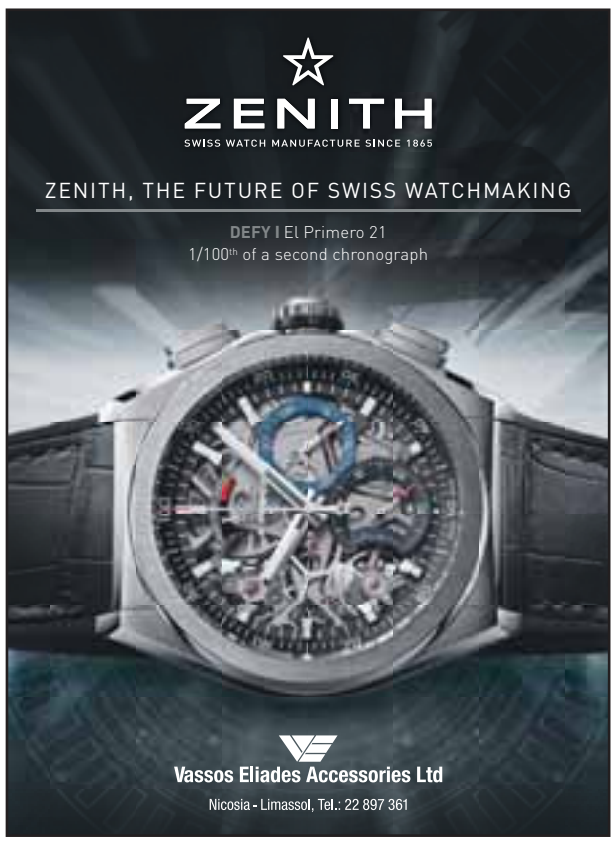

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Πώς

Πώς μπορείς να πάρεις διά της βίας από τα χέρια της μάνας του ένα παιδί; Πώς είναι ανθρωπίνως δυνατό να σκοτώσεις ένα παιδί μπροστά στη μάνα του; Πώς είναι ακόμα νοητό να σκοτώσεις μια μάνα μπροστά στο παιδί της; Πώς είναι με χέρια γυμνά να πνίγεις ένα παιδάκι; Πώς γίνεται να βλέπεις να σβήνουν στα χέρια σου δύο παιδικά ματάκια; Πώς είναι βολετό να κόβεις οριστικά την ανάσα ενός εξάχρονου; Πώς μπορεί η μοιραία επαφή των χεριών με τον λαιμό ενός οχτάχρονου παιδιού να μην προκαλεί αναγούλα, εμετό και σύγκρυο;

Πώς είναι μπορετό μια μάνα, στιγμές πριν πεθάνει, να βιώσει τον άφατο πόνο της ενοχής ότι οδήγησε στο λεπίδι του φονιά το παιδί της; Πώς είναι για μια εικοσάχρονη από Φιλιππίνες, Νεπάλ ή Βιετνάμ, που πληρώνει κάποιες χιλιάδες δολάρια σε ατζέντηδες να τη φέρουν στην Κύπρο για δουλειά, να κάτσει η μπίλια η κακιά και να δουλεύει από τις έξι το πρωί μέχρι τις δέκα το βράδυ καθαρίζοντας το σπίτι της μάνταμ και συχνά και της αδελφής μάνταμ; Πώς είναι να είσαι είκοσι χρονών και εκτός των οικιακών δουλειών να ξεσκατίζεις κι έναν παππού και μια γιαγιά ή και τους δύο;

Πώς είναι να είσαι είκοσι χρονών και να σου βάζει ο σερ χέρι και όχι μόνο; Πώς είναι να είσαι είκοσι χρονών και να «εκπαιδεύεται» με το κορμί σου και το έφηβο καμάρι της καθωσπρέπει οικογένειας; Πώς είναι να είσαι είκοσι χρονών και να μην έχεις την αγκαλιά της μάνας σου κοντά να πέσεις μέσα και να κλάψεις γοερά; Πώς είναι να είσαι γονιός και να μαθαίνεις ότι η κόρη σου που ζει και εργάζεται στην τάχατες ειδυλλιακή Κύπρο και το οχτάχρονο παιδί της έχουν εξαφανιστεί; Πώς είναι στη φτώχια σου επάνω να μην μπορείς να πάρεις το αεροπλάνο και να πας να τους αναζητήσεις;

Πώς είναι να επικοινωνείς με την αστυνομία με χίλια ζόρια και να σου λένε ότι η κόρη σου έφυγε από την Κύπρο, ενώ το περιβάλλον της εκεί και τα ΜΜΕ άλλα να λένε; Πώς είναι να είσαι γονιός στις Φιλιππίνες, το Νεπάλ ή την Ινδία, να ξέρεις ότι το παιδί σου που πήγε στη μακρινή Κύπρο για να δουλέψει έχει να δώσει σημεία ζωής δύο χρόνια ή να σου στείλουν δύο φέρετρα με τις αποσυντιθέμενες σορούς της κόρης και της εγγονής σου;

«Και πού φταίμε οι Κύπριοι;», θα ρωτήσουν οι πιο θρασείς εξ ημών. Τι να πω κι εγώ; Να επαναλάβω αυτό που είπα κάποτε από τούτη τη στήλη; Ότι οι μέρες μου γίνονται ολοένα και δυσκολότερες διότι, όπως είπε ο Νίτσε, «στην τρέλα δεν με οδηγεί η αμφιβολία, αλλά η βεβαιότητα»;

Η βεβαιότητα ότι εδώ οι άνθρωποι βολεύτηκαν σε μια ανεξήγητη νιρβάνα που φέρνει λίγο στον τυχοδιωκτισμό και λίγο στην ηλιθιότητα;

Να πω ότι οι άρχοντες ξανάπιασαν τον παλιό δόλο των θεών και σαν αλχημιστές, έκαναν τόσες προσμίξεις στο ψέμα που ακόμα και οι συμφορές μας, τους έγιναν προσοδοφόρες; Αυτό να πω; Ή ότι φταίει ο Ιωνάς και όχι το κήτος; Ότι πήρε είκοσι μέρες στην κυβέρνηση να αναβλέψει;

Πώς αυτό σημαίνει ότι έφτασε στο μη παρέκει ο πρόεδρος για να αποπέμψει υπουργό και αρχηγό; Ότι η ευθιξία δεν είναι η αυτουργία, αλλά το φύλλο συκής για ένα πολιτικό; Ότι τούτος ο λαός αφέντη μου πάσχει από παιδεία όσο και ο υπουργός που διορίσατε; Με σιγουριά όμως θα πω: Από καταβολής του τόπου οι μαύροι γύπες του μεγάλου τίποτα μαγάριζαν γη κι ανθρώπους, ζώντας με σάρκες ηρώων και κόλλυβα μνημοσύνων. Κι ο Τεύκρος στη Σαλαμίνα δακρύζει που καίγονται ακόμα τα καράβια μεσοπέλαγα. Παράδωσε πνεύμα καημένε κι εσύ. Χώνεψέ το! Εκεί που δεν φτάνουν εφτά σοφοί για την ειρήνη περισσεύει ένας τρελός για την καταστροφή…

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / *Γράφει ο* **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Ο serial killer των αρχηγών και ο θαυμαστός κόσμος των υποψήφιων ευρωβουλευτών

Πολλά ερωτήματα προκάλεσε ο επιστολογράφος Healthy. Ως γνωστόν την Παρασκευή απέλυσε τον αρχηγό Αστυνομίας Ζαχαρία Χρυσοστόμου με... επιστολή. Κάποιοι φοβούνται πως η νέα «εύκολη» μέθοδος, ίσως του γίνει συνήθεια...

Η... καρατόμηση δύο αρχηγών αστυνομίας, μία σε κάθε θητεία του, δημιουργεί νέο ρεκόρ στα χρονικά της Δημοκρατίας. «Ακόμα έναν να φάει θα μιλάμε για serial killer αρχηγών» σχολίαζε προχθές με μαύρο χιούμορ πολιτικός του κυβερνώντος κόμματος. Αλλά και αυτός ο Ζαχαρίας ούτε κουβέντα δεν είπε εξερχόμενος του Μεγάρου. Δεν εξήγησε ας πούμε γιατί δεν υπέβαλε παραίτηση και άφησε τον Healthy να τον απολύσει διά επιστολής. Για να μπορέσει να λάβει πιο νωρίς τη σύνταξή του και να διασφαλίσει κεκτημένα με βάση το συμβόλαιό του, όπως ψιθυρίζεται; Γιατί αν το έκανε για την τιμή των όπλων δεν θα το έλεγε; Γιατί δεν μιλάς, Ζαχαρία; Γιατί δε λες κουβέντα; Μήπως κρατάς κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα;

Σε πολιτικό πηγαδάκι την περασμένη εβδομάδα άκουσα και το νέο ανέκδοτο που κυκλοφορεί από τη Βουλή μέχρι το Δικαιοσύνης και το Αρχηγείο Αστυνομίας: Ποιος θα καταγραφεί τελικά ως ο αναμορφωτής της Αστυνομίας; Ο Ιωνάς; Ο Ζαχαρίας ή ο Αναστασιάδης; Απάντηση: Ο serial killer!

Αγνοούμενος ήταν μέχρι την ώρα που γραφόταν η στήλη και ο νέος υπουργός Δικαιοσύνης και ο νέος αρχηγός Αστυνομίας. Τα σενάρια πολλά και τα ονόματα ακόμη περισσότερα αλλά «ο Healthy μόνο ξέρει»...

Πηγή μου από τον Λόφο της εξουσίας μου έλεγε προχθές ότι επικρατέστερος για τη θέση του αρχηγού είναι ένας, ο υπαρχηγός. Δικαιολογημένα θα διερωτηθείτε «μα υπάρχουν πέντε υπαρχηγοί εν δυνάμει υποψήφιοι για την αρχηγία», και θα έχετε δίκαιο. Ένας όμως συγκεντρώνει τις περισσότερες «θετικές ψήφους» και κυρίως την ιδιαίτερη συμπάθεια του Healthy. Και αυτός είναι ο Κύπρος Μιχαηλίδης. Εκτός από την εμπειρία και τις ικανότητές του έχει και το θετικό ότι βρίσκεται κοντά στην αφυπηρέτηση. Ωστόσο, με τον Healthy ποτέ δεν μπορείς να είσαι σίγουρος...

Ένταση προκλήθηκε την Παρασκευή και σε ένα άλλο πολιτικό χώρο, εκτός από το Προεδρικό.

«Δε λες κουβέντα, κρατάς κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα»...

Στο ΑΚΕΛ. Ασφαλείς πληροφορίες μου από την κυρία Γιαννούλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους της Εζεκία Παπαϊωάννου και ακόμη περισσότερα, κάνουν λόγο για αντιδράσεις από δύο υποψήφιους ευρωβουλευτές του κόμματος. Αιτία η κυκλοφορία της «δήλωσης στήριξης στον Νιαζί Κιζίλγιουρεκ» με τα ονόματα πέραν των 50 ατόμων, πολιτικών, πρώην υπουργών, πρώην προέδρων και υποψήφιων προέδρων (Βασιλείου, Μαλάς), ακαδημαϊκών, καλλιτεχνών και άλλων, όλων του ευρύτερου χώρου που επηρεάζει το ΑΚΕΛ. Σύμφωνα με την καλά πληροφορημένη κυρία Γιαννούλα η αντίδραση των δύο υποψηφίων ήταν έντονη για τη διάκριση που κάνει το κόμμα μεταξύ των υποψηφίων ευρωβουλευτών. Αντιδράσεις υπήρξαν πολύ πρόσφατα και για τη δράση του μηχανισμού του κόμματος υπέρ του Νιαζί Κιζίλγιουρεκ «εις βάρος άλλων κομματικών υποψηφίων».

Είδατε τα πλάνα από την υποβολή υποψηφιοτήτων για τις Ευρωεκλογές; Εγώ τα είδα και προς στιγμή συγχύστηκα. Νόμισα ότι έβλεπα την εκπομπή του Λούη, ή του Λαζόπουλου, ή του Ράδιο Αρβύλα. Τελικά, όμως, ήταν αληθινή, αυθεντική TV, live μετάδοση του δράματος που βιώνουμε και αυτού που μας περιμένει... Μα πώς γίναμε έτσι; Και πού τα είχαμε τόσα πολλά ψώνια κρυμμένα;

Δεν είναι ένα, ούτε δύο αλλά τουλάχιστον τρία τα κόμματα που παίζουν την τύχη τους στις ευρωεκλογές. Όχι μόνο στελέχη, αλλά και πολιτικοί αρχηγοί παραδέχονται πια πως τα αποτελέσματα των εκλογών θα καθορίσουν το μέλλον του κόμματός τους. Κάποιος το είπε και σε κλειστή συγκέντρωση οπαδών του κόμματός του: «Εάν δεν βγάλουμε ευρωβουλευτή κινδυνεύουμε να μη βγάλουμε ούτε βουλευτή»...

ΚΟΥΪΖ: Υπαρξιακό, σχεδόν μεταφυσικό το σημερινό, διπλό κουίζ: α) Η πολιτική ευθύνη υπάρχει; Μπορεί όμως να είναι και αλ α καρτ; β) Η πολιτική ευθιξία μπορεί και να έρχεται αναδρομικά;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

80 χρόνια πρίν στην «Κ»

5.V.1939

Ο ΦΡΑΝΚΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ: [Από τη συνέντευξή του στον απεσταλμένο της «Κ», Σπύρο Μελά] «[...] Επί του πολιτικού πεδίου είμεθα ειρηνόφιλοι – αλλά ειρηνόφιλοι χωρίς θυσίαν της αξιοπρεπείας μας. Δεν θέλομεν και δεν πιστεύομεν εις την δυνατότητα του πολέμου. Εγυρίσατε στην Ισπανία και είδατε τα ερείπια. Η τύχη που περιμένει την Ευρώπη σ' ένα γενικό πόλεμο είναι απαισία. Ο πόλεμος σήμερα δε διεξάγεται κατά μέτωπον μόνο· γίνεται κατά βάθος· και μια ζώνη δεν απαλλάσσεται από τον αιματηρόν τυφώνα του ολέθρου. Η καταστροφή θα είναι τέτοια, ώστε κανένα έθνος δεν θα ημπορή να την πληρώση και γι' αυτό ακριβώς κανένα έθνος δεν είναι δυνατόν ν' αναλάβη και την ευθύνη της. Η καταστροφή θα είναι τόσης εκτάσεως, ώστε και όλα μαζύ τα έθνη δεν θα είναι ικανά να την πληρώσουν. Διότι δεν θα καταστραφούν μόνον αξίαι που εδημιούργησε η παρούσα γενεά, αλλά πολλές γενεές πριν απ' αυτήν. [...]».

ΣΥΛΛΗΨΗ ΘΕΟΥ – ΣΙΑΝΤΟΥ: Είναι ήδη γνωστόν ότι ο εκ των πλέον σημαινόντων ηγετικών στελεχών του Κ.Κ.Ε., και κατ' επανάληψιν βουλευτής Κωνσταντίνος Θέος είχεν επιτύχει να αποδράση μετά του επίσης πρώην κομμουνιστού βουλευτού Γ. Σιάντου ςκαι επτά άλλων σημαινόντων στελεχών του Κομμουνιστικού Κόμματος εκ της νήσου Ανάφης όπου είχεν εκτοπισθή. [...] Συνεπεία των αποκαλύψεων τούτων ήσαν αι ενεργηθείσαι συλλήψεις των κατωτέρω κατονομαζομένων, εις χείρας δε της Ασφαλείας περιήλθον διάφορα σοβαρά στοιχεία εκ των οποίων αποδεικνύεται η στενή συνεργασία του Κομμουνιστικού Κόμματος μετά ωρισμένων κομμουνιστικών υπολειμμάτων.

ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ / *Του* **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Τα άλλα αποτελέσματα στην Ισπανία

Ο ένας τρόπος για να διαβάσει κάποιος τα αποτελέσματα των ισπανικών εκλογών, που έγιναν την περασμένη Κυριακή (28.4.2019), είναι να μείνει στα ποσοστά. Ετσι, βλέπει την ξεκάθαρη νίκη του Σοσιαλιστικού Κόμματος με 28,68% (από 22,63% το 2016), τη συντριπτική ήττα του Δεξιού Λαϊκού Κόμματος με 16,7% (από 33%), την ασθενική άνοδο των φιλελεύθερων κεντροδεξιών, «Κόμμα των Πολιτών» Ciudadanos, με 15,86% (από 13,06%), τη μεγάλη ήττα του Podemos με 14,31% (από 21,15%) και την έκρηξη της ακροδεξιάς Vox με 10,26% (από 0,24% το 2016). Χαριτωμένη πινελιά: σε αυτές τις εκλογές κατέβηκε και ένα κόμμα με τίτλο «Θάνατος στο Σύστημα» που πήρε 46 ψήφους.

Ο άλλος τρόπος να διαβάσει κάποιος τα αποτελέσματα των ισπανικών εκλογών είναι να μετρήσει τον αριθμό των ψηφοφόρων ανά πολιτικό χώρο. Με αυτόν τον τρόπο, τα πράγματα αλλάζουν. Η νίκη του Σοσιαλιστικού Κόμματος και η ήττα του Λαϊκού οφείλεται πρωτίστως στις ενδοπαραταξιακές μετατοπίσεις. Το 2016 ο δεξιός χώρος (Λαϊκό Κόμμα, Ciudadanos, Vox) συγκέντρωσε την προτίμηση 11,12 εκατ. ψηφοφόρων και 11,16 εκατ. το 2019. Ο αριστερά του κέντρου χώρος (Σοσιαλιστικό Κόμμα, Podemos) το 2016 κέρδισε 10,53 εκατ. ψηφοφόρους, και 11,21 εκατ. το 2019. «Αν εξαιρέσουμε τα αριστερά αυτονομιστικά εθνικιστικά κινήματα, η Αριστερά (Σοσιαλιστές και Podemos) νίκησε τη Δεξιά με 43% έναντι 42,8%, μια διαφορά 60.000 ψήφων», εκτιμά το μαρξιστικό ηλεκτρονικό περιοδικό luchadeclases.org (Πάλη των Τάξεων). Να σημειώσουμε ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ισπανίας, που στις εκλογές του 1979 είχε πάρει το 11% των ψήφων, εξαφανίστηκε από τον πολιτικό χάρτη. Η El Pais καταγράφει στην ηλεκτρονική της έκδοση ένα ενδιαφέρον περιστατικό την ημέρα των εκλογών με έναν 83χρονο ο οποίος μπήκε στο εκλογικό τμήμα της Lavapiés στο κέντρο της Μαδρίτης, λέγοντας φωναχτά «εγώ ψήφιζα [τον αρχηγό του Κομμουνιστικού Κόμματος Ισπανίας Σαντιάγο] Καρίγιο παλιά, αλλά αποδείχθηκε ψεύτικος. Τώρα είμαι με το Vox».

Ο Πέδρο Σάντσεθ στα γραφεία του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Το κόμμα του ήλθε πρώτο στις εκλογές της περασμένης Κυριακής στην Ισπανία.

Η εκλογική συντριβή του Λαϊκού Κόμματος ήταν προϊόν των πολλών σκανδάλων (οικονομικών και όχι μόνο) της κυβέρνησης του πρώην πρωθυπουργού Μαριάνο Ραχόι. Δικαίως οι μισοί περίπου συντηρητικοί ψηφοφόροι του 2016 το μαύρισαν το 2019. Το πρόβλημα όμως είναι ότι από τους απηυδισμένους ψηφοφόρους του Λαϊκού Κόμματος ένα εκατομμύριο στράφηκαν στο μετριοπαθές κεντροδεξιό κόμμα των Ciudadanos και 2,6 εκατομμύρια υπερψήφισαν το ακροδεξιό Vox, παρά τη θλιβερή ιστορία της Ισπανίας με την 36χρονη δικτατορία του Φράνκο, παρά το γεγονός ότι το οιονεί μνημόνιο της Ισπανίας έχει τελειώσει, παρά τη γενναιόδωρη κοινωνική πολιτική που άσκησε ο απελθών (και πιθανότατα μελλοντικός) πρωθυπουργός, ο Σοσιαλιστής Πέδρο Σάντσεθ.

Αυτή η εκρηκτική άνοδος της Ακροδεξιάς είναι το βασικό μήνυμα και το βασικό πρόβλημα των ισπανικών εκλογών. Οι πανηγυρισμοί των απελπισμένων της Κουμουνδούρου, στο στυλ «ηττήθηκε η Δεξιά στην Ισπανία άρα μπορεί και ο Τσίπρας», ή «εμπρός για τη μεγάλη Προοδευτική παράταξη», είναι παρηγοριά στον άρρωστο. Βεβαίως, στον ΣΥΡΙΖΑ θα μπορούσαν να πανηγυρίζουν και τις νίκες του Ολυμπιακού επί του Ατρόμητου, μόνο και μόνο επειδή οι πρώτοι φορούν κόκκινες φανέλες και οι δεύτεροι γαλάζιες. Μας έχουν συνηθίσει στις προοδευτικές παπάτζες. Το θέμα όμως είναι τι κάνουν οι υπόλοιποι, οι σοβαροί. Θα μείνουν να διυλίζουν την πύρρειο νίκη του Σάντσεθ, ή θα δουν τη μεγάλη εικόνα του ακροδεξιού λαϊκισμού που καλπάζει σε ολόκληρη την Ευρώπη;

Ο Σπονδοφόρος απουσιάζει.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος
Υπεύθυνος Ύλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας • Διεύθυνση συντάξεως: Κωστης Φαφουτης - Νοτης Παπαδοπουλος

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΟ ΝΕΟ RANGE ROVER EVOQUE.

landrover.com.cy

ABOVE & BEYOND

Το Νέο Range Rover Evoque είναι εδώ, πανέτοιμο για μια εντυπωσιακή πρεμιέρα. Σας περιμένουμε στους ανακαινισμένους μας εκθεσιακούς χώρους για να το οδηγήσετε και να ζήσετε την εμπειρία του πιο αποδοτικού και στιλάτου compact SUV που δημιούργησε ποτέ η Range Rover.

11 & 12 Μαΐου, 10:00 - 18:00

Λευκωσία: Λεωφόρος Λάρνακος 7
Λεμεσός: Μάξιμου Μιχαηλίδη, Maximos Plaza Tower, Block 3, 3106

CharPilakoutasgroup

Λευκωσία, Λεμεσός | 77771800 | www.pilakoutasgroup.com.cy

Ο «Ορέστης» άνοιξε θέμα ανασχηματισμού

Μία από τις μεγαλύτερες κρίσεις προσπαθεί να χειριστεί η κυβέρνηση, αλλάζοντας πρόσωπα και εξαγγέλλοντας μέτρα

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν ο Νίκος Αναστασιάδης προετοιμαζόταν για το ταξίδι του στην Κίνα, εκτιμούσε πως οι εκεί συμφωνίες και επαφές, όχι μόνο θα αποτελούσαν την κύρια είδηση στη Λευκωσία, αλλά θα προσέθεταν, σε μία δύσκολη για την κυβέρνηση περίοδο, πολιτικούς πόντους. Καθόλου τυχαία και η επιδίωξη συνάντησης με τον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτιέρες, η οποία θα μπορούσε να κυριαρχήσει στην ατζέντα της επικαιρότητας. Κινήσεις, λοιπόν, που λίγο πριν από τις ευρωεκλογές φιλοδοξούσε πως θα έδιναν απαντήσεις και στη μερίδα των συναγερμικών που τον κατηγορούν για αδιαλλαξία και σκλήρυνση στο Κυπριακό. Όμως ο δρόμος για το Μεσεις και στη μερίδα των συναγερμικών που τον κατηγορούν για αδιαλλαξία και σκλήρυνση στο Κυπριακό. Όμως ο δρόμος για το Με-

Η ολιγωρία του Προεδρικού να τοποθετηθεί επί της τραγωδίας, ατυχείς επικοινωνιακοί χειρισμοί σε συνδυασμό με την απουσία του προέδρου στην Κίνα, ενέτειναν την κοινωνική κατακραυγή.

τάξι τον κράτησε μακριά και εν πολλοίς απόντα, σε μία από τις μεγαλύτερες κρίσεις που είχε να αντιμετωπίσει η κυβέρνησή του. Οι επτά φόνοι που ομολόγησε ο Νίκος Μεταξάς, καταδεικνύοντας κακούς χειρισμούς, ολιγωρία και ελλείψεις της Αστυνομίας προκάλεσε πρώτα κοινωνική κατακραυγή και στη συνέχεια ντόμινο πολιτικών εξελίξεων. Υπό την τραγωδία των φόνων, των απαιτήσεων της Αντιπολίτευσης για παραίτηση, των επικρίσεων από ξένα δημοσιεύματα και την έναρξη διαμαρτυριών έξω από το Προεδρικό, η κυβέρνηση έλαβε σειρά μέτρων για διαχείριση της κρίσης και εκτόνωση του κακού κλίματος. Η αρχή έγινε με την παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης Ιωνά Νικολάου. Μία παραίτηση που αν και δεν επιθυμούσε ο πρόεδρος Αναστασιάδης θεώρησε στη συνέχεια επιβεβλημένη. Ακολούθησε η παύση του αρχηγού Αστυνομίας Ζαχαρία Χρυσοστόμου και αναμένεται να κορυφωθούν οι αλλαγές του με ανασχηματισμό, μετακινήσεις και αποχωρήσεις υπουργών το προσεχές φθινόπωρο.

Ο Ιωνάς Νικολάου προανήγγειλε την παραίτησή του μετά από συνάντηση που είχε με τον πρόεδρο στο Τρόοδος.

Η ρήξη με τον αρχηγό

Η παραίτηση που ακολούθησε την Πέμπτη κατέδειξε βεβαίως και το σαφές ρήγμα του Ιωνά Νικολάου με τον Ζαχαρία Χρυσοστόμου, καθώς ο υπουργός Δικαιοσύνης υπογράμμισε με σαφήνεια πως για την κατάσταση ευθύνονται αποκλειστικά οι κακοί χειρισμοί της Αστυνομίας και όχι ο ίδιος. Στα πολιτικά πηγαδάκια συζητείτο άλλωστε πως η σχέση των δύο δεν ήταν η καλύτερη με τον αρχηγό Αστυνομίας να δυσφορεί όπως λέγεται σε κάποιες παρεμβάσεις του κ. Νικολάου. Με την παραίτηση Νικολάου, οι πιέσεις στράφηκαν προς τον αρχηγό Αστυνομίας. Κυβερνητικοί κύκλοι, αλλά και ο ΔΗΣΥ θεώρησαν μονόδρομο την παραίτησή του, χωρίς να υπολογίσουν βέβαια πως ο κ. Χρυσοστόμου είχε άλλη θέση. Όπως λέγεται από πολιτικούς κύκλους ο ίδιος δεν ήταν διατεθειμένος από την αρχή να παραιτηθεί. Ο ίδιος δεν θέλει να κλείσει την καριέρα του με αυτό τον τρόπο ούτε θεωρεί πως ευθύνεται για την κατάσταση. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο παρουσίασε στο Προεδρικό τρεις περιπτώσεις κατά τις οποίες, όπως λέγεται, ενημέρωσε τη Γενική Εισαγγελία και αποχώρησε από το Προεδρικό, ρίχνοντας το μπαλάκι κινήσεων στον πρόεδρο. Η παύση του αρχηγού σίγουρα δεν ικανοποίησε το Προεδρικό, με πολιτικούς κύκλους να σημειώνουν πως η παραίτηση αρχηγού, πέραν από παραδοχή λαθών από την πλευρά του, θα σήμαινε αυτόματα και αποποίηση των όποιων ωφελημάτων. Το αν η στάση του Ζαχαρία Χρυσοστόμου και η επίθεσή του στη Γενική Εισαγγελία ανοίξουν νέο κύκλο αναταράξεων και εξελίξεων, είναι βεβαίως ένα θέμα ανοικτό. Κυβερνητικοί κύκλοι επισημαίνουν πως είναι θέμα ημερών η αντικατάστασή του κ. Χρυσοστόμου, με τα βλέμματα να στρέφονται για αναπλήρωση στην ιεραρχία του αστυνομικού σώματος, π.χ. προς τον αναπληρωτή αρχηγό Κύπρο Μιχαηλίδη.

Το παρασκήνιο πίσω από το ντόμινο εξελίξεων

Τη Μεγάλη Δευτέρα, όταν ο πρόεδρος Αναστασιάδης αποχωρούσε για την Κίνα εξέφραζε τον συγκλονισμό του διά του κυβερνητικού εκπροσώπου, Πρόδρομου Προδρόμου για τους φόνους στο Μιτσερό. Μέχρι τότε όμως τα θύματα ήταν δύο και αναζητείτο η 6χρονη κόρη της Mary Rose Sierra. Σε εκείνο το πλαίσιο η κυβέρνηση έλεγε επίσημα πως θα αναμένουν τη διεξαγωγή της έρευνας για τυχόν ευθύνες, ωστόσο, στο παρασκήνιο κύκλοι του Προεδρικού εκτιμούσαν πως δεν παίζει θέμα παραιτήσεων, καθώς το Μιτσερό ούτε έχει, ούτε μπορεί να έχει την όποια πολιτική προέκταση.

Χρειάστηκε να περάσουν τρεις μέρες για να διαψευστούν, καθώς οι φόνοι αυξήθηκαν στους εφτά και μαζί τους αποκαλύφθηκε κυρίως η ιστορία της 36χρονης Livia και της 8χρονης κόρης της που αγνοούνταν από το 2016. Και αυτό γιατί η εν λόγω υπόθεση καταδείκνυε σαφή αμέλεια από πλευράς της Αστυνομίας και ελλείψεις στις έρευνές της. Για την εν λόγω περίπτωση είχε κινητοποιηθεί τότε, όπως διαφάνηκε και η σύζυγος του προέδρου του ΔΗΚΟ Γιώτα Παπαδοπούλου, με την Αστυνομία να μην προβαίνει στην όποια έρευνα ανεύρεσής τους. Η αποκάλυψη της αδράνειας και της αμέλειας της αστυνομίας προκάλεσε την κοινή γνώμη που οδηγήθηκε στο Προεδρικό. Οι ατυχείς δηλώσεις του αρχηγού και υπουργού Δικαιοσύνης που προηγήθηκαν και η γνωστή ανάρτηση της αναπληρώτριας κυβερνητικής εκπροσώπου Κλέλιας Βασιλείου είχαν ήδη βάλει φωτιά με την κατάσταση να πυροδοτείται όσο ο πρόεδρος τηρούσε σιγή ιχθύος και ο ΔΗΣΥ δήλωνε απών. Επιστρέφοντας, λοιπόν, από την Κίνα, ο πρόεδρος ενημερώθηκε πλήρως για τις εξελίξεις και ενώ αρχικά δεν διανοείτο την όποια παραίτηση, αντιλήφθηκε πως οι παραιτήσεις ήταν η μόνη διέξοδος και απάντηση. Η απάντηση και στην τραγωδία και στο τεταμένο κλίμα.

Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε αναφέρει στον περίγυρό του πως δεν θέλει να χάσει τον Ιωνά Νικολάου, καθώς αποτελούσε στενό του συνεργάτη για χρόνια και πως έκανε εξαιρετική δουλειά στο Υπουργείο, ωστόσο, η αποχώρησή του πλέον ήταν μονόδρομος.

Στο Τρόοδος με Ιωνά

Σε αυτό το πλαίσιο και με το τέλος των γιορτών, ο Ιωνάς Νικολάου επισκέφθηκε την Τετάρτη που πέρασε τον πρόεδρο της Δημοκρατίας στην προεδρική κατοικία στο Τρόοδος για να συζητήσουν το μέγεθος της ζημιάς, αλλά και το ποια θα είναι τα επόμενα βήματα. Όπως αναφέρουν κυβερνητικοί κύκλοι, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν ήθελε να χάσει τον Ιωνά Νικολάου, καθώς όπως είπε στον στενό περίγυρό του, τον θεωρούσε ως έναν από τους στενούς του συνεργάτες,

Την επόμενη μέρα και τρόπους διαχείρισης της κρίσης συζήτησε πρώτα ο πρόεδρος με τον Αβέρωφ Νεοφύτου και τον Νίκο Χριστοδουλίδη.

με τη σχέση τους να χρονολογείται από τον καιρό που και οι δύο βρίσκονταν στον Δημοκρατικό Συναγερμό. Όπως δήλωνε ο πρόεδρος, ο Ιωνάς Νικολάου πληρώνει τη στάση που είχε επί προεδρίας της Επιτροπής Νομικών, καθώς όπως είπε η δουλειά και τα νομοσχέδια που έβγαλε κατά τη διάρκεια της θητείας του ήταν και πολλά και ουσιώδη. Θέση που διέρρεε το τελευταίο διάστημα το Προεδρικό και άλλοι κυβερνητικοί κύκλοι. Όμως, ούτε ο Ιωνάς Νικολάου ήθελε αλλά ούτε και προσέβλεπε σε παραίτησή του. Καθόλου τυχαίο ότι καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης και των αποκαλύψεων βρισκόταν σε επαφή με δημοσιογραφικούς και πολιτικούς κύκλους για να δώσει τις δικές του απαντήσεις και να υπογραμμίζει πως ο ίδιος εξαιτίας και της θέσης του δεν μπορούσε να γνωρίζει. Αυτό φαίνεται να διαμήνυσε και στον πρόεδρο, με τον τελευταίο να του λέει πως η μόνη λύση για εκτόνωση της κατάστασης είναι η υποβολή της παραίτησής του. Αυτή η συνάντηση είχε ως αποτέλεσμα, ο υπουργός Δικαιοσύνης να προχωρήσει λίγες ώρες αργότερα σε προαναγγελία της παραίτησής του.

Για τη διαχείριση και της κρίσης, αλλά και για τα επόμενα βήματα, ο πρόεδρος Αναστασιάδης συνάντησε το πρωί της Πέμπτης τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου και τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη. Στη συνάντηση των τριών ήταν κοινή η θέση πως θα πρέπει να παραιτηθεί και ο υπουργός Δικαιοσύνης και ο αρχηγός της Αστυνομίας για την εκτόνωση του κακού κλίματος. Ο ΔΗΣΥ αντιλήφθηκε τις τελευταίες μέρες, πως τυχόν παραμονή και των δύο θα προκαλούσε σοβαρό θέμα στο κόμμα και ιδιαίτερα σε μία κρίσιμη περίοδο λίγο πριν από τις εκλογές.

Όπως αναφέρουν συναγερμικά στελέχη ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ ήταν έτοιμος ακόμα και να διαφοροποιηθεί από την κυβέρνηση στο ενδεχόμενο που ο πρόεδρος δεν δεχόταν την παραίτηση του Ιωνά Νικολάου και δεν έθετε θέμα αποχώρησης του Ζαχαρία Χρυσοστόμου. Καθόλου τυχαία και η τοποθέτηση του αντιπροέδρου του ΔΗΣΥ Γιώργου Γεωργίου μία μέρα πριν από τις αποφάσεις του υπουργού Δικαιοσύνης περί ανάγκης παραίτησης για λόγους αξιοπρέπειας. Καθόλου τυχαία βεβαίως και η πλήρης στήριξη προς τον κ. Νικολάου με την υποβολή της παραίτησής του.

Η «Κόκκινη Λίμνη» κρατά ακόμα μυστικά

Προσδοκίες ότι ο σαρωτής βυθού και τα αποτελέσματα DNA θα ρίξουν φως

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα, εδώ και μία εβδομάδα, αλλά με εντατικούς ρυθμούς, συνεχίζονται οι έρευνες των διωκτικών αρχών σε δύο πεδία, πλέον, βάσει των υποδείξεων του καθ' ομολογία δολοφόνου, Νίκου Μεταξά. Στον υποβρύχιο λαβύρινθο της λίμνης Μεμί στον Ξυλιάτο εξακολουθεί να αναζητείται το άψυχο σώμα της 6χρονης Sierra Graze, κόρης της Marry Rose, ενώ στην «Κόκκινη Λίμνη» του Μιτσερού, αναζητούνται άλλες δύο σοροί μέσα σε ταξιδιωτικές βαλίτσες: της Maricar Valdez και της 8χρονης Elena Bunea.

Ανήμερα του Πάσχα, από την «Κόκκινη Λίμνη», ανασύρθηκε μια ταξιδιωτική βαλίτσα, η οποία περιείχε τη σορό, σε πλήρη αποσύνθεση, μιας γυναίκας, η οποία εκτιμάται ότι ανήκει στην 36χρονη Livia Florentina Bunea από τη Ρουμανία. Στη βαλίτσα υπήρχε κι ένας τσιμεντόλιθος που ήταν το βαρίδι που κρατούσε την αποσκευή στον βυθό. Ο Μεταξάς, σε θελληματική του κατάθεση, ανέφερε ότι είχε ρίξει τη σορό της Livia, της κόρης της και αυτήν της Maricar στη συγκεκριμένη λίμνη. Την Τετάρτη 1 Μαΐου, η ρομποτική κάμερα είχε εντοπίσει αντικείμενο στον βυθό της «Κόκκινης Λίμνης» και η ανάσυρσή του πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Πέμπτης 2 Μαΐου από δύτη, ο οποίος βρισκόταν μέσα σε ειδικό κουβούκλιο και μετακινούνταν από γερανό. Το εν λόγω αντικείμενο αποδείχθηκε ότι ήταν επίσης τσιμεντόλιθος κι αυτό ενδεχομένως να αποτελεί τεκμήριο, αφού ο 35χρονος είχε ομολογήσει ότι μια εκ των βαλιτσών την είχε δέσει σε ένα τέτοιο βαρίδι.

Πλέον, η προσοχή και η ελπίδα όλων εναποτίθεται στο σύστημα sonar (σαρωτής βυθού), το οποίο έφτασε την Παρασκευή στην Κύπρο. Στόχος είναι να σαρώσει τον βυθό και στις δύο λίμνες, τη Μεμί και την «Κόκκινη». Στην πρώτη, ζητούμενο είναι ο εντοπισμός της 6χρονης Sierra Graze και στη δεύτερη, οι σοροί των Elena Bunea και Maricar Valdez.

Αναχώρησαν οι Βρετανοί

Η Παρασκευή 3 Μαΐου ήταν η τελευταία μέρα παραμονής των βρετανών εμπειρογνωμόνων της NCA (National Crime Agency) στην Κύπρο. Σύμφωνα με την πληροφόρησή μας, η πενταμελής ομάδα των ειδικών και η Αστυνομία Κύπρου κρατούν ανοικτή τη γραμμή επικοινωνίας, όσον αφορά τις εξελίξεις στο ανακριτικό έργο, ενώ στο προσεχές διάστημα αναμένεται ότι θα ετοιμάσουν σχετική έκθεση για την υπόθεση.

Εν αναμονή του DNA

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων του γενετικού υλικού θα απαντήσουν ερωτήματα σε σχέση με την ταυτότητα των σορών που έχουν εντοπιστεί μέχρι σήμερα. Το απόγευμα της Παρασκευής 3 Μαΐου γνωστοποιήθηκε η ταυτοποίηση, εκτός από τη μέχρι τότε γνωστή Marry Rose και της δεύτερης σορού που ανασύρθηκε από το φρεάτιο στο Μιτσερό, αυτής της Arian Palanas Lozano, επιβεβαιώνοντας τον ισχυρισμό του ίλαρχου της Εθνικής Φρουράς. Η σορός που εντοπίστηκε σε ξεροπήγαδο στο πεδίο βολής Ξυντούς στην Ορούντα, πάντοτε, σύμφωνα με τον καθ' ομολογία δολοφόνο, ανήκει στην Κάτχα Ανού από το Νεπάλ, ενώ στην «Κόκκινη Λίμνη» ομολόγησε ότι έριξε τα άλλα τρία θύματά του, τη Livia Florentina Bunea και την κόρη της Elena, όπως και τη Maricar Valdez.

Η πενταμελής ομάδα των ειδικών εμπειρογνωμόνων και η Αστυνομία Κύπρου κρατούν ανοικτή τη γραμμή επικοινωνίας, όσον αφορά τις εξελίξεις στο ανακριτικό έργο, ενώ στο προσεχές διάστημα αναμένεται ότι θα ετοιμάσουν σχετική έκθεση για την υπόθεση.

Εξελίξεις υπό τη σκιά του προεκλογικού

Στο Προεδρικό επισημαίνουν πως η παραίτηση Ιωνά και η παύση του αρχηγού δίνουν ανάσα στην κυβέρνηση, η οποία διανύει μία από τις μεγαλύτερες κρίσεις της διακυβέρνησής της. Την εν λόγω κρίση φοβήθηκε και ο ΔΗΣΥ, ο οποίος διέρρεε εδώ και μέρες πως θα πρέπει να γίνουν ριζικές αλλαγές, οι οποίες θα αποφορτίσουν το κλίμα, αλλά και θα αλλάξουν για λίγο την ατζέντα της επικαιρότητας, η οποία φέρνει Προεδρικό-ΔΗΣΥ σε δύσκολη θέση. Είναι γνωστό πως στον ΔΗΣΥ ανησυχούν ότι στις επικείμενες εκλογές θα τιμωρηθούν εξαιτίας των κυβερνητικών χειρισμών. Η μεγάλη κρίση, άλλωστε, προέκυψε μεσούσης της προεκλογικής και ενώ με τον Συνεργατισμό ο ΔΗΣΥ θεωρούσε πως μπορεί να το χειριστεί ρίχνοντας την μπάλα στις αμαρτίες του παρελθόντος και στις ευθύνες όλων των κομμάτων, αυτή τη φορά δυσκολευόταν αρκετά, καθώς η κρίση αφορούσε ανθρώπινες ζωές. Καθόλου τυχαίο ότι είχε κρατήσει αποστάσεις από την όποια συζήτηση και ανακοίνωση γύρω από το έγκλημα και την πλήρη απουσία στελεχών από την διαμαρτυρία έξω από το Προεδρικό. Αντ' αυτού είχαν όλοι παρευρεθεί στον Άγιο Γεώργιο Εξορινό της Αμμοχώστου. Οι όποιες τοποθετήσεις στελεχών άρχισαν να γίνονται μετά και την προαναγγελία παραίτησης του Ιωνά Νικολάου. Σημειώνεται πως το ΑΚΕΛ είχε ξεκινήσει δυναμικά τις επικρίσεις του με τον γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού να ζητάει καθημερινά την παραίτηση αρχηγού και υπουργού Δικαιοσύνης. Μάλιστα, η διαμαρτυρία έξω από το Προεδρικό με τη συμμετοχή αρκετών αριστερών στελεχών ανησύχησε τον ΔΗΣΥ πως ενδεχομένως να ξεκινά το δικό του Μαρί. Οι αποχωρήσεις των δύο όμως έδωσαν την ευκαιρία στον ΔΗΣΥ και να διευκολυνθεί για λίγο και το ΑΚΕΛ να διερωτάται για το πώς θα χειριστεί την επόμενη μέρα. Ο ΔΗΣΥ φρόντισε να στραφεί μετωπικά εναντίον του ΑΚΕΛ για να μην κεφαλαιοποιήσει την κρίση. Τον βοήθησε βεβαίως και το γεγονός ότι το ΔΗΚΟ κράτησε χαμηλούς τόνους και ολιγώρησε στο να ζητήσει παραιτήσεις. Ενδεικτικό ότι ο ΔΗΣΥ περιορίστηκε στο να επιτεθεί στο ΑΚΕΛ, καταγγέλλοντας το κόμμα για μικροπολιτικές σκοπιμότητες και ρεβανσισμό. Φάνηκε, άλλωστε, στη δριμεία επίθεση που ξεκίνησε ο Αβέρωφ Νεοφύτου στο ΑΚΕΛ κατά την υποβολή των υποψηφιοτήτων, αλλά και στην ομιλία του στο παγκύπριο συνέδριο του κόμματος.

ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Το ΑΚΕΛ φρόντισε να ενισχύσει τους αντιπολιτευτικούς τόνους με τον Άντρο Κυπριανού να ζητάει καθημερινά παραίτηση αρχηγού και υπουργού και τον Αβέρωφ Νεοφύτου να του ρίχνει το γάντι μετά την παραίτηση Ιωνά.

Το μέγεθος της κρίσης προκάλεσε αναστάτωση στον ΔΗΣΥ με τον Αβέρωφ Νεοφύτου να υποστηρίζει σε συνάντηση με τον πρόεδρο αποχώρηση αρχηγού και υπουργού για εκτόνωση της κρίσης.

Προς ανακατατάξεις το Υπουργικό Συμβούλιο και ο ΔΗΣΥ

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Το φθινόπωρο αναμένεται ανασχηματισμός, με τα κύρια ονόματα που παίζουν να είναι επί του παρόντος του Κώστα Χαμπιαούρη, της Βασιλικής Αναστασιάδου και του Γιώργου Λακκοτρύπη.

Το ποιο θα είναι το μέλλον του Ιωνά Νικολάου μετά και την παραίτησή του είναι κάτι που συζητείται εντόνως στα πολιτικά πηγαδάκια, μαζί με το ποιος θα τον διαδεχθεί στη θέση του υπουργού Δικαιοσύνης. Η κίνησή του να ζητήσει έρευνα ανεξάρτητης επιτροπής για τις κινήσεις της αστυνομίας, η συνέντευξη Τύπου που προανήγγειλε για παρουσίαση των έργων του επί της θητείας του, αλλά και η συνάντηση με το Hope for Children κατέδειξε πως ο ίδιος όχι μόνο θέλει να διασώσει την πολιτική του υστεροφημία, αλλά δεν είναι κιόλας έτοιμος για πολιτική συνταξιοδότηση. Αυτό, μαζί με την ανακοίνωση του προέδρου που εξαίρει το έργο του κ. Νικολάου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και εκφράζει τη λύπη του για την αποχώρησή του, ενίσχυσε τις φωνές που θέλουν τον πρόεδρο να τον προετοιμάζει για την θέση του γενικού εισαγγελέα. Είναι άλλωστε κοινό μυστικό πως εδώ και καιρό ο κ. Νικολάου έβλεπε θετικά μια τέτοια θέση με την αφυπηρέτηση του Κώστα Κληρίδη. Σύμφωνα πάντα με κυβερνητικούς κύκλους, ούτε τέθηκε ούτε συζητείται επί του παρόντος η μετακίνηση του Ιωνά Νικολάου στη Γενική Εισαγγελία το 2020. Η παραμονή του στο πηδάλιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης θα συνεχίσει μέχρι και την παράδοση των νομοσχεδίων που αφορούν στα δικαστήρια. Το μεγάλο ερώτημα βεβαίως είναι ποιος θα τον διαδεχθεί σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία. Το μόνο όνομα που έπεσε μέχρι τώρα ήταν αυτό του υπουργού Άμυνας Σάββα Αγγελίδη, ο οποίος ως ποινικολόγος θεωρείται –τουλάχιστον από το Υπουργικό Συμβούλιο– ως ο πιο σχετικός με το εν λόγω χαρτοφυλάκιο. Ο κ. Αγγελίδης δεν φαίνεται βεβαίως να επιθυμεί να μετακινηθεί από το Υπουργείο Άμυνας, με τα βλέμματα να στρέφονται σε αναπλήρωση από έμπειρο νομικό και όχι κομματικό στέλεχος, όπως λέχθηκε από πολιτικούς κύκλους.

Στην επικίνδυνη ζώνη

Πέραν όμως από την αναπλήρωση του κ. Νικολάου, η υπόθεση «Ορέστης» άνοιξε για τα καλά τη συζήτηση για ανάγκη ανασχηματισμού, η οποία υπολογίζεται μεταξύ Οκτωβρίου και Νοεμβρίου. Κυβερνητικοί κύκλοι εξηγούν πως ο πρόεδρος Αναστασιάδης δεν είναι πρόσωπο που θέλει να παύει πρόσωπα ιδιαίτερα πριν από τους κρίσιμους 18 μήνες. Το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα θα διασφαλίσει τουλάχιστον τα ωφελήματα και τις συντάξεις των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου. Συναγερμικά στελέχη που βλέπουν τις εξελίξεις, αλλά και τη δυστοκία του προέδρου να προχωρά σε αλλαγές, σημειώνουν πως η ριζική αλλαγή είναι επιβεβλημένη. Σε αντίθεση, άλλωστε, με το Υπουργικό Συμβούλιο της προηγούμενης διακυβέρνησης, στο συγκεκριμένο, έχουν φανεί από νωρίς πολλές ελλείψεις και αδυναμίες, που έχουν φέρει, όπως λέγεται, σε δύσκολη θέση και την κυβέρνηση γενικά αλλά και προσωπικά τον πρόεδρο Αναστασιάδη.

Το πρώτο πρόσωπο που αποχωρεί οικειοθελώς είναι ο Χάρης Γεωργιάδης, αναχωρώντας για τον ΔΗΣΥ, όπου αναμένεται να δώσει τη μάχη του στις βουλευτικές εκλογές του 2021 και ενδεχομένως να αναλάβει αξίωμα στην ανώτατη πυραμίδα του κόμματος. Έχει ήδη προαναγγείλει την αποχώρησή του πριν από το τέλος του 2019, ανοίγοντας ήδη τη συζήτηση για το ποιος θα είναι ο επόμενος που θα αναλάβει το χαρτοφυλάκιο. Θα έχει, ωστόσο, κύριο ρόλο και λόγο στην διαδοχή του. Όπως λέγεται το κύριο όνομα που ακούγεται, αλλά και που ευνοεί ο κ. Γεωργιάδης είναι του υπουργού Εσωτερικών Κωνσταντίνου Πετρίδη, ο οποίος επί του παρόντος προτιμά να ολοκληρώσει τις μεταρρυθμίσεις που έχει ήδη αναλάβει. Το όνομα του κ. Πετρίδη για το Υπουργείο Οικονομικών είχε ακουστεί και με την επανεκλογή του κ. Αναστασιάδη. Πέραν όμως του κ. Γεωργιάδη που αποτελεί την Ιφιγένεια που δεν θέλει να θυσιάσει ο πρόεδρος υπάρχουν υπουργοί που βρίσκονται ήδη στην επικίνδυνη ζώνη και έχουν ήδη προκαλέσει τη δυσφορία του. Το όνομα του Κώστα Χαμπιαούρη είναι από αυτά που ακούγονται εντόνως εδώ και καιρό. Υπενθυμίζεται πως ο χειρισμός της εκπαιδευτικής κρίσης το περασμένο καλοκαίρι είχε οδηγήσει χιλιάδες εκπαιδευτικούς έξω από το Προεδρικό με συναγερμικούς και κυβερνητικούς κύκλους να χρεώνουν το μέγεθος της κρίσης στον κ. Χαμπιαούρη. Υπάρχουν βεβαίως και οι κύκλοι που σημειώνουν πως ο κ. Χαμπιαούρης, τουλάχιστον στο θέμα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, ακολούθησε κατά γράμμα τις οδηγίες του προέδρου. Ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης φαίνεται να βρίσκεται επί του παρόντος σε δυσμένεια. Οι σχέσεις του με τον Πρόεδρο έχουν περάσει βεβαίως πολλές διακυμάνσεις, καθώς το όνομά του ακουγόταν για αποχώρηση και στην αρχή της προηγούμενης θητείας. Δυσαρεστημένος φαίνεται να είναι και με την υπουργό μεταφορών Βασιλική Αναστασιάδου, η οποία φαίνεται να οδεύει προς αντικατάσταση. Όπως λέγεται ο πρόεδρος επεδίωκε να παραδώσει με το πέρας αυτής της θητείας το Αρχαιολογικό Μουσείο, κάτι που τελικά δεν θα γίνει λόγω κακών χειρισμών του Υπουργείου Μεταφορών. Το αν τελικά ο πρόεδρος αλλάξει τα συγκεκριμένα πρόσωπα θα φανεί στην πορεία, καθώς μεσολαβούν αρκετοί μήνες, ωστόσο, ο ανασχηματισμός θεωρείται στη δεξιά παράταξη ήδη μονόδρομος για την επανεκκίνηση και ανασύσταση αυτής της δεύτερης του θητείας.

Οι επόμενοι μήνες προμηνύουν αλλαγές και στην κυβερνητική παράταξη. Υπενθυμίζεται πως στο ενδεχόμενο που ο Νίκος Τορναρίτης εκλεγεί, θα ανοίξει η θέση του στο κοινοβούλιο. Πρώτος επιλαχών είναι βάσει σταυρών προτίμησης ο Πρόδρομος Προδρόμου, ο οποίος και θα ερωτηθεί αν θέλει να γυρίσει πίσω στη Βουλή. Σε διαφορετική περίπτωση εντός βουλής μπαίνει η Σάβια Ορφανίδου. Τη Βουλή θα εγκαταλείψει λίγους μήνες αργότερα η Στέλλα Κυριακίδου, η οποία θα διοριστεί ως επίτροπος στη θέση του κ. Στυλιανίδη. Υπενθυμίζεται πως ο κ. Στυλιανίδης είναι πρόσωπο που θέλει κοντά και το Προεδρικό και η Πινδάρου και δεν αποκλείεται να παίξει τον δικό του ρόλο στην επόμενη μέρα των αλλαγών.

Ο Χάρης Γεωργιάδης έχει ήδη προαναγγείλει την αποχώρησή του από το Υπουργείο Οικονομικών, βλέποντας για ιδανικό διάδοχό του τον Κωνσταντίνο Πετρίδη.

Οι ευθύνες βαραίνουν την Αστυνομία

Τρεις νομικοί τοποθετούνται απέναντι στα γεγονότα των κατά συρροή δολοφονιών και στο κεφάλαιο ευθυνών σε επίπεδο ηγεσίας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Στον απόηχο των εξελίξεων των κατά συρροή δολοφονιών σε πολιτικό και επιχειρησιακό επίπεδο τρεις νομικοί εγνωσμένου κύρους τοποθετούνται στα όσα ταλανίζουν την κυπριακή κοινωνία τις τελευταίες είκοσι μέρες. Με αιχμή τη διαχείριση των εγκληματικών περιστατικών, κυρίως σε ηγετικό επίπεδο, οι τρεις νομικοί παρεμβαίνουν στις τελευταίες εξελίξεις με την παραίτηση και παύση του υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και του αρχηγού Αστυνομίας αντίστοιχα.

Απέναντι στην παραίτηση του Ιωνά Νικολάου και οι τρεις νομικοί εμφανίζονται προσεκτικοί, αποφεύγοντας να του αποδώσουν πολιτικές ευθύνες, που να δικαιολογούν την παραίτησή του. Σε μια περίπτωση, μάλιστα, υποστηρίζεται πως η επίκληση λόγων ευθιξίας από πλευράς Ιωνά Νικολάου δεν δικαιολογεί τη στάση που τήρησε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας. Επίσης, η παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης αποδίδεται στην πίεση που ασκούν στους πολίτες οι ευρωεκλογές.

Επί τάπητος τίθεται και η ανάγκη για αλλαγές, κυρίως αντίληψης της κυπριακής κοινωνίας για τους αλλοδαπούς.

Από τη στιγμή που δεν ανάλαβε πολιτική ευθύνη ο υπουργός, δεν υπάρχει πολιτική ευθύνη και για τον αρχηγό, λέει ο Ανδρέας Αγγελίδης.

Θα βγει ένα αποτέλεσμα, το θέμα είναι τι γίνεται μετά. Θα ξεχαστεί και θα έχουμε πάλι τα ίδια, σημειώνει ο νομικός Κρις Τριανταφυλλίδης,

Η κυπριακή κοινωνία δείχνει τον ρατσισμό που τη διακατέχει δεδομένου ότι τα ελλείποντα πρόσωπα ήταν αλλοδαποί, τονίζει ο Αντώνης Γλυκής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

«Δεν έπρεπε ο ΠτΔ να αποδεχθεί την παραίτηση»

–Πώς χαρακτηρίζεται μια εγκληματική συμπεριφορά με επτά καθ' ομολογία φόνους από τον φερόμενο ως δράστη;

–Είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει στα κυπριακά χρονικά ένα έγκλημα, ανάλογο με αυτό με κατά συρροή δολοφονίες. Από τα πιο άγρια εγκλήματα και μάλιστα από ένα πρόσωπο, αξιωματικό της Εθνικής Φρουράς. Τα κατά συρροή εγκλήματα αφήνουν πίσω τους, ένα διασυρμό για την Κύπρο, δίνοντας την ευκαιρία στους φίλους μας, να προβάλλουν την Κύπρο με τα μελανότερα χρώματα. Ναι, μπορεί να υπήρχε κάποια αμέλεια και συγχρονισμός από πλευράς Αστυνομίας.

«Ναι, μπορεί να υπήρχε κάποια αμέλεια και συγχρονισμός από πλευράς Αστυνομίας».

–Πρέπει να ληφθούν μέτρα;

–Κάθε διαδικασία που προβλέπεται από τον νόμο χρήζει βελτιώσεων. Τώρα αν από τις έρευνες εντοπισθούν κενά αυτά ναι θα πρέπει να συμπληρωθούν.

–Η στάση και αντίδραση του υπουργού Δικαιοσύνης ήταν η ενδεδειγμένη;

–Ξέροντας τον υπουργό Δικαιοσύνης ως δικηγόρο, η παραίτησή του χωρίς ανάληψη πολιτικής ευθύνης δείχνει περισσότερο πίεση. Είναι φανερό ότι η επιλογή να παραιτηθεί για λόγους πολιτικής ευθιξίας δεν είναι αναγνώριση πολιτικής ευθύνης και με τον τρόπο που έχει γίνει είναι φανερό, επίσης, ότι έχει αποδώσει ευθύνες, ο ίδιος και κατ' επέκταση ο πρόεδρος της Δημοκρατίας που έχει αποδεχθεί την παραίτηση, στην Αστυνομία. Το τι αποφάσισε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας για τον αρχηγό ήταν προβλέψιμο, αλλά εδώ είναι ξεκάθαρο το θέμα. Από τη στιγμή που δεν ανάλαβε πολιτική ευθύνη ο υπουργός, δεν υπάρχει πολιτική ευθύνη και για τον αρχηγό. Για μένα ένα μένει πλέον, η πολιτική ευθύνη στον πρόεδρο, ο οποίος προφανώς όφειλε να σταθμίσει τις στάσεις των κομμάτων, αλλά και το έργο του υπουργού για μεταρρύθμιση της Δικαιοσύνης κεφάλαιο στο οποίο μας κατατάσσουν τελευταίους, στην Ευρώπη. Μπορεί να υπάρχει η πίεση των κομμάτων, μπορεί να υπάρχει η κατακραυγή της κοινωνίας, αλλά αφού διαπιστώνω ότι το πρόβλημα είναι μόνο της Αστυνομίας, δεν μπορώ να αποδεχθώ τέτοια παραίτηση, από τον υπουργό. Δεν έπρεπε να την προκαλέσει και να την αποδεχθεί ο πρόεδρος της Δημοκρατίας.

–Λέτε ότι ο πρόεδρος έπρεπε να αποφασίσει εάν θα απομάκρυνε τον Ιωνά Νικολάου;

–Παραίτηση μπορεί να υπάρξει μόνο από πλευράς του προέδρου της Δημοκρατίας. Παραίτηση υπάρχει από πλευράς βουλευτή κατά το Σύνταγμα. Τέτοιο δικαίωμα σε υπουργό από το Σύνταγμα δεν παρέχεται. Εξυπακούεται εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι οικογενειακοί ή διαφωνίας με την κυβερνητική πολιτική. Ο υπουργός είναι ένας λειτουργός της εκτελεστικής εξουσίας και είναι στη θέση του όσο χρόνο τον χρειάζεται ο πρόεδρος της Δημοκρατίας. Άρα έπρεπε να αποφασίσει την παύση του. Τα υπόλοιπα, να ολοκληρώσει πρώτα τα νομοσχέδια αυτά συμβαίνουν μόνο στην Κύπρο.

ΚΡΙΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

«Σίγουρα υπάρχει ολιγωρία»

–Τι αφήνουν πίσω τους επτά καθ' ομολογία εγκλήματα;

–Αφήνουν πίσω τη διαπίστωση στην κοινωνία, ότι παρόλα τα επανειλημμένα χαστούκια που έχει δεχθεί αυτός ο τόπος, λόγω παθογένειας του συστήματος και επιπολαιότητας, δεν βάζουμε μυαλό. Συμβαίνει ένα μεγάλο κακό, λέμε θα πάρουμε μέτρα θα τα διορθώσουμε, περνά ο καιρός ξεχνιέται και έρχεται το επόμενο. Δεν είναι μόνο η αγριότητα των εγκλημάτων. Αγριότητα μπορεί να πει κάποιος ότι υπήρχε και στον διπλό φόνο του Στροβόλου. Εκεί όμως μπήκανε μέσα να ληστέψουν και σκότωσαν βάσει κάποιου σχεδίου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το πρωτοφανές, με βάση την ομολογία του δράστη, αυτός δολοφονούσε χωρίς να έχει κάποιο σκοπό. Αυτό για μένα είναι πρωτοφανές.

«Ενδεχομένως η αντιπολίτευση να μην ήταν τόσο σκληρή, εάν δεν είχαμε εκλογές».

–Ευθύνες υπάρχουν και προς ποια κατεύθυνση;

–Τα όργανα της Πολιτείας έχουν ευθύνη. Δεν μπορεί να συμβαίνει κάτι ανάλογο και ουδείς να μην έχει ευθύνη. Και δεν μιλώ για το πρώτο φονικό. Έγινε. Αν ενεργοποιείτο άμεσα ο μηχανισμός του κράτους, μετά την πρώτη καταγγελία που έγινε πριν από δύο χρόνια, ενδεχομένως να μη δινόταν η ευκαιρία στον φερόμενο δράστη να διαπράξει τους υπόλοιπους έξι φόνους. Σίγουρα υπάρχει ολιγωρία, αλλά δεν πρέπει να προτρέχει κάποιος, αφού γίνονται κάποιες έρευνες. Να περιμένουμε να δούμε το αποτέλεσμα των ερευνών. Θα βγει ένα αποτέλεσμα, το θέμα είναι τι γίνεται μετά. Θα ξεχαστεί και θα έχουμε πάλι τα ίδια.

–Η παραίτηση του Ιωνά Νικολάου;

–Νομίζω, όπως ήλθαν τα πράγματα, εγώ δεν κρίνω πότε το έκανε και τι λόγους επικαλέστηκε, νομίζω δεν είχε επιλογή παρά μόνο να πάρει πάνω του την πίεση και να διευκολύνει την κυβέρνηση. Δεν είχε επιλογή, χωρίς να λέω ότι φταίει ο Ιωνάς Νικολάου, διότι ενδεχομένως κάποια αστυνομικά όργανα επέδειξαν ολιγωρία, όταν γινόντουσαν οι καταγγελίες και δεν πήγαιναν να ερευνήσουν.

–Οι επερχόμενες εκλογές έπαιξαν ρόλο στις πολιτικές εξελίξεις;

–Σίγουρα το εκλογικό σώμα επηρεάζεται. Διαφορετικά θα ήταν αν οι εκλογές ήταν σε 2 με 3 χρόνια και άλλο σε 3 εβδομάδες. Έπαιξαν ρόλο και με τους δύο τρόπους. Και στην ένταση της κριτικής από πλευράς αντιπολίτευσης, αλλά και το πώς ενήργησε ο υπουργός από πλευράς κυβέρνησης. Ενδεχομένως η αντιπολίτευση να μην ήταν τόσο σκληρή, εάν δεν είχαμε εκλογές.

–Ο αρχηγός Αστυνομίας έχει ευθύνες;

–Εφόσον δεν έδωσε παραίτηση στον πρόεδρο της Δημοκρατίας ο ίδιος θεωρεί ότι δεν ευθύνεται.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΛΥΚΗΣ

«Παρεξηγημένο θέμα η ευθιξία στην Κύπρο»

–Πώς αντιμετωπίζει ένας δικηγόρος την καθ' ομολογία διάπραξη επτά φόνων από ένα πρόσωπο;

–Η συγκεκριμένη υπόθεση, δικαιολογημένα, έχει χαρακτηριστεί πρωτοφανής για τα δεδομένα της Κύπρου. Δεν ενθυμούμαι παρόμοιο περιστατικό. Σε κοινωνικό επίπεδο τα άγρια εγκλήματα αφήνουν φόβο, με τους αρμοδίους να πρέπει να προβληματιστούν σοβαρά εφόσον ένα πρόσωπο, με τις μέχρι στιγμής πληροφορίες, κινείτο ανάμεσά μας χωρίς το παραμικρό πρόβλημα και μέσα σε μια περίοδο 2 με 3 χρόνια διέπραττε αυτούς τους φόνους χωρίς να έχει εντοπιστεί η δράση του.

«Οι ευθύνες στην Αστυνομία, τόσο στη βάση όσο και στην ηγεσία είναι ξεκάθαρες».

–Η διαχείριση που έτυχαν τα περιστατικά εξαφάνισης των προσώπων που δολοφονήθηκαν ήταν η πρέπουσα;

–Με βάση και πάλι τις πληροφορίες που έχουν δει το φως της δημοσιότητας είναι ξεκάθαρο πως κάποια μέλη της Αστυνομίας, τα οποία ήταν επιφορτισμένα με τη διερεύνηση ελλειπόντων προσώπων, να μην έκαναν καλά τη δουλειά τους με αποτέλεσμα να χαθεί πολύτιμος χρόνος. Με βάση τις εξελίξεις οι ευθύνες στην Αστυνομία, τόσο στα πρόσωπα που είναι στη βάση όσο και στην ηγεσία είναι ξεκάθαρες. Πιστεύω ότι υπό το βάρος των αιχμών, αλλά και της παραίτησης του υπουργού Δικαιοσύνης ο αρχηγός της Αστυνομίας δεν είχε άλλη επιλογή από το να παραιτηθεί, ανεξάρτητα αν στο τέλος παύτηκε από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας.

–Η στάση του υπουργού Δικαιοσύνης;

–Το ζήτημα ευθιξίας στην Κύπρο είναι μια παρεξηγημένη έννοια και συμπεριφορά. Οι υπουργοί που παραιτήθηκαν για λόγους ευθιξίας είναι ελάχιστοι. Η παραίτηση Ιωνά Νικολάου είναι προς τιμήν του, γιατί έστω και με αυτό τον τρόπο ανέλαβε μερίδιο ευθύνης. Υπενθυμίζω πως στη Σρι Λάνκα, πριν από πέντε μέρες ο αρχηγός Αστυνομίας παραιτήθηκε επειδή σκοτώθηκαν δύο πρόσωπα, χωρίς να υπάρχει ξεκάθαρη ευθύνη από πλευράς αστυνομικών αρχών.

–Πρέπει να γίνουν αλλαγές για να αποτραπούν παρόμοια περιστατικά;

–Είμαι ένας εκ των δικηγόρων που διαχειρίστηκαν υποθέσεις με το κακό στο Μαρί. Εάν κάποιος διαβάσει τα πορίσματα και τα ευρήματα θα αντιληφθεί ότι άνθρωποι που είχαν να φέρουν εις πέρας κάποια υποχρέωση δεν το έκαναν. Αυτό γίνεται με έλεγχο από τις ηγεσίες, αλλά και ευσυνειδησία των υπαλλήλων του οποιουδήποτε οργανισμού. Πρέπει όλοι να κάνουν σωστά τη δουλειά τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δυστυχώς, η κυπριακή κοινωνία δείχνει τον ρατσισμό που τη διακατέχει δεδομένου ότι τα ελλείποντα πρόσωπα δεν ήταν Κύπριοι αλλά αλλοδαποί.

Η Τουρκία απέρριψε άτυπη διάσκεψη

Αβεβαιότητα για άρση του αδιεξόδου

Νέα Υόρκη - Ανάλυση
του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Η ενημέρωση των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας (Σ.Α.)για την έκθεση καλών υπηρεσιών του γενικού γραμματέα και η νέα έκφραση υποστήριξης του σώματος προς την απόφαση του Αντόνιο Γκουτιέρες να ζητήσει από την Τζέιν Χολ Λουτ να συνεχίσει στις διαβουλεύσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη, μάλλον ελάχιστα διαφωτίζουν όσους αναρωτούνται για την επόμενη κίνηση της Αμερικανίδας συμβούλου του γ.γ. Η μεν κ. Λουτ

Οι ισορροπίες στην προεδρική δήλωση τηρήθηκαν με αναφορά στην ανάγκη αποφυγής δραστηριοτήτων που προκαλούν ζημιά στις πιθανότητες επιτυχίας των διαπραγματεύσεων.

δεν εμφανίστηκε για μια ακόμη φορά στο Σ.Α. Λέγεται μάλιστα ότι από τη στιγμή που δεν έχει διοριστεί σ' αυτή τη θέση, κάποια από τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου δεν επιθυμούν καν να παρουσιαστεί ενώπιόν τους.

Η ενημέρωση έγινε από τον αναπληρωτή γενικό γραμματέα του ΟΗΕ για Πολιτικές Υποθέσεις, Μίροσλαβ Γιέντσα, χωρίς ιδιαίτερες εκπλήξεις. Όλα τα μέλη του Σ.Α. υποστήριξαν τις προσπάθειες του γ.γ. και της κ. Λουτ, κάποια εξέφρασαν απογοήτευση γιατί από τον Ιούλιο του 2017 το αδιέξοδο παραμένει και οι πλευρές έχουν αποτύχει να βρουν τη βάση για την επανάληψη των διαπραγματεύσεων. Οι Αμερικανοί επανέλαβαν –κοσμίως κατά την έκφραση διπλωμάτη– ότι δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη η παραμονή της ειρηνευτικής δύναμης στην Κύπρο υπό τη σημερινή της μορφή, ενώ άλλα τόνισαν την ανάγκη της παραμονής της. Ωστόσο, όλοι δείχνουν για την ώρα να καλύπτονται από τη συνέχιση της προσπάθειας, καθώς ούτε ο γ.γ. ούτε τα μέλη του Σ.Α., έχουν να προτείνουν κάποια άλλη πορεία αυτή τη στιγμή. Προ των διαβουλεύσεων του Σ.Α. ήλθε στη Νέα Υόρκη για συναντήσεις με όλα τα μέλη του Σώματος, αξιωματούχους της Γραμματείας και την Τζέιν Χολ Λουτ, ο διαπραγματευτής της ελληνοκυπριακής πλευράς πρέσβης Ανδρέας Μαυρογιάννης. Σε σχέση με το Σ.Α., εκ του αποτελέσματος, όπως εκφράστηκε με τη δήλωση του Ινδονήσιου προεδρεύοντα, οι επαφές ήταν παραγωγικές.

Με αφορμή τις τουρκικές κινήσεις για έναρξη ερευνητικών γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ από το τουρκικό σκάφος «Fatih», η ελληνοκυπριακή πλευρά κατόρθωσε να συμπεριληφθεί στην προεδρική δήλωση αναφορά «στην ανάγκη αποφυγής δραστηριοτήτων που προκαλούν ζημιά στις πιθανότητες επιτυχίας» των διαπραγματεύσεων. Στην προεδρική δήλωση, ωστόσο, εμφανής είναι και η επιρροή των «σκεπτικιστών», που βιάζονται για αποτελέσματα και επέλεξαν με τη δήλωση να υπενθυμίσουν στους ηγέτες να έχουν κατά νου το φυσικό παράθυρο ευκαιρίας που παρουσιάζει ο παρών εκλογικός κύκλος». Υπονοώντας και τις ψευδοεκλογές στα Κατεχόμενα, αλλά και τις βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα.

Οι Αμερικανοί επανέλαβαν κοσμίως ότι δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη η παραμονή της Ειρηνευτικής Δύναμης υπό τη σημερινή της μορφή. Στη φωτογραφία η Καναδή ειδική αντιπρόσωπος του γ.γ. , Ελίζαμπεθ Σπέχαρ, με τη διοικήτρια της Ειρηνευτικής Δύναμης στο νησί Αυστραλή υποστράτηγο Cheryl Pearce.

Το Σ.Α. επαναφέρει τους όρους αναφοράς

Σε σχέση με τη Γραμματεία και την κ. Λουτ, μάλλον ο κ. Μαυρογιάννης δεν θα επιστρέψει στην Κύπρο με καθαρή εικόνα για την επόμενη κίνηση της συμβούλου του γ.γ. Η Τουρκία προφανώς απέρριψε και τη διαδικαστική φόρμουλα για να βρεθούν ατύπως οι συμμετέχοντες στη διάσκεψη για την Κύπρο και να δουν αν υπάρχει βάση για το πως θα προχωρήσουν. Έτσι, καθώς στην ενημέρωση του Σ.Α. δεν έγινε κάποια αναφορά από τον αξιωματούχο της Γραμματείας για άλλου είδους προσπάθειες, τα μέλη του Σ.Α. μέσω της δήλωσης του προεδρεύοντα επανέλαβαν την προτροπή προς τις πλευρές «να συμφωνήσουν όρους αναφοράς ως βάση για ουσιαστικές και προσανατολισμένες σε αποτελέσματα διαπραγματεύσεις».

Πάντως, αναφορικά με την τουρκική στάση, εκτιμάται ότι στη φάση αυτή και μετά την ήττα του στις

Στη Γραμματεία του ΟΗΕ οι προσδοκίες εμφανίζονται αρκετά χαμηλές, ενώ παράλληλα φαίνεται ότι δεν συνηγορούν με βιαστικές ενέργειες οι οποίες θα οδηγήσουν σε αποτυχία.

μεγάλες πόλεις, ο Ταγίπ Ερντογάν δεν έχει καμιά διάθεση να εμπλακεί σε διαπραγματεύσεις. Κι ίσως μάλιστα να στέλνει και το «Fatih» για έρευνες με σκοπό να προκαλέσει ένταση, η οποία να μην επιτρέπει επανάληψη των διαπραγματεύσεων, ακόμη και για διαδικαστικής υφής ζητήματα ή για ΜΟΕ.

Σε σχέση με τη Γραμματεία, οι προσδοκίες εμφανίζονται αρκετά χαμηλές, χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει και διάθεση να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια. Ο τομεάρχης Εξωτερικών της ΝΔ Γιώργος Κουμουτσάκος, που είχε συνάντηση την Τετάρτη με τη βοηθό γ.γ. του ΟΗΕ Ροσμαρί Ντι Κάρλο, συμμερίζεται αυτή την εκτίμηση, ενώ παράλληλα φαίνεται ότι στη Γραμματεία δεν συνηγορούν με βιαστικές ενέργειες οι οποίες θα οδηγήσουν σε αποτυχία. Από την άλλη, αξιωματούχοι της Γραμματείας λαμβάνουν μηνύματα απογοήτευσης από μέλη του Σ.Α. για την παράταση του αδιεξόδου. Διπλωματικές πηγές εκτιμούν ότι η κ. Λουτ θα ξεκινήσει σε πρώτη φάση τις διερευνητικές επαφές με τα εμπλεκόμενα μέρη –αρχικά μέσω τηλεφωνικών επικοινωνιών– και στη συνέχεια θα επιχειρήσει ακόμη μία επίσκεψη στη Λευκωσία, ίσως προ των ευρωεκλογών, για να δει αν μπορεί να βρεθεί βάση επανάληψης των διαπραγματεύσεων. Στον βαθμό που δεν υπάρξουν θετικές εξελίξεις μέχρι τα μέσα Ιουνίου, όλη η προσοχή θα στραφεί στην έκθεση του γ.γ. για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ και στο τι θα εισηγείται στο κομμάτι των Καλών Υπηρεσιών και στη συνέχεια το πώς θα αντιδράσει το Σ.Α. Οπωσδήποτε οι αμερικανοί αναμένεται να διατηρήσουν τη σκληρή στάση, επικαλούμενοι θέματα αρχών. Στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία των ΗΠΑ προωθείται για μόνιμη αντιπρόσωπος η σημερινή πρέσβειρα στον Καναδά, Κέλι Νάιτ-Κραφτ, ενώ ο αναπληρωτής μόνιμος αντιπρόσωπος Τζόναθαν Κόεν, που γνωρίζει το Κυπριακό και κατόρθωνε παρά τη γνωστή αμερικανική στάση να διατηρεί τα θετικά στοιχεία στα ψηφίσματα για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, αναμένεται να διοριστεί πρέσβης των ΗΠΑ στην Αίγυπτο. Η αποχώρηση του κ. Κόεν οπωσδήποτε δεν θεωρείται θετική εξέλιξη.

Λύση βελγικού μοντέλου με κυρίαρχη τουρκική βάση

Οι άμεσοι σχεδιασμοί της Αγκυρας στη βάση φόρμουλων που διατείνεται ότι συζητάει και ο πρόεδρος Αναστασιάδης

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Εξελίξεις που θα αλλάξουν τα υφιστάμενα δεδομένα στο Κυπριακό αναμένει η Άγκυρα τους επόμενους μήνες, καθώς ολοκληρώνει τις προετοιμασίες της για γεωτρήσεις στα ανοιχτά της Κύπρου, ενώ βολιδοσκοπεί τις προθέσεις ξένων παραγόντων και φυσικά της Ρωσίας. Τώρα για την Άγκυρα προτεραιότητα έχει η Συρία και οι S-400 και στο εσωτερικό το μέλλον της τουρκικής οικονομίας, με το ενδεχόμενο των επαναληπτικών δημοτικών εκλογών στον μητροπολιτικό δήμο της Κωνσταντινούπολης, να μην αποκλείεται. Στο Κυπριακό σύμφωνα με την Άγκυρα που επικαλείται κύκλους του ΟΗΕ, ο ξένος παράγοντας προβληματίζεται για την επόμενη ημέρα της επίσημης απόσυρσης της ομοσπονδιακής λύσης από το τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Τούρκοι αξιωματούχοι, δίχως να παραβλέπουν την επιμονή του γ.γ. του ΟΗΕ στη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία (ΔΔΟ), ως τη μοναδική φόρμουλα λύσης, εκτιμούν ότι οι εξελίξεις οδηγούν τις εμπλεκόμενες πλευρές σε αντίθετο συμπέρασμα, και αυτό για σειρά σημαντικών λόγων: 1) όλες οι πλευρές γνωρίζουν ότι στην παρούσα συγκυρία συμφωνία πάνω ΔΔΟ δεν είναι εφικτή, αφού οι δύο κοινότητες διαφωνούν ως προς σημαντικές πτυχές της, κυρίως στην εσωτερική διακυβέρνηση και την κατανομή εξουσιών. 2) Οι τρεις εγγυήτριες δυνάμεις έχουν σήμερα πολύ διαφορετικές προτεραιότητες. Η Αθήνα τις επικείμενες εκλογές, το Λονδίνο το Brexit, η Άγκυρα, την οικονομία, τη Συρία κ.ά. 3) Τόσο στη Λευκωσία όσο και σε ξένες πρωτεύουσες έχει ξεκινήσει προ πολλού συζήτηση για εναλλακτικές φόρμουλες.

Τι είπε ο πρόεδρος στα Η.Ε.

Τουρκικές πηγές επιμένουν ότι πρόσφατα, σε συνομιλίες με τον ΟΗΕ, ο πρόεδρος Αναστασιάδης επέλεξε να αναβάλει –δίχως, ωστόσο, να απορρίψει– τη συζήτηση της ιδέα της συνομοσπονδίας, με το σκεπτικό ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει όταν ωριμάσουν οι συνθήκες. Το σκεπτικό Αναστασιάδη, σύμφωνα πάντα με την Άγκυρα, είναι ότι η ε/κ πλευρά είναι έτοιμη να συζητήσει κάθε είδους εποικοδομητική πρόταση, αρκεί οι συνθήκες να επιτρέπουν την υλοποίησή της.

Οι ίδιοι οι κύκλοι του ΟΗΕ και οι ξένες πρωτεύουσες, που επιβεβαιώνουν κατά την Άγκυρα τις πληροφορίες, δεν κρύβουν τον προβληματισμό τους έναντι στο ενδεχόμενο οριστικής κατάρρευσης της προσπάθειας λύσης. Εξέλιξη που παραδέχονται ότι θα έφερνε την Κύπρο αντιμέτωπη με κίνδυνο διχοτόμησης και σταδιακής προσάρτησης του βορείου τμήματος στην Τουρκία. Είναι γι' αυτούς τους λόγους που στον ΟΗΕ συζητείται η ιδέα νέας τριμερούς συνάντησης κατά την οποία οι δύο πλευρές θα βρεθούν απέναντι στις υφιστάμενες πραγματικότητες. Συναφώς. στον άξονα Τουρκίας-Κύπρου, αλλά και άλλων

Διά του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού θα ασκηθεί πίεση, ώστε να επιχειρηθεί να οδηγηθεί η ελληνική πλευρά στο τραπέζι των συνομιλιών για την εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων στην ΑΟΖ και στο ζήτημα των χωρικών υδάτων.

Το σκεπτικό Αναστασιάδη, σύμφωνα με την Αγκυρα, είναι ότι η ε/κ πλευρά είναι έτοιμη να συζητήσει κάθε εποικοδομητική πρόταση, αρκεί οι συνθήκες να επιτρέπουν την υλοποίησή της.

πρωτευουσών, την παρούσα περίοδο λαμβάνουν χώρα διερευνητικού χαρακτήρα συζητήσεις γύρω από το μοντέλο Ομοσπονδίας τύπου Βελγίου. Συγκεκριμένα, οι πληροφορίες μας θέλουν Τούρκους και ξένους αξιωματούχους να συζητούν τη δημιουργία δύο αυτόνομων ζωνών στην Κύπρο, οι οποίες θα συνεργάζονται διά μέσου μιας τρίτης, κεντρικής δομής, η οποία φυσικά θα εκπροσωπεί το νησί στη διεθνή κοινότητα. Οι δύο αυτόνομες δομές θα συμμετάσχουν στην κεντρική διοίκηση με βάση την αρχή της πολιτικής ισότητας, ιδέα που ικανοποιεί τον Μουσταφά Ακιντζί από τη μία και την Άγκυρα από την άλλη, αφού το βελγικό μοντέλο θα ανοίξει τον δρόμο για παραμονή της Τουρκίας ως εγγυήτριας δύναμης στο βόρειο αυτόνομο κράτος.

Πίεση στην Αθήνα

Οι προπαρασκευαστικού χαρακτήρα συζητήσεις και βολιδοσκοπήσεις πραγματοποιούνται καθόσον οι προετοιμασίες της Τουρκίας για υποθαλάσσιες γεωτρήσεις εισέρχονται σε τελικό στάδιο. Το όλο θέμα συζητήθηκε κατά τις πρόσφατες επαφές του «ΥΠΕΞ» Κουντρέτ Όζερσαϊ με την Άγκυρα. Το τουρκικό σχέδιο προβλέπει τη σταδιακή κορύφωση των εργασιών και γεωτρήσεων στα «οικόπεδα» που έχει ανακοινώσει προηγουμένως η «ΤΔΒΚ». Ο αριθμός των γεωτρήσεων θα αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου, αναλόγως με την τροπή των εξελίξεων στο Κυπριακό και φυσικά στην ευρύτερη περιοχή. Παράλληλα, Τουρκία και τ/κ πλευρά θα ξεκινήσουν προετοιμασίες για νέα συμφωνία που θα αφορά τις περιοχές και τα οικόπεδα που αφήνει ακάλυπτα η συμφωνία Έρογλου – Ερντογάν. Το τουρκικό Πολεμικό Ναυτικό θα αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο για την υλοποίηση των νέων σχεδίων διαδραματίζοντας διπλό ρόλο. Από τη μία, θα διατηρήσει απασχολημένο το ελληνικό ναυτικό στο Αιγαίο και από την άλλη θα κάνει πιο αισθητή την παρουσία τους σε όλες τις περιοχές της Κύπρου. Σύμφωνα με τις ίδιες τουρκικές πηγές, με αυτό τον τρόπο θα ασκηθεί πίεση ώστε να επιχειρηθεί να οδηγηθεί η ελληνική πλευρά στο τραπέζι των συνομιλιών για την εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων στην ΑΟΖ και στο ζήτημα των χωρικών υδάτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι κύκλοι του τουρκικού Υπουργείου Άμυνας επιμένουν στη σημασία δύο προϋποθέσεων για την τελική υλοποίηση των τουρκικών σχεδίων στην περιοχή: 1) Πρώτη, η αναβάθμιση των ικανοτήτων του τουρκικού στρατού μέσα από τα νέα προγράμματα εξοπλισμού θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα της Άγκυρας, και αυτό παρά τις μεγάλες οικονομικές δυσκολίες και τα διπλωματικής υφής εμπόδια, θέση με την οποία συμφωνεί απολύτως και ο κ. Ερντογάν. 2) Δεύτερη, η ιδέα δημιουργίας μεγάλης ναυτικής βάσης στο βόρειο τμήμα της Κύπρου θα πρέπει να εξεταστεί διεξοδικά. Η βάση θα πρέπει να είναι κυρίαρχη, να αποτελεί έδαφος της Τουρκίας και να παρέχει στο τουρκικό ναυτικό τη δυνατότητα να παρεμβαίνει σε όλες τις εξελίξεις σε μια περιοχή που απλώνεται από τα τουρκικά παράλια μέχρι τα βόρεια παράλια της Αφρικής.

Τουρκική σφήνα μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου

Θερμό καλοκαίρι ετοιμάζει η Αγκυρα

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Την ετοιμότητα και τα αντανακλαστικά της Αθήνας και της Λευκωσίας θα δοκιμάσει εν μέσω θέρους η Αγκυρα, σε μια περίοδο κατά την οποία συγκλίνουν αρκετοί παράγοντες για την καλύτερη προώθηση των τουρκικών συμφερόντων στην Ανατολική Μεσόγειο και δη στην περιοχή από τον 28ο (νότια Ρόδου) έως και τον 32ο μεσημβρινό (δυτικά Ρόδου).

Ο πλους του γεωτρύπανου «Φατίχ» εντός της κυπριακής υφαλοκρηπίδας, η σχεδιαζόμενη αποστολή του ερευνητικού «Ορούτς Ρέις» μέσα στην ελληνική τον ερχόμενο Αύγουστο και η διαρκής παρουσία των Τούρκων στα νότια της Κύπρου μαρτυρούν τη γενικότερη κινητοποίηση αλλά και τον σκοπό της Αγκυρας, που δεν είναι άλλος από την αποτύπωση των μαξιμαλιστικών θέσεών της. Η επιλογή της περιοχής την οποία δεσμεύει για το «Φατίχ» η Αγκυρα είναι εξαιρετικά καλά σχεδιασμένη. Δεδομένου ότι Ελλάδα και Κύπρος δεν έχουν καταθέσει συντεταγμένες κήρυξης μεταξύ τους αποκλειστικών οικονομικών ζωνών (ΑΟΖ), βρίσκεται σε ένα σημείο που δημιουργεί και νομικές δυσκολίες για την Αθήνα.

Παρά το γεγονός ότι παρανόμως η Αγκυρα δεσμεύει τη συγκεκριμένη περιοχή, οι Τούρκοι αναμένεται ότι θα επικαλεστούν την επήρεια που έχει (κατά την άποψή τους), στην περιοχή δυτικά της Κύπρου, η ζώνη των Κατεχομένων. Απώτατος στόχος των Τούρκων είναι η ξεκάθαρη και de facto παραγωγή αποτελεσμάτων. Η εντατική κινητοποίηση σε μια προεκλογική περίοδο για την Ελλάδα αποτυπώνει τις πάγιες τουρκικές αντιλήψεις για τα «παράθυρα ευκαιρίας» που δημιουργούνται σε αυτές τις περιπτώσεις. Υπενθυμίζεται ότι η προκαλούμενη ένταση από την Τουρκία αυξάνεται κατακόρυφα σε κάθε εκλογικό έτος, όπως άλλωστε συνέβη και το 2015, έτος έξαρσης του προσφυγικού. Η πίεση που ασκείται μέσω της αύξησης της ναυτικής παρουσίας της Αγκυρας στην Ανατολική Μεσόγειο ουσιαστικά αποσκοπεί στην ακύρωση των θέσεων Αθήνας και Λευκωσίας περί εφαπτόμενων ορίων υφαλοκρηπίδας των δύο χωρών.

Η «Γαλάζια πατρίδα»

Η εικόνα των τουρκικών διεκδικήσεων στον χάρτη έχει, λίγο-πολύ, ήδη διατυπωθεί μέσω του ιδεολογήματος περί «Γαλάζιας πατρίδας», το οποίο έχει συνοδευθεί και από τις σχετικές καταθέσεις εγγράφων στον ΟΗΕ. Το ανατολικό σκέλος αυτών των διεκδικήσεων σαφέστατα περιλαμβάνει τη δυτική πλευρά της κυπριακής ΑΟΖ και εκτεταμένα τμήματα της νότιας. Το δυτικό σκέλος των τουρκικών διεκδικήσεων περιλαμβάνει μια τεράστια θαλάσσια έκταση (που δεν εμπεριέχει μόνον τις στήλες ύδατος, αλλά και τον βυθό, δηλαδή την υφαλοκρηπίδα) που απλώνεται νότια της Ρόδου και, βεβαίως, του Καστελλόριζου.

A.P. / LEFTERIS PITARAKIS

Ο πλους του γεωτρύπανου «Φατίχ» (φωτ.) εντός της κυπριακής υφαλοκρηπίδας και η σχεδιαζόμενη αποστολή του ερευνητικού «Ορούτς Ρέις» μέσα στην ελληνική τον ερχόμενο Αύγουστο μαρτυρούν τους απώτερους σκοπούς της Τουρκίας.

Αποσκοπεί στην ακύρωση των θέσεων Αθήνας και Λευκωσίας περί εφαπτόμενων ορίων υφαλοκρηπίδας των δύο χωρών.

Οι πλέον απαισιόδοξοι σχετικά με τα όρια στα οποία είναι διατεθειμένη να φθάσει η Αγκυρα υπενθυμίζουν την περίοδο του Ιανουαρίου 1996. Οταν, δηλαδή, σε μια περίοδο πολιτικής «limbo» για την Αθήνα, στήθηκε το σκηνικό των Ιμίων. Η Ελλάδα προφανώς δεν βρίσκεται σε παρόμοια φάση, καθώς οι εκλογές του Οκτωβρίου θα οδηγήσουν στη συγκρότηση μιας νέας κυβέρνησης, δίχως τη μεσολάβηση ενδοκομματικών διαδικασιών, όπως το 1996. Την ανησυχία για τις πραγματικές τουρκικές προθέσεις εντείνει η εξαιρετικά επιθετική τακτική που ακολουθείται στο αεροπορικό πεδίο. Καταγράφονται καθημερινά εικονικές αερομαχίες, σε ορισμένες περιπτώσεις εξαιρετικά επικίνδυνες, καθώς σε λίγα τετραγωνικά χιλιόμετρα «στριμώχνονται» μέχρι και οκτώ αεροσκάφη.

Σε Αθήνα και Λευκωσία έχουν αποδυθεί σε έναν διπλωματικό αγώνα δρόμου προκειμένου να ενημερώσουν συμμάχους σε Βρυξέλλες και Ουάσιγκτον, ώστε να γίνει κατανοητή η νέα τουρκική κίνηση, η οποία αυτή τη φορά αποσκοπεί στην ορατή κλιμάκωση, καθώς αμφισβητούνται κυριαρχικά δικαιώματα. Τους επόμενους μήνες αναμένεται να φανεί αν οι αμερικανοτουρκικές επαφές παράγουν θετικά αποτελέσματα για την Αγκυρα με κάποιον συμβιβασμό στο ζήτημα των S-400, αλλά και αν η τουρκική οικονομία κατορθώσει να επιβιώσει από τους έντονους κλυδωνισμούς που υφίσταται. Είναι απολύτως σαφές ότι ένας από τους παράγοντες που θα επηρεάσουν καθοριστικά την εξέλιξη της τουρκικής κινητικότητας είναι η τελική τροπή των αμερικανοτουρκικών σχέσεων. Οι πληροφορίες περί μεταφοράς των S-400 σε άλλη χώρα (π.χ. Αζερμπαϊτζάν), περί επίσκεψης του Ντόναλντ Τραμπ στην Αγκυρα εντός του Ιουλίου, αλλά και για σταδιακή μείωση του χάσματος απόψεων για την κατάσταση στην Τουρκία, μαρτυρούν με σαφήνεια την τάση που υπάρχει. Επιπλέον, μια ένδειξη για την προσοχή με την οποία διαχειρίζονται οι Τούρκοι τα αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή είναι η σχεδόν ηχηρή απουσία τους από το οικόπεδο 10 της κυπριακής ΑΟΖ, το οποίο εκμεταλλεύεται η ExxonMobil σε κοινοπραξία με την κρατική εταιρεία πετρελαίου του Κατάρ.

Η Αθήνα και η Λευκωσία προσπαθούν να συντονιστούν ποικιλοτρόπως. Ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Ευάγγελος Αποστολάκης μεταβαίνει την ερχόμενη Τετάρτη, 8 Μαΐου, στη Λευκωσία όπου θα συναντηθεί με τον ομόλογό του Σάββα Αγγελίδη. Η Αγκυρα αναμένεται, επίσης, να δοκιμάσει τα συμμαχικά αντανακλαστικά. Τις επόμενες εβδομάδες τα δύο αμερικανικά αεροπλανοφόρα του Εκτου στόλου θα έχουν πλεύσει στην Ανατολική Μεσόγειο, ενώ και οι Γάλλοι επιτηρούν τα δικά τους συμφέροντα.

Διπλωματία των «γαμπρών»

Οι όροι με τους οποίους διεξάγεται το πολύ ευαίσθητο διπλωματικό «πόκερ» που συνοδεύει τις τελευταίες εξελίξεις στην περιοχή έχουν αλλάξει άρδην, εξαιτίας, σε σημαντικό βαθμό, της αυτόνομης κινητικότητας που αναπτύσσει ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Πριν από περίπου 20 ημέρες, οι δύο «γαμπροί» (Τζάρεντ Κούσνερ και Μπεράτ Αλμπαϊράκ) των προέδρων Τραμπ και Ερντογάν είχαν επαφές στην Ουάσιγκτον, σε μια συνάντηση η οποία φαίνεται ότι άλλαξε σημαντικά το κλίμα στις αμερικανοτουρκικές συνομιλίες. Οι δίαυλοι άμεσης επικοινωνίας ανάμεσα στο προεδρικό παλάτι στην Αγκυρα και στον Λευκό Οίκο πολύ συχνά παρακάμπτουν τη διπλωματική οδό. Παρά την πολύ καλή και άμεση επικοινωνία που υπάρχει ανάμεσα στην Αθήνα και στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ, μέσω και της αμερικανικής πρεσβείας στην Ελλάδα, είναι ζήτημα εάν το Μέγαρο Μαξίμου διαθέτει την ευκολία άμεσης πρόσβασης στον Λευκό Οίκο, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια αυτής της πολύ κρίσιμης περιόδου. Οι εξελίξεις, ωστόσο, δεν είναι ούτε γραμμικές ούτε, βεβαίως, έχουν προεξοφληθεί. Ο τρόπος με τον οποίο διαμορφώνεται το εσωτερικό πολιτικό παιχνίδι στην Τουρκία, δεν είναι εντελώς αδιάφορος ως προς τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται η εξωτερική πολιτική της Αγκυρας. Η, έστω περιορισμένη, επανεμφάνιση του Αχμέτ Νταβούτογλου και του Αμπντουλάχ Γκιουλ υποδηλώνει, αν μη τι άλλο, ότι ο κ. Ερντογάν πολιτεύεται έχοντας τα μάτια ανοιχτά και προς το εσωτερικό.

Αγκυρα και Ουάσιγκτον σφίγγουν τη ζώνη στη βόρεια Συρία

Η Τουρκία θέλει μόνη να έχει τον έλεγχο στην περιοχή, αλλά οι Κούρδοι και οι Αμερικάνοι βλέπουν συμβιβασμό

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Πριν από περίπου τρεις δεκαετίες Αμερικανοί διπλωμάτες επινόησαν ένα σχέδιο στα μέτρα των συμφερόντων των ΗΠΑ στο βόρειο Ιράκ με εμφανές το στίγμα της ψυχροπολεμικής περιόδου και του τέλους της αποικιοκρατίας. Υπό τη σκιά των επιθέσεων της Βαγδάτης κατά των Κούρδων του Ιράκ, οι ΗΠΑ και οι συμμαχικές δυνάμεις προχώρησαν στη δημιουργία μιας αυτόνομης κρατικής δομής στο βόρειο τμήμα της χώρας. Η απαγόρευση πτήσεων που επιβλήθηκε στα μαχητικά του Σαντάμ Χουσεΐν θα προφύλαγε τους Κούρδους και τη νέα αυτόνομη ζώνη από μελλοντικές επιθέσεις. Ταυτόχρονα, θα ήταν η ασπίδα προστασίας των συμφερόντων της Δύσης στα πλούσια κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου της περιοχής. Σήμερα, το ίδιο εκείνο σχέδιο που εφαρμόστηκε στο βόρειο Ιράκ κατεβαίνει από τα ράφια του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για να προσαρμοστεί στα μέτρα της Συρίας από ομάδα στενών συνεργατών του προέδρου Τραμπ. Η Ουάσιγκτον, που προσφάτως αντιτάχθηκε στην ιδέα ενός ανεξάρτητου κουρδικού κράτους, σήμερα ετοιμάζει τη δημιουργία μιας ντε φάκτο αυτόνομης, προστατευμένης ζώνης στο βόρειο τμήμα της Συρίας, το οποίο μελλοντικά θα διατηρεί στενές σχέσεις με το βόρειο Ιράκ. Το κλειδί για την επιτυχία του νέου αμερικανικού εγχειρήματος δεν βρίσκεται μόνο στα χέρια των ΗΠΑ, καθότι σε αυτό ερίζουν κι άλλοι των εμπλεκομένων στη βόρεια Συρία. Η Τουρκία διεξάγει μια σκληρή, ανατολίτικου χαρακτήρα διαπραγμάτευση με τις ΗΠΑ για το μέλλον της περιοχής. Την ίδια στιγμή οι Κούρδοι επιχειρούν συνεννόηση με τους Αμερικανούς.

Στο αμερικανικό σχέδιο φως ρίχνει μια ανάλυση του Τζέιμς Τζέφρεϊ, του ειδικού απεσταλμένου των ΗΠΑ στη Συρία. Ο Αμερικανός διπλωμάτης, ο οποίος από το 2005 μέχρι το 2008 υπήρξε υψηλόβαθμο στέλεχος της αμερικανικής ηγεσίας και την περίοδο 2010-2012 πρέσβης των ΗΠΑ στο Ιράκ, την προηγούμενη εβδομάδα επισκέφθηκε την Άγκυρα, όπου συναντήθηκε με τους εκπροσώπους της τουρκικής Προεδρίας και κυβέρνησης.

Πριν από περίπου τρία χρόνια, ο Τζέιμς Τζέφρεϊ, μαζί με τον Αμερικανό διπλωμάτη, τον Νίκολας Μπερνς, ο οποίος υπηρέτησε και ως πρέσβης στην Αθήνα, σε παρέμβαση που δημοσιεύτηκε στη «Washington Post», κατέθεσαν ένα σχέδιο για το μέλλον της Συρίας. Με σημείο εκκίνησης την παραδοχή ότι οι ΗΠΑ πλέον δεν διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη Μέση Ανατολή, εξέλιξη που ενισχύει τον εχθρικό άξονα Ρωσίας-Ιράν-Χεζμπολάχ, οι δύο Αμερικανοί διπλωμάτες πρότειναν: ΗΠΑ, ευρωπαϊκές χώρες, σουνιτικές μοναρχίες και Τουρκία θα αναλάμβαναν το δύσκολο έργο της υπεράσπισης της ασφάλειας και της αυτονομίας μιας ζώνης στα βόρεια εδάφη της Συρίας.

Η Τουρκία απαιτεί όπως δίχως την εμπλοκή καμίας άλλης δύναμης, αναλάβει την επιτήρηση και την ασφάλεια της σχεδιαζόμενης ζώνης.

Σύμφωνα με το αμερικανικό σχέδιο, στο βόρειο τμήμα της Συρίας θα δημιουργείτο μια ντε φάκτο αυτόνομη ζώνη, με την επιβολή απαγόρευσης πτήσεων από τη διεθνή κοινότητα και το Σ.Α. του ΟΗΕ. Η νέα ζώνη θα ενίσχυε τη θέση των ΗΠΑ στον γεωστρατηγικό χάρτη της περιοχής από τέσσερις απόψεις: Πρώτη, με βάθος 25-30 μιλίων κατά μήκος των συνόρων Τουρκίας-Συρίας, θα εμπόδιζε νέα κύματα προσφύγων προς τη Δύση, δημιουργώντας μια ασφαλισμένη ζώνη στο βόρειο τμήμα της Συρίας. Δεύτερη, θα θέσει τέλος στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας, σε ένα σημαντικό κομμάτι της χώρας. Τρίτη, θα φέρει κοντά την Τουρκία με τις ΗΠΑ, σε μια στιγμή που οι διμερείς σχέσεις χαρακτηρίζονται από μεγάλα σκαμπανεβάσματα. Τέλος, θα περιορίσει την ακτίνα δράσης του άξονα Ιράν-Συρίας-Χεζμπολάχ-Ρωσίας στη Συρία.

Τσαβούσογλου και Τζέφρι συμφωνούν στην ιδέα της δημιουργίας ελεγχόμενης ζώνης, στην οποία δεν θα μπορούν να επεμβαίνουν Ρωσία, Ιράν και Συρία. Ωστόσο, διαφωνούν ως προς τον χαρακτήρα, τη διοίκηση και τις βασικές δομές.

Θα αναζητήσουν τελικό συμβιβασμό

Στο σημείο που έχουν φτάσει οι εξελίξεις, η διευθέτηση του προβλήματος θα εξαρτηθεί κατά μεγάλο βαθμό από την τελική συνεννόηση των προέδρων ΗΠΑ και Τουρκίας, καθώς αυτή την περίοδο συζητείται το ενδεχόμενο επίσκεψης Τραμπ στην Τουρκία. Η αμερικανική πλευρά προηγουμένως σχεδίαζε μικρή στάση για το Air Force One στην Άγκυρα, με αφορμή τη συμμετοχή Τραμπ στις εκδηλώσεις για την επέτειο της απόβασης της Νορμανδίας. Πλέον, υπό τη σκιά των τελευταίων εξελίξεων, Τουρκία και ΗΠΑ συζητούν το ενδεχόμενο επίσημης επίσκεψης.

Η αντίδραση της Αγκυρας

Οι πληροφορίες της «Κ» θέλουν τον Τζέιμς Τζέφρεϊ να έθεσε ενώπιον της τουρκικής πλευράς την προηγούμενη εβδομάδα για ακόμη μία φορά το συγκεκριμένο σχέδιο, με την πρώτη αντίδραση της Άγκυρας να είναι θετική. Ωστόσο, η τελική απάντηση της Τουρκίας Άγκυρας εξαρτάται από σειρά προϋποθέσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στη νέα έκθεση του τουρκικού φιλοκυβερνητικού κέντρου στρατηγικών μελετών SETA.

Σύμφωνα με την έκθεση ΗΠΑ και Τουρκία συμφωνούν στην αρχική ιδέα της δημιουργίας ελεγχόμενης ζώνης στη βόρεια Συρία, στην οποία δεν θα μπορούν να επεμβαίνουν Ρωσία, Ιράν και Συρία. Ωστόσο, διαφωνούν ως προς τον χαρακτήρα, τη διοίκηση και τις βασικές δομές της σχεδιαζόμενης ζώνης. Η έκθεση έχει ως σημείο εκκίνησης την υπόθεση ότι ο κ. Τζέφρεϊ είναι ένας «συνεργάσιμος παράγοντας» στην αμερικανική ηγεσία και το σχέδιό του αποτελεί βάση διαπραγμάτευσης για την Άγκυρα, για δύο βασικούς λόγους. Πρώτο, πλήττει τις θέσεις και τα συμφέροντα του κουρδικού αυτονομιστικού χαρακτήρα. Η έκθεση, δίχως να κατονομάζεται το κουρδικό κίνημα, αναφέρεται σε «τρομοκρατικές οργανώσεις» που διατηρούν δράση στην περιοχή. Δεύτερο, δημιουργεί ένα πλαίσιο, διπλωματικό και πολιτικό, μέσα στο οποίο, μελλοντικά θα μπορούσε να «εγκλωβιστεί» η Δαμασκός. Με άλλα λόγια, παρέχει ένα ισχυρό διαπραγματευτικό χαρτί στην Τουρκία για το μέλλον της Συρίας.

Για την εξασφάλιση των προαναφερόμενων δύο στόχων, η Τουρκία απαιτεί όπως από μόνη της, δίχως την εμπλοκή καμιάς άλλης δύναμης, αναλάβει την επιτήρηση και την ασφάλεια της σχεδιαζόμενης ζώνης, η οποία θα έχει μήκος 440 χιλιομέτρων και περιλαμβάνει σημαντικά αστικά κέντρα, με κουρδικούς πληθυσμούς.

Επίσης, η νέα ζώνη θα πρέπει να έχει βάθος τουλάχιστον 32 χλμ. να συμπεριλαμβάνει τον αυτοκινητόδρομο Μ4 και πόλεις όπως το Κομπάνι, το Ταλ Άμπιαντ, το Καμίσλι και το Ρασουλάιν. Με αυτόν τον τρόπο, κατά μήκος των συνόρων Τουρκίας-Συρίας θα δοθεί τέλος στην πολιτική και στρατιωτική κυριαρχία του κουρδικού κινήματος, το οποίο θα υποχρεωθεί να οπισθοχωρήσει στην κεντρική Συρία. Σε εκείνο το κομμάτι της Συρίας δεν υπάρχουν σημαντικοί κουρδικοί πληθυσμοί. Έτσι, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα θα πάψει να υφίσταται ζωτικής σημασίας απειλή στη Συρία για τα τουρκικά συμφέροντα.

Οι ενστάσεις

Πληροφορίες της «Κ» τόσο από την Άγκυρα όσο και από το βόρειο τμήμα της Συρίας αναφέρουν ότι οι Αμερικανοί και οι Κούρδοι έχουν διαφορετική άποψη για το μέλλον της βόρειας Συρίας. Οι ΗΠΑ δεν επιθυμούν να παραδώσουν τον έλεγχο της αυτόνομης βόρειας Συρίας στην Τουρκία. Αντιθέτως συζητούν μονάχα την προοπτική της εισόδου ενός συγκεκριμένου, μικρού αριθμού τουρκικών στρατευμάτων στην περιοχή, τα οποία θα συμμετάσχουν στη διεθνή συμμαχία που θα επιτηρεί τη σχεδιαζόμενη ζώνη. Από την πλευρά τους οι Κούρδοι έχουν ήδη απορρίψει επισήμως την πρόταση. Ο εκπρόσωπος των Κούρδων στη Συρία, ο Μαζλούμ Κομπάνε ζητάει μια αυτόνομη ζώνη, με απαγόρευση πτήσεων, την οποία θα επιτηρούν οι Κούρδοι μαζί με τις ΗΠΑ και τη διεθνή συμμαχία.

Εκτός πλάνου συγχώνευση ΔΗΚΟ και Αλληλεγγύης

Η Πολιτεία εξέθρεψε το ΕΛΑΜ, διότι το χρειάζεται, αναφέρει η Ελένη Θεοχάρους

Ολοι οι συνάδελφοι με γνωρίζουν με το μικρό μου όνομα και ξέρουν ότι είμαι σκληρή στη στάση μου στο Κυπριακό, λέει στη συνέντευξή της στην «Κ» η Ελένη Θεοχάρους, σημειώνοντας πως στο ενδεχόμενο επανεκλογής της θα συνεχίσει να αγωνίζεται για τα δίκαια της Κύπρου.

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Ούτε 'το κόμμα του Κέντρου' έχει πρόθεση να μας αφομοιώσει, ούτε εμείς έχουμε πρόθεση να ενταχθούμε στο ΔΗΚΟ, αλλά ούτε και είναι δυνατόν να υπάρξει συγχώνευση των δύο κομμάτων. Διατηρούμε την αυτοτέλεια και την αυτονομία μας και προχωράμε προς τον ίδιο στόχο, την απελευθέρωση της πατρίδας μας», αναφέρει στη συνέντευξή της στην «Κ» η πρόεδρος της Αλληλεγγύης Ελένη Θεοχάρους. Μιλάει, επίσης, και για την άνοδο του ΕΛΑΜ, σημειώνοντας πως η Πολιτεία εξέθρεψε το ΕΛΑΜ, διότι το χρειάζεται, είτε ως μπαμπούλα, είτε ως παρακαταθήκη ψήφων. Όπως σημειώνει, ο ΔΗΣΥ «ήθελε έναν πολιτικό χώρο για να διοχετεύει τους διαφωνούντες "πατριώτες" και μια δεξαμενή ψηφοφόρων για τις προεδρικές εκλογές». Αφήνει ανοικτό το σε ποια ομάδα θα συμμετάσχει στο ενδεχόμενο εκλογής της και αποκαλύπτει πως όνειρό της είναι η κατασκευή μητροπολιτικού μετρό στην Κύπρο.

–Οι ευρωεκλογές θεωρούνται μία μάχη αδιάφορη και οι Βρυξέλλες ένα οικοδόμημα τεχνοκρατών, που επιβάλλουν πολιτικές λιτότητας, αν λάβουμε υπόψη και τα όσα αποφασίστηκαν το 2013. Για ποιο λόγο συνεπώς ο πολίτης να προσέλθει στην κάλπη;

–Οι Βρυξέλλες καθορίζουν με τις αποφάσεις τους τη ζωή μας και τη βελτιώνουν, αλλά ο Κύπριος πολίτης δεν το γνωρίζει ή δεν το γνωρίζει τόσο καλά, ως όφειλε. Βεβαίως, η Ε.Ε. βαρύνεται και με αρνητικές συμπεριφορές απέναντι στον κυπριακό λαό, μόνο που για τούτο δεν έχει την αποκλειστική ευθύνη. Φταίνε και οι κυβερνήσεις μας. Η Ε.Ε. θα μπορούσε να είχε συμπαρασταθεί στον κυπριακό λαό και να είχε επιδείξει αλληλεγγύη στους ανθρώπους μας κατά την οικονομική κρίση, για την οποία ευθύνεται και η κυπριακή πολιτεία. Η Ε.Ε. θα μπορούσε να είχε καταλυτικό ρόλο στην επίλυση του Κυπριακού, με λύση που να διασφαλίζει και να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων πολιτών, σε κάθε σημείο του νησιού. Χωρίς διακρίσεις. Δυστυχώς, οι κυβερνήσεις μας και οι εκπρόσωποί τους στην Ε.Ε., δεν κατάλαβαν ή δεν θέλησαν ποτέ να εκμεταλλευθούν τα νομικά όπλα που μας παρέχει το γεγονός ότι είμαστε κράτος μέλος, ισότιμο με τα υπόλοιπα 27. Ποτέ δεν διεκδίκησαν, ποτέ δεν πρόβαλαν αντιστάσεις ή ενστάσεις στις απαιτήσεις της Τουρκίας και τις συγκατανεύσεις των Βρυξελλών και παραπλάνησαν εσκεμμένα τις Βρυξέλλες. Τις άφησαν εκτός διαδικασιών. Έπεισαν την Ε.Ε. ότι η ντοπαθής πολιτική της ΔΔΟ είναι

> *ΤΟ ΕΛΑΜ προσφέρει το κάλπικο «ιδανικό» τού εθνικισμού ως δέλεαρ στους νέους, που με αγνότητα πολλές φορές θέλουν να πιστέψουν και να αγωνίζονται για τις ιδέες τους.*

και δικαίωση για τον λαό μας. Ότι είμαστε έτοιμοι για «έντιμο» συμβιβασμό και ότι όποιος αντιστέκεται στον ολοκληρωτισμό και στο άδικο είναι ακραίος και αντιτίθεται σε «λύση». Οι πολίτες «φορτώνουν» στην Ε.Ε. αυτή την ευθύνη για αυτή τη στάση. Είναι απογοητευμένοι ή δεν γνωρίζουν. Ούτε για τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ούτε για τη δραστηριότητα των έξι Κυπρίων ευρωβουλευτών –που είναι σημαντική– ούτε για τα αποτελέσματα αυτής της δραστηριοποίησης, τα οποία στις πλείστες των περιπτώσεων εξουδετερώνονται από την αδράνεια και την παθητικότητα της κυβέρνησης. Η ευθύνη για τη μη πληροφόρηση του κόσμου βαραίνει πολλούς. Την υστάτη ώρα δόθηκαν πολλά λεφτά στα ΜΜΕ για την προβολή των Ευρωεκλογών. Αλλά είναι ήδη αργά. Όταν για πέντε χρόνια ο πολίτης ελάχιστα μαθαίνει για τους ευρωβουλευτές του –συνήθως για κάποιες ατυχείς στιγμές στο ΕΚ– γιατί να εκτιμήσει το έργο τους και το όργανο στο οποίο δουλεύουν;

–Ένας από τους κύριους κινδύνους της επικείμενης εκλογικής μάχης είναι η ενίσχυση της Ακροδεξιάς και κατ' επέκταση η κατάληψη της έδρας από το ΕΛΑΜ. Η Πολιτεία υποτίμησε τη δύναμη του ΕΛΑΜ;

–Η πολιτεία εξέθρεψε το ΕΛΑΜ. Το χρειάζεται. Είτε ως μπαμπούλα, είτε ως παρακαταθήκη ψήφων. Το κυβερνών κόμμα ήθελε έναν πολιτικό χώρο για να διοχετεύει τους διαφωνούντες «πατριώτες» και μια δεξαμενή ψηφοφόρων για τις προεδρικές εκλογές. Οι κυβερνήσεις με τις πολιτικές τους, με την αδιαφορία τους για τον πολίτη, με την αναποτελεσματική αντιμετώπιση της φτώχειας, με τη στέρηση της παιδείας από τους νέους, με την καταστροφή των μηχανισμών περίθαλψης των ασθενών, με την εξίσου καταστροφική πορεία στο εθνικό θέμα, με την έκπτωση του φρονήματος των πολιτών και τον διασυρμό του οράματος και των ιδανικών που έχει κάθε νέος, βοήθησαν το ΕΛΑΜ να μεγαλώσει. Διότι προσφέρει το κάλπικο «ιδανικό» του εθνικισμού ως δέλεαρ στους νέους, που με αγνότητα πολλές φορές θέλουν να πιστέψουν και να αγωνίζονται για τις ιδέες τους. Στην Κύπρο υπάρχει μεγάλη δυσαρέσκεια για τη διαφθορά και οι ακροδεξιοί εμφανίζονται ως φρουροί της ηθικής. Όπου δεν υπάρχει σωστή παιδεία, καλλιέργεια, μόρφωση, πληροφόρηση, τούτο δουλεύει, προσελκύει αφελείς και ανώριμους νέους. Κι ακόμη, όταν στην κοινωνία παραμένουν ατιμώρητα σκάνδαλα, στα οποία εμπλέκονται κρατικοί αξιωματούχοι, και τα οποία διαδέχονται το ένα το άλλο, είναι εύκολο να παρασυρθούν οι νέοι. Η μη σωστή αντιμετώπιση του μεταναστευτικού προβλήματος και η ανάπτυξη ξενοφοβικών, ρατσιστικών συνδρόμων, έδωσε την ώθηση στα κόμματα του ολοκληρωτισμού να εκτοξευθούν σε υψηλά ποσοστά σε όλη την Ε.Ε.

–Η υποψηφιότητά σας με το ΔΗΚΟ προκάλεσε την αίσθηση πως η Αλληλεγγύη βρίσκεται ένα βήμα πριν από τη συγχώνευσή της με το κόμμα του Κέντρου. Ισχύει;

–Πάντα οι δημοσιογράφοι ενδύουν με μια αχλή καχυποψίας τις συμμαχίες κομμάτων. Ωστόσο, η απάντηση είναι κατηγορηματικά όχι. Είναι γεγονός ότι πολλοί είναι αυτοί που δεν σκέφτονται τίποτε άλλο από το πώς να διαλύσουν την Αλληλεγγύη. Σας διαβεβαιώ ότι ούτε «το κόμμα του Κέντρου» έχει πρόθεση να μας αφομοιώσει, ούτε εμείς έχουμε πρόθεση να ενταχθούμε στο ΔΗΚΟ, αλλά ούτε και είναι δυνατόν να υπάρξει συγχώνευση των δύο κομμάτων. Διατηρούμε την αυτοτέλεια και την αυτονομία μας και προχωράμε προς τον ίδιο στόχο, την απελευθέρωση της πατρίδας μας. Άλλωστε, πιστεύω πως αργά ή γρήγορα όλα τα κόμματα και κινήματα του δημοκρατικού πατριωτικού χώρου θα ενωθούν.

–Πού εδράζεται η συνεργασία ΔΗΚΟ-Αλληλεγγύης; Ποια είναι τα επόμενα βήματα αυτής της συνεργασίας;

–Στη συνέχιση του αγώνα για τη δικαίωση του λαού μας και της πατρίδας μας. Δεν πρόκειται για απλή συμπερίληψή μου στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ, αλλά για συνεργασία των δύο κομμάτων. Πρόκειται για την έντιμη συνέχεια της συνεργασίας μας στις προεδρικές εκλογές με υποψήφιο για την προεδρία τον Νικόλα Παπαδόπουλο. Ποια άλλη πολιτική ερμηνεία μπορεί να υπάρξει από την κοινή συμπόρευση για την επίτευξη της εκλογής αρίστων εκπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο; Όταν στηρίξαμε τον Νικόλα και το Πρόγραμμά του, δεν είχαν αναφυεί τέτοια ζητήματα, κανείς δεν ζητούσε πολιτικές ερμηνείες. Διότι τότε είχαμε συμπτύξει ένα μέτωπο για εθνική σωτηρία και ήμασταν για όλους τους άλλους, συλλογικά «οι μη αποδεχόμενοι τη λύση» που βρισκόταν προ των πυλών. Τώρα που ο πρόεδρος φαίνεται πως έχει υιοθετήσει πολλές από τις θέσεις μας στο Κυπριακό, ψάχνουν να βρουν συναλλαγές στη συνεργασία μας. Μάταια. Έχουμε διαφορετικές προσεγγίσεις με το ΔΗΚΟ σε ορισμένα ζητήματα, αλλά αυτό δεν μπορεί να παρεμποδίσει την αγαστή συνεργασία μας. Τώρα μπροστά μας είναι οι ευρωεκλογές: Μαζί πορευόμαστε.

Ονειρο η κατασκευή μητροπολιτικού μετρό

–Έχετε διανύσει δύο θητείες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τι να αναμένουμε σε μία ενδεχόμενη τρίτη θητεία;

–Μετά από δύο ιδιαίτερα παραγωγικές θητείες κατά τη διάρκεια των οποίων δύο φορές περιλήφθηκα στους τρεις καλύτερους ευρωβουλευτές της Επιτροπής για την Ανάπτυξη, έχω την εμπειρία, τη γνώση, και την αυτοπεποίθηση να κερδίζω τις μάχες. Όλοι οι συνάδελφοι με γνωρίζουν με το μικρό μου όνομα και ξέρουν ότι είμαι σκληρή στη στάση μου στο Κυπριακό και για τα δίκαια του λαού μας, ενώ παράλληλα αγωνίζομαι μαχητικά κατά της παγκόσμιας φτώχιας, των διακρίσεων, των ανισοτήτων. Θα εργαστώ με ζήλο και πάθος για την Κύπρο, θα συνεχίσω την ενημέρωση των ευρωβουλευτών για το Κυπριακό, και την υποχρέωσή τους να διασφαλίσουν και για τους Κύπριους τα δικαιώματα που απολαμβάνουν οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας. Θα διεκδικήσω τη συνέχιση της συγχρηματοδότησης των ευρωπαϊκών προγραμμάτων με μεγαλύτερη συμμετοχή από την Ε.Ε., την προσέλκυση και άλλων κονδυλίων για αναπτυξιακά έργα και μικρές επιχειρήσεις. Όνειρό μου είναι να αγωνιστώ σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης για την κατασκευή μητροπολιτικού μετρό στην Κύπρο. Θα παλέψω για να τεθεί σε εφαρμογή άμεσα η οδηγία για τη διασυνοριακή περίθαλψη, θα βοηθήσω τους νέους να εκμεταλλευθούν τα προγράμματα για τη νεολαία, για τις σπουδές και απασχόληση σε όλη την Ε.Ε. και για το πρόγραμμα νέων Ευρωπαίων εθελοντών. Θα εργαστώ στην Επιτροπή Γεωργίας για προσέλκυση κονδυλίων στήριξης της γεωργικής παραγωγής και της κτηνοτροφίας.

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπροσωπώ τον λαό και όχι κάποιο κόμμα

–Για κάποιους η εκλογή σας θεωρείται δύσκολη, δεδομένου ότι συμμετέχετε στο ψηφοδέλτιο ενός άλλου κόμματος... Πρόκειται όντως για μία δύσκολη μάχη;

–Κάθε εκλογική διαδικασία είναι δύσκολη. Όταν κάποιος λαμβάνει μέρος σε μια εκλογική μάχη το πιθανότερο είναι να τη χάσει παρά να την κερδίσει. Εντούτοις, δίνοντας και αυτή τη μάχη αισθάνομαι ότι πολλοί Κύπριοι πολίτες, όχι μόνο από το ΔΗΚΟ, αλλά απ' όλη την κομματική διαστρωμάτωση, με θεωρούν «τον δικό τους άνθρωπο». Αυτό μου δίνει δύναμη να αντιμετωπίζω γαλήνια και τα δύο ενδεχόμενα: Να εκλεγώ και να μην εκλεγώ. Μην ξεχνάτε βεβαίως ότι ο πόλεμος που έχω υποστεί τα τελευταία επτά τουλάχιστον χρόνια είναι άνευ προηγουμένου. Μερικές φιλοκυβερνητικές εφημερίδες και κάποια ΜΜΕ προσπάθησαν να με δολοφονήσουν ηθικά, να διαγράψουν τη δράση μου εκτός Κοινοβουλίων, την κοινωνική και πνευματική μου δραστηριότητα, να σπιλώσουν την εντιμότητά μου, να πλήξουν την

> *Αισθάνομαι ότι πολλοί πολίτες από όλη την κομματική διαστρωμάτωση, με θεωρούν «τον δικό τους άνθρωπο». Αυτό μου δίνει δύναμη να αντιμετωπίζω γαλήνια και τα δύο ενδεχόμενα: Να εκλεγώ και να μην εκλεγώ.*

πολιτική ηθική και κοινωνική οντότητα και συνεισφορά μου στον τόπο. Όλα αυτά έχουν φέρει αποτέλεσμα, κακά τα ψέματα. Οι κομματικοί παρακεντέδες ακολουθούν πιστά τα φερέφωνα. Δεν κατανοούν ότι δίνω λογαριασμό μόνο στη συνείδησή μου και δεν εκχωρώ σε κανέναν το δικαίωμά μου να σκέφτομαι και να μιλάω ελεύθερα. Οι ενέργειές μου ποτέ δεν έχουν κίνητρο το προσωπικό συμφέρον, αλλά τη δικαίωση αυτού που πιστεύω, της προσωπικής μου αλήθειας. Και η αλλαγή της έπαλξης από την οποία μάχεται ένας πολιτικός δεν είναι μεμπτή, αν ο πολιτικός όντως είναι μαχητής και αν για τη μετακίνησή του από τη μία πολεμίστρα στην άλλη δεν έχει ως κίνητρο τα προσωπικά ανταλλάγματα. Κι εγώ δεν έχω πάρει κανένα αντάλλαγμα ποτέ, δεν έχω διοριστεί πουθενά. Τώρα γνωρίζω καλύτερα πώς να αντιμετωπίζω τους πολιτικούς βανδαλισμούς εκείνων που κακοποιούν την ιδεολογία μου και αμαυρώνουν την εικόνα μου. Πιστέψτε με, σήμερα τους βλέπω με οίκτο να περιφέρουν τη μιζέρια τους και την ντοπάθειά τους στη θλιβερή καθημερινότητά μας, γερασμένους όπως πάντα.

–Στο ενδεχόμενο εκλογής σας θα συμμετέχετε στην ομάδα των Σοσιαλιστών, στο οποίο ανήκει το ΔΗΚΟ;

–Αυτό το έχουμε ξεκαθαρίσει ευθύς εξ αρχής. Ωστόσο, όπως έχω ξαναπεί, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν εκπροσωπώ κάποιο κόμμα, αλλά τον λαό μας στο σύνολό του, την Κυπριακή Δημοκρατία. Το ΔΗΚΟ στο παρελθόν ανήκε στους Φιλελεύθερους, στη συνέχεια εντάχθηκε στους Δημοκράτες –όχι στους Σοσιαλιστές. Το ίδιο κι εγώ, κάποτε ήμουν ευρωβουλευτής στο ΕΛΚ, τώρα είμαι στο ECR. Ειλικρινά ουδείς γνωρίζει ποια θα είναι η εικόνα μετά τις επόμενες ευρωεκλογές και το Brexit. Είμαι σίγουρη πως κάποιοι πολιτικοί σχηματισμοί θα διαλυθούν, άλλοι θα διασπαστούν, άλλοι θα αποδυναμωθούν και τα ακροδεξιά κόμματα θα ισχυροποιηθούν, εκφράζοντας τον αντιευρωπαϊσμό που ανέρχεται ραγδαία στην Ε.Ε., την ξενοφοβία και την αντίδραση στην αδυναμία της Ένωσης για μία πιο συνεκτική πολιτική. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν υπάρχουν ούτε ιδεολογικά ούτε κομματικά στεγανά, και σε πολλά κόμματα μπορείς να ψηφίζεις κατά συνείδηση και όχι ακολουθώντας εντολές. Σας διαβεβαιώ ότι σε όποια ομάδα και να ενταχθώ –αν βεβαίως εκλεγώ– θα είμαι αφοσιωμένη στην Κύπρο!

> *Ο πρόεδρος δηλώνει ότι έχει ισχυρό σύμμαχο το Ισραήλ, που δεν θέλει με τίποτε τη ΔΔΟ, την πολιτική ισότητα και την επικυριαρχία της Τουρκίας στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.*

–Το τελευταίο διάστημα παρατηρείται σύμπλευσή σας με τις θέσεις του προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό. Άλλαξε στάση και πλεύση ο Νίκος Αναστασιάδης;

–Δεν υπάρχει σύμπλευση ούτε με τον πρόεδρο ούτε με κανέναν που υποστηρίζει την αναγνώριση των δεδομένων της τουρκικής εισβολής, του εθνικού ξεκαθαρίσματος της κατεχόμενης πατρίδας μας, της λύσης αποστέρησης των ανθρωπίνων, πολιτικών, περιουσιακών δικαιωμάτων των πολιτών. Ούτε αποδεχόμαστε την όποια παραλλαγή των λύσεων «ΔΔΟ» από τις χιλιάδες που κυκλοφορούν. Θεωρούμε ότι εσχάτως ο πρόεδρος αντιδρά στις ιταμές προκλήσεις της Τουρκίας με πιο ισχυρό λόγο από ό,τι στο παρελθόν. Αυτό το εκλαμβάνουμε ότι μπορεί να αποτελεί αλλαγή πολιτικής, διεκδίκηση, αποστροφή στην ντοπαθή συμπεριφορά που ακολουθούσαν οι κυβερνήσεις μέχρι τώρα. Άλλωστε, δηλώνει ότι έχει ισχυρό σύμμαχο το Ισραήλ, που δεν θέλει με τίποτε την ΔΔΟ, την πολιτική ισότητα και την επικυριαρχία της Τουρκίας στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα συνεχίσουμε την κριτική μας προς την κυβέρνηση, γιατί πιστεύουμε ότι η κριτική δεν είναι μικροκομματική συμπεριφορά, αλλά μια υπεύθυνη και ενδεικνυόμενη στάση.

«Ιντα χολοσκάς για μια Φιλιππινέζα;»

Το φαινόμενο περιπτώσεων όπως του ίλαρχου ΝΜ δεν έχει μόνο εγκληματολογικό-ψυχιατρικό ενδιαφέρον, αλλά και διοικητικό-πολιτικό

Του **ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ Κ. ΤΣΟΥΚΑ**

Δεν ξέρουμε τι ήταν στο μυαλό του Κύπριου ίλαρχου Ν. Μεταξά όταν δολοφονούσε αλλοδαπές γυναίκες, γνωρίζουμε όμως τι, πιθανώς, αισθανόταν. «Όταν τη σκότωνα ένιωθα ωραία», φέρεται να είπε στον ανακριτή. Γιατί προτιμούσε τις Φιλιππινέζες; «Μου άρεσαν», είπε. Ένας ψυχίατρος έσπευσε να συνεισφέρει επιστημονικοφανή γνωμάτευση για τον σαδιστή δολοφόνο: αναζητούσε Φιλιππινέζες, έγραψε ο κ. Ασκητής, διότι «εκ γενετής, οι πλείστες κουβαλούν μαζί τους αυτό το χαρακτηριστικό, της υποταγής και της υπηρεσίας»! Ο κρυπτορατσισμός έχει διάφορα πρόσωπα – από καφενειακό μέχρι «επιστημονικό». Ακραία ψυχοπαθολογικές περιπτώσεις όπως αυτή του ΝΜ χρήζουν ιδιαίτερης μελέτης. Το φαινόμενο, όμως, δεν έχει μόνο εγκληματολογικό-ψυχιατρικό ενδιαφέρον, αλλά και διοικητικό-πολιτικό. Θα εστιάσω σε αυτό.

Οι Φιλιππινέζες οικιακές βοηθοί στην Κύπρο γίνονται στερεότυπα αντιληπτές ως ολιγόνοες, υποτακτικές και, πιθανώς, ιδιοτελείς - τοποθετούνται χαμηλά στην κοινωνική ιεραρχία, είναι ευάλωτες και εκμεταλλεύσιμες.

Αστυνομική ολιγωρία

Το πρώτο θύμα του Μεταξά ήταν η Ρουμάνα Λίβια Μπουνέα και η οκτάχρονη κόρη της. Από μαρτυρίες φίλων της γνωρίζουμε ότι, όταν εξαφανίστηκε το 2016, χωρίς να δίνει σημεία ζωής, την αναζήτησαν πολλοί. Φίλες της Λίβια, η δημοσιογράφος Γωγώ Αλεξανδρινού, καθώς και η σύζυγος του προέδρου του ΔΗΚΟ, ανέφεραν την εξαφάνιση στην Αστυνομία, ζητώντας επιμόνως να διερευνηθεί. Ήταν ανεξήγητο: η Λίβια δεν είχε κανένα λόγο να εξαφανισθεί με ένα άρρωστο παιδί. Η Αστυνομία, περιέργως, δεν ζήτησε κατάθεση από τις φίλες της Λίβιας, δεν έψαξε το σπίτι της, ενώ συνέστησε στην κ. Αλεξανδρινού να πάψει να «στοχοποιεί» τη Λίβια και την κόρη της! «Έχουμε πληροφορίες ότι έχει φύγει στα κατεχόμενα», ισχυρίστηκαν αξιωματικοί της.

Τα ίδια είπαν το 2018 όταν Φιλιππινέζες φίλες της, καθώς και ο πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Οικιακών Βοηθών κ. Κουτρουκίδης, ανέφεραν την εξαφάνιση της Μαίρη Ρόουζ και της εξάχρονης κόρης της στην Αστυνομία. Συνάντησαν αδιαφορία. «Ιντα χολοσκάς για μια Φιλιππινέζα;» είπε, σύμφωνα με τον κ. Κουτρουκίδη, ο αστυνομικός στον οποίο ανέφερε την εξαφάνιση. «Έφυγε από τα κατεχόμενα, μη χάνεις την καλή σου υγεία». Σε άρθρο του στον «Πολίτη», ήδη από τον Αύγουστο 2018, ο κ. Κουτρουκίδης είχε καταγγείλει την αδιαφορία της Αστυνομίας, καλώντας τον υπουργό Δικαιοσύνης να παρέμβει. Δεν έκανε τίποτε.

Γραφειοκρατική αδιαφορία

Γιατί αδιαφόρησε η Αστυνομία; Τρεις παράγοντες συνέβαλαν. Πρώτον, πρόκειται για έναν οργανισμό με χρόνια προβλήματα, τα οποία, πιθανότατα, έχουν δημιουργήσει μια παθητική κουλτούρα χαμηλών επιδόσεων. Την ύπαρξη διαφθοράς στην Αστυνομία (π.χ. τράφικινγκ) παραδέχθηκε πέρυσι ο Αρχηγός της. Μέχρι σχετικά πρόσφατα δεν υπήρχε υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Οι κρίσεις και μεταθέσεις γίνονται συχνά αντικείμενο κομματικής αντιδικίας, με εκατέρωθεν εγκλήσεις για μεροληψία. Η αξιοκρατία δεν θεωρείται αυτονόητη. Ο αμιγής επαγγελματισμός δεν συνιστά εμπεδωμένη αξία. Μια τέτοια κουλτούρα ευνοεί την εσωστρεφή μετριότητα και αποθαρρύνει την αυτενέργεια.

Η ευθυνόφοβη αδιαφορία έχει συστημικά χαρακτηριστικά. Η επίσημη έρευνα για τη φονική έκρηξη στο Μαρί το 2011 ανέδειξε την τυπολατρική ανευθυνότητα, την αναβλητικότητα και την αδιαφορία που μαστίζουν το κυπριακό Δημόσιο. Μετά την απόδραση ισοβίτη από νοσοκομείο της Λευκωσίας το 2010, οι δεσμοφύλακες δήλωσαν ότι κάθε φορά που ανέφεραν στους προϊσταμένους τους τα «προνόμια» που απολάμβανε ο ισοβίτης στο νοσοκομείο, εισέπρατταν την ίδια απάντηση: «κρύψετε να περάσουμε» (δηλ. «σιωπήστε να κυλήσει ο χρόνος»)! Η πρόεδρος της οργάνωσης Cyprus Stop Trafficking κ. Χριστοφίδου-Ενρίκες παραιτήθηκε πέρυσι, καταγγέλλοντας την αδιαφορία που συνάντησε από το αρμόδιο Γραφείο Ευημερίας. Όταν ανέφερε τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης γυναικών, της απάντησαν: «έχει και στη χώρα της νερό και ρεύμα;». Δεύτερον, ενώ η κρατική γραφειοκρατία εμφανίζεται ορθολογική, οι πρακτικές της αντλούν από αντιλήψεις του κοινωνικού περιβάλλοντος. Όπως έδειξε ο ανθρωπολόγος Μάικλ Χέρζφελντ στην κλασική μελέτη του «Η κοινωνική παραγωγή της αδιαφορίας», εστιάζοντας στην ελληνική γραφειοκρατία, οι ρίζες της γραφειοκρατίας είναι συμβολικές: αίμα, φυλή και συγγένεια μετράνε. Η γραφειοκρατία είναι αδιάφορη έως εχθρική έναντι όσων δεν θεωρούνται «δικοί μας».

Οι Φιλιππινέζες οικιακές βοηθοί στην Κύπρο είναι κακοπληρωμένες, μόνες, προσωρινές, με περιορισμένα δικαιώματα, «εκ γενετής» υπηρέτριες. Γίνονται στερεότυπα αντιληπτές ως ολιγόνοες, υποτακτικές, και, πιθανώς, ιδιοτελείς – τοποθετούνται χαμηλά στην κοινωνική ιεραρχία, είναι ευάλωτες και εκμεταλλεύσιμες –μία οικιακή βοηθός έχει υπερδιπλάσιες πιθανότητες να τύχει εργασιακής ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Σε συνθήκες εργασιακής πίεσης, περιορισμένων πόρων, νοοτροπίας χαμηλών επιδόσεων, και οργανωσιακής εσωστρέφειας, η προσοχή του γραφειοκράτη αστυνομικού είναι στραμμένη πρωτίστως στους «δικούς μας». Η Λίβια, η Μαίρη και η Μάρικαρ είναι «ξένες», απαξιωμένες, μυστηριώδεις –δεν είναι συγκεκριμένα πρόσωπα, αλλά γραφειοκρατικές κατηγορίες, ρομποτικές υπάρξεις με προδιαγεγραμμένα καιροσκοπική συμπεριφορά. «Έφυγαν στα Κατεχόμενα. Έτσι κάμνουν ετούτες». Γιατί να «χολοσκάμε»; Η άλλη όψη της κοινωνίας των «κουμπάρων» είναι η κοινωνία της αδιαφορίας προς όσους είναι «εκτός».

Τρίτον, η λογοδοσία πάσχει ουσιωδώς στην Κυπριακή Δημοκρατία. Οι πολιτικάντηδες παιδαγωγούν συστηματικά την κοινωνία στην ανευθυνότητα. Όταν η επιτροπή που διόρισε ο πρόεδρος Χριστόφιας του απέδωσε «προσωπικές» ευθύνες για το Μαρί, αυτός κατήγγειλε «πολιτικό πραξικόπημα». Θυμωμένα απορριπτική ήταν και η αντίδραση του προέδρου Αναστασιάδη στο πρόσφατο πόρισμα για την κατάρρευση της Συνεργατικής Τράπεζας, το οποίο αποδίδει «προσωπικές» ευθύνες στον υπουργό Οικονομικών. Οι κυβερνήτες υιοθετούν μόνο τα πορίσματα που οι ίδιοι συγγράφουν! Αν, όμως, δεν αναλαμβάνουν αυτοί τις ευθύνες που αρμοδίως τους αποδίδονται, γιατί να αυτενεργήσουν οι λοιποί αρμόδιοι; Η παθητική συμπεριφορά είναι η συμφέρουσα στρατηγική. «Κρύψετε να περάσουμε».

Κυβερνητικά στελέχη και κρατικοί αξιωματούχοι συνιστούν «νηφαλιότητα». Το αντίθετο χρειάζεται – έλλογος θυμός να τους ταρακουνήσει. Αν διέθετε στοιχειώδη ενσυναίσθηση ο πρόεδρος Αναστασιάδης θα ζητούσε ειλικρινή συγγνώμη από τις οικογένειες των θυμάτων, όπως έκανε η Νεοζηλανδή πρωθυπουργός κ. Αρντερν, όταν δολοφονήθηκε νεαρή βρετανίδα τουρίστρια στο Οκλαντ πέρυσι. «Ζητώ συγγνώμη από την οικογένεια της Γκρέις», είπε. «Η κόρη σας θα έπρεπε να είναι ασφαλής στη χώρα μας, και δεν ήταν. Νιώθω μια συγκλονιστική αίσθηση ντροπής ότι αυτό συνέβη στη χώρα μας [...]».

Δεν θυμάμαι πότε ο πρόεδρος Αναστασιάδης ένιωσε ντροπή για κάτι...

Οι Φιλιππινέζες οικιακές βοηθοί στην Κύπρο είναι κακοπληρωμένες, μόνες, προσωρινές, με περιορισμένα δικαιώματα, «εκ γενετής» υπηρέτριες.

Ο κ. Χαρίδημος Κ. Τσούκας είναι καθηγητής στα Πανεπιστήμια Κύπρου και Warwick. www.htsoukas.com

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / *Του* **ΡΙΚΚΟΥ ΜΑΠΠΟΥΡΙΔΗ**

Οργή λαού!

Ο πολιτικά εκτεθειμένος ηγέτης οφείλει να διαμορφώνει και όχι να διαμορφώνεται από το λαϊκό αισθητήριο. Είναι η προορατική αυτή ικανότητα, χάρισμα κατά κάποιους, που διαχωρίζει τον οραματιστή από τον απλό διαχειριστή της πολιτικής εξουσίας που υπό συγκεκριμένες συνθήκες του ανατέθηκε. Αν η ανάθεση είναι το αποτέλεσμα λαϊκής εντολής, τότε η δυσαρμονία με το λαϊκό αίσθημα, ως φαινόμενου που προσλαμβάνει συλλογική διάσταση, δεν εκφράζεται ως συζήτηση για το ποιος έχει ή όχι δίκαιο αλλά απλά, αφού ο φορέας δεν πέτυχε να πείσει για την ορθότητα της δικής του στάσης, απλώς αποχωρεί. Πολύ περισσότερο, όταν ο φορέας έλκει την εξουσία του από διορισμό, οπότε η δυσαρμονία αντανακλά απευθείας στον διορίσαντα, ο πολιτικός πρέπει, είτε αισθάνεται αδικημένος είτε όχι, να αποδέχεται τη διά βοής εκφρασθείσα συλλογική ετυμηγορία και να απέρχεται.

Ο πολιτικός, επομένως, οφείλει να προβλέψει την τροπή και την ενδεχόμενη εκτροπή του λαϊκού αισθήματος και να το ανατρέψει ή τουλάχιστον να το ενστερνισθεί.

Το ερώτημα που μου τίθεται επανειλημμένα τις μέρες αυτές είναι γιατί ο υπουργός Δικαιοσύνης και ο αρχηγός Αστυνομίας δεν παραιτήθηκαν ακόμα; Δεν ζήτησε κανένας τη γνώμη μου αν όντως θα έπρεπε να παραιτηθούν και αν μια τέτοια ενέργεια ήταν ή όχι δικαιολογημένη. Το λαϊκό αίσθημα ακολουθούσε ένα αισθητήριο που διέτρεχε με αόριστο, μάλλον ακαθόριστο τρόπο, την ατμόσφαιρα που θεωρούσε ως δεδομένη την ανάγκη παραίτησης. Τότε ήταν που θυμήθηκα το: «ώστ' αν τις βο ληται ν μον καινόν τιθ ναι, εν βρ χω τον τρ χηλον έχων νομοθετεί και εάν μεν δόξη καλός και χρήσιμος είναι ο νόμος, ζη ο τιθείς και απ ρχεται, ει δε μη, τ θνηκεν επισπασθ ντος του βρ χου» (Δημοσθένης, «Κατά Τιμοκράτους Δημ.» 24.139–143).

Επίκεντρο της πολιτικής αντίληψης είναι στην περίπτωση μας το «δόξει». Σε ποιούς να «δόξει» και γιατί; Γιατί βέβαια, είναι ουσιαστική προϋπόθεση μιας εναργούς «αίσθησης δικαιοσύνης», η ύπαρξη της ευρισκόμενης στον αντίποδα αίσθησης του «αδίκου» και η σύμπτωση των αισθήσεων αυτών στις ενσυνείδητες εκτιμήσεις των ανθρώπων ως ελλόγων και πολιτικών όντων, κοινωνών ενός δημοκρατικού πολιτεύματος, είναι που διαμορφώνει το «δόξει». Η νοητική αυτή συλλογική διεργασία, έλλογη ή μη, δεν θα τολμούσα να πω «ορθή ή εσφαλμένη», είναι που διαμορφώνει το «δόξει» ως συλλογική αντίληψη ενός πεπραγμένου.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Ο Ιωνάς Νικολάου εξερχόμενος από το Προεδρικό, μετά την παραίτηση που υπέβαλε στον πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Η πολιτική ευθύνη συνίσταται στο να δύναται ο πολιτικός στη δεδομένη στιγμή να πείσει το κοινό, ότι συμμερίζεται την επιδοκιμασία ή την αποδοκιμασία που αυτό εκφράζει για συγκεκριμένο θέμα. Δεν είπε κανένας, και ούτε άλλωστε θα μπορούσε να υποστηριχθεί σοβαρά ότι ο υπουργός ή ο αρχηγός είχαν οποιαδήποτε ευθύνη για τα διαδραματισθέντα.

Ούτε το λαϊκό αίσθημα απαίτησε την παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης ή του αρχηγού Αστυνομίας στην περίπτωση της Oxana Rantseva όταν η Κυπριακή Δημοκρατία καταδικάστηκε γιατί δεν έλαβε προστατευτικά μέτρα για να παρεμποδίσει εγκληματική ενέργεια τρίτου εναντίον της. Οι κυπριακές αρχές στην υπόθεση εκείνη καταδικάστηκαν επειδή παρέλειψαν να λάβουν μέτρα για να την προστατεύσουν από εμπορία και να διερευνήσουν κατά πόσο αυτή ήταν θύμα εμπορίας προσώπων. Το λαϊκό αισθητήριο δεν συνέδραμε ώστε το λαϊκό αίσθημα να θιγεί τότε, ούτε όταν η κοπέλα πέθανε, ούτε ακόμα και όταν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέδωσε την καταδικαστική του απόφαση.

Από την εκ πρώτης όψεως αυτή αντίφαση, εύλογα ανακύπτει το ερώτημα: Είναι άραγε έλλογο το «κοινό αίσθημα δικαίου»; Στην περίπτωση της πολιτικής ανάλυσης, σε αντίθεση με τη νομική, ο πολιτικός δεν έχει περιθώρια μη συμμόρφωσης προς το κοινό αυτό αίσθημα, έλλογο ή όχι, αφού η εξουσία του από αυτό εκπορεύεται και από την άσκηση του εκ του αισθήματος αυτού διεπόμενου δημοκρατικού δικαιώματος της ψήφου πηγάζει. Αντίθετα στον νόμο, ένα δικαστήριο, όχι σπάνια, συγκρούεται με το κοινό αίσθημα δικαίου, αθωώνοντας εμπόρους ναρκωτικών για παράδειγμα, επειδή τυχαία ή όχι, κάπκαν τα τεκμήρια εντός δικαστικού κτηρίου. Ο πολιτικός, επομένως, οφείλει να προβλέψει την τροπή και την ενδεχόμενη εκτροπή του λαϊκού αισθήματος και να το ανατρέψει ή τουλάχιστον να το ενστερνισθεί, καθιστάμενος κοινωνός του, αφού υπό τις περιστάσεις στερείται της ικανότητας να το διαμορφώσει.

Αν εν τέλει, επανερχόμενοι στα καθ' ημάς, η παραίτηση προτεινόταν μόλις προέκυψε η υποψία ότι η Αστυνομία παρέλειψε να διερευνήσει κάποιες πτυχές της εξαφάνισης γυναικών, θα ήταν συμβατή με την επικρατούσα άποψη και ο παραιτούμενος πολιτικός θα απολάμβανε τη δικαίωση που πιστώθηκε σε ανάλογη περίοδο ο Κύπρος Χρυσοστομίδης. Εκ των υστέρων, η εντύπωση ότι η παραίτηση είναι το αποτέλεσμα της πίεσης της κοινής γνώμης, αναιρεί τη σημασία που ο παραιτούμενος επιδιώκει να προσδώσει και αναπόφευκτα οδηγεί στο πολιτικό «τέθνηκεν επισπασθέντος του βρόγχου».

Ο κ. Ρίκκος Μαππουρίδης είναι νομικός.

Πώς θα βγει η Κύπρος από την Κόκκινη Λίμνη;

Ποιος θα βγάλει τη χώρα μας από την Κόκκινη Λίμνη της διεθνούς ντροπής που την έχουν απορρίψει ανεύθυνοι δημόσιοι λειτουργοί τούτου του κράτους; Και ποιος θα πει συγγνώμη και πώς στις οικογένειες των τραγικών θυμάτων του κατά παραδοχή κατά συρροή εγκλήματία;

Ο δρόμος του Μεταξά

Ο Νίκαρος ξεκίνησε με ένα τεράστιο ενθουσιασμό να πάει στον δρόμο του μεταξιού τη Μεγάλη Εβδομάδα, που ο πολύς κινέζος κομμουνιστής πρόεδρος έστησε φιέστα και τον κάλεσε. Ήταν μια καλή ευκαιρία να δει πολύ καλούς φίλους, όπως ο Πούτιν, αλλά και ο Αντωνάκης ο Γκουτιέρες. Ήταν ευκαιρία να σκοράρει και κανένα τρίποντο κατά του Άντρου, αλλά και τον Συναγερμικών που είναι υπέρ της όποια λύσης και θα θέσει την ατζέντα των ημερών. Έλα όμως που όταν οι άνθρωποι κάνουν σχέδια ο Θεός γελά! Πριν καν δοκιμάσει κανένα από εκείνα τα σπουδαία πιάτα που φτιάχνουν οι χρυσοί σκούφοι του Πεκίνου ήρθαν τα κακά μαντάτα. Δύο πτώματα σε φρεάτιο στο Μιτσερό. Ρε Πρόδρομε, τι γίνεται κάτω; Πιάσε τον Ιωνά να μας πει; Ο Ιωνάς τους είπε ότι η κατάσταση είναι σοβαρή, αλλά είναι υπό έλεγχο... πρώτες ώρες γαρ.

Το BBC

Το πρωί ο Νίκαρος ξυπνά και πρώτα από όλα βάζει το BBC World Service. Κι ακούει στις πρώτες ειδήσεις να λέει για Mitsero (Μιτσέρο). Όσα τασάκια, πιατάκια και βαζάκια βρήκε στη σουίτα τα έκανε λίμπα. Μάζεψε τη συνοδεία του κι άρχισε διαβουλεύσεις (έτσι λέγονται οι πρωινές βρισιές στη διπλωματική γλώσσα). Τον καθησύχασαν οι συνοδοί του ότι κάτω στη Λευκωσία όλα ήταν υπό έλεγχο, του έβαλαν κι ένα δυνατό τσάι και τον πρέμησαν.

Οι εφτά

Πήγε στον δρόμο του μεταξιού κι συναντήθηκε με σπουδαίου ηγέτες, αλλά όχι όσους ήθελε. «Γκαντεμιά κι εδώ κάποιος με μάτιασε» σκέφτηκε. Την άλλη μέρα το κινητό του κουδούνισε παράξενα. Το σήκωσε ο αρμόδιος κουστωδός και έγινε το έλα να δεις. Ο Μεταξάς ομολόγησε ότι σκότωσε συνολικά εφτά μεταξύ των οποίων και δύο κοριτσάκια. Η Κύπρος βίωνε Μεγάλη Βδομάδα στην κυριολεξία κι αυτός καθόταν στην Κίνα κι άκουγε BBC που το θεωρούσε πιο έγκυρο από τον Ιωνά και τον Ζαχαρία. Μέχρι και το BBC έδειχνε Τράγκολα, λες κι ο συμπαθής Μάρκος ήταν ο αρχηγός αστυνομίας. Σήκωσε το τηλέφωνο: Ρε Ιωνά, έλειψα πέντε μέρες τζιαι εκάμετε την Κύπρο κοιμητήριο ρε. Πού εβρέθηκε Κόκκινη Λίμνη στην Κύπρο ρε; Έχουμε στο Μιτσερό, πρόεδρε, απάντησε ο Ιωνάς με τρεμάμενη φωνή. Εν νάρτω τζιαι να σας πνίξω ούλλους μέσα στην Κότσινη Λίμνη ρε. Τζιαι δεν θα επιτρέψω σε κανένα να σας φκάλει, ούτε με βαλίτσες ούτε με γερανούς» αγρίεψε ο Νίκαρος.

Ο καβγάς

Ο πιο πάνω ήταν ο πρώτος καβγάς, ο τηλεφωνικός που έκανε ο Νίκαρος. Ο δεύτερος έγινε την Παρασκευή, όταν συναντήθηκαν στο γραφείο του στο προεδρικό ο ήδη παραιτηθείς Ιωνάς και ο αρχηγός Ζαχαρίας, ο οποίος δεν παραιτήθηκε, αλλά περίμενε να τον παύσει ο πρόεδρος. Τα κανάλια είπανε ότι με τον τρόπο αυτό θα διασφάλιζε αυτά που προνοούνται στο συμβόλαιο του και πως από Δευτέρας θα αρχίσει να παίρνει σύνταξη. Έτσι για να μην ανησυχεί κι ο φίλος μου ο Πανίκος που μαράζωνε ότι ο Ζαχαρίας από αρχηγός αστυνομίας θα καταντήσει σεκιουριτάς. Ο καβγάς λοιπόν Ζαχαρία-Ιωνά είχε αφορμή τις δηλώσεις του υπουργού την προηγουμένη που επέρριπτε σαφέστατα τις ευθύνες στον αρχηγό. Τα γκαρσόνια του προεδρικού είχαν φροντίσει να μην υπάρχουν τασάκια τριγύρω. Δεν μεταδίδω άλλο...

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Χωρίς λόγια

Κουλίν και κουρίν

Για τρεις συγκεκριμένες περιπτώσεις ελλειπόντων προσώπων, στις οποίες αναφέρεται το δημοσίευμα, του «Πολίτη», σημειώνεται σε ανακοίνωση της Νομικής Υπηρεσίας την Παρασκευή, η Υπηρεσία τονίζει ότι δεν ετίθετο θέμα να δοθούν ενδιάμεσες οδηγίες, εφόσον δεν της ζητήθηκε κάτι τέτοιο, ούτε και είναι ο ρόλος της να καθοδηγεί το ανακριτικό έργο. Με λίγα λόγια είχε πάρει και η Εισαγγελία τρεις σχετικούς με το κατά συρροή έγκλημα φακέλους αλλά... Αλλά τι; Δεν αντελήφθη κανείς οτιδήποτε ή όπως οι αστυνομικοί που χειρίζονταν εκείνες τις υποθέσεις είπαν και στη Νομική Υπηρεσία, «πώς κάμνετε για θκυο-τρεις Φιλιππινεζούες», έκλεισαν τους φακέλους τζιαι εκόψαν τζι έναν κουρίν. Όπως στην περίπτωση του Master Chef στην Ελλάδα που γίναμε βούκινο με τον «εν κουλίν» του Χαράλαμπου, τώρα θα γίνουμε διεθνώς ρεζίλι με το «εν κουρίν» του Κωστάκη;

Ο Οδυσσεβάχ

Και ενώ γινόταν χαμός με τις παραιτήσεις του υπουργού Δικαιοσύνης και του Αρχηγού Αστυνομίας, αλλά και τις υποβολές των υποψηφιοτήτων για τις ευρωεκλογές την Παρασκευή, ξάφνου το κινητό μου «φωνάζει» για ένα τουίτερ. Ήταν ο Οδυσσεβάχ που επετάχτηκεν μέσα στη μέση όπως το πορτομανίταρο, να πει στην κοινή γνώμη πόσο στενή ήταν η συνεργασία του με τον αρχηγό Αστυνομίας, ο οποίος είναι εξαιρετικός επαγγελματίας. Οκέι ρε Ανεξέλεγκτε, τιμητή των πάντων, στην περίπτωση αυτή δεν υπήρξε θεσμική αδιαφορία; Κάποιος δεν αστόχησε στη διαχείριση της υπηρεσίας του; Αν δεν ήταν έτσι, πώς και του διέφυγαν κυριολεκτικά μέσα από τα χέρια εφτά δολοφονίες; Άτε γιατί επήρες φόρα και δεν ξέρεις πού πατάς και πού πηγαίνεις...

Είδατε το Sonar;

Μια βδομάδα ολόκληρη ακούγαμε για τον μηχανισμό SONAR που θα έρθει από το εξωτερικό την Παρασκευή και θα σκανάρει την «Κόκκινη Λίμνη» ώστε να εντοπιστούν οι άλλες δύο μακάβριες βαλίτσες. Την Παρασκευή, λοιπόν, μας βγήκε από την εξωτερική ο βουλευτής του ΔΗΚΟ, Χρίστος Ορφανίδης και με είπε ότι έχουν στην Κύπρο κατάδικο μας μηχανισμό SONAR ολοκαίνουργιο και παραπεταμένο σε κάποια αποθήκη. Στη συνέχεια σε σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε ο εκ Λάρνακος βουλευτής πληροφορούμαστε ότι το μηχάνημα ηχοεντοπιστικού συστήματος SONAR (sound navigation and ranging), βρίσκεται στις αποθήκες του Ωκεανογραφικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Κύπρου. Και το ερώτημα παραμένει αμείλικτο: Πότε θα υπάρξει λογοδοσία σε αυτή την κατά τα άλλα ευρωπαϊκή χώρα; Ή δεν βαριέσαι αδελφέ γύρε στον καναπέ να κόψουμε κανέναν κουρίν, που μας περνά;

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Αχθος αρούρης

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Του τηλεφώνησε για το παιδί, τον πρωτότοκο. Ψάχνει για δουλειά. Εχει ανάγκη από δουλειά! Στην οικογένειά τους έχουν πέντε παιδιά – ζωή να 'χουν–, το γνωρίζει αυτό ο βουλευτής, τον ψηφίζουν χρόνια, γι' αυτό και τώρα η μητέρα καταφεύγει σ' εκείνον για να βρει δουλειά στον μεγάλο. Ξέρετε πώς εκτοξεύονται τα έξοδα στο ταβάνι όσο μεγαλώνουν τα παιδιά. Με πέντε παιδιά, λοιπόν, και ένα μισθό είναι πολύ δύσκολα τα πράγματα, ο μεγάλος πρέπει να δουλέψει. Δεν έχει τίποτε αξιόλογες σπουδές, το σχολείο τελείωσε, ξεμπέρδεψε και με το στρατιωτικό του. Ομως θέλει να βρει δουλειά και το προσπαθεί. Μάλιστα, όπως είπε τόσο γλαφυρά η μητέρα του, προκειμένου το παιδί να βρει δουλειά αναγκάστηκε (sic) να πάρει επαγγελματικό δίπλωμα οδηγού γ΄ κατηγορίας. (Μιλούμε, δηλαδή, για τέτοιες θυσίες! Γιατί το δίπλωμα οδήγησης δεν το κατεβάζεις από το Ιντερνετ και το τυπώνεις. Πρέπει να πας αυτοπροσώπως εκεί όπου σου ορίζουν και να δώσεις εξετάσεις. Είναι μπελάς, εν ολίγοις...)

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ο βουλευτής τα έβαλε κάτω και ύστερα από λίγο τηλεφώνησε σε ένα φίλο του επιχειρηματία – σημειωτέον, επιτυχημένο επιχειρηματία και άξιο άνθρωπο, που δουλεύει ακατάπαυστα και έχει ξεχάσει τι σημαίνει διακοπές. Ανέλπιστη τύχη, διότι συνέβη ο επιχειρηματίας να ψάχνει για προσωπικό οδηγό και αφού το συγκεκριμένο παιδί το συστήνει ο φίλος του, τον οποίον τόσο πολύ εκτιμά και υπολήπτεται, γιατί να μην το δει; Ευχαρίστως να περάσει από το γραφείο στις 7 το βράδυ, όταν χαλαρώνει κάπως η ένταση της μέρας. (Ξέχασα να σας έχω πει ότι αυτά όλα συμβαίνουν νωρίς το μεσημέρι της Παρασκευής.) Αμέσως ο βουλευτής, πασίχαρος, καλεί στο τηλέφωνο τη μητέρα του παιδιού να της πει τα καλά νέα, ώστε εκείνη να ειδοποιήσει τον γιο της. Το ραντεβού είναι για τις 7 το ίδιο βράδυ και, αν όλα πάνε καλά, από Δευτέρα πιάνει δουλειά.

Δεν πήγαν όλα καλά, όμως. Ο νεαρός είχε φύγει για τριήμερο σε γειτονική πόλη με ωραίες παραλίες. Είναι δύο ώρες δρόμος με το αυτοκίνητο, αν πάρεις τον καινούργιο δρόμο. Αλλά δύο να πας κι άλλες δύο να γυρίσεις, δεν γίνεται να το κάνουμε από Δευτέρα; Αυτά είπε στη μητέρα του κι εκείνη τα είπε στον βουλευτή. Ο τελευταίος νόμισε προς στιγμήν ότι τον δουλεύουν: «Μα καλά», διαμαρτυρήθηκε, «δεν μπορεί να τον πάρει ο πατέρας του και να του πει να τσακιστεί να γυρίσει πίσω αμέσως;». Και η μαμά, πάντα με απεριόριστη κατανόηση για το σπλάχνο της: «Ε, ξέρετε τώρα πώς είναι τα παιδιά...». Και το τελευταίο που ξέχασα να σας πω: το παιδί για το οποίο έγινε όλη η φασαρία είναι 27 ετών. Ζωή να 'χει. Ελπίζω μόνο να μην κάνει τίποτε σχέδια για γάμο, οικογένεια και τα συναφή – είναι πολύ μικρός ακόμη για τέτοια.

Τέλος, για να κλείσω την εξιστόρηση με μια θετική νότα, όπως το συνηθίζω, να επισημάνω ότι τουλάχιστον ο άνεργος νέος της ιστορίας μας δεν χαραμίζει τον χρόνο του στα καφενεία. Προτιμά τις εκδρομές, που οπωσδήποτε έχουν ευεργετική επίδραση στον οργανισμό, καθώς η αλλαγή παραστάσεων πάντα ανανεώνει τη σκέψη και ελαφραίνει την ψυχή. Επίσης –και ας μην το υποτιμάμε καθόλου αυτό, παρακαλώ– πηγαίνοντας εκδρομές, το παιδί αξιοποιεί το προσόν του (επαγγελματικό δίπλωμα γ΄ κατηγορίας), βελτιώνει τη δεξιότητά του στην οδήγηση και έτσι ενισχύει τις πιθανότητές του για επαγγελματική αποκατάσταση.

Δεν τα έβγαλα από τον νου μου αυτά παραπάνω, ούτε καν τα εμπλούτισα με λεπτομέρειες που επινόησα για να «βοηθήσω» την αλήθεια να προβάλει ευκολότερα. Τα μετέφερα όπως ακριβώς μου τα είπε ο άνθρωπος που τα έζησε. Εκρινα ότι άξιζε τον κόπο, γιατί το περιστατικό φωτίζει την αθέατη πλευρά του «brain drain» που τόσο μας απασχολεί. Ξέρουμε ποιοι φεύγουν από την Ελλάδα: οι καλύτεροι, οι πιο τολμηροί και δημιουργικοί. Οχι ότι όσοι μένουν πίσω είναι σαν το καλόπαιδο της ιστορίας – θα ήταν πολύ άδικο να το ισχυριστούμε.

Ομως, μια κοινωνία της οποίας οι άριστοι την κοπανάνε («από μακριά και αγαπημένοι») στερείται εκείνη την κρίσιμη μάζα των ικανών και τολμηρών ανθρώπων που φτιάχνουν το μέλλον. Αυτός είναι ένας από τους κυριότερους λόγους για τους οποίους θα πρέπει να απαλλαγούμε οριστικά από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Διότι κάτω από την επιφάνεια της συμμόρφωσης με τους κανόνες και τους όρους της Ευρώπης, ο ΣΥΡΙΖΑ με τις πολιτικές του στο εσωτερικό δημιουργεί τις βάσεις για μια κοινωνία στην οποία θα κυριαρχεί ο τύπος του άχρηστου, αυτός που κάποτε τον φορτωνόταν το Δημόσιο. (Θυμίζω το αποδιδόμενο στον Γεώργιο Σουφλιά ιδιόχειρο σημείωμα, που κατά τον θρύλο συνόδευε το αίτημα για διορισμό ψηφοφόρου του στο Δημόσιο: «Δεν κάνει για τίποτε, βολέψτε τον κάπου»...)

Αυτοί είναι, ας πούμε, οι «Ινδιάνοι», οι απαραίτητοι για να έχει ρεύμα ο Τσαβισμός, που ως γνωστόν είναι η μόνη ελπίδα για τον σοσιαλισμό. Είναι παράδοξο, βέβαια, ότι ο σύγχρονος δρόμος για τον σοσιαλισμό πρέπει να περνάει από την υπανάπτυξη και την καθυστέρηση, αλλά αυτός είναι ο σοσιαλισμός: μια ξεπερασμένη θρησκεία, όπως το Ισλάμ και οι υπόλοιπες...

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ**

Επί της ουσίας πολίτης

Δημοκρατία είναι η πρώτη απόπειρα των ανθρώπων να βρουν τρόπους να αυτοκυβερνηθούν και να λαμβάνουν οι ίδιοι αποφάσεις για τις ζωές τους και αυτά που τους αφορούν σε ένα αρχαίο κόσμο που κυριαρχούσαν οι βασιλιάδες και οι αυτοκράτορες. Η δημοκρατία έτσι παίρνει το βάρος της ευθύνης από έναν άνθρωπο ή λίγους ανθρώπους και το μεταθέτει στους δημότες της πόλης, τους πολίτες, οι οποίοι πλέον έχουν την ευθύνη να αποφασίζουν αυτοί για την πόλη τους. Η δημοκρατία ως εκ τούτου, πρώτα και κύρια σε φορτώνει με ευθύνες και υποχρεώσεις και ακολούθως με δικαιώματα όπως αυτό της ψηφοφορίας, το οποίο είναι δευτερεύον. Η πιο βασική υποχρέωση που έχει ένας άνθρωπος ως πολίτης σε μια δημοκρατία είναι να μπορεί να είναι σε θέση να λαμβάνει μέρος στις αποφάσεις, δηλαδή να μπορεί να τεκμηριώνει και με επιχειρήματα αυτά που θεωρεί ότι πρέπει να γίνουν ή δεν πρέπει να γίνουν. Η αυθαίρετη άποψη που δεν βασίζεται κάπου αλλά υπάρχει μόνο μέσα στο μυαλό των ανθρώπων είναι ίδιον χαρακτηριστικό ανθρώπων που δεν ενστερνίζονται τη δημοκρατία, αλλά απλά θέλουν τα λόγια τους να μην έχουν κανένα βάρος και καμιά σημασία αφού γνωρίζουν ότι στην πραγματικότητα αυτά είναι έπεα πτερόεντα. Πολίτης σε μια δημοκρατία είναι αυτός που είναι έτοιμος να κυβερνηθεί, αλλά και να κυβερνήσει όπως ο Αριστοτέλης πολύ εύστοχα το έθεσε. Η πραγματικότητα, όπως εγώ την αντιλήφθηκα κυρίως τα τελευταία χρόνια με όλες αυτές τις ριζικές αλλαγές που επήλθαν στην ζωή μας, με το «κούρεμα», την κατάρρευση και το κλείσιμο της Λαικής, του ξεπουλήματος του Συνεργατισμού, τα δισεκατομμύρια που δόθηκαν από τις τσέπες των φορολογουμένων για να πεταχτούν στον λάκκο χωρίς πάτο των τραπεζών, οι οποίες συνεχίζουν να συμπεριφέρονται ωσαν να μην άλλαξε τίποτα, είναι ότι, δυστυχώς χωρίς κάποιος να είναι σε θέση να λάβει μέρος στις αποφάσεις απλά θα ρίχνει αβγά στους τοίχους και θα λέει λόγια που ισούνται με έπεα πτερόεντα. Προσωπικά θέλω να γίνω επί της ουσίας πολίτης και να αρχίσω να λαμβάνω επί της ουσίας μέρος στις αποφάσεις που αφορούν την ζωή μου την οικογένεια μου και την κοινωνία στην οποία ζω. Αυτό δεν γίνεται ούτε με ευχολόγια ούτε και με ευσεβείς πόθους ότι θα γίνει κάτι μαγικό, ή όπως έγραψε ο Βάρναλης: «Άιντε θύμα, άιντε ψώνιο, άιντε σύμβολο αιώνιο αν ξυπνήσεις μονομιάς θα 'ρθει ανάποδα ο ντουνιάς, θα 'ρθει ανάποδα ο ντουνιάς».

Ο ντουνιάς δεν φαίνεται ότι θα ξυπνήσει μονομιάς και προφανώς και ως εκ τούτου δεν θα έρθει ανάποδα ο ντουνιάς. Ο καθένας είναι υπεύθυνος για τις πράξεις του ή τις παραλείψεις και αυτά που έκανε, κάνει ή δεν έκανε και δεν κάνει. Η συνειδητή αυτή επιλογή μου να συμμετέχω σε μια διαδικασία τόσο ξένη για μένα όπως η εκλογική, ως ανεξάρτητος υποψήφιος, είναι σαν να πέφτω στον λάκκο με τους λέοντες, αφού σίγουρα οι κακοπροαίρετοι και κακόπιστοι άνθρωποι έχουν ήδη πάρει θέση βολής και κτυπάνε και θα συνεχίσουν να κτυπάνε όπως έγινε και στο παρελθόν. Ο καθένας κρίνεται από τις πράξεις του και όχι μόνο από τα όσα λέει. Η προσωπική μου πορεία και ιστορία είναι δημόσια καταγεγραμμένη παντού σε όλο το διαδίκτυο και σε ΜΜΕ και όλοι μπορούν να δουν τι έλεγα και κυρίως τι έπραττα με το πάτημα ενός κουμπιου, είτε από το κινητό τους είτε από τον υπολογιστή τους. Τίποτα δεν χαρίζεται, όλα κερδίζονται μόνο όταν τα διεκδικούμε και τα θέλουμε αληθινά.

Ο κ. Μιχάλης Παρασκευά είναι δικηγόρος.

EPA/ABED AL HASHLAMOUN

Ισραηλινοί στρατιώτες συλλαμβάνουν ακτιβιστές, που διαμαρτύρονται για την κατεδάφιση παλαιστινιακών κατοικιών νότια της Χεβρώνας.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / *Του* **ΓΙΑΝΝΑΚΗ Λ. ΟΜΗΡΟΥ**

Όχι περισκεψία στην εξωτερική πολιτική

Η **πρωτοβουλία** των δύο Αμερικανών κοινοβουλευτικών να καταθέσουν νομοσχέδιο για άρση του εμπάργκο προμήθειας αμερικανικού αμυντικού υλικού στην Κυπριακή Δημοκρατία δημιούργησε, όπως ήταν φυσικό, ικανοποίηση. Αν τελικά το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο, θα τερματιστεί μια απαράδεκτη πολιτική των ΗΠΑ, η οποία για 45 χρόνια τιμωρεί το θύμα, αντί τον θύτη. Που τον τελευταίο προμηθεύει αφειδώς άφθονο στρατιωτικό υλικό, μεγάλο μέρος του οποίου χρησιμοποιείται για συντήρηση της στρατιωτικής κατοχής της Κύπρου. Ωστόσο, στο ίδιο νομοσχέδιο περιέχονται διατάξεις, άκρως αρνητικές για την Κύπρο. Την οποία εντάσσουν σε μια ψυχροπολεμική αντιπαλότητα προς τη Ρωσική Ομοσπονδία. Μπορεί να υπάρχει δικαιολογημένη δυσφορία και ανησυχία για τα ρωσικά ανοίγματα προς την Τουρκία με τους S-400, τον πυρηνικό σταθμό στο Άκουγιου και τις συνεχείς συναντήσεις Ερντογάν – Πούτιν. Είναι όμως αυτά λόγος για να περάσει η Κύπρος σε μια λογική αντιπαλότητας με τη Ρωσική Ομοσπονδία; Τη στιγμή που η Ρωσία εξακολουθεί να υποστηρίζει θέσεις αρχών στο Κυπριακό; Και ο εδώ πρέσβης της Ρωσικής Ομοσπονδίας δηλώνει ότι στο γνωστό θέμα της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, η χώρα του δεν συνδέει τη διατήρησή της στην Κύπρο με την πρόοδο στο Κυπριακό; Ενώ οι Αμερικανοί πρωταγωνιστούν στη θέση ότι η Ειρηνευτική Δύναμη θα πρέπει να αποχωρήσει από την Κύπρο, αν δεν σημειωθούν θετικές εξελίξεις προς τη λύση. Επειδή «όλβιος όστις της Ιστορίας έσχεν μάθησιν» και επειδή ούτε αμνήμονες ούτε αγνώμονες έχουμε δικαίωμα να είμαστε, ας ανατρέξουμε εν ολίγοις στη διαχρονική στάση τόσο της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και της Ρωσικής Ομοσπονδίας έναντι της Κύπρου. Αδιαμφισβήτητα γεγονότα και καταγεγραμμένη ιστορική αλήθεια από την εποχή εγκαθίδρυσης της ανεξαρτησίας. Τη δεκαετία του 1960 όταν η Τουρκία με τη συνενοχή των Αμερικανοβρετανών στοχοποίησαν την Κυπριακή Δημοκρατία, επιχειρώντας την κατάλυσή της, η τότε Σοβιετική Ένωση αντέδρασε τόσο σε πολιτικό όσο και σε αμυντικό επίπεδο. Στο Συμβούλιο Ασφαλείας πρωταγωνίστησε στην υιοθέτηση του ψηφίσματος 186 του 1964 το οποίο ματαίωσε τη δόλια τουρκική προσπάθεια να αμφισβητηθεί η νόμιμη κυπριακή κυβέρνηση και να θεωρηθεί ως μη εκπροσωπούσα το σύνολο του πληθυσμού και ολόκληρης της γεωγραφικής επικράτειας του νησιού. Ταυτόχρονα προσφέρθηκε να προμηθεύσει με πυραυλικά συστήματα την Κύπρο για αντιμετώπιση τουρκικών αεροπορικών επιδρομών. Πυραυλικά συστήματα που ουδέποτε έφθασαν στην Κύπρο, αφού οι γνωστοί «άσπονδοι φίλοι μας» παρενέβησαν για να τα παρεμποδίσουν και να καταλήξουν τελικά στην Αίγυπτο. Η συνεπής και στη βάση αρχών συμπαράσταση της τότε Σοβιετικής Ένωσης συνεχίστηκε με την πολύμορφη στήριξη στο πολιτικό, διπλωματικό και στο οικονομικό πεδίο. Μερικοί εντός Κύπρου ασκούν κριτική στη Ρωσία ότι δεν παρενέβη το 1974 για να αποτρέψει την τουρκική εισβολή. Παρουσιαζόμενοι ως δήθεν αμνήμονες του γεγονότος ότι το προδοτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου εγκατέστησε στην Κύπρο μια κυβέρνηση ανδρεικέλων της ελλαδικής χούντας. Χωρίς να κατανοούν, ότι η αμερικανονατοϊκή συνωμοσία είχε σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να ήταν απολύτως βέβαιο ότι δεν επρόκειτο να παρέμβει η τότε Σοβιετική Ένωση για να διασώσει δύο καθεστώτα, στην Κύπρο και την Ελλάδα, που εκτελούσαν διατεταγμένες υπηρεσίες εκείνων που πρωταγωνιστούσαν στον ψυχρό πόλεμο κατά της Ρωσίας.

Με την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Κύπρο και την Ελλάδα, η Σοβιετική Ένωση και αργότερα η Ρωσική Ομοσπονδία στήριξε όλα τα θετικά για την Κύπρο ψηφίσματα του ΟΗΕ, ενώ το 2004 με προβολή απειλής άσκησης βέτο, ματαίωσε προσπάθεια να υιοθετηθεί το Σχέδιο Ανάν, ως απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Όμως και στον τομέα της αμυντικής θωράκισης της Κύπρου η Ρωσική Ομοσπονδία στάθηκε έμπρακτα δίπλα στην Κύπρο. ΗΠΑ και όλες οι χώρες μέλη της Ε.Ε., –πλην βέβαια της Ελλάδας, αλλά και της τιμητικής εξαίρεσης της Γαλλίας, έθεσαν και συνεχίζουν μέχρι σήμερα να έχουν την Κυπριακή Δημοκρατία σε καθεστώς εμπάργκο, σε ό,τι αφορά την προμήθεια παντός είδους αμυντικού υλικού. Η Ρωσική Ομοσπονδία, παρά τις λυσσώδεις αντιδράσεις, ακόμα και απειλές της Τουρκίας, προμήθευσε την Κυπριακή Δημοκρατία με υπερσύγχρονο αμυντικό υλικό. Μάλιστα, το 1998 όταν η Τουρκία διατύπωνε απειλές για στρατιωτική επίθεση εναντίον της Κύπρου σε περίπτωση εισαγωγής και εγκατάστασης του ρωσικού πυραυλικού συστήματος S-300, η Ρωσία προσφέρθηκε να αναλάβει την άμυνα της Κύπρου.

Ορθό και λογικό, λοιπόν, να αξιοποιούμε τα συμφέροντα τρίτων στην περιοχή προς όφελος των δικών μας εθνικών συμφερόντων. Όπως και την αδήλου καταλήξεως κρίση, στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις.

Θα ήταν όμως άσοφο, αλόγιστο, ασυλλόγιστο και απερίσκεπτο να στραφούμε εναντίον διαχρονικών φίλων της Κύπρου, εμπλεκόμενοι σε μια ψυχροπολεμική λογική με οφθαλμοφανείς κινδύνους.

Θα πρόκειται περί ασύγγνωστης πλάνης.

Ο κ. Γιαννάκης Λ. Ομήρου είναι τέως πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΠΑΝΟΥ ΛΟΪΖΟΥ ΠΑΡΡΑ**

Συσσωρευμένη ανευθυνότητα

Η **ανευθυνότητά** μας φέρει βαρύ ιστορικό. Οι πρώτες διαφωνίες επί του Συντάγματος θα μπορούσαν να είχαν επιλυθεί μέσα από τον διάλογο, αλλά και διαμέσου των θεσμικά προβλεπόμενων διαδικασιών. Δεν επιλύθηκαν, με αποτέλεσμα να οδηγηθούμε σε δικοινοτικές συγκρούσεις. Κανείς δεν απολογήθηκε ποτέ και σε κανέναν. Οι ένοπλες δικοινοτικές συγκρούσεις που ακολούθησαν θα μπορούσαν να είχαν τεθεί σύντομα υπό έλεγχο, αν η δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση εφάρμοζε τις ελάχιστες υποχρεώσεις της για την προστασία των πολιτών. Ως γνωστό, δεν συνελήφθησαν οι τρομοκράτες. Τουναντίον η ίδια η κυβέρνηση υπό τον Μακάριο επέτεινε με τα κρατικά όργανα ασφαλείας και διάφορες παραστρατιωτικές ομάδες το σκηνικό βίας. Αποτέλεσμα, χιλιάδες Τουρκοκύπριοι πρόσφυγες, δεκάδες νεκροί και τραυματίες. Κανείς δεν απολογήθηκε ποτέ και σε κανέναν. Περνάμε στην επόμενη τραγωδία, όπου λίγοι σκληροπυρηνικοί ξεπερνούν τα όρια της γραφικότητας και των αλυτρωτικών τάσεων της υπόλοιπης κοινωνίας και αποφασίζουν να ανατρέψουν τη νόμιμη κυβέρνηση του κράτους. Η ιστορία είναι γνωστή κι οι λίγοι γραφικοί που μας κόστισαν 200 χιλιάδες πρόσφυγες, χιλιάδες νεκρούς και το 37% της χώρας, κυκλοφορούν ανενόχλητοι ανάμεσά μας. Κάποιοι εξ αυτών, χαράζουν ακόμα πολιτικές ή/και συνειδήσεις. Κανείς δεν τιμωρήθηκε. Κι έτσι τα χρόνια κύλησαν, με τον πολιτικό αμοραλισμό και την υποκρισία να εδραιώνονται παντού, πέραν του εθνικού ζητήματος. Η ανομία εντοπίζεται πλέον διάχυτη στην κοινωνία και στην οικονομική ζωή του τόπου. Ενδεικτικό υπήρξε το σκάνδαλο του χρηματιστηρίου όπου οι εποπτικοί μηχανισμοί ανύπαρκτοι κι ανεπαρκείς ως ήταν, δεν απέτρεψαν την απώλεια εκατομμυρίων αποταμιεύσεων για ανυποψίαστους πολίτες. Αντί να προχωρήσουμε σε άμεση διορθωτική δράση, αυστηρές νομοθεσίες και μηχανισμούς επίβλεψης, συνεχίσαμε την πορεία μας ωσάν να μη συνέβη ποτέ τίποτα. Το κανονιστικό πλέγμα που εισήχθη λόγω ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν φάνηκε να μας πτοεί ώστε να πάψουμε να καταστρατηγήσουμε κάθε κώδικα δεοντολογίας ή έστω να εγκαταλείψουμε τις πολιτικές της αρπαχτής. Κανείς δεν τιμωρήθηκε.

Ως τραγικό διάλειμμα από τα οικονομικά σκάνδαλα, πληρώσαμε στο Μαρί με αίμα το πελατειακό κι ανάλγητο κράτος. Η αβουλία και η ευθύνη του τότε προέδρου είναι δεδομένη τουλάχιστον σε πολιτικό επίπεδο. Αυτή όμως, δεν ήταν αρκετή ώστε να κρύψει τη γύμνια του κρατικού μηχανισμού και των σωμάτων ασφαλείας την ώρα της κρίσης. Ούτε τότε αδράξαμε την ευκαιρία να αλλάξουμε τις διαδικασίες λειτουργείας τους, να θεσπίσουμε κριτήρια πρόσληψης, αξιολόγησης και πρόσληψης. Να ορίσουμε την εκπαίδευση και κατάρτιση ως προϋπόθεση. Κανείς δεν απολογήθηκε.

Ακολούθησαν οι φούσκες των ακινήτων και ο αλόγιστος δανεισμός από τα πιστωτικά ιδρύματα. Το υψηλό ιδιωτικό χρέος συμπαρέσυρε και το Δημόσιο, με αποτέλεσμα να φτάσουμε στην πτώχευση του 2013. Κανένας ανεξάρτητος θεσμός δεν παρενέβη, ούτε προνοητικά ούτε διορθωτικά. Δεν προχωρήσαμε στη δημιουργία ασφαλιστικών δικλίδων, ενώ χρειαστήκαμε την επιβολή μνημονίων για να το πράξουμε, με βαριά καρδιά. Μερικά χρόνια αργότερα, αφού κλείσαμε τη Λαϊκή Τράπεζα και κουρέψαμε την Κύπρου, αθετήσαμε τις δεσμεύσεις μας για την πλήρη αναδιάρθρωση και εξυγίανση της Συνεργατικής. Της βάλαμε λουκέτο, με τη συνολική ζημιά να εκτιμάται πέραν των 5 δισ. για τα δημόσια ταμεία. Καμία απολογία, κανείς δεν απολογήθηκε ποτέ και σε κανέναν.

Κι αφού χάσαμε κάθε προηγούμενη ευκαιρία να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα, σήμερα γινόμαστε μάρτυρες ενός ακόμα αποτρόπαιου εγκλήματος. Μετράμε ήδη επτά νεκρές μετανάστριες, δύο εκ των οποίων ανήλικες, γιατί κανείς αρμόδιος δεν διερεύνησε ως όφειλε, την εξαφάνιση του πρώτου θύματος τουλάχιστον. Αποτέλεσμα; Για κάθε δολοφονία που ακολούθησε, οι αρχές –καθ' υπερβολή– ασφαλείας, μοιράζονται καθαρά την ευθύνη με τον δολοφόνο.

Όταν ανάμεσα στους πολίτες κυριαρχεί το αίσθημα ανασφάλειας, ποτέ και καμία παραίτηση δεν είναι αρκετή. Καμία απολογία δεν θα προστατέψει το δικαίωμα στη ζωή. Πόσες ακόμα ευκαιρίες άραγε θα χάσουμε για να πάρουμε τα δέοντα μέτρα; Αν κυβέρνηση και αντιπολίτευση επιθυμούν να ανακόψουν την αυτοκαταστροφική πορεία της χώρας, αν θέλουν να αποτρέψουν την επόμενη τραγωδία, έχουν χρέος να σταθούν τίμια απέναντί στους πολίτες με στέρεες προτάσεις, με πλάνο ξηλώματος τους πελατειακού κράτους, με μηχανισμούς λογοδοσίας. Έχουν χρέος να επαναφέρουν άμεσα την υπευθυνότητα και την ευνομία στην καθημερινότητα όλων μας. Οτιδήποτε άλλο είναι ασκήσεις πολιτικής επικοινωνίας κι εμείς κομπάρσοι σε παιχνίδια εξουσίας.

Ο κ. Πάνος Λοΐζου Παρράς είναι οικονομολόγος.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / *Της* **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Με το δικό μας ήθος πότε θα λογαριαστούμε;

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης μετά από δύο σχεδόν εβδομάδες και ένα πιεστικό κύμα αντιδράσεων αποφάσισε να παραιτηθεί. Ή πιέστηκε να παραιτηθεί. Δεν έχει και τόση σημασία τί από τα δύο συνέβηκε. Εκείνο που έχει σημασία είναι πως ο ίδιος, όπως διαφάνηκε, εξακολουθεί να μην κατανοεί την έννοια της "πολιτική ευθυξία" αλλά ούτε και την χρησιμότητα της.

Αυτό βέβαια δεν θάπρεπε να αποτελεί έκπληξη δεδομένης της προιστορίας του εν λόγω Υπουργού, όπου κατα την διάρκεια της θητείας του συνέβηκαν τα σημεία και τα τέρατα και αυτός παρέμενε γατζωμένος στην καρέκλα του. Άρα θα ήταν τουλάχιστον αφελές να πιστεύει κάποιος ότι από την μια μέρα στην άλλη η φτιαξιά του κ. Νικολάου θα άλλαζε και θα αποκτούσε το ανάστημα πολιτικού που γνωρίζει και αναγνωρίζει την σημασία της πολιτικής ευθιξίας. Η παραίτηση του ήταν αναπόφευκτη όχι για λόγους που αφορούν στην ουσία αλλά για λόγους που αφορούν στο πολιτικό κόστος της Κυβέρνησης και του κυβερνώντος κόμματος.

Η κατακραυγή και ο θυμός των πολιτών ανησυχησαν τους κυβερνώντες όχι βέβαια σε ένα επίπεδο ουσίας αλλά στο γνωστό επίπεδο του μετρήματος των ποσοστών και των κουκιών τους.

Γι'αυτό τους πήρε άλλωστε τόσες μέρες και τόσες παρασκηνιακές διαβουλεύσεις για να αποφασίσουν πως έπρεπε να θυσιαστεί ο "πολύτιμος συνεργάτης του Προέδρου", ο οποίος παρότι τον διέκρινε το πολιτικό ήθος, σύμφωνα πάντα με τον Πρόεδρο, εντούτοις δεν είχε την ικανότητα να αντιδράσει όπως ένας πολιτικός με πολιτικό ήθος.

Από την άλλη η αντιπολίτευση άρπαξε την ευκαιρία να μας το παίξει προστάτης του πολιτικού ήθους, με την ίδια φαιδρή πεποίθηση πως θα μας έπειθε ότι εκείνο που πρωτίστως την ενδιαφέρει είναι η ανάληψη της πολιτικής ευθύνης και όχι η χρησιμοποίηση των γεγονότων προς όφελως των δικών τους κουκιών.

Λες και η δική τους διαδρομή δεν απέδειξε πολλάκις την δική τους ανεπάρκεια αντίληψης του όρου πολιτική ευθυξία. Με πιο απλά λόγια όλο αυτό το τραγικό "πολιτικό τσίρκο" το οποίο εκτυλίσσεται για να κατευνάσει τάχα μου τον συγκλονισμό μας δεν εκπορεύεται από καμμία ουσία, αλλά από την προσπάθεια να καμουφλάρουν ακόμη μια φορά την αβάσταχτη ελαφρότητα της πολιτικής τους επάρκειας. Άρα ας μην κάνουμε το τραγικό λάθος να εξαρτήσουμε την ουσία από τους δικούς τους χειρισμούς, διότι η ουσία είναι αυτή η οποία γίνεται τώρα πρωτοσέλιδο στα διεθνή μέσα ενημέρωσης υποδεικνύοντας τα χειρότερα χαρακτηριστικά της κοινωνίας μας και την σάπια νοοτροπία που κουβαλάμε.

Το ήθος των πρωταγωνιστών της πολιτικής σκηνής είναι ήδη γνωστό πως απουσιάζει εδώ και χρόνια. Τί γίνεται όμως με το δικό μας ήθος; Ποιοί καταντήσαμε να είμαστε; Κι'αν αυτό που είμαστε είναι που τελικά επιτρέπει στον όποιο ζαπτιέ να θεωρεί ότι κάποιοι ανθρώποι είναι υποδυέστεροι λόγω της καταγωγής τους. Αν θέλουμε να ανασύρουμε μια ουσία από όλο αυτή την φρίκη, τότε επιβάλλεται να κοιταχτούμε στον καθρέφτη.

Και να παραδεχτούμε πως μέσα μας υφέρπει αυτή η ρατσιστική νοοτροπία που μας "επιτρέπει" να θεωρούμε στα πλαίσια της στενομυαλοσύνης μας και του αρχοντοχωριατισμού μας, αυτούς τους ανθρώπους δούλους μας και όχι εργοδοτούμενους μας. Αυτούς που ξεσκατίζουν τους πατεράδες μας και τα παιδιά μας και που έρχονται εδώ για να μπορέσουν να ταίσουν τα δικά τους παιδιά, εμείς δεν τους θέλουμε καν να κάθονται στο ίδιο τραπέζι μαζί μας για να φάνε κι'αυτό είναι το λιγότερο από τις απαράδεκτες συμπεριφορές μας. Ας μην είμαστε λοιπόν υποκριτές κι'αν είναι να συγκλονιστούμε ας το πράξουμε επί της ουσίας.

Δεν αρκεί να βγαίνουμε σε διαμαρτυρίες ή να ποστάρουμε στα σόσιαλ μήντια τον θυμό μας, αλλά ούτε και να περιμένουμε από τον όποιο Ιωνά να αντιληφθεί την ουσία. Εκείνο που επιβάλλεται είναι να αλλάξουμε μυαλά, αλλά για να το κάνουμε πρέπει πρώτα να παραδεχτούμε πως έχουμε καταντήσει μια κοινωνία αφόρητα μικρόψυχη και επιδερμική.

elenixenou11@gmail.com

Εις μνήμην...

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Σημασία δεν έχει ούτε να θυμώνουμε ούτε να βρίζουμε κάθε φορά τους πολιτικούς μας έπειτα από μία μεγάλη κρίση. Σημασία έχει να κάθονται κάποιοι έμπειροι άνθρωποι με κρύα καρδιά και καθαρό μυαλό, οι οποίοι θα αναλύουν τι πήγε στραβά και θα καταρτίζουν ένα σοβαρό σχέδιο το οποίο θα διορθώνει τα προβλήματα και θα διασφαλίζει ότι δεν θα επαναληφθούν. Το ελληνικό κράτος έχει ένα μεγάλο πρόβλημα. Δεν βασίζεται σε διαδικασίες και θεσμούς, αλλά στο φιλότιμο κάποιων και σε «γιούρια». Το λειτουργούν με όρους ΔΕΚΟ, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Οι πολιτικοί γνωρίζουν συνήθως το πρόβλημα. Ο Νίκος Τόσκας είχε δηλώσει από το βήμα της Βουλής πως η Πυροσβεστική είναι το πιο στρεβλό κομμάτι του ελληνικού κράτους. Του την «έπεσαν» άπαντες, δεν άλλαξε αρκετά και η συνέχεια είναι γνωστή. Είναι, άλλωστε, σπάνιες οι περιπτώσεις που κάποιος υπουργός θέλει να «σπάσει αυγά». Βρίσκεται αντιμέτωπος με τους συνδικαλιστές του κόμματός του και οικουμενικές αντιδράσεις. Συνειδητοποιεί ότι για να αλλάξει την κατάσταση θα απαιτηθεί χρόνος. Οι σύμβουλοί του τον προειδοποιούν πως στο μεσοδιάστημα μπορεί να συμβεί μια «στραβή», ενώ το όφελος των όποιων τομών θα το εισπράξει ο επόμενος. Εχουν υπάρξει εξαιρέσεις, αλλά είναι λίγες και δεν έχουν διάρκεια, γιατί ένας κακός υπουργός μπορεί να χαλαρώσει και στη συνέχεια να καταστρέψει ό,τι σωστό έχει γίνει στη διάρκεια μιας παρένθεσης. Η Ελλάδα είναι αντιμέτωπη με πολλές προκλήσεις, εντός και εκτός συνόρων. Δεν θα αντέξει να τα βγάλει πέρα με το αναιμικό, μη αξιοκρατικά στελεχωμένο κράτος που διαθέτει σήμερα. Εύκολη υπόθεση σίγουρα δεν είναι. Στο DNA όλων των κομμάτων εξουσίας παραμονεύουν η αρρώστια του μικροκομματισμού και το σαράκι των μικρών διαπλοκών που ροκανίζουν τα θεμέλια ενός στέρεου και στιβαρού κράτους. Τα ρουσφέτια φέρνουν ψήφους, όπως και οι τακτοποιήσεις ημετέρων. Τα πληρώνεις, όμως, ακριβά όταν ξεσπά μια κρίση και πρέπει να βασιστείς σε ανεπαρκείς χειριστές και ανύπαρκτα σχέδια και μηχανισμούς. Το λιγότερο που μπορούμε, λοιπόν, όλοι μας να κάνουμε για τη μνήμη των νεκρών στο Μάτι είναι να απαιτήσουμε από τους πολιτικούς μας να σοβαρευθούν και να εμπιστευθούν όχι κολλητούς και ημετέρους, αλλά εκείνους που μπορούν να κάνουν καλά τη δουλειά τους.

Να απαιτήσουμε από τους πολιτικούς μας να εμπιστευθούν όχι κολλητούς και ημετέρους, αλλά εκείνους που μπορούν να κάνουν καλά τη δουλειά τους.

ζήσαμε στα Ιμια, στις φωτιές του 2007, στο Μάτι και –αν δεν αλλάξουμε μυαλά– θα το ξαναζήσουμε. Εύχομαι όχι σε κάποια κρίση που θα θυσιάσει ανθρώπινες ζωές πάλι ή θα αφορά την εθνική μας κυριαρχία. Ενα κράτος για να λειτουργεί αποτελεσματικά πρέπει να βασίζεται στον επαγγελματισμό, στην αυστηρή αξιολόγηση, στις συνεχείς ασκήσεις ετοιμότητας και στον λεπτομερή σχεδιασμό. Η αξιολόγηση σπανίζει από καιρό και όχι μόνο τα τελευταία χρόνια. Επικρατούν κριτήρια συνδικαλιστικά και συντεχνιακά. Εχει κυριαρχήσει μια κουλτούρα κάλυψης των μετρίων και των ανεπαρκών. Ενίοτε μεταφράζεται και σε κυνήγι των πολύ ικανών που ξεχωρίζουν... Ο επαγγελματισμός και η μεθοδική προετοιμασία απουσιάζουν γιατί, συχνά, κομμάτια των Ενόπλων Δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας

Προς ευρωεκλογές

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Με αδιαφορία και ανία αντιμετωπίζει το εκλογικό σώμα την πορεία προς τις ευρωεκλογές, που αναμένεται να πραγματοποιηθούν σε τρεις εβδομάδες από σήμερα. Δικαίως από μιαν άποψη. Διότι, εκτός από ελαχίστους μεμυημένους στα ευρωπαϊκά, ουδείς αντιλαμβάνεται ποία η χρησιμότης ενός θεσμού εξόχως πολυδάπανου.

Δημοκρατική νομιμοποίηση δεν παρέχει επί της ουσίας η Ευρωβουλή, καθώς η ενωμένη ούτως ειπείν Ευρώπη τελεί υπό τη σιδηρά κυριαρχία της γραφειοκρατίας των Βρυξελλών, της πανισχύρου Επιτροπής και του

Το ευρύτερο ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στο ποσοστό που θα εξασφαλίσουν τα ευρωσκεπτικιστικά κόμματα της εθνικιστικής ή «άκρας Δεξιάς», όπως τα αποκαλούν.

ατύπου, πλην όμως δυναστικού ελέγχου που ασκεί στη ζώνη του ευρώ, το εξ ολοκληρίας ελεγχόμενο από το Βερολίνο Eurogroup, όργανο μη θεσμικό, παρεμπιπτόντως.

Καλώς ή κακώς, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αντιμετωπίζονται από τους πολίτες ως μία προνομιούχος ομάς, υψηλότατα αμειβόμενη, τελούσα σε διακοπές επί μία πενταετία. Ο τύπος και τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ δεν ασχολούνται με τις εκεί δραστηριότητές τους.

Γνώση ακριβή των θεμάτων δεν έχουν πλην ελαχίστων οι ευρωβουλευτές, λόγω του ιδιαιτέρως τεχνοκρατικού χαρακτήρος των προς ψήφιση οδηγιών και αποφάσεων των Συμβουλίων ή της Επιτροπής. Τοποθετούνται για ένα τρίλεπτο και ψηφίζουν σύμφωνα με τις θέσεις που διαμόρφωσαν ομάδες τεχνοκρατών για λογαριασμό του Λαϊκού Κόμματος, των Σοσιαλιστών και κάποιων άλλων μικροτέρων ομάδων.

Το ευρύτερο ενδιαφέρον στις εκλογές της 26ης Μαΐου εστιάζεται κυρίως στο ποσοστό που θα εξασφαλίσουν τα ευρωσκεπτικιστικά κόμματα της εθνικιστικής ή «άκρας Δεξιάς», όπως τα αποκαλούν. Αλλά ακόμη και εάν οι προβλέψεις επαληθευθούν, και αναδειχθεί μία ομάδα σημαντική σε αριθμό, θα είναι απλώς εξόχως θορυβώδης, που θα διαταράξει την κρατούσα «ευπρέπεια» των αιθουσών συνεδριάσεως των Βρυξελλών και του Στρασβούργου. As μη λησμονούμε ότι οι πλέον απολαυστικές και ταυτοχρόνως δηκτικότερες παρεμβάσεις στην απερχόμενη Ευρωβουλή έγιναν από τον Βρετανό ευρωσκεπτικιστή Νάιτζελ Φάρατζ, που θα μετάσχει των εκλογών ως επικεφαλής του Κόμματος Brexit. Θα υπάρξουν και άλλοι πλέον, αλλά ασφαλώς όχι εξίσου πνευματώδεις, διότι απλούστατα δεν θα είναι Βρετανοί.

Στην Ελλάδα οι ευρωεκλογές έχουν αποκλειστικώς τοπικό χαρακτήρα. Είναι μία πρώτη αναμέτρηση μεταξύ των ηγετών των δύο μεγάλων κομμάτων, Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ, και άλλων μικροτέρων, που θα επιχειρήσουν να σταθμίσουν την επιρροή τους, όχι με βάση αναγωγές των δημοσκόπων, αλλά στην κάλπη. Εξ ου και το πολιτικό τους νόημα. Αυτό θα είχε μεγαλυτέρα σημασία εάν ο κ. Αλέξης Τσίπρας ήταν ένας πολιτικός όπως οι άλλοι. Μόνον που δεν είναι, διότι κινείται εκτός των ισχυουσών συμβάσεων.

Κάποτε η κατάρτιση της λίστας και οι εκλόγιμες θέσεις των βουλευτών ενέπιπτε στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ηγέτη ενός κόμματος. Ηταν προνόμιο και μπελάς. Με τον σταυρό προτιμήσεως και τον διπλασιασμό των υποψηφίων, οι ηγέτες απηλλάγησαν από ένα πρόβλημα. As τρέξουν οι υποψήφιοι μήπως και μειωθεί το ποσοστό της αποχής. Κάτι είναι και αυτό.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Σήμερα το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο παλαιότερος ευρωπαϊκός πολιτικός οργανισμός, γιορτάζει τα 70 χρόνια από την ίδρυσή του. Η ημέρα είναι σημαντική όχι μόνο για τον θεσμό που θέτει ως βασικό στόχο την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, αλλά και για την Ελλάδα, που είναι μέλος του για σχεδόν 70 χρόνια. Σήμερα, για πρώτη φορά, Ελληνας δικαστής, ο Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος, αναλαμβάνει την προεδρία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (του 1950) από τις χώρες-μέλη, έχει διαδραματίσει κορυφαίο ρόλο στην εξέλιξη της Ευρώπης ως χώρου Δικαιοσύνης και ειρήνης. Ασφαλώς, δεν είναι όλα ρόδινα στη Γηραιά Ηπειρο σε αυτή τη ρευστή εποχή, αλλά το Συμβούλιο είναι η έμπρακτη προσπάθεια 47 χωρών-μελών με πληθυσμό πάνω από 830 εκατ. να αφήσουν πίσω τους εφιάλτες που κορυφώθηκαν με τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και να εξασφαλίσουν την ασφάλεια, τα δικαιώματα και την ευημερία των πολιτών τους. Το εγχείρημα δεν αφορά μόνο τις σχέσεις μεταξύ των χωρών της αιματοβαμμένης ηπείρου αλλά και τις σχέσεις κράτους-πολίτη, δίνοντας φωνή στον καθένα και ελπίδα σε όποιον αισθάνεται αδικημένος.

Η περίπτωση της Ελλάδας είναι ενδεικτική. Η χώρα μας έγινε το 11ο μέλος του Συμβουλίου τον Αύγουστο του 1949, τρεις μήνες μετά την ίδρυσή του. Τον Δεκέμβριο του 1969, η χούντα αναγκάστηκε να αποσυρθεί από το Συμβούλιο για να αποφύγει την αποπομπή της λόγω της καταπάτησης των αρχών του Συμβουλίου και των δικαιωμάτων των Ελλήνων πολιτών. Αυτό ήταν το πρώτο μεγάλο πλήγμα στη δικτατορία. Ηταν και ήττα για τις ΗΠΑ, που επιχείρησαν ματαίως να στηρίξουν τη δικτατορία με παρεμβάσεις στο Συμβούλιο. Η εξέλιξη αυτή ενθάρρυνε την αντίσταση εναντίον της χούντας. Με την αποκατάσταση της Δημοκρατίας το 1974, το Συμβούλιο κάλεσε την Ελλάδα να επιστρέψει. Εκτοτε, Ελληνες πολίτες και μετανάστες στρέφονται συχνά στο Δικαστήριο στο Στρασβούργο για να βρουν το δίκιο τους όταν τα ένδικα μέσα στην Ελλάδα έχουν εξαντληθεί. Το 2018, το Δικαστήριο εξέτασε 408 αιτήματα που αφορούσαν την Ελλάδα. Απ' αυτά, απέρριψε 370, ενώ σε 30 περιπτώσεις βρήκε ότι τουλάχιστον μία αρχή της Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είχε παραβιαστεί. Τον Ιανουάριο του 2019, εκκρεμούσαν 737 υποθέσεις που σχετίζονται με την Ελλάδα. Ο συνολικός αριθμός υποθέσεων (διακρατικών αλλά και ατομικών προσφυγών) είναι εντυπωσιακός: το 2017 κατατέθηκαν 63.350 προσφυγές, ενώ εκκρεμούσαν 56.250.

Από την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ενωση, το Συμβούλιο της Ευρώπης δεν δεσπόζει στην καθημερινότητά μας όσο οι θεσμοί της Ε.Ε. Ο παλιότερος οργανισμός, όμως, συμβάλλει συνεχώς στην προσπάθεια να ξεπεράσουμε (και όχι μόνο εμείς) και τα προβλήματα που χρονίζουν και όσα εμφανίζονται τώρα. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση (όπου συμμετέχουν επτά Ελληνες βουλευτές και επτά αναπληρωτές) και διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου επιτηρούν τις εξελίξεις σε κάθε χώρα-μέλος. Μεταξύ αυτών είναι η μάχη κατά των βασανιστηρίων, του ρατσισμού, της διαφθοράς, του ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος, της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και η προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, του κράτους δικαίου και των κοινωνικών δικαιωμάτων. Περυσινή επίσκεψη της επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ντούνια Μιγιάτοβιτς, στην Ελλάδα, εντόπισε, μεταξύ άλλων, ανησυχητικά φαινόμενα στη διαχείριση μεταναστών και προσφύγων αλλά και ότι η οικονομική κρίση είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για την ψυχική υγεία πολλών πολιτών.

Από την αρχή, η σχέση της Ελλάδας με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τους θεσμούς του ήταν ουσιαστική. Οπως, εξάλλου, και στην περίπτωση πολλών άλλων χωρών. Το Συμβούλιο είναι ακρογωνιαίος λίθος για την Ευρώπη που γνωρίσαμε, μια Ευρώπη αρχών που οφείλουμε να γνωρίζουμε για να μπορούμε να τη διαφυλάξουμε.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ, apetroulakis@kathimerini.gr

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Ευρωεκλογές απολιτικές

Εγγύτατες πλέον οι Ευρωεκλογές και ο προεκλογικός λόγος (εκφραστική και θεματικές) παιδαριώδης – τόσο ασήμαντος, που τρομάζει. Τα ελλαδικά πολιτικά κόμματα και οι χρισμένοι από τα κόμματα υποψήφιοι ευρωβουλευτές διαστρέφουν ακόμα και τις Ευρωεκλογές σε φτηνή αντιμαχία εγχώριας μικρογυφτιάς – θυσιάζουν τα πάντα για το βίτσιο της εξουσιομανίας. Ποια ανθρώπινη ποιότητα πολιτικού προσωπικού στέλνουμε στη διακεκαυμένη ζώνη της ευρωπαϊκής σήμερα ασυναρτησίας; Τι έχει να κομίσει η Ελλάδα ως αντιπρόταση στην ευρωπαϊκή σύγχυση και ανημπόρια;

Ο Paul Tyson, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Brisbane, στο Queensland της Αυστραλίας, πολύ μακρινός αλλά οξυωπέστατος, μας θυμίζει τον αποκαλυπτικό ρόλο που έπαιξε η Ελλάδα το 2015: «Η αποφασιστική νίκη του Οχι επί του Ναι στο ελληνικό δημοψήφισμα φανέρωσε τη δριμύτατη διαφορά ανάμεσα στις πρακτικές της διεθνούς οικονομοκρατίας και στην κρατικά θεσμοποιημένη πολιτική ελευθερία, στον νεωτερικό κόσμο…

…Σε αυτό το δημοψήφισμα ο ελληνικός λαός στάθηκε στο πλευρό της (τότε) κυβέρνησης επιμένοντας ότι η επιβολή μέτρων βαθιάς λιτότητας στο κράτος του θα ήταν μια οικονομικά εξοντωτική πράξη απροσμέτρητης ωμότητας. Ωστόσο, μολονότι ο λαός συνέτρεξε την κυβέρνηση, η κυβέρνηση δεν έκανε το ίδιο για τον λαό μετά το δημοψήφισμα. Προφανώς για να αποτρέψει την αποπομπή της Ελλάδας από την Ευρωζώνη, ο πρωθυπουργός Τσίπρας ενέδωσε πλήρως στον εκβιασμό της ευρωπαϊκής χρηματοοικονομικής εξουσίας πηγαίνοντας ενάντια στην εκπεφρασμένη πολιτική βούληση του λαού, τον οποίο εκλέχθηκε να εκπροσωπεί».

Τον καθηγητή Tyson δεν τον ενδιαφέρει η εξωμοσία Τσίπρα (χυδαιότατη), το ξεπούλημα της δημοψηφισματικής εντολής που του είχε δώσει ο λαός. Τον ενδιαφέρει το γεγονός ότι οι δομές και λειτουργίες της Ε.Ε. «κατέλυσαν θεσμικά την πολιτική ελευθερία στην Ευρώπη», εξαναγκάζοντας έναν λαό να αρνηθεί την ετυμηγορία του. Και όχι για να διασώσει κάποια οικονομικά οφέλη, το αντίθετο: «Η αλλαξοπιστία Τσίπρα είχε ως αποτέλεσμα ένα ακόμα μεγαλύτερο χρέος για την Ελλάδα, μια ακόμα μεγαλύτερη λιτότητα για τους φτωχούς, την πλήρη εξόντωση του ηθικού και τον εξευτελισμό της πολιτικής αυτονομίας του ελληνικού λαού».

Οποιαδήποτε εκ των υστέρων επιφύλαξη για την «ορθότητα» της δημοψηφισματικής ετυμηγορίας του ελληνικού λαού απηχεί απερίφραστα τη λογική κάθε δικτατορίας: «κάποιοι» (εν προκειμένω ο Τσίπρας, όπως άλλοτε ο Παττακός ή ο Πάγκαλος) σκέπτονται «ορθότερα» από τον λαό, γι' αυτό και έχουν δικαίωμα να βιάζουν τη θέλησή του. Ευτυχώς η Αυστραλία είναι αρκετά μακριά, και είναι δύσκολο να καταλογίσει κανείς στον Paul Tyson ιδιοτελή υπονόμευση της πολιτικής σταδιοδρομίας του Α. Τσίπρα.

Η απροσχημάτιστη προδοσία της ετυμηγορίας του 2015 ενδιαφέρει ζωτικά τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, ως ένδειξη προκλητική του φαινομένου «αποπολιτικοποίησης της εξουσίας» (ο όρος είναι του Τσέχου φιλοσόφου Michael Hauser): «Στα φιλελεύθερα δημοκρατικά κράτη της Ε.Ε. η πολιτική εξουσία, χρηματοοικονομική και τεχνοκρατική, ορίζει πλέον τις υλικές (και όχι μόνο) συνθήκες της ζωής των πολιτών αυτονομημένη προκλητικά από τις ανθρώπινες ανάγκες και τις λειτουργίες της δημοκρατίας».

Ο Τσίπρας αμείφθηκε πλουσιοπάροχα για τον μακάβριο ρόλο του Εφιάλτη στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου 2015 – απόλαυσε τετραετή πρωθυπουργία. Η διεθνοποιημένη εξουσία Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου απέδειξε πόσο εύκολα μπορεί να χειραγωγήσει την ψήφο των πολιτών σε κοινωνίες έγκαιρα διαβρωμένες από τη μεθοδική απαιδευσία και τον τηλεοπτικό πρωτογονισμό. Καθόλου τυχαία, στην προεκλογική τώρα περίοδο, κανένα ελλαδικό «κόμμα εξουσίας» δεν τολμάει να ψελλίσει, έστω υπόμνηση του κινδύνου ολοκληρωτικής υποταγής της πολιτικής στην απανθρωπία της εξουσίας των «Αγορών».

Μια άλλη, σπουδαία ευρωπαϊκή φωνή, με δυναμική απήχηση και στον αμερικανικό χώρο, ο Paul Virilio, επίσης φιλόσοφος, επισήμανε καίρια την έκλειψη-εξαφάνιση, στην περίπτωση της Ευρώπης, των προϋποθέσεων και παραγόντων και επέτρεπαν ως τώρα να λαμβάνονται συλλογικές αποφάσεις για τα κοινά, σε όποιο ρεαλιστικό χρόνο απαιτεί η λήψη ανθρώπινων αποφάσεων. Σήμερα, η απίστευτη ταχύτητα συγκέντρωσης των αυτοματοποιημένων πληροφοριών από τις χρηματιστηριακές αγορές και η αλγοριθμικά προκαθορισμένη αξιοποίησή τους (η συναγωγή «απαντήσεων») ορίζουν τη λειτουργία της διεθνούς οικονομίας. Η ταχύτητα που αναπτύσσει η ίδια η λειτουργία της ολότητας του συστήματος, την καθιστά ανυπότακτη στον ανθρώπινο έλεγχο.

Η δικτατορία της Τρόικας τα τελευταία τέσσερα χρόνια, με θλιβερή ορντινάντσα όχι μια οποιαδήποτε «Αριστερά» αλλά τη «ριζοσπαστική» (!), δεν αφύπνισε αντανακλαστικά παραμικρής «αντίστασης» των Ελλήνων στην έσχατη φτωχοποίηση και στον διεθνή διασυρμό τους. Μόνο, από καιρό σε καιρό, η γαργάρα της τυποποιημένης συνθηματολογίας του ΚΚΕ ή κάποιων γραφικών, ενός συγκινησιακού, πολιτικά άσαρκου πατριωτισμού.

Οταν, τυπικά, σταμάτησαν οι πρόδηλες «αυτοψίες» της Τρόικας και η «ριζοσπαστική» ορντινάντσα γλεντοκόπησε χυδαία την προσχηματική «απελευθέρωση» (έστω με υποθηκευμένα όλα τα «ασημικά» της χώρας), ήρθε πάλι η ώρα για «Ευρωεκλογές». Για να ξεγυμνωθεί άλλη μια φορά ξεδιάντροπα η διανοητική καθυστέρηση και ηθική ευτέλεια του κομματικού μας κουκλοθέατρου: Κανένα, μα ούτε ένα κόμμα δεν φιλοδόξησε να συγκροτήσει ψηφοδέλτιο με κριτήριο την ανθρώπινη ποιότητα, την ικανή να αντιπαλαίψει το εξόφθαλμο αδιέξοδο της Ε.Ε. Κριτήριο όλων, μα όλων των κομμάτων, το πώς θα κερδηθούν οι εντυπώσεις.

Πώς να ερμηνευθεί λογικά τέτοια υστερία αυτεξευτελισμού και αυτοκαταστροφής;

Η πολιτική των εξαμήνων

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Την περασμένη Πέμπτη συζητήθηκε και υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο ασφαλείας η έκθεση του γ.γ. για το Κυπριακό. Η προσπάθεια των Βρετανών για δήλωση, η οποία να συνδέει άμεσα την πορεία του Κυπριακού με την ανανέωση της παραμονής της ειρηνευτικής δύναμης δεν τελεσφόρησε. Σίγουρα, το τελευταίο ταξίδι του προέδρου στο Πεκίνο και οι επαφές που είχε με τους ομολόγους του της Ρωσίας και Κίνας απέδωσαν καρπούς.

«Το Κυπριακό και το θέμα διατήρησης του ρόλου και της αποστολής της ΟΥΝΦΙΚΥΠ ήταν ανάμεσα στα βασικά θέματα που έθεσε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κατά τις επαφές που είχε στο Πεκίνο», δήλωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Πρόδρομος Προδρόμου μετά την ολοκλήρωση της επίσκεψης του προέδρου στο Πεκίνο.

Δύο πλέον τα εθνικά θέματα. Το Κυπριακό και η ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Παλιά το θέμα των κυανοκράνων ήταν μια παράμετρος του Κυπριακού προβλήματος και τώρα κατέληξε ζήτημα από μόνο του. Στην ουσία το Κυπριακό είναι μία εκ των παραμέτρων του θέματος της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Όπως συμβαίνει πάντα με τις εκθέσεις του γ.γ. προς το Συμβούλιο Ασφαλείας, έτσι και τώρα, μία έκθεση υπέβαλε εμείς λάβαμε δύο. Δυστυχώς, αντί να κατανοήσουμε τα πραγματικά μηνύματα ερμηνεύουμε την έκθεση με κριτήριο την εσωτερική κατανάλωση. Τη μεταφράζουμε πρώτα από την αγγλική στην ελληνική και ακολούθως από την ελληνική στη δική μας ελληνική, αυτή της αλά καρτ ερμηνείας.

Σύμφωνα με τη δική μας πλευρά η έκθεση του γ.γ. είναι σε γενικές γραμμές θετική.

«Είδαμε πριν μια αναλαμπή ελπίδας, συμπεριλαμβανομένης της Κοινής Διακήρυξης της 11ης Φεβρουαρίου 2014 και της προθυμίας των μερών να έρθουν στο Κραν Μοντάνα το 2017. Παρομοίως, όμως, είδαμε τις ελπίδες μας να καταστρέφονται», αναφέρει ο γ.γ. Τώρα το πόσο θετικό είναι το ότι οι αναλαμπές ελπίδας έχουν καταστραφεί είναι πραγματικά άξιον απορίας.

Ο γ.γ. επιμένει στο πλαίσιό του, αυτό της 30ής Ιουνίου και όχι σε αυτό της 4ης Ιουλίου. Και πάλι όμως σφυρίζουμε αδιάφορα. Τελικά, οι μόνοι που μιλούν για έγγραφο 4ης Ιουλίου είμαστε εμείς. Ούτε πρακτικά ούτε διευκρινήσεις. Ο καθ' ύλην αρμόδιος ξεκαθάρισε και πάλι αυτό το θέμα. Ακόμα κάνει λόγο για υπαναχώρηση από συγκλίσεις και από τις δύο πλευρές. «Ενώ οι πλευρές εξέφρασαν τη δέσμευσή τους σε προηγούμενες συγκλίσεις και την επιθυμία να διατηρήσουν την πρόοδο που μας έφερε πριν από σχεδόν δύο χρόνια στο Κραν Μοντάνα, οι προσπάθειες για τη διαμόρφωση αυτών των δεσμεύσεων και επιθυμιών σε όρους αναφοράς που θα χρησίμευαν ως βάση για την επανάληψη των οριστικών διαπραγματεύσεων δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί».

Όλα τα άλλα τα περί μη συνεργασίας των Τούρκων και τα περί αδιαλλαξίας των Τ/κ, δυστυχώς για ορισμένους, δεν υιοθετούνται από τον γ.γ. Αποδεικνύονται λόγια του αέρα που δυστυχώς τα λέμε εμείς, τα ακούμε εμείς και στο τέλος οι πιο πολλοί τα πιστεύουν. Βέβαια υπάρχει η άμεση εξήγηση. Αυτή που για δεκαετίες ακούμε. Τα Η.Ε. κρατούν ίσες αποστάσεις και αποφεύγουν να καταλογίσουν ευθύνες. Αυτή η θεωρία μπορεί ορισμένες φορές να αποδείχθηκε σωστή. Τώρα όμως ίσως να είναι ευτύχημα για μας η τακτική των ίσων αποστάσεων.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η έκθεση του γ.γ. προμηνύει το τέλος. Μπορεί να μιλάει για αμυδρή ελπίδα, αλλά όλοι όσοι ασχολούνται με το Κυπριακό έχουν ήδη προεξοφλήσει το τραγικό τέλος. Η επόμενη μέρα είναι μπροστά μας. Το μεγάλο ερώτημα παραμένει. Πώς από το «η λύση είναι θέμα μηνών» του 2016 καταντήσαμε με μικρό παράθυρο ελπίδας όχι για λύση, όχι για συνομιλίες, αλλά για συμφωνία επί της προετοιμασίας.

Είναι καιρός να σταματήσουμε να στρουθοκαμηλίζουμε και να διακηρύττουμε το πάθος μας για λύση χθες. Ο κυριότερος λόγος που θεωρούμε γενικά θετική την έκθεση είναι το ότι δεν τερματίζει τη διαδικασία. Δεν ασχολούμαστε με τις σαφείς αιχμές και προειδοποιήσεις. Δεν τα βλέπουμε αυτά. Το μόνο που βλέπουμε είναι η επόμενη ανανέωση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Αντί στρατηγικής για λύση έχουμε στρατηγική για ανανέωση της παρουσίας των κυανοκράνων. Πολιτική των εξαμήνων. Από εξάμηνο σε εξάμηνο. Ρίχνουμε νέες ιδέες και παλινδρομούμε με στόχο να υπάρχει εν εξελίξει διαδικασία στο επόμενο ψήφισμα για ανανέωση της ειρηνευτικής δύναμης.

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδώρου είναι ειδικός προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ομοσπονδιακή λύση και ευρωπαϊκές προεκτάσεις

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Στο Μον Πελεράν τα πράγματα έγιναν σαφή: Μόλις ο Μ. Ακιντζί παρουσίασε χάρτη για το εδαφικό, ο Ν. Αναστασιάδης το έβαλε στα πόδια. Αντελήφθη ότι ο Τ/κ ηγέτης σοβαρολογούσε. Στο Κραν Μοντάνα έγιναν ακόμα πιο σαφή: μόλις ο γ.γ. του ΟΗΕ παρουσίασε πλαίσιο από έξι σημεία, ο Ν. Αναστασιάδης το εξουδετέρωσε. Αντελήφθη ότι ο Α. Γκουτιέρες σοβαρολογούσε. Θεωρώ ότι η πολιτική Αναστασιάδη στο Κυπριακό συνιστά τον ορισμό του τυχοδιωκτισμού. Έχει επιλέξει τον δρόμο που οδηγεί στη μακρόσυρτη διχοτόμηση, σκορπώντας στον αέρα το πολιτικό κεφάλαιο που έχει κατακτηθεί με τη συμμετοχή μας στην Ε.Ε. Αντί να αξιοποιήσουμε τα χαρτιά που μας προσφέρει, αρμενίζουμε στα τυφλά με «καθοδηγητή» τον Νετανιάχου.

Μια ολόκληρη γενιά από πολιτευτές σπούδασε στη «σχολή» του '60. Το κύριο μάθημα αυτής της «σχολής» ήταν άλλα να σκέφτονται, άλλα να κάνουν, να παίζουν σε δύο ή τρία ταμπλό και να νομίζουν ότι όλοι οι άλλοι είναι κουτόφραγκοι. Αδύναμοι να αντιμετωπίσουν τις εξελίξεις, δημιουργούσαν στην κοινή γνώμη εξάρσεις από φαντασιακές νίκες για να «αντισταθμίσουν» τα δεδομένα που δημιουργούσε η γύρω μας σκληρή πραγματικότητα.

Πολλοί θέτουν το ερώτημα: τι πρέπει να γίνει; Θεωρώ ότι η λύση στο Κυπριακό είναι απολύτως εφικτή. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαθέτει όλα εκείνα τα στοιχεία που καθιστούν την επίλυση βιώσιμη και λειτουργική. Εμείς χρειάζεται να εργαστούμε, να επεξεργαστούμε προτάσεις, να δείξουμε τη θέλησή μας ότι σκεφτόμαστε τόσο το Κυπριακό, όσο και το κοινοτικό συμφέρον. Το κλειδί βρίσκεται στη λέξη αξιοπιστία. Ότι αναζητάμε για να αλλάξει η κατάσταση στο Κυπριακό, το έχει ήδη επεξεργαστεί η Ε.Ε. Ό,τι είναι καινούργιο μπορεί να το υποστηρίξει, αν έχουμε ετοιμάσει την κατάλληλη, και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές πρακτικές, πρόταση. Παραδείγματα: Συμμετοχή της Ε.Ε. στην οικοδόμηση ενός νέου συστήματος ασφαλείας που να ανταποκρίνεται στην ιδιότητα του κράτους μέλους.

Αξιοποίηση της ρήτρας «αμοιβαίας συνδρομής», όπως προβλέπει η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Επεξεργασία πρόνοιας για επιβολή κυρώσεων από την πλευρά του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε όποιο μέρος παραβιάσει τη συμφωνία επίλυσης.

EPA/BILAWAL ARBAB

Προετοιμασίες για τον εορτασμό του Ραμαζανιού στο Πακιστάν.

Υλοποίηση έργων υποδομής με ένταξή τους σε κοινοτικά προγράμματα, διαρθρωτικά ταμεία, περιφερειακά έργα υποδομής, συγχρηματοδοτούμενα έργα. Ένταξη του σχεδίου ανοικοδόμησης της πόλης της Αμμοχώστου στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας με συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας. Προγράμματα για στήριξη των περιοχών μετεγκατάστασης και ανοικοδόμησης. Προγράμματα συντήρησης των μνημείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, κάτι που συντελείται με επιτυχία από την Τεχνική Επιτροπή. Σε μερικά από τα πιο πάνω, μπορεί να συμφωνηθούν εξαιρέσεις από το κεκτημένο, με βάση ένα χρονοδιάγραμμα τερματισμού τους. Θέλω να υπογραμμίσω κάτι που συστηματικά παραβλέπουμε. Η κεμαλική Τουρκία και ο Ρ. Ντενκτάς θεωρούσαν ότι το Κυπριακό λύθηκε το 1974. Συζητούσαν μια διευθέτηση, σχέσεις «καλής γειτονίας» ανάμεσα σε δύο «κράτη» δίπλα-δίπλα. Η πολιτική αυτή άλλαξε επί Ερντογάν-Γκιουλ. Η Τουρκία, από το 2002 και μετά, διαπραγματεύεται με βάση τα κείμενα του ΟΗΕ, όπως έκανε το 2004, το 2010, ή το 2017. Η αγνόηση αυτής της αλλαγής μάς οδηγεί σε λάθος εκτιμήσεις και συχνά σε χειρισμούς συνοικιακού επιπέδου.

Ποιο είναι το κύριο «μάθημα» από τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν πριν από την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.; Ότι η πρόοδος προέκυπτε σε συνάρτηση με την πρόοδο στις ευρωτουρκικές σχέσεις, 1995, 1999, 2002. Το ίδιο ισχύει και σήμερα, με βάση, βεβαίως, τις νέες συνθήκες. Πιο αδύναμες, πιο πολύπλοκες σε σχέση με προηγούμενες, αλλά ισχυρές για το μέγεθος του κυπριακού προβλήματος. Μόνο με αποφάσεις που οικοδομούν ευρύτερα συμφέροντα στην περιοχή, μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα, όπως βεβαιώνει το παράδειγμα της Συμφωνίας στο Ελσίνκι το 1999. Η Κύπρος έχει κάθε συμφέρον να υποστηρίζει με ειλικρίνεια και συστηματικότητα την πρόοδο στις ευρωτουρκικές σχέσεις.

Υποστήριξη με όρους και προϋποθέσεις, όπως τις καταγράφει η Επιτροπή στην ετήσια Έκθεση Προόδου της τουρκικής υποψηφιότητας. 1) Επίλυση έναντι ξεπαγώματος των ενταξιακών της Κεφαλαίων. 2) Επίλυση έναντι στήριξης της αναθεωρημένης Τελωνειακής Ένωσης Τουρκίας-Ε.Ε. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο συνιστά ένα κοινό σχέδιο ειρήνης και συνεργασίας ανάμεσα στους Ε/κ και τους Τ/κ, ένα πλαίσιο που θωρακίζει τις θεμελιώδεις ελευθερίες, ένα πλαίσιο που υπογραμμίζει την κοσμικότητα και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Παρακολουθώ τις παρεμβάσεις των υποψηφίων που έχουν επιλέξει οι πολιτικές ομάδες στο Ευρωκοινοβούλιο για τη θέση του προέδρου της Επιτροπής. Θεωρώ ότι οι απόψεις του υποψηφίου που προτείνει το ΕΛΚ, Μ. Βέμπερ, σχετικά με την υποψηφιότητα της Τουρκίας, βρίσκονται στον αντίποδα των συμφερόντων της Κύπρου. Η πολιτική ηγεμονία χάνεται, η πολιτική ηγεμονία κερδίζεται. Σήμερα, με τη στήριξη της πλειοψηφίας των ΜΜΕ, η ηγεμονία δείχνει να είναι με το μέρος της οπισθοδρομικής κομπανίας. Σε αυτό συμβάλλει η σιωπή στελεχών του ΔΗΣΥ, που κατανοούν τι ακριβώς γίνεται, αλλά δημοσίως λένε τα αντίθετα.

Μπορεί να αλλάξουν τα πράγματα; Λέω, μπορεί. Η μεγάλη πλειοψηφία ενστερνίζεται τις αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της συνεργασίας, της αλληλεγγύης. Η ηγεμονία κερδίζεται. Με σχέδιο, συνέργειες, κοινωνική και επικοινωνιακή κινητοποίηση.

www.larkoslarkou.org.cy

Άνθρακας ο θησαυρός τα φθηνά εισιτήρια και η αεροπορική συνδεσιμότητα

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Η Κύπρος και κατ' επέκταση ο λαός μας ζει και βιώνει τα τελευταία χρόνια έναν άνευ προηγουμένου αποκλεισμό απ' όλο τον κόσμο, γεγονός που ταλαιπωρεί αφάνταστα και επηρεάζει ασφαλώς όλες τις πτυχές της ζωής μας. Η εμπορική και οικονομική ζωή του τόπου, ο τουρισμός, οι φοιτητές, οι εργαζόμενοι, αναγκαστικά βιώνουν ένα πρωτοφανές μαρτύριο, τόσο για την εξασφάλιση εισιτηρίου σε λογικές τιμές, όσο και μείωσης της ταλαιπωρίας μέχρι να φτάσουν στον προορισμό τους. Ειδικά την περίοδο εορτών ή άλλων αργιών, όπως και το καλοκαίρι, οπότε και οι τιμές των εισιτηρίων απογειώνονται. Μεγαλύτερο είναι το πρόβλημα, όταν στον τελικό προορισμό που έχεις να ταξιδέψεις, υποχρεώνεσαι να κάνεις έναν και δύο σταθμούς, πολλές φορές να ξεπερνά και τις 5-6 ώρες με ό,τι συνεπάγεται αυτό σε ταλαιπωρία, χρόνο και κόστος.

Σίγουρα ο πολίτης χρειάζεται να προσαρμοστεί στα σύγχρονα δεδομένα της αγοράς. Να λαμβάνει δηλαδή υπόψη το πόσο έγκαιρα αγοράζει το εισιτήριό του, την περίοδο που θα ταξιδέψει, καθώς και εταιρείες χαμηλότερου κόστους. Είναι αλήθεια, όμως, ότι η αεροπορική σύνδεση της Κύπρου με άλλους προορισμούς στην Ευρώπη και τον κόσμο ολόκληρο αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα. Η ίδια η ζωή απέδειξε ότι χώρα που δεν διαθέτει δικό της κρατικό αερομεταφορέα είναι φυσικό να βρίσκεται σε απομόνωση και πολλές φορές να γίνεται αιχμάλωτη των πολιτικών που εφαρμόζουν οι ξένες αεροπορικές εταιρείες, οι οποίες τιμολογούν με στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών τους. Οι σημερινοί κρατούντες όταν ξεπούλησαν τις Κυπριακές Αερογραμμές έταζαν λαγούς με πετραχήλια στον κόσμο. Ούτε λίγο, ούτε πολύ διαφήμιζαν ότι ο κόσμος θα ταξιδεύει περίπου δωρεάν. Βλέπετε ότι και εδώ έπρεπε να εφαρμοστούν οι πολιτικές του λιγότερου κράτους, των ιδιωτικοποιήσεων, της ικανοποίησης στην προκείμενη περίπτωση των συμφερόντων των ιδιωτικών αεροπορικών εταιρειών.

Η ελεύθερη οικονομία, η πολιτική των ανοιχτών αιθέρων αποδεικνύονται στην πράξη φούμαρα για τον κυπριακό λαό. Παραδόθηκαν χωρίς καμιά προστασία και κατοχύρωση στις επιθυμίες και τις ορέξεις των αεροπορικών εταιρειών με ό,τι συνεπάγεται αυτό σε εκμετάλλευση. Άνθρακας ο θησαυρός τα φθηνά εισιτήρια και η αεροπορική συνδεσιμότητα της Κύπρου με όλο τον κόσμο. Στον τομέα, επίσης, της ανταγωνιστικότητας η Κύπρος ακόμα πληρώνει ζημιές από την πτώχευση εταιρειών. Ούτε λήφθηκαν έγκαιρα αποφάσεις που στοχεύουν στην αύξηση του ανταγωνισμού μέσα από την ενίσχυση της αεροπορικής συνδεσιμότητας της Κύπρου με το εξωτερικό με κύριο στόχο την μείωση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων. Θεωρώ πολύ σημαντικό στο πλαίσιο των διμερών – τριμερών συμφωνιών που συνάπτει η Κύπρος να λαμβάνεται υπόψη πολύ σοβαρά και να επιδιώκονται συμφωνίες με χώρες κράτη, στα θέματα αεροπορικής σύνδεσης της Κύπρου με το εξωτερικό, καθώς και τις τιμές των κρατικών εταιρειών. Τέλος, πιστεύω ακράδαντα πως ήρθε ο καιρός η Κυπριακή Δημοκρατία να αρχίσει να μελετά σιγά-σιγά τη δημιουργία δικού της αερομεταφορέα. Είμαστε η μόνη χώρα της Ευρώπης που δεν διαθέτει δική της κρατική αεροπορική εταιρεία. Ακόμα και τα μικρότερα κράτη διαθέτουν δική τους κρατική αεροπορική εταιρεία με τον άλφα ή βήτα τρόπο. Τα οφέλη θα είναι τεράστια και πολλαπλάσια και πολιτικά, γιατί η Κύπρος θα ταξιδεύει στην Ευρώπη και τον κόσμο και οικονομικά και εμπορικά οι πολίτες θα εξυπηρετούνται ομαλά και απρόσκοπτα. Αναφέρω ότι το ψευδοκράτος διαθέτει δική του αεροπορική εταιρεία και ο νοών νοείτω! Η κυβέρνηση Ν. Αναστασιάδη και ο ΔΗΣΥ ελέγχονται σοβαρά γι' αυτό οφείλουν να εργαστούν για αποκατάσταση των εθνικών συμφερόντων της Κύπρου και του λαού μας, διαφορετικά και σ' αυτό τον τομέα θα έχουν βαρύτατες και ασήκωτες ευθύνες.

Ο κ. Γιώργος Τ. Γεωργίου είναι βουλευτής και μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΑΚΕΛ.

Ζητούμενο η αποκατάσταση του κύρους του κράτους

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ**

Το χαρμόσυνο μήνυμα της Ανάστασης επισκιάσθηκε φέτος από τα φρικιαστικά εγκλήματα με θύματα γυναίκες και παιδιά. Οι πολίτες παρακολουθούν με αγωνία τα θλιβερά αυτά γεγονότα, τα οποία επαναφέρουν στην επιφάνεια τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν νευραλγικές υπηρεσίες του κράτους, με πρώτο εκείνο της αναποτελεσματικότητας. Η παραίτηση του αρμόδιου υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για λόγους πολιτικής ευθιξίας ήταν εκ των ων ουκ άνευ. Υψίστη προτεραιότητα είναι τώρα η αποκατάσταση της αξιοπιστίας του κύρους της Αστυνομίας, της εμπιστοσύνης των πολιτών, καθώς και η εμπέδωση του αισθήματος ασφάλειας. Διάχυτη είναι στην κοινή γνώμη η αίσθηση ότι η λειτουργία του κράτους και της εκτελεστικής εξουσίας είναι χαμηλότερη των προσδοκιών των πολιτών παρά τις επανειλημμένες υποσχέσεις και εξαγγελίες. Πέραν τούτου δεν μπορούμε να αγνοήσουμε ότι υπάρχει μια κατακερματισμένη κοινωνία με πολλαπλά προβλήματα. Λαμβάνοντας επίσης υπ' όψιν την απαξίωση και την απογοήτευση για το πολιτικό σύστημα, οι πολίτες πλέον δεν πιστεύουν σε συλλογικές προσπάθειες για την προώθηση κοινών στόχων. Η κατάσταση αυτή εκτρέφει, επίσης, την αδιαφορία και την απάθεια. Όλα αυτά τα στοιχεία είναι ανησυχητικά.

Είναι κάτω από αυτά τα θλιβερά δεδομένα που θα πρέπει να αποτιμήσουμε τις σημερινές πραγματικότητες 15 χρόνια μετά την ένταξη στην Ε.Ε. Υπήρχαν μεγάλες προσδοκίες τόσο για το Κυπριακό όσο και για την κοινωνικο-οικονομική μας πορεία, οι περισσότερες από τις οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν. Έχει ήδη αξιολογηθεί πώς οδηγήθηκε η Κύπρος στη μεγάλη οικονομική κρίση, τις συνέπειες της οποίας εξακολουθούμε να βιώνουμε μέχρι σήμερα. Προφανώς γι' αυτό υπάρχουν τόσο ενδογενείς όσο και εξωγενείς αιτίες. Διαφαίνεται ότι ακόμα και σήμερα δεν έχει κατανοηθεί πλήρως το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούμε. Ούτε και γίνεται η καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η ιδιότητα του κράτους μέλους της Ε.Ε. Το ζητούμενο είναι η σοβαρότητα, η αξιοπιστία, η αποτελεσματικότητα καθώς και η δημιουργία ενός κράτους, το οποίο να είναι πρότυπο. Η κοινωνικο-οικονομική και πολιτική κρίση είναι συνδεδεμένη με τη βαθειά αξιακή κρίση που βιώνουμε εδώ και χρόνια. Επίσης, υπάρχει σύγχυση και σε θέματα ταυτότητας.

Ενώ θα πρέπει να διαφυλάξουμε την εθνική μας ταυτότητα είναι σημαντικό να υπάρχει σεβασμός στη διαφορετικότητα. Μέσα από την παράδοσή μας αναδεικνύονται αξίες που εάν επιστρατευθούν μπορούν να μας οδηγήσουν σε ένα καλύτερο αύριο. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται το φιλότιμο, η αλληλεγγύη και ο σεβασμός στον άγραφο νόμο. Το πολιτικό σύστημα έχει σοβαρές ευθύνες για την κατάρρευση της οικονομίας, τη διαπλοκή και τη διαφθορά. Το ζητούμενο είναι πώς αντιμετωπίζεται αυτή η κατάσταση. Η προσπάθεια για επανάκτηση της εμπιστοσύνης και της αξιοπιστίας του κράτους, των θεσμών και του πολιτικού συστήματος είναι μονόδρομος. Για τον σκοπό αυτό απαιτούνται δράσεις σε διάφορα επίπεδα καθώς και η συμμετοχή της ίδιας της κοινωνίας στην υλοποίηση των αναγκαίων αλλαγών.

Η αξιοπιστία, η εμπιστοσύνη, η υπευθυνότητα, η λογοδοσία και η αποδοτικότητα είναι αλληλένδετες έννοιες. Και εν πολλοίς οι πολίτες κρίνουν το κράτος, τις κυβερνήσεις, τους θεσμούς και το πολιτικό σύστημα γενικότερα από τα αποτελέσματα. Στη σημερινή συγκυρία είναι καθοριστικής σημασίας να υπάρξει μια ολοκληρωμένη πολιτική που να πείθει ότι θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της χώρας και των πολιτών. Επιπρόσθετα, είναι σημαντική η αναβάθμιση της παιδείας και της κριτικής σκέψης και ο παραμερισμός του πελατειακού κράτους. Παράλληλα απαιτείται η ανανέωση του πολιτικού συστήματος τόσο σε επίπεδο ιδεών όσο και ανθρώπινου δυναμικού.

Ο κ. Ανδρέας Θεοφάνους είναι καθηγητής Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Άθως Γεωργίου, υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ

Να πούμε «φτάνει πια» στις πολιτικές Αναστασιάδη

Ορθώνουμε ανάστημα απέναντι στον νεοφιλελευθερισμό και την ακροδεξιά

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Οι συνέπειες είναι ήδη εμφανείς από την επανεκλογή του Νίκου Αναστασιάδη, αναφέρει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Άθως Γεωργίου, σημειώνοντας πως στην πρώτη εκλογική μάχη μετά την επανεκλογή του θα πρέπει να σταλεί το μήνυμα πως φτάνει πια. Ο κ. Γεωργίου παραδέχεται πως το ΑΚΕΛ δεν κατάφερε να κεφαλαιοποιήσει την κυβερνητική φθορά.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Παρά τις δυσκολίες το ΓΕΣΥ θα πρέπει να προχωρήσει και την ευθύνη για την εφαρμογή του ή την αποτυχία του την έχει αποκλειστικά η εκτελεστική εξουσία, αναφέρει ο υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Άθως Γεωργίου.

–Αριστερά και Ε.Ε. θεωρείται από πολλούς πως είναι δύο ασύμβατες έννοιες, καθώς οι Βρυξέλλες εφαρμόζουν μόνο πολιτικές λιτότητας. Ισχύει;

–Ενώ έχουμε κριτική στάση απέναντι στην Ε.Ε., δεν παύει να είναι ένα δεδομένο στη ζωή μας. Υπάρχει, όμως, τεράστια απόσταση από τις αρχές και αξίες πάνω στις οποίες διακηρύττει ότι στηρίζεται η Ε.Ε. από την πραγματικότητα την οποία βιώνουν οι Ευρωπαίοι πολίτες. Η πρώτη δεδηλωμένη αξία της Ε.Ε. είναι η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, που σημαίνει ελευθερία, δημοκρατία, ασφάλεια, σεβασμός κτλ. Άραγε πόση αξιοπρέπεια έχουν αφήσει οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές της Ε.Ε.; Εμείς θέλουμε μια Ευρώπη της ειρήνης, της ελευθερίας, των δικαιωμάτων και της αλληλεγγύης, που να προασπίζει τις δημοκρατικές ελευθερίες, όπως τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, τα ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα. Έχουμε υποχρέωση να υπερασπιστούμε τις ευάλωτες ομάδες συνανθρώπων μας και να προτάξουμε το δικό μας διαφορετικό όραμα για την κοινωνία σε τοπικό, αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

–Δεν αποτέλεσε ποτέ εύκολη μάχη για το ΑΚΕΛ η συγκεκριμένη εκλογική μάχη, σε αντίθεση με τον ΔΗΣΥ. Για ποιο λόγο συνεπώς να οδηγηθεί το ΑΚΕΛικό ακροατήριο στην κάλπη;

–Είναι οι πρώτες εκλογές μετά την επανεκλογή του Νίκου Αναστασιάδη στην Προεδρία της Δημοκρατίας. Οι συνέπειες είναι ήδη εμφανείς. Εξυπηρέτηση φίλων, συγγενών, έλλειψη διαφάνειας, αυταρχικότητα, θεσμικός ρατσισμός, επανεμφάνιση και ενίσχυση της ακροδεξιάς στην Κύπρο, καταρράκωση του κοινωνικού κράτους, διάλυση του συνεργατισμού, υγεία στον αναπνευστήρα και το Κυπριακό και η προοπτική λύσης στον καταψύκτη. Είναι, λοιπόν, η ώρα να μετατρέψουμε τις εκλογές αυτές σε ένα ηχηρό μήνυμα ότι «φτάνει πια», κουραστήκαμε, ορθώνουμε ανάστημα απέναντι στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, την ακροδεξιά και τον φασισμό. Διεκδικούμε δημοκρατική, προοδευτική παιδεία, θέλουμε ποιοτική υγεία για όλους, στέγαση για τα νέα παιδιά, αξιοπρέπεια στους ηλικιωμένους, ένα κοινωνικό κράτος στην πράξη και όχι στα λόγια. Είναι η ώρα που ο καθένας μας μπορεί να δώσει δύναμη και φωνή στην ψήφο του, στέλνοντας τρανταχτό μήνυμα για το τι επιθυμεί και τι δεν θέλει.

–Για ποιο λόγο να σας ψηφίσουν και πού σκοπεύετε να επικεντρωθείτε στο ενδεχόμενο εκλογής σας;

–Τη στιγμή αυτή της γενικότερης ισοπέδωσης και απαξίωσης επέλεξα συνειδητά να διεκδικήσω το αξίωμα του ευρωβουλευτή, στέλνοντας το μήνυμα ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν και ότι μας αξίζει μια καλύτερη κοινωνία. Πρώτιστος στόχος θα πρέπει να είναι για όλους μας η επίλυση του Κυπριακού και η επανένωση του τόπου και του λαού μας. Εξίσου σημαντική είναι η προώθηση των θεμάτων κοινωνικής πρόνοιας και προστασίας των πολιτών. Να εργαστούμε για μια κοινωνία όπου το δικαίωμα της υγείας δεν θα είναι κούφια λόγια. Θα διεκδικήσουμε ασφάλεια στον χώρο εργασίας, προστασία των συλλογικών συμβάσεων και πρόληψη των εξαρτήσεων και προώθηση υγιούς τρόπου και στάσης ζωής των παιδιών μας. Θα διεκδικήσουμε μια κοινωνία όπου τα ζώα θα προστατεύονται, ένα περιβάλλον όπου τα εργοστάσια χρυσού δεν θα είναι σε κατοικημένες περιοχές και ο θαλάσσιος πλούτος μας δεν θα τυγχάνει εκμετάλλευσης. Θα παλέψουμε για ένα περιβάλλον όπου τα παιδιά μας δεν θα μεγαλώνουν πλησίον πυρηνικών σταθμών, κοντά σε χημικά απόβλητα, πλησίον στρατιωτικών ζωνών.

> *Ζητάμε ένα περιβάλλον όπου τα εργοστάσια χρυσού δεν θα είναι σε κατοικημένες περιοχές και ο θαλάσσιος πλούτος μας δεν θα τυγχάνει εκμετάλλευσης.*

–Η κυβέρνηση παρουσιάζει ιδιαίτερη φθορά το τελευταίο διάστημα, ωστόσο, το ΑΚΕΛ φαίνεται πως δεν την κεφαλαιοποιεί. Πού οφείλεται;

–Δεν κεφαλαιοποιεί στον βαθμό που θα έπρεπε. Πρέπει να αλλάξουμε ένα συνδυασμό παραγόντων που οδηγούν στην αποχή, όπως ότι η Ευρώπη είναι μακριά και δεν μας αφορά, την επικρατούσα γενική ισοπέδωση και απαξίωση σχετικά με την πολιτική ζωή, το γεγονός ότι οι πολίτες δεν πιστεύουν ότι μετρά πραγματικά η άποψή τους και δεν είναι ικανοποιημένοι από τη δημοκρατία στην Ε.Ε. και στη χώρα μας. Όσοι οργίζονται και αγανακτούν για τις συνέπειες του οικονομικού και πολιτικού συστήματος, για τις πολιτικές της δεξιάς στην Ευρώπη και στην Κύπρο πρέπει να κάνουν την οργή τους και την κριτική τους δύναμη αλλαγής και ανατροπής. Η αποχή θα δώσει χώρο στην ακροδεξιά και τους νεοφασίστες με ό,τι αυτό σημαίνει για τις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, για τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των πολιτών, για τον αξιακό προσανατολισμό του κάθε κράτους μέλους και της Ευρώπης συνολικά. Όλοι καλούνται να πάρουν θέση και να στηρίξουν τη δύναμη εκείνη που οραματίζεται και αγωνίζεται για ένα καλύτερο κόσμο γι' αυτούς. Ψήφος στο ΑΚΕΛ σημαίνει ενδυνάμωση της φωνής τους στην Ευρώπη.

Αρνητικό το πρόσημο της κυβέρνησης στην υγεία

–Το ΑΚΕΛ είναι το πρώτο κόμμα που επέμενε στο μονοασφαλιστικό. Υπάρχουν, βεβαίως, πρόσωπα και από ιατρικούς και από πολιτικούς κύκλους που εκφράζουν τη θέση πως αυτό θα καταρρεύσει. Σας ανησυχεί;

–Ως μάχιμος χειρουργός θεωρώ την υγεία ως το κοινωνικό αγαθό που ένα κράτος έχει υποχρέωση να παρέχει στους πολίτες του. Η Κύπρος είναι η μόνη χώρα της Ε.Ε. χωρίς Γενικό Σχέδιο Υγείας. Οι δαπάνες για την υγεία μειώθηκαν και υστερούν κατά 30% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ενώ ως Κύπρος έχουμε τις μεγαλύτερες κοινωνικές ανισότητες στην Υγεία, με τη βαθμολογία της κυβέρνησης να παραμένει αρνητική. Υπάρχει στασιμότητα στο ζήτημα της αυτονόμησης, ενώ οι αντιδράσεις για το ΓΕΣΥ είναι έντονες, αφού η κυβέρνηση διαχειρίστηκε την υγεία με συνεχείς παλινδρομήσεις και επέτρεψε να διαμορφωθεί αμφισβήτηση τόσο για την ποιότητα όσο και για τη βιωσιμότητα του ΓΕΣΥ. Εμείς δώσαμε τα εργαλεία στην κυβέρνηση μέσω των νομοσχεδίων. Θεωρώ, όμως, ότι παρά τις δυσκολίες το ΓΕΣΥ θα πρέπει να προχωρήσει και την ευθύνη για την εφαρμογή του ή την αποτυχία του την έχει αποκλειστικά η εκτελεστική εξουσία. Η κοινωνία, οι πολίτες απαιτούν σύστημα υγείας και η Αριστερά έχει ευθύνη και υποχρέωση να αντισταθεί στις πολιτικές που μετατρέπουν το δικαίωμα στην υγεία και στη ζωή σε προνόμιο.

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, υποψήφιος ευρωβουλευτής Συμμαχίας Πολιτών και Κινήματος Οικολόγων

Η οικολογική πολιτική απάντηση στην Ακροδεξιά

Δεν έχουμε συζητήσει συγχώνευση, προτεραιότητά μας είναι οι ευρωεκλογές

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ο πολιτικός κόσμος άργησε να αντιληφθεί τι σημαίνει Ακροδεξιά, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, σημειώνοντας πως οι Οικολόγοι προειδοποιούσαν για το ΕΛΑΜ από το 2009. Αναφέρει δε πως η απάντηση στην Ακροδεξιά είναι η δημοκρατική και οικολογική πολιτική. Αποκαλύπτει πως εδώ και έναν χρόνο τα πράσινα κόμματα βρίσκονται σε συντονισμό για τη διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής στην Ε.Ε. την επόμενη πενταετία. Πολιτική που στόχο έχει, μεταξύ άλλων, τον τερματισμό της παραγωγής ενέργειας από κάρβουνο μέχρι το 2030, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της συμφωνίας του Παρισιού.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Η απάντηση στην Ακροδεξιά δεν είναι μία επιλογή από τα ίδια, αλλά μία νέα πολιτική, δημοκρατική και οικολογική, λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής Χαράλαμπος Θεοπέμπτου.

–Οι ευρωεκλογές θεωρούνται μία αδιάφορη εκλογική μάχη και οι Βρυξέλλες ένα οικοδόμημα από τεχνοκράτες που εφαρμόζουν πολιτικές λιτότητας. Για ποιο λόγο συνεπώς να προσέλθουν οι πολίτες στην κάλπη;

–Υπάρχει μεγάλη έλλειψη πληροφόρησης ανάμεσα στο κυπριακό κοινό για τα ευρωπαϊκά θέματα που δυστυχώς δεν προβάλλονται όσο θα έπρεπε από τα ΜΜΕ. Όταν αλλάξει αυτό, θα αυξηθεί αυτόματα και το ενδιαφέρον των πολιτών, οι οποίοι, φυσικά, όταν έχουν πρόβλημα, στρέφονται προς την Ε.Ε. για λύση ή καθοδήγηση. Η Ε.Ε. προσφέρει βοήθεια, πληροφορίες και ειδικούς στα θέματα που δεν ρυθμίζει, αλλά έχει και τα πιο υψηλά επίπεδα παγκοσμίως όσον αφορά τα θέματα ασφάλειας, υγείας, της νεολαίας, της κοινωνίας, της προστασίας του περιβάλλοντος και πολλά άλλα. Γι' αυτό είναι σημαντικό οι πολίτες να πάνε στις κάλπες και να ψηφίσουν ανθρώπους που πέραν από το εθνικό ζήτημα, που είμαι σίγουρος ότι όλοι έχουμε σαν κύριο θέμα, θα μπορούν να προωθήσουν τις σωστές λύσεις για το κοινό καλό.

–Ποιες θα είναι οι προτεραιότητές σας στο ενδεχόμενο εκλογής σας;

–Εδώ και έναν χρόνο περίπου τα πράσινα κόμματα της Ε.Ε. είχαμε συναντήσεις και ανταλλαγές για να διαμορφώσουμε το τελικό πρόγραμμα στόχων και επιδιώξεων για τη νέα πενταετία. Ένα μικρό δείγμα είναι τα εξής: Ο τερματισμός της παραγωγής ενέργειας από κάρβουνο μέχρι το 2030. Η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της συμφωνίας του Παρισιού. Η προώθηση της εγγύησης στους νέους για δουλειά, εκπαίδευση ή εισόδημα και καλύτερο αρχικό μισθό. Μεγαλύτερες ανταλλαγές φοιτητών και προγράμματα για μη πανεπιστημιακούς φοιτητές. Προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και της τροφής μας από τα χημικά και τα πλαστικά. Απαγόρευση κυκλοφορίας επικίνδυνων χημικών, βελτίωση της ποιότητας του αέρα, των υδάτων και των ωκεανών. Προώθηση σχεδίου για επενδύσεις στην πράσινη οικονομία, στην έρευνα και στην καινοτομία και προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Εγγύηση ενός ελάχιστου εισοδήματος σε όλες τις χώρες της Ε.Ε., καταπολέμηση της φτώχειας και γονική άδεια. Εγγύηση για την ισότητα των φύλων, ίδιο μισθό για ίδια εργασία ανδρών και γυναικών και καταπολέμηση της έμφυλης βίας.

> *Το 95% των θεμάτων που εγγράφονται στη Βουλή και των προτάσεων νόμου ή τροπολογιών που έχουν σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος και τα ζώα, προέρχονται από τους βουλευτές των Οικολόγων.*

–Η συνεργασία Συμμαχίας-Οικολόγων προκάλεσε σε πολλούς έκπληξη, δεδομένου ότι έναν χρόνο προηγουμένως επιλέγατε να συνεργαστείτε με άλλες πολιτικές δυνάμεις του Κέντρου και όχι με τον κ. Λιλλήκα. Τι μεσολάβησε;

–Στη ζωή τα πράγματα δεν έρχονται πάντα όπως τα σχεδιάζεις. Στις προεδρικές εκλογές –στις οποίες κάνετε αναφορά– άλλοι ήταν οι σχεδιασμοί μας, και αλλού καταλήξαμε, με ευθύνη άλλων. Θέλαμε να στηρίξουν όλα τα κόμματα του Κέντρου –όπως τα αποκαλείτε, μια υποψηφιότητα που να μην προέρχεται από την ηγεσία ενός από τα πέντε κόμματα. Αυτό δεν έγινε κατορθωτό με τα γνωστά αποτελέσματα. Στις ευρωεκλογές προτείναμε περίπου το ίδιο σχέδιο, δηλαδή τη συνεργασία όλων των μικρότερων κομμάτων του Κέντρου πάνω σε ισότιμη βάση. Μια τέτοια συνεργασία, που θα έμοιαζε με εφαρμογή της οριζόντιας ψηφοφορίας, την οποία εμείς πάντα υποστηρίζουμε, θα ήταν σίγουρα επιτυχής και αποτελεσματική. Δυστυχώς, το σχέδιο αυτό απορρίφθηκε.

–Πού εδράζεται η εν λόγω συνεργασία; Επειδή κάποιοι τη βλέπουν ως συγκυριακή παρά συνεργασία ουσίας. Υπάρχει το ενδεχόμενο συγχώνευσης των δύο πολιτικών χώρων;

–Η αλήθεια είναι ότι τα τελευταία χρόνια, που η Συμμαχία Πολιτών εκπροσωπείται στη Βουλή, σημειώνεται σύγκλιση τοποθετήσεων σε πάρα πολλά θέματα. Θυμίζω για παράδειγμα τα θέματα των τραπεζών και της υπερχρέωσης των δανειοληπτών, του εθνικού κατώτατου μισθού, του Συνεργατισμού, της οριζόντιας ψηφοφορίας κ.ο.κ. Το ενδεχόμενο της συγχώνευσης δεν το έχουμε συζητήσει ακόμα. Πρώτα προηγείται η υπόθεση των ευρωεκλογών.

–Οι Οικολόγοι δέχονται από μερίδα της κυπριακής κοινωνίας επικρίσεις για το ότι δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο Κυπριακό και όχι στην οικολογική πολιτική που θα έπρεπε να είναι ο πρώτιστος στόχος τους... Ίσως είναι καιρός να αναθεωρήσετε τις προτεραιότητές σας;

–Εγώ θεωρώ ότι είναι ήδη προτεραιότητά μας το περιβάλλον. Είμαι άνθρωπος που στηρίζω τις θέσεις μας σε γεγονότα, όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι το 95% των θεμάτων που εγγράφονται στη Βουλή και των προτάσεων νόμου ή τροπολογιών που έχουν σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος, τη φύση και τα ζώα, προέρχονται από τους βουλευτές των Οικολόγων. Αυτό και μόνο το γεγονός αποτελεί ένα επαρκές στοιχείο που αποδεικνύει ότι το περιβάλλον είναι για το Κίνημα Οικολόγων η πρώτη προτεραιότητα.

Προειδοποιούσαμε από το 2009 για το ΕΛΑΜ

–Δίνετε μάχη απέναντι στην Ακροδεξιά που διεκδικεί με αξιώσεις την έκτη έδρα. Υποτίμησε η Πολιτεία τη δυναμική του ΕΛΑΜ;

–Θεωρώ ότι άργησε η πολιτική και ο πολιτικός κόσμος να αντιληφθεί την απειλή ενός ακροδεξιού λαϊκιστικού κινήματος μέσα σε συνθήκες απαξίωσης των θεσμών και οικονομικής κρίσης. Εμείς προειδοποιούσαμε από το 2009. Διεκδικούμε την έδρα στο Ευρωκοινοβούλιο απέναντι στην ακροδεξιά, αλλά και απέναντι από το κομματικό κατεστημένο που αποδείχθηκε –το βλέπουμε να συμβαίνει σε Κύπρο, Ελλάδα και Ευρώπη– ότι δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τον εθνικό φανατισμό και τον λαϊκισμό. Η απάντηση στην Ακροδεξιά δεν είναι μία επιλογή από τα ίδια, αλλά μία νέα πολιτική, δημοκρατική και οικολογική. Εμείς –οι υποψήφιοι της Συνεργασίας Συμμαχία Οικολόγοι– αντιπροσωπεύουμε αυτή την επιλογή. Διεκδικούμε και μπορούμε να κερδίσουμε.

Επίσημα στη μάχη των εκλογών οι υποψήφιοι

Υπέβαλαν υποψηφιότητα 72 πρόσωπα, στέλνοντας το δικό τους μήνυμα

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Κάποιοι με λεωφορείο, άλλοι με πλήθος υποστηρικτών και μερικοί με υψηλές προσδοκίες για τα ποσοστά, που θα λάβουν στις ευρωεκλογές, εισήλθαν στο Συνεδριακό για να υποβάλουν την υποψηφιότητά τους. Συνολικά 17 συνδυασμοί, αποτελούμενοι από 72 πρόσωπα έθεσαν υποψηφιότητα για την 26η Μαΐου.

Πολλοί οι νέοι σχηματισμοί που δίνουν το παρών τους στις επικείμενες εκλογές με ΕΔΕΚ, ΕΛΑΜ και Συμμαχία Οικολόγων βάσει δημοσκοπήσεων να διεκδικούν την έκτη έδρα.

Ο ΔΗΣΥ έστρεψε τα πυρά σε ΑΚΕΛ και ΕΛΑΜ, χαρακτηρίζοντάς τους ως απειλή για το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, ενώ ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ έστειλαν το μήνυμα πως ψήφος στο κόμμα τους αποτελεί μήνυμα κατά της αλαζονείας που καταδεικνύει η κυβέρνηση. Η Δημοκρατική Παράταξη έκανε την πρώτη επίσημη εμφάνισή της με τον Μάριο Καρογιάν να δέχεται θερμό χειροκρότημα από το πλήθος φίλων και μελών του κόμματος, ενώ η Συμμαχία Οικολόγων ξεκαθάρισε πως στοχεύει στην κατάληψη της έκτης έδρας. Αίσθηση προκάλεσε ο αριθμός των νέων σχηματισμών, με κάποιους από αυτούς να ακολουθούν εν μέρει το αφήγημα και να στοχεύουν στο ακροατήριο του ΕΛΑΜ.

Η «καλύτερη ομάδα»

Πρώτος προσήλθε στο Συνεδριακό ο ΔΗΣΥ, με τον Αβέρωφ Νεοφύτου να εξέρχεται μαζί με τους υποψηφίους του από το γνωστό συναγερμικό λεωφορείο που διακινεί τους υποψηφίους σε όλες τις επαρχίες κατά την προεκλογική εκστρατεία. Η μετακίνηση μέσω λεωφορείου με τα πρόσωπα των υποψηφίων είχε ξεκινήσει με την πρώτη εκλογική μάχη των ευρωεκλογών το 2004. Όπως και τότε, έτσι και τώρα, ο Αβέρωφ Νεοφύτου έδωσε έμφαση στην «καλύτερη ομάδα» που έχει ο ΔΗΣΥ. Η «καλύτερη ομάδα» ήταν άλλωστε το προεκλογικό σύνθημα του κόμματος το 2004 και σε αυτό δίδει βάση και σήμερα.

Αίσθηση προκάλεσαν και οι προτείνοντες και υποστηρίζοντες, με τον Αλέκο Μαρκίδη και τον Τάσο Τρύφωνος να επιλέγουν την Τζώρτζια Κωνσταντίνου, την Καίτη Κληρίδου να προτείνει τους Νίκο Τορναρίτη και Παναγιώτη Σεντώνα και τον Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΔΗΣΥ, Νίκο Τορναρίτη.

Θυμίζοντας τις ευρωεκλογές του 2004, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου προσήλθε στο Συνεδριακό με το λεωφορείο του κόμματος και με τους έξι υποψηφίους.

Με Τουρκοκύπριους ακτιβιστές, δημοσιογράφους, παλαιότερα στελέχη της Αριστεράς και νέα πρόσωπα, κατήλθε σύσσωμο το ΑΚΕΛ στο Συνεδριακό.

Το ΕΛΑΜ και ο ενισχυμένος εθνικιστικός λόγος

Την έκτη έδρα διεκδικούν με αξιώσεις η ΕΔΕΚ, το ΕΛΑΜ και η Συμμαχία Οικολόγων. Στο μήνυμά του ο Μαρίνος Σιζόπουλος έδωσε βάση στην ανάγκη εκπροσώπησης της Κύπρου στην ομάδα των Σοσιαλιστών και συνεπώς της συνέχισης της παρουσίας της ΕΔΕΚ. Το ΕΛΑΜ από την πλευρά του υποσχέθηκε ενισχυμένους τους Εθνικιστές εντός της Ευρώπης από τις 26 Μαΐου. Αίσθηση προκάλεσε η άρνηση των υποψηφίων του ΕΛΑΜ να φωτογραφηθούν στην επίσημη φωτογραφία του κοινοβουλίου που έχει και τουρκικές λέξεις. Όμως το ΕΛΑΜ δεν είναι το μόνο κόμμα με ακροδεξιές θέσεις. Την εμφάνισή του έκανε και το Εθνικιστικό Απελευθερωτικό Κόμμα, που αποτελείται από πρώην στελέχη του ΕΛΑΜ, όπως ο υποψήφιος για την προεδρία με το ΕΛΑΜ Λουκάς Σταύρου και η πρώην υποψήφια βουλευτής Μαρία Καλογέρη. Το Εθνικιστικό Απελευθερωτικό Κόμμα επέκρινε το γεγονός ότι στις εκλογές κατέρχονται και Τ/κ, λέγοντας ότι οι Τ/κ συνεργάζονται με τις τουρκικές κατοχικές δυνάμεις και σφετερίζονται την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας και τις περιουσίες των προσφύγων μας, συμμετέχοντας στο κατοχικό μόρφωμα τους και την ίδια ώρα τους δίδεται το δικαίωμα να είναι και πολίτες του νόμιμου κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Την πρώτη του εμφάνιση ως αρχηγός του Πατριωτικού Κινήματος έκανε το πρώην στέλεχος του ΔΗΣΥ Χρίστος Ρότσας. Όπως είπε «θέλουμε μια Ευρώπη, η οποία να συνεχίσει να είναι χριστιανική και να βασίζεται πάνω στον πολιτισμό τον ρωμαϊκό και τον ελληνικό. Θέλουμε μια Ευρώπη όχι μαρμελάδα, αλλά μια Ευρώπη με ταυτότητα». Ο ίδιος εξαπέλυσε και δριμεία επίθεση στη διακυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη, επικρίνοντάς τον ιδιαίτερα και για τη μεταναστευτική πολιτική.

Ο πόλεμος των αιωνίων επιστρέφει και τερματίζεται η όποια συμπόρευση

Μπορεί οι Αβέρωφ Νεοφύτου και Άντρος Κυπριανού να χαιρετίστηκαν θερμά, όταν συναντήθηκαν στο Προεδρικό, ωστόσο, στις ομιλίες τους δεν έλειψαν τα πυρά και οι ευθείες βολές. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου κάλεσε τους πολίτες να στηρίξουν τον ΔΗΣΥ, αν θέλουν δυνατή Ευρώπη, καθώς, όπως είπε, «το σημερινό δίλημμα της συντηρητικής Αριστεράς και της Ακροδεξιάς απειλεί το ευρωπαϊκό οικοδόμημα». Θύμισε, μάλιστα, πως το ΑΚΕΛ μιλούσε για επιστροφή στη λίρα κατά την περίοδο του κουρέματος, καταδεικνύοντας πως οι εποχές συμπόρευσης των δύο μεγάλων έχει παρέλθει. Στο ίδιο πλαίσιο βεβαίως κινήθηκε και ο Άντρος Κυπριανού, υπογραμμίζοντας πως ψήφος στο ΑΚΕΛ αποτελεί μήνυμα στους κακούς χειρισμούς της διακυβέρνησης Αναστασιάδη. Το ΑΚΕΛ απάντησε στις επικρίσεις Νεοφύτου, σημειώνοντας πως η Ευρώπη κινδυνεύει από τα «ομογάλακτα κόμματα του ΔΗΣΥ, που συνεργάζονται και συστεγάζονται σε ακροδεξιές κυβερνήσεις».

Έμφαση στη δράση

Το ΑΚΕΛ αντιλαμβάνεται πως οι ευρωεκλογές δεν αποτελούν διαχρονικά και την ευκολότερη εκλογική μάχη για το κόμμα, καθώς το ακροατήριό του τη βλέπει με αδιαφορία. Το ζήτημα είναι ότι αυτή τη φορά επιδιώκει να δώσει και διακύβευμα και μήνυμα σε αυτές τις εκλογές. Καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι μετέτρεψε την ψήφο στο ΑΚΕΛ σε ψήφο δυσαρέσκειας κατά της διακυβέρνησης Αναστασιάδη. Όμως δεν περιορίστηκε μόνο στο εσωτερικό. Κατά τη διάρκεια της υποβολής των υποψηφιοτήτων, ο Άντρος Κυπριανού έδωσε έμφαση στη δραστηριότητα των ευρωβουλευτών του ΑΚΕΛ, βάσει και της σειράς κατάταξης της δραστηριότητας των ευρωβουλευτών στην ιστοσελίδα του Ευρωκοινοβουλίου. Υπογράμμισε πως στόχος είναι μία πιο ανθρώπινη Ευρώπη και η ανάγκη ανατροπής των σημερινών συσχετισμών δυνάμεων. Συζητήθηκαν και οι προτείνοντες και υποστηρίζοντες τους υποψηφίους του ΑΚΕΛ. Τον Νιαζί Κιζίλγιουρεκ προτείνει ο Σταύρος Μαλάς, ο πρώην δήμαρχος Λεμεσού Ανδρέας Χρίστου και η Στέλλα Μισιαούλη. Τον Άθω Γεωργίου η κόρη του πρώην προέδρου της Δημοκρατίας, Μαριάννα Χριστόφια, τον Γιώργο Γεωργίου η γνωστή ηθοποιός και πρώην υποψήφια του ΑΚΕΛ στις ευρωεκλογές Δέσποινα Μπεμπεδέλη και ο Γιάννος Σωκράτους της ΟΕΛΜΕΚ. Η Μαρίνα Νικολάου επέλεξε να την προτείνουν και να την υποστηρίξουν γυναίκες στελέχη της Αριστεράς, τον Γιώργο Κουκουμά ο πρώην υπουργός Κίκης Καζαμίας, ο ηθοποιός Προκόπης Αγαθοκλέους και το γνωστό στέλεχος του ΑΚΕΛ Γιαννάκης Κολοκασίδης.

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ άνοιξε πόλεμο με το ΑΚΕΛ, χαρακτηρίζοντάς τους κίνδυνο για το ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Το κόμμα της Αριστεράς ανταπαντά, βάζοντας έτσι τέλος στην όποια παλαιότερη συμπόρευση.

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος υπογράμμισε την ανάγκη ενός ρυθμιστικού ΔΗΚΟ. Αίσθηση προκάλεσε και το γεγονός ότι ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος έδωσε για πρώτη φορά έμφαση αποκλειστικά στην αλαζονεία της κυβέρνησης.

ΔΗΚΟ σε ρόλο ρυθμιστή

Το Δημοκρατικό Κόμμα και Αλληλεγγύη εισήλθαν μαζί στο Συνεδριακό, καταδεικνύοντας πως αυτή είναι μία μάχη που δίνουν μαζί τα δύο κόμματα. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον ρυθμιστικό ρόλο που θα έχει το ΔΗΚΟ, αν βγει ενισχυμένο από αυτή την εκλογική μάχη. Μία τοποθέτηση που δεν είναι καθόλου τυχαία, αν λάβει κανείς υπόψη πως διεκδικεί με αξιώσεις ποσοστά «σάρκα από τη σάρκα» του ΔΗΚΟ στις επικείμενες εκλογές. Αίσθηση προκάλεσε και το γεγονός ότι ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος έδωσε για πρώτη φορά έμφαση αποκλειστικά στην αλαζονεία της κυβέρνησης, λέγοντας πως ψήφος στο ΔΗΚΟ αποτελεί μήνυμα κατά των χειρισμών Αναστασιάδη. Από την τοποθέτησή του αποφεύχθηκε κάθε αναφορά στο ΑΚΕΛ, όπως άλλωστε έκανε κατά τη διάρκεια των προεδρικών εκλογών.

Μετά βαΐων ο Καρογιάν

Μετά βαΐων και κλάδων υποδέχτηκαν τα μέλη και φίλοι της Δημοκρατικής Παράταξης τον Μάριο Καρογιάν, αλλά και την εξάδα των ευρωεκλογών στο Συνεδριακό. Η ΔΗΠΑ εμφανίστηκε λίγο μετά την υποβολή των υποψηφιοτήτων του ΔΗΚΟ και έτσι οι Νικόλας Παπαδόπουλος και Μάριος Καρογιάν δεν χρειάστηκε ούτε να συναντηθούν ούτε να χαιρετιστούν. Ο πρόεδρος της ΔΗΠΑ ξεκαθάρισε πως ψήφος στη ΔΗΠΑ αποτελεί ψήφο σε ένα ισχυρό Κέντρο. Ανάμεσα στους υποστηρικτές και ο πρώην ε/κ εκπρόσωπος της Διερευνητικής Επιτροπής Αγνοουμένων Νέστορας Νέστορος, ο οποίος στήριξε την υποψηφιότητα της Αντιγόνης Παπαδοπούλου.

Την πιο ενθουσιώδη ομάδα είχε η Δημοκρατική Παράταξη, με πρώην στελέχη του ΔΗΚΟ, καθώς και άλλα πρόσωπα να πλαισιώνουν τους υποψηφίους.

Αίσθηση προκάλεσε η άρνηση των υποψηφίων του ΕΛΑΜ να φωτογραφηθούν στην επίσημη φωτογραφία του κοινοβουλίου που έχει και τουρκικές λέξεις.

Το κίνημα Γιασεμί, με επικεφαλής τον Σενέρ Λεβέντ, διεκδικεί έδρα στο Ευρωκοινοβούλιο, θέτοντας ως πρώτιστο στόχο την επιστροφή της Αμμοχώστου.

ΜΑΪΟΣ 2019

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ
Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

INTIME NEWS

Ο ΣΥΡΙΖΑ θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει και τη σκανδαλολογία, μολονότι το αποτέλεσμα που παρήγαγαν για την κυβέρνηση οι υποθέσεις των κομματικών δανείων και της Novartis ήταν περιορισμένο. Μια «πρόγευση» έδωσε την περασμένη Πέμπτη ο κ. Τσίπρας, κάνοντας αναφορά σε offshore.

Παροχές και σκάνδαλα το «σωσίβιο» Τσίπρα

Με «δώρα» περίπου 1,2 δισ. μπαίνει στην τελική ευθεία των ευρωεκλογών

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Με ύστατα όπλα τις παροχές και τη σκανδαλολογία θα δώσει ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας τη μάχη των ευρωεκλογών, στην τελική ευθεία προς τις οποίες εισέρχεται ο ΣΥΡΙΖΑ με τη Ν.Δ. να έχει απόσταση ασφαλείας, σύμφωνα με όλες τις τρέχουσες δημοσκοπήσεις.

Στο δίπολο αυτό, εξάλλου, θα κινηθούν ο κ. Τσίπρας και τα κυβερνητικά στελέχη και το επόμενο τριήμερο στη Βουλή, όπου η προεκλογική εκστρατεία θα μπει στην τελική της φάση μέσω της πρότασης μομφής της Ν.Δ. κατά του αναπληρωτή υπουργού Υγείας Παύλου Πολάκη, την οποία ο πρωθυπουργός έχει προαναγγείλει ότι θα μετατρέψει σε διαδικασία για παροχή ψήφου εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση.

Ο κ. Τσίπρας θα ανακοινώσει άμεσα –τη Δευτέρα ή το αργότερο εντός της εβδομάδας– μια σειρά από μέτρα της τάξης περίπου του 1,2 δισ., όσο δηλαδή προβλέπεται να είναι το φετινό υπερπλεόνασμα, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας έως το 2022, το οποίο έχει καταρτίσει η κυβέρνηση. Σύμφωνα με πληροφορίες:

Πρώτον, τα μέτρα θα αποτελούν ένα μείγμα κοινωνικών παροχών, όπως η 13η σύνταξη, και φοροελαφρύνσεων.

Δεύτερον, θα έχουν μόνιμο χαρακτήρα και δεν θα συνιστούν έκτακτα επιδόματα. Θα μπορούν δηλαδή, στο σύνολό τους, να «υποστηριχθούν» από τα υπερπλεονάσματα που έχουν καταγραφεί στο Πρόγραμμα Σταθερότητας για την περίοδο μέχρι το 2022.

Τρίτον, το πιθανότερο είναι οι παροχές που θα παρουσιαστούν από τον ίδιο τον πρωθυπουργό να μην «εξαντλήσουν» το ποσό του 1,2 δισ. ευρώ, ώστε να αποφευχθούν τριβές με τους εταίρους και να μην ανακύψουν, ενόψει νέας εξόδου

Κυβερνητικά στελέχη προεξοφλούν πως όσα θα ανακοινωθούν έχουν το άτυπο πράσινο φως των θεσμών.

της χώρας στις αγορές, φόβοι ότι τίθεται σε κίνδυνο ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ το 2019.

Στο κυβερνητικό επιτελείο υπήρχαν σκέψεις ενόψει ευρωεκλογών να δοθεί κάποιο έκτακτο επίδομα υπό τη μορφή «δώρου Πάσχα». Όμως, παρότι οι τελικές αποφάσεις επρόκειτο να ληφθούν αυτό το Σαββατοκύριακο σε σύσκεψη υπό τον πρωθυπουργό, το συγκεκριμένο σενάριο απομακρύνεται. Οπως αναφέρουν συνομιλητές του κ. Τσίπρα, ο ΣΥΡΙΖΑ, επιχειρώντας να στραφεί στον λεγόμενο μεσαίο χώρο, θα πρέπει να πάρει αποστάσεις από τις «επιδοματικές» πολιτικές. Επίσης, το κυριότερο, εάν κατέφευγε σε έκτακτα μέτρα, θα ήταν ευάλωτος σε κατηγορίες ότι ασκεί κοινωνική πολιτική για ψηφοθηρικούς λόγους, υπό το φάσμα μιας μεγάλης ήττας στις επερχόμενες ευρωεκλογές.

Το Μέγαρο Μαξίμου επιθυμεί η ανακοίνωση των μέτρων να μην προκαλέσει εντάσεις με τους εταίρους. Κυβερνητικά στελέχη προεξοφλούν πως όσα θα ανακοινωθούν έχουν το άτυπο πράσινο φως των θεσμών. Χαρακτηρίζουν, μάλιστα, σήμα προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση ότι το θέμα δεν απασχόλησε καν τη συνεδρίαση του Euroworking Group της περασμένης Πέμπτης, όπου η Αθήνα έλαβε την έγκριση για την πρόωρη αποπληρωμή μέρους των ακριβών δανείων του ΔΝΤ.

Εξάλλου, είναι προφανές πως, και σε ανώτατο πολιτικό επίπεδο, ουδείς στις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες επιθυμεί «σύννεφα» με επίκεντρο το ελληνικό ζήτημα, τρεις εβδομάδες πριν από τις ευρωεκλογές, όταν ελλοχεύει ο κίνδυνος μεγάλης ανόδου των δυνάμεων της Ακροδεξιάς στην Ευρώπη.

Η στρατηγική

Παράλληλα, όπως προαναφέρθηκε, ο ΣΥΡΙΖΑ θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει, στην τελική φάση της προεκλογικής περιόδου, και τη σκανδαλολογία, παρά το γεγονός ότι το πολιτικό αποτέλεσμα που παρήγαγαν για την κυβέρνηση οι υποθέσεις των δανείων των κομμάτων και της Novartis ήταν εξαιρετικά περιορισμένο, στην καλύτερη των περιπτώσεων. Πρόγευση της στρατηγικής που θα ακολουθηθεί έδωσε την περασμένη Πέμπτη ο κ. Τσίπρας από την Κρήτη, όταν έκανε αναφορά σε offshore.

Ο ΣΥΡΙΖΑ καθ' όλη τη διάρκεια της τετραετίας επένδυε πολιτικά στη σκανδαλολογία, προκειμένου να πλήξει το λεγόμενο «παλαιό» πολιτικό σύστημα, αλλά πλέον η συγκεκριμένη τακτική συνιστά μονόδρομο, καθώς το λεγόμενο ηθικό πλεονέκτημα της Αριστεράς έχει δεχθεί το τελευταίο διάστημα ισχυρότατα πλήγματα. Αρχικά με τις αποκαλύψεις για την υπόθεση Πετσίτη και εσχάτως με τις ακραίες τοποθετήσεις Πολάκη, τον οποίο κάλυψε, πάντως, ο πρωθυπουργός, παρά τη δημόσια κριτική που δέχθηκε ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας, ακόμη και από στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ.

Αντιθέτως, το Μέγαρο Μαξίμου θα επιδιώξει να κρατήσει εκτός προεκλογικής αντιπαράθεσης, ενόψει ευρωεκλογών, τα εθνικά θέματα, τα οποία εισέρχονται εκ νέου σε κρίσιμη φάση, όπως καταδεικνύει και η προχθεσινή μετακίνηση του τουρκικού γεωτρύπανου στην κυπριακή ΑΟΖ. Είναι δε πιθανόν να υπάρξει επικοινωνία με τη Ν.Δ. ώστε, παρότι οι ευρωεκλογές προσλαμβάνουν χαρακτήρα «μητέρας των μαχών» για τα δύο μεγάλα κόμματα, στα θέματα εξωτερικής πολιτικής να τηρηθούν χαμηλοί τόνοι.

Καθίζηση ΣΥΡΙΖΑ και «γαλάζιοι» εμφύλιοι στις 13 περιφέρειες

Τι δείχνουν οι τελευταίες δημοσκοπήσεις

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Είκοσι ημέρες πριν από τον πρώτο γύρο των αυτοδιοικητικών εκλογών, ο χάρτης φαίνεται να βάφεται στις περισσότερες περιφέρειες «γαλάζιος», δημιουργώντας ένα ακόμη πρόβλημα διαχείρισης για τον Αλέξη Τσίπρα. Χαρακτηριστικό είναι πως σε πολλές περιφέρειες δίνουν μάχη για τον δεύτερο γύρο δύο κεντροδεξιοί υποψήφιοι, ενώ και οι υποστηριζόμενοι από το ΚΙΝΑΛ διατηρούν σε πολλές περιπτώσεις προβάδισμα έναντι των κυβερνητικών επιλογών.

Στην Αττική, με τη βαρύτητα που έχει, το προβάδισμα του Γιώργου Πατούλη βάσει δημοσκοπήσεων είναι σαφές. Η μάχη, όπως λένε όσοι γνωρίζουν, εστιάζεται στον β΄ γύρο και στο ποιος μεταξύ των Γιάννη Σγουρού και Ρένας Δούρου θα καταφέρει να τερματίσει δεύτερος και να δώσει τη μητέρα των μαχών τη δεύτερη Κυριακή. Οι περισσότερες δημοσκοπήσεις, πάντως, δίνουν προβάδισμα για τη δεύτερη θέση στον υποστηριζόμενο από το ΚΙΝΑΛ, καθώς η κ. Δούρου έχει υποστεί πέραν των άλλων και μεγάλη φθορά από τις δύο πολύνεκρες τραγωδίες στην Αττική. Σε περίπτωση, πάντως, που περάσει στον β΄ γύρο ο κ. Σγουρός, θα πρόκειται για μια «επαναφορά» του ΚΙΝΑΛ, καθώς η Περιφέρεια Αττικής είναι μια κάλπη με κατεξοχήν ισχυρό αντίκτυπο σε όλο το πολιτικό σκηνικό.

Στην Κεντρική Μακεδονία, το τοπίο φαίνεται πως έχει ξεκαθαρίσει, καθώς αδιαφιλονίκητο φαβορί είναι ο νυν περιφερειάρχης Απόστολος Τζιτζικώστας, με το ερώτημα να περιστρέφεται γύρω από το τελικό ποσοστό του. Πολύ πίσω, σε μονοψήφια ποσοστά, βρίσκονται ο υποψήφιος του ΣΥΡΙΖΑ Χρήστος Γιαννούλης και ο υποψήφιος με τη στήριξη του ΚΙΝΑΛ Χρήστος Παπαστεργίου. Στη Δυτ. Μακεδονία το προβάδισμα φαίνεται πως έχει καθαρά, λόγω και Πρεσπών, επίσης ο «γαλάζιος» υποψήφιος Γιώργος Κασαπίδης. Αντίθετα, ο νυν περιφερειάρχης και υποστηριζόμενος από τον ΣΥΡΙΖΑ, πρώην ΑΝΕΛ, Θεόδωρος Καρυπίδης παρουσιάζει φθορά, κάτι που θα προσπαθήσει να εκμεταλλευθεί η υποψήφια του ΚΙΝΑΛ Γεωργία Ζεμπιλιάδου, η οποία επιδιώκει το καλύτερο δυνατό πλασάρισμα.

Εσωκομματικά ντέρμπι

Στην Ηπειρο δεσπόζει ο «γαλάζιος» εμφύλιος μεταξύ του νυν περιφερειάρχη Αλέξανδρου Καχριμάνη, προερχόμενου από την παραδοσιακή Ν.Δ., και του επικοινωνιολόγου Σπύρου Ριζόπουλου. «Σφήνα» θα επιχειρήσει να μπει ο υποστηριζόμενος από το ΚΙΝΑΛ Δημήτρης Δημητρίου, ενώ ο υποψήφιος του ΣΥΡΙΖΑ Γιώργος Ζάψας καταγράφει χαμηλή πτήση. Αντίθετα, τα Ιόνια Νησιά είναι μια περιφέρεια όπου ο ΣΥΡΙΖΑ έχει το προβάδισμα με τον νυν περιφερειάρχη Θεόδωρο Γαλιατσάτο, ο οποίος εκμεταλλεύεται ιδανικά και τη διάσπαση της Ν.Δ. καθώς δύο υποψήφιοι δίνουν μάχη να περάσουν στον β΄ γύρο: η «επίσημη» της Πειραιώς Ρόδη Κράτσα και ο αντάρτης Σπύρος Σπύρου.

Σε Δυτ. Ελλάδα και Κρήτη, το προβάδισμα φαίνεται πως έχουν οι κ. Κατσιφάρας και Αρναουτάκης, προερχόμενοι από το ΠΑΣΟΚ και υποστηριζόμενοι τόσο από το ΚΙΝΑΛ όσο και από τον ΣΥΡΙΖΑ, οι οποίοι σε ενδεχόμενη νίκη τους είναι βέβαιο πως θα επιχειρήσουν να καρπωθούν κομματικά την επικράτησή τους. Τη μάχη τους να πλασαριστούν ψηλά δίνουν οι «γαλάζιοι» υποψήφιοι Νεκτάριος Φαρμάκης (Δ. Ελλάδα) και Αλ. Μαρκογιαννάκης (Κρήτη). Σε «νεοδημοκρατικό» εμφύλιο οδεύουν και Αν. Μακεδονία και Θράκη, όπου η Ν.Δ. επισήμως στηρίζει τον Χρήστο Μέτιο, ο οποίος απειλείται από το «αντάρτικο» του Χριστόδουλου Τοψίδη, που θα δώσει μάχη για τον β΄ γύρο με τον υποψήφιο του ΣΥΡΙΖΑ Κώστα Κατσιμίγα.

Στο Νότιο Αιγαίο, το προβάδισμα φαίνεται πως έχει ο νυν περιφερειάρχης (Ν.Δ.) Γιώργος Χατζημάρκος, που έχει αντίπαλο τον Μανώλη Γλυνό από τον ΣΥΡΙΖΑ. Και στο Β. Αιγαίο υπάρχει κεντροδεξιά κόντρα, καθώς η νυν «γαλάζια» περιφερειάρχης Χριστίνα Καλογήρου έχει αντίπαλο τον πρώην πρύτανη του ΕΜΠ Κώστα Μουτζούρη, ο οποίος διεκδικεί τη δεύτερη θέση μαζί με τους Παναγιώτη Χριστόφα (ΚΙΝΑΛ) και Γιάννη Σπηλάνη (ΣΥΡΙΖΑ). Σε «νεοδημοκρατική» υπόθεση εξελίσσεται και η Πελοπόννησος, όπου στον β΄ γύρο αναμένεται να είναι αντίπαλοι ο επίσημος της Ν.Δ. Παναγιώτης Νίκας, που έχασε πάντως από τη στήριξη στον σαϊτοπόλεμο μετά το τραγικό δυστύχημα στην Καλαμάτα, με τον Πέτρο Τατούλη, ο οποίος διατηρεί παραδοσιακά καλές σχέσεις με το κεντροδεξιό κοινό.

Μάχη να περάσουν στον β΄ γύρο δίνουν σε πολλές περιπτώσεις οι υποψήφιοι περιφερειάρχες του κυβερνώντος κόμματος.

Τέλος, στη Θεσσαλία η μάχη είναι μεταξύ του Κώστα Αγοραστού (Ν.Δ.) και του Νίκου Τσιλιμίγκα (ΣΥΡΙΖΑ και ΚΙΝΑΛ), ενώ στη Στ. Ελλάδα, το προβάδισμα έχει ο Απόστολος Γκλέτσος έναντι του Φάνη Σπανού (Ν.Δ.), με την Κατερίνα Μπατζελή του ΚΙΝΑΛ να αφήνει πιο πίσω τον Δημήτρη Αναγνωστάκη του ΣΥΡΙΖΑ.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πώς θα χάσουμε (ακόμη) 30 δισ. σε μία επταετία

Είναι αδύνατον να κατανοήσει κανείς τους υπολογισμούς του κ. Τσίπρα. Αντιλαμβάνομαι ότι ο ίδιος δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να αποκτήσει θεμελιώδεις γνώσεις για τις βασικές λειτουργίες της οικονομίας. Ούτε καν τις παιδαριώδεις μαρξιστικές. Ούτε βεβαίως τις ουσιαστικές, που απαιτούν τα καθήκοντα του επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας. Είναι όμως σημαντικό όταν το κράτος διαχειρίζεται ετησίως 90 δισ. ευρώ. Εξίσου επικίνδυνο είναι το γεγονός ότι στη θέση του οικονομικού του συμβούλου έχει τοποθετηθεί ο εξάδελφός του, μηχανικός και αυτός, που δεν έχει ποτέ διατυπώσει κάποια άποψη για τα οικονομικά της χώρας. Ούτε ο υπουργός Οικονομικών έχει ιδιαίτερα καλές σχέσεις με τα μακροοικονομικά, αφού το γούστο

Η κυβέρνηση θέλει να πάρει από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ένα πρόσθετο ποσό 12-15 δισ. από όσο απαιτούν οι κρατικές δαπάνες και το χρέος.

του γέρνει στην κοινωνιολογία της οικονομίας. Μένει ο αναπληρωτής υπουργός Χουλιαράκης, που είναι, τουλάχιστον αυτός, οικονομολόγος.

Σημειώνω τα παραπάνω στην προσπάθειά μου να εξηγήσω το περιεχόμενο του επιεικώς απαράδεκτου Προγράμματος Σταθεροποίησης, το οποίο κοινοποίησε η Ελλάδα, σε εφαρμογή της σχετικής υποχρέωσης που έχουμε ως μέλος της Ευρωζώνης. Εξηγούνται σε αυτό οι τεχνικές προϋποθέσεις και οι πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης για όσα θα ήθελε να επιτύχει η Ελλάδα κατά την προσεχή τετραετία, μέχρι δηλαδή το 2022. Η κυβέρνηση λοιπόν πιστεύει ότι δεν αρκεί να επιτυγχάνει η χώρα το «απαράδεκτα μεγάλο» πρωτογενές πλεόνασμα του 3,5% του ΑΕΠ, αλλά πρέπει να πηγαίνει ακόμη παραπέρα, μέχρι του σημείου που καμία ευρωπαϊκή συνθήκη δεν έχει ποτέ απαιτήσει από κανένα κράτος. Να πετυχαίνει δηλαδή η γενική κυβέρνηση ισχυρότατα πλεονάσματα, αντί ελλείμματος (ελεγχόμενου βεβαίως), διευκολυντικού όμως για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Με δυο λόγια, η κυβέρνηση εμφανίζεται να υιοθετεί τις πιο ορθόδοξες μονεταριστικές αντιλήψεις και νεοφιλελεύθερες απόψεις και, ταυτοχρόνως, να διατηρεί ένα τερατώδες και δαπανηρό κράτος. Πρόκειται για υποδειγματικά χαοτική αντίληψη.

Η απογοήτευση των αγορών, των επιχειρήσεων και όσων καταλαβαίνουν στοιχειωδώς τα οικονομικά είναι προφανής. Η Ελλάδα συντηρούσε σημαντικά κρατικά ελλείμματα (πάνω, δυστυχώς, και από το όριο του 3% που έχει η Συνθήκη του Μάαστριχτ), γεγονός βεβαίως στο οποίο οφείλεται η εξασφάλιση ταχείας αύξησης των εισοδημάτων μέχρι το 2008. Εντάξει να γίνουμε προσεκτικοί, γιατί όμως πρέπει τώρα να πάει η Ελλάδα στον εντελώς αντίθετο πόλο; Γιατί δεν εξηγεί η κυβέρνηση ότι τα υπέρογκα πλεονάσματα (όπως και το απελπιστικό «μαξιλάρι» των 50 δισ.) οφείλονται στην έλλειψη εμπιστοσύνης των Γερμανών σε ό,τι αφορά την πρόθεσή μας να ξεπληρώσουμε τα τεράστια χρέη μας;

Η κυβέρνηση εμφανίζεται πρόθυμη να πάρει από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ένα πρόσθετο ποσό, που θα είναι μεγαλύτερο κατά 12-15 δισ. από όσα απαιτεί η εξισορρόπηση των τρεχουσών κρατικών δαπανών (που είναι ήδη πολύ μεγάλες) και η επιπλέον πληρωμή των τόκων του τεράστιου χρέους. Ακατανόητο! Με αυτό τον τρόπο η κυβέρνηση Τσίπρα θα έχει πάρει από τον λαό και την οικονομία, μέσα σε μία επταετία (2016-2022), ένα ποσό ίσο με 8 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Ενας οικονομολόγος-οικονομέτρης εύκολα θα υπολόγιζε το μέγεθος της ζημίας στην οικονομία, την οποία προκαλεί αυτή η ακατανόητη συνέχιση της βαριάς λιτότητας. Γιατί πρόκειται για χρήματα που αφαιρούνται από την κατανάλωση, τις επενδύσεις και την αποταμίευση για να τα «κλειδώσει» το κράτος στο θησαυροφυλάκιό του. Ενας πρόχειρος υπολογισμός (με τη χρήση του πολλαπλασιαστή για το εθνικό εισόδημα) δείχνει ότι η Ελλάδα θα έχει χάσει 12-14 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ ή κοντά στα 30 δισ. ευρώ.

Ακόμη και με τον πιο «μπακάλικο» υπολογισμό, ο πρωθυπουργός πρέπει να είναι σε θέση να καταλάβει γιατί ο κ. Μητσοτάκης σχεδιάζει να ανατρέψει ταχύτατα τις υποσχέσεις λιτότητας με τις οποίες καθησυχάζει ο ΣΥΡΙΖΑ το ευρωπαϊκό κατεστημένο.

Οι δημοσκοπήσεις στο μικροσκόπιο

Η «Κ» έθεσε στον γενικό διευθυντή της Pulse δέκα ερωτήματα για τις δυνατότητες ενός «παρεξηγημένου» επιστημονικού εργαλείου

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Βρισκόμαστε ακριβώς τρεις εβδομάδες πριν από τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές, αλλά και τις ευρωεκλογές. Η 26η Μαΐου – ιδίως η αναμέτρηση των ευρωεκλογών– έχει λάβει χαρακτήρα λαϊκής ετυμηγορίας για τη διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και το αποτέλεσμά της αναμένεται να επηρεάσει καταλυτικά τις προσδοκίες και το πολιτικό κλίμα μέσα στο οποίο θα διεξαχθούν οι εθνικές εκλογές που θα ακολουθήσουν. Οι δημοσκοπήσεις, οι οποίες αμφισβητούνται τα τελευταία χρόνια σε όλο τον κόσμο, θα τεθούν αναπόφευκτα για μία ακόμα φορά στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης. Στο πλαίσιο αυτό θέσαμε στον γενικό διευθυντή της εταιρείας Pulse Γιώργο Αράπογλου δέκα κεντρικά ερωτήματα με σκοπό την αξιόπιστη και νηφάλια αποσαφήνιση των δυνατοτήτων, αλλά και των ορίων που μπορεί να έχει σήμερα μία αξιόπιστη επιστημονική μέτρηση της κοινής γνώμης.

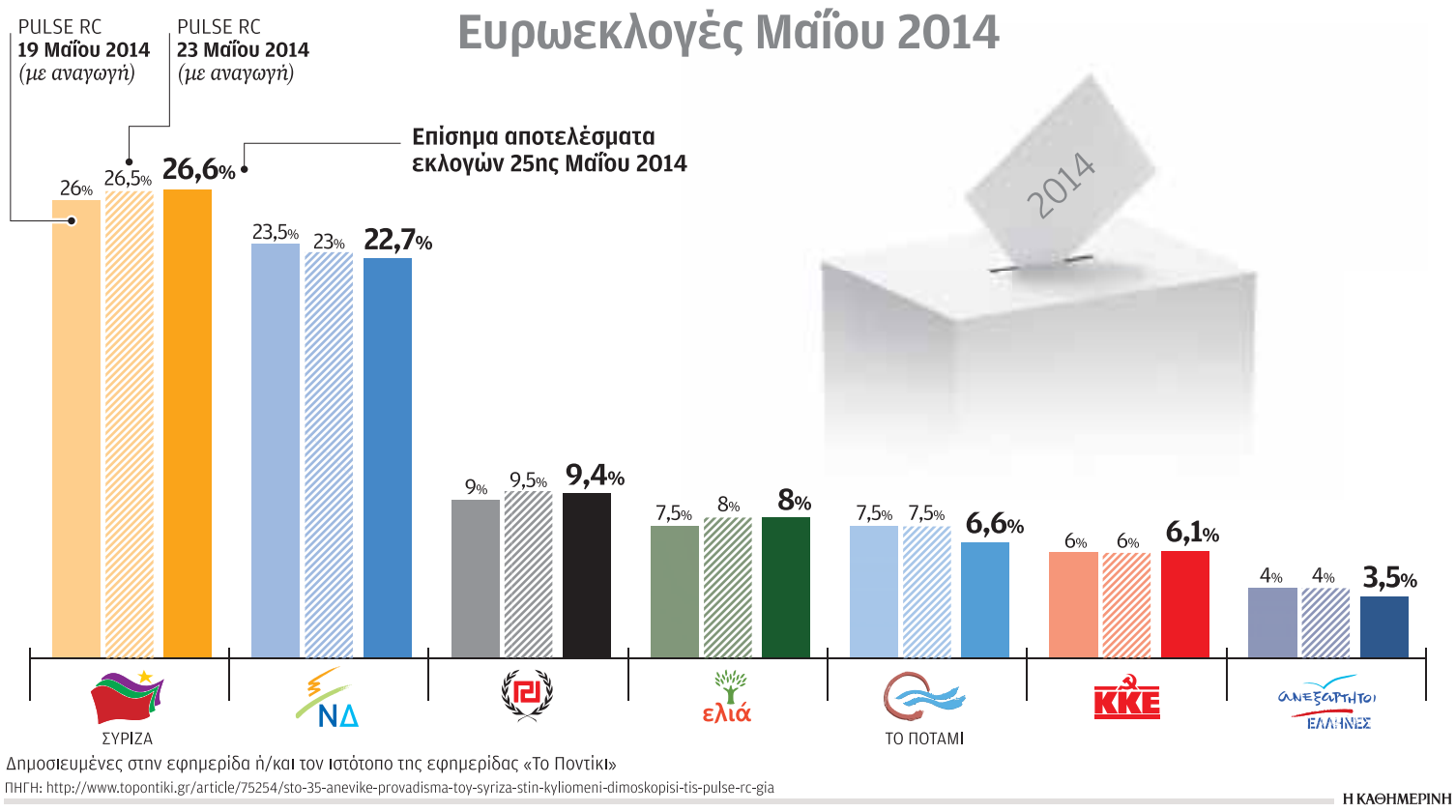

Δημοσιευμένες στην εφημερίδα ή/και τον ιστότοπο της εφημερίδας «Το Ποντίκι»
ΠΗΓΗ: http://www.topontiki.gr/article/75254/sto-35-anevike-provadisma-toy-syriza-stin-kyliomeni-dimoskopisi-tis-pulse-rc-gia
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ισχύει η εκτίμηση ότι στις ΗΠΑ, στη Βρετανία, στη Γερμανία, στην Ιταλία αλλά και στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια οι δημοσκοπήσεις υποεκτιμούν τη λεγόμενη «αντισυστημική ψήφο»;

Στο δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία της Σκωτίας, οι δημοσκοπήσεις έδειχναν υπερψήφισή της. Συνέβη το αντίθετο. Υπήρχαν πολλοί αναποφάσιστοι και θεωρήθηκε ότι αυτοί έγειραν προς την υπάρχουσα κατάσταση, το status quo. Από την άλλη, στο Brexit και στην επικράτηση του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, οι αναποφάσιστοι φάνηκε να επιλέγουν την αμφισβήτηση.

Δεν υπάρχει μια απλή και γενική αιτία αστοχιών. Κάθε περίπτωση έχει τις ιδιαιτερότητές της. Τις ψάχνουμε με ψυχραιμία, τις μελετάμε με προσοχή και προσπαθούμε να βγάλουμε τα σωστά συμπεράσματα ώστε να υπάρξει βελτίωση. Οπως στην περίπτωση της επικράτησης του Τραμπ που δεν ήταν ακριβώς αστοχία. Είχε προβλεφθεί η επικράτηση της Χίλαρι Κλίντον στη λαϊκή ψήφο με +3%. Πράγματι, κέρδισε με +2,1%! Η «απόκλιση» συνέβη σε πολιτειακό επίπεδο και είχε να κάνει και με τον (πλειοψηφικό) εκλογικό νόμο, όπως επίσης με θέματα στάθμισης και διάφορους άλλους παράγοντες. Σε σημαντικό βαθμό επέδρασε και το μεγάλο κομμάτι του εκλογικού σώματος που αποφάσισε τις τελευταίες ημέρες – ενώ ήταν διαπιστωμένο ότι και οι δύο υποψήφιοι είχαν ιστορικά χαμηλές δημοτικότητες!

Δεν σας προβληματίζουν οι διαφορές μεταξύ δημοσκοπήσεων διαφορετικών εταιρειών;

Ας δούμε κατ' αρχάς τι μπορούμε να συγκρίνουμε: Δεν συγκρίνουμε ανόμοια: η «Πρόθεση ψήφου με όλες τις απαντήσεις» (και αναποφάσιστους), δεν συγκρίνεται με μια «αναγωγή επί των εγκύρων» (με αναποφάσιστους αλλά χωρίς λευκό-άκυρο-αποχή) και πολύ περισσότερο με μια «Εκτίμηση» χωρίς καθόλου αναποφάσιστους!

«Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι πολλές και ο περιορισμός των σφαλμάτων, ένας δύσκολος και κινούμενος στόχος».

Προτιμάμε να συγκρίνουμε δημοσκοπήσεις της ίδιας εταιρείας που έγιναν με την ίδια μεθοδολογία. Μόνο έτσι μπορούμε να διαπιστώσουμε διαχρονικές τάσεις και διαφοροποιήσεις.

Μεταξύ διαφορετικών εταιρειών, λαμβάνουμε υπόψη μας το σύνολο των στοιχείων: τρόπο συλλογής, μεθοδολογία στάθμισης και ανάλυσης, ακριβείς διατυπώσεις των ερωτήσεων και για την πρόθεση ψήφου το ύψος της «Γκρίζας ζώνης» (αναποφάσιστοι, Δ.Α., λευκό, άκυρο, αποχή).

Δεν βρίσκω, πάντως, αρνητικό το να υπάρχουν αρκετές δημοσκοπήσεις και κάποιες να έχουν αξιόλογες διαφορές μεταξύ τους. Εκτός όλων των άλλων, υπενθυμίζει την αβεβαιότητα και τα μεγάλα περιθώρια σφάλματος που συνοδεύουν κάθε δημοσκοπική εκτίμηση.

Οι δημοσκοπήσεις στην Ελλάδα γίνονται με βάση την απογραφή του 2011. Από τότε όμως, λόγω της κρίσης, έχει επιταχυνθεί η μεταβολή των δημογραφικών (εισοδηματικών, επαγγελματικών κ.ά.) δεδομένων, με αποτέλεσμα η «ακτινογραφία» του πληθυσμού του 2011 ανά εισοδηματική και επαγγελματική κατανομή να απέχει αισθητά από τη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα.

Με πρωτογενή αποτελέσματα (raw data) που έχουν προκύψει από τυχαία δειγματοληψία θα μπορούσαμε να έχουμε μια ικανοποιητική αποτύπωση της κατάστασης, χωρίς ανάγκη περαιτέρω στατιστικής επεξεργασίας ή σταθμίσεων. Είναι όμως αντιπροσωπευτικό το δείγμα αυτό; Πόσοι ανοίγουν σήμερα την πόρτα του σπιτιού τους για μια έρευνα «πρόσωπο με πρόσωπο» ή με κάλπη; Πόσοι δεν έχουν σταθερό τηλέφωνο; Απαντούν με την ίδια άνεση οι ψηφοφόροι όλων των κομμάτων;

Ζητήματα μη ανταπόκρισης ή πληρότητας της κάλυψης μπορούν να αντιμετωπιστούν με στάθμιση, κάτι που λύνει κάποια προβλήματα αλλά προσθέτει νέους προβληματισμούς: είναι τα δεδομένα αναφοράς, σωστά και αντιπροσωπευτικά; Ούτε στην Ευρώπη –ακόμα περισσότερο στη χώρα μας– δεν είναι εύκολη η πρόσβαση σε πλήρη και επικαιροποιημένα δεδομένα. Και ποιες σταθμίσεις τελικά χρειάζονται;

Δεν υπάρχει ένα δοκιμασμένο και επιβεβαιωμένο πρωτόκολλο που ακολουθώντας το θα προσεγγίσουμε με σιγουριά την αλήθεια. Η βελτίωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων απαιτεί συνεχή αναζήτηση, διερεύνηση, δοκιμές, διαπιστώσεις και διορθώσεις. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι πολλές και ο περιορισμός των σφαλμάτων, ένας δύσκολος και κινούμενος στόχος.

Η μάχη των δύο αρχηγών

Πού υπερτερεί ο Αλέξης Τσίπρας και πού ο Κυριάκος Μητσοτάκης;
Ο Κυριάκος Μητσοτάκης –ο οποίος σταθερά προηγείται στην «καταλληλότητα για πρωθυπουργός»– διαθέτει την καλύτερη επίδοσή του μεταξύ αυτών που χαρακτηρίζουν «μέτρια» την οικονομική τους κατάσταση – στην πολυπληθέστερη δηλαδή ομάδα και ουσιαστικά στον πυρήνα (και στην πλειονότητα) της μεσαίας τάξης. Υψηλά ποσοστά συγκεντρώνει και στις υπόλοιπες ομάδες με βάση την προσωπική τους οικονομική κατάσταση. Η αποδοχή του πρωθυπουργού ενισχύεται όσο βελτιώνεται η οικονομική κατάσταση των ερωτηθέντων και καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό του μεταξύ αυτών που χαρακτηρίζουν τα οικονομικά τους «άνετα». Τα ποσοστά και των δύο κομμάτων (του κυβερνώντος περισσότερο) δέχονται πιέσεις μεταξύ των συμπολιτών μας που τα βγάζουν πέρα «πολύ δύσκολα».

Οι δημοσκοπήσεις χειροτερεύουν χρόνο με τον χρόνο; Παλαιότερα τα κατάφερναν καλύτερα; Τουλάχιστον, αυτή η αίσθηση υπάρχει.

Δεν θα συμφωνήσω. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι οι δημοσκοπήσεις είχαν πάντοτε υψηλότερα περιθώρια σφάλματος από ό,τι συνήθως παρουσιάζεται ή νομίζουμε. Με βάση ένα σύνολο δεδομένων από περίπου 27.000 δημοσκοπήσεις για 338 εκλογές σε 45 χώρες (και την Ελλάδα) για πάνω από 70 χρόνια (και το 2015), οι Γουίλ Τζένινγκς και Κρίστοφερ Βλζεν το 2018, βρήκαν ότι το μέσο επίπεδο σφάλματος στις δημοσκοπήσεις έχει παραμείνει αξιοσημείωτα σταθερό με την πάροδο του χρόνου. Ο μύθος της παλαιότερης «χρυσής» εποχής των δημοσκοπήσεων, το μεγαλύτερο πλήθος τους σήμερα, η εξέλιξη της τεχνολογίας που μας κάνει πιο απαιτητικούς και πιο αυστηρούς, η χρήση τους στο πολιτικό παιχνίδι, όλα αυτά μας κάνουν να πιστεύουμε εσφαλμένα ότι γίνονται χειρότερες.

«Το μέσο επίπεδο σφάλματος στις δημοσκοπήσεις έχει παραμείνει αξιοσημείωτα σταθερό με την πάροδο του χρόνου».

Πόσο επηρεάζουν σήμερα οι αναποφάσιστοι που αποφασίζουν τελευταία στιγμή και πόσο αυτοί που συστηματικά δεν αποκαλύπτουν την ψήφο τους;

Σημαντικά, ιδιαίτερα σήμερα που το εκλογικό σώμα έχει γίνει πιο ευμετάβλητο. Η συμπεριφορά γενικότερα της «Γκρίζας ζώνης» επηρεάζει καθοριστικά το αποτέλεσμα και είναι αυτή που κάνει τις (προεκλογικές) δημοσκοπήσεις «επιτυχημένες» ή «άστοχες». Γι' αυτό τον λόγο η εταιρεία μας επιδιώκει να παρουσιάζει ενδιαφέρουσες υποαναλύσεις (και την «προέλευση») αυτής της ιδιαίτερα ενδιαφέρουσας ομάδας συμπολιτών μας. Ενδεχομένως εκεί –κατά τις δικές μας εκτιμήσεις σε μεγάλο βαθμό–οφείλεται και η απόκλιση αρκετών δημοσκοπήσεων τον Σεπτέμβριο του 2015, όταν πολλοί από τους αναποφάσιστους (που είχαν ψηφίσει ΣΥΡΙΖΑ τον Ιανουάριο του 2015) επέλεξαν να ψηφίσουν το ίδιο. Σημαντικός παράγοντας ήταν και η αποχή. Κάθε εκλογική αναμέτρηση αποτελεί νέο μάθημα και προσφέρει πολύτιμη εμπειρία στους ερευνητές. Επιβεβαιώνοντας τα παραπάνω, σύμφωνα και με τη διεθνή βιβλιογραφία, τα σφάλματα προκαλούνται περισσότερο:

- Από προβλήματα αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος ή στάθμισης.
- Από το αν μεγάλος αριθμός αναποφάσιστων (και γενικότερα της «Γκρίζας ζώνης») αποφασίσει να κινηθεί τις τελευταίες ημέρες, ομαδικά προς μια κατεύθυνση.
- Σε προβληματικούς (κάποιες φορές) υπολογισμούς συμμετοχής και αποχής.
- Σε «αλλαγές στο παραπέντε», όταν ψηφοφόροι αλλάζουν γνώμη για το τι θα ψηφίσουν, την τελευταία στιγμή, ακόμα και την ίδια την ημέρα των εκλογών.

Αντίθετα, υπάρχουν ελάχιστες ενδείξεις ότι οι «αστοχίες» οφείλονται σε ερωτώμενους που λένε ψέματα για το τι θα ψηφίσουν.

Την τελευταία δεκαετία έχει αυξηθεί σημαντικά και στην Ελλάδα το ποσοστό πολιτών που δεν διαθέτουν σταθερό τηλέφωνο ή που αρνούνται να απαντήσουν στους ερευνητές γιατί θεωρούν τις δημοσκοπήσεις εισβολή του «συστήματος» στον ιδιωτικό βίο. Τι κάνουν οι εταιρείες προκειμένου να αποκρυπτογραφούν και να συνυπολογίζουν στο τελικό δείγμα το σύνολο του πληθυσμού;

Στη Βρετανική Μελέτη Εκλογών που είναι μια έρευνα «πρόσωπο με πρόσωπο», το ποσοστό απάντησης το 1963 ήταν κοντά στο 80%. Το 2015 ήταν μόλις λίγο πάνω από το 50% και μάλιστα με σημαντικά μεγαλύτερο κόστος. Πόσοι ανοίγουν εύκολα την πόρτα τους σε (άγνωστους) ερευνητές πλέον;

Ολα αυτά οδήγησαν, το μεγαλύτερο μέρος των ερευνών δειγματοληψίας, στο τηλέφωνο!

Αλλά και εκεί η συμμετοχή δυσκολεύει. Και στη χώρα μας –πολύ περισσότερο σε χώρες τους εξωτερικού– το ποσοστό του πληθυσμού με σταθερό τηλέφωνο μειώνεται και αυξάνονται τα νοικοκυριά «μόνο με κινητό». Δοκιμάζουμε την ενσωμάτωση αριθμών κινητής τηλεφωνίας στα τηλεφωνικά πλαίσια δειγματοληψίας. Υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με τον καλύτερο τρόπο και κάποια προβλήματα…

Στις διαδικτυακές έρευνες υπάρχουν επίσης θέματα προς αντιμετώπιση. Κάνουμε δοκιμές και αναζητούμε λύσεις. Στη χώρα μας απέχουμε ακόμα από το να θεωρήσουμε τις διαδικτυακές έρευνες αντιπροσωπευτικές του γενικού πληθυσμού.

Το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών και ο δρόμος προς τις εθνικές κάλπες

Πόσο επηρεάζει η αποχή; Ήδη, από τις εθνικές εκλογές του 2007 μειώνεται σταθερά η συμμετοχή. Στις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2015 άγγιξε το χαμηλότερο ιστορικά ποσοστό (55%). Σε σχέση με τις εκλογές Ιανουαρίου 2015, τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους ο ΣΥΡΙΖΑ ψηφίστηκε από 200.000 πολίτες λιγότερους και η Ν.Δ. από 300.000 λιγότερους. Επίσης, στις ευρωεκλογές, ακόμα και σε εποχές πόλωσης, οι πολίτες συνηθίζουν να επιλέγουν σε σημαντικό βαθμό μικρά κόμματα. Ποιες είναι οι εκτιμήσεις σας;

Ο βαθμός συμμετοχής είναι ένας ακόμα καθοριστικός παράγοντας για το τελικό αποτέλεσμα. Η υψηλή συμμετοχή δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη, όπως στο παρελθόν. Στις ευρωεκλογές συνήθως δεν καταρρίπτονται ρεκόρ συμμετοχής και ευνοούνται λίγο περισσότερο τα μικρά κόμματα. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε κάποιο ή κάποια από αυτά να κάνουν την έκπληξη.

Ομως, η μεγάλη απόσταση από τις προηγούμενες κάλπες, το έντονα πολωμένο κλίμα και η ταυτόχρονη διεξαγωγή δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, μας προετοιμάζουν για μια εκλογική μάχη που, αυτή τη φορά, μάλλον θα θυμίζει (σε συμμετοχή και ποσοστά) περισσότερο βουλευτικές εκλογές.

Από την άλλη πλευρά, ας μην αγνοήσουμε εντελώς τον παράγοντα «καιρός», ιδιαίτερα αν θυμηθούμε ότι στην πρόσφατη δημοσκόπησή μας για το κεντρικό δελτίο ειδήσεων του ΣΚΑΪ καταγράφηκε ότι οι νεότεροι ψηφοφόροι ηλικίας 17 έως 29 ετών είναι οι λιγότερο αποφασισμένοι και σίγουροι για το τι θα ψηφίσουν – μια μάλλον ανησυχητική παράμετρος για τα κόμματα που τρέφουν εκλογικές προσδοκίες από αυτές τις ηλικίες, αλλά και για τις εταιρείες δημοσκοπήσεων!

ΑΠΕ-ΜΠΕ / PIXEL / ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗΣ

Στις ευρωεκλογές συνήθως δεν καταρρίπτονται ρεκόρ συμμετοχής και ευνοούνται λίγο περισσότερο τα μικρά κόμματα. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε κάποιο ή κάποια από αυτά να κάνουν την έκπληξη.

Επειδή αναφερθήκατε στην πρόσφατη δημοσκόπησή σας, σε ποιες δημογραφικές κατηγορίες (επαγγελματικές, ηλικιακές, εισοδηματικές, γεωγραφικές) είναι ισχυρός ο ΣΥΡΙΖΑ και σε ποιες η Ν.Δ.;

Οι αναλύσεις των αποτελεσμάτων σε υποομάδες του πληθυσμού είναι, κατά την άποψή μου, από τις πιο ενδιαφέρουσες πληροφορίες μιας δημοσκόπησης. Αρκεί να θυμόμαστε, όμως, ότι τα περιθώρια σφάλματος είναι αρκετά μεγαλύτερα από ό,τι στο σύνολο του δείγματος. Για παράδειγμα: +/- 3% για το σύνολο του δείγματος έναντι +/- 6% για την υποομάδα των ηλικιών «45-59 ετών» (σε έρευνα 1.050 συνεντεύξεων, με βαθμό βεβαιότητας 95% και για ερωτήματα με περίπου μοιρασμένες απαντήσεις). Επομένως, δεν στεκόμαστε τόσο στα ακριβή ποσοστά ή στις μικροδιαφορές, αλλά στις τάσεις και στις σημαντικές διαφοροποιήσεις από τον πανελλαδικό μέσον όρο.

Η Νέα Δημοκρατία ενισχύεται όσο μεγαλώνει η ηλικία των ερωτωμένων. Ο ΣΥΡΙΖΑ διαθέτει μια πιο ομοιόμορφη εικόνα σε όλες τις ηλικίες. Τα ποσοστά του στην Αττική βρίσκονται κοντά στον πανελλαδικό του μέσον όρο. Καταγράφει (αξιόλογες) απώλειες σε Μακεδονία-Θράκη, όμως η (μικρή) βελτίωσή του στην (αρκετά μεγαλύτερη πληθυσμιακά) υπόλοιπη Ελλάδα μοιάζει να τις καλύπτει σε κάποιο βαθμό.

Πιο ισορροπημένη είναι η εικόνα για την αξιωματική αντιπολίτευση σε όλη την Ελλάδα – εμφανίζεται ενισχυμένη σε Αττική, Μακεδονία-Θράκη.

Σε ποιο βαθμό το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών μπορεί να «κλειδώσει» το αποτέλεσμα των εθνικών εκλογών;

Να το «κλειδώσει» απόλυτα, δεν θα το έλεγα. Κάθε εκλογική αναμέτρηση είναι μια νέα μάχη, διαφορετική και αβέβαιη σε κάποιο βαθμό, ανεξάρτητα από ό,τι έχει προηγηθεί. Ομως, στο ερώτημα αν το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών θα επηρεάσει τις εθνικές εκλογές που ακολουθούν σύντομα, απαντώ προφανώς ναι… και θα έλεγα καθοριστικά! Πολιτικά, η επόμενη ημέρα θα είναι διαφορετική. Θα υπάρχει επίσημη, καταγεγραμμένη αποτύπωση της εκλογικής δύναμης των κομμάτων.

Αν οι δημοσκοπήσεις «βάλλονται» ή «αστοχούν», ένα επίσημο εκλογικό αποτέλεσμα –όποιο κι αν είναι αυτό– δεν μπορεί να αμφισβητηθεί!

Αγριεύει το παιχνίδι κατασκόπων στο Καράκας

Νέο αποτυχημένο διάβημα από τον Γκουαϊδό

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Την ώρα που ο ήλιος ανέτειλε στο Καράκας, την περασμένη Τρίτη, τα διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα είχαν αποκαταστήσει συνεχή ροή από την πρωτεύουσα της Βενεζουέλας, πιθανολογώντας ότι η εξουσία του Νικολάς Μαδούρο μετρούσε ώρες. Ο Χουάν Γκουαϊδό βρισκόταν πάνω στην ανισόπεδη διάβαση που συνδέει την κοσμική συνοικία Αλταμίρα, οχυρό της αντιπολίτευσης, με την αεροπορική βάση Λα Καρλότα. Ανάμεσα στους πιστούς που τον περιστοίχιζαν ξεχώριζαν τρία πρόσωπα: οι αντισυνταγματάρχες Σάντσες και Σότο, με γαλάζια περιβραχιόνια που διεμήνυαν ότι έχουν αυτομολήσει στην αντιπολίτευση, και ο Λεοπόλντο Λόπες, πολιτικός μέντορας του Γκουαϊδό, που τελούσε έως εκείνο το πρωί υπό κατ' οίκον περιορισμό και μόλις είχε απελευθερωθεί από κινηματίες.

Με στρατιωτικό ασύρματο στα χέρια του, ο Λόπες, μία από τις πιο ισχυρές και αμφιλεγόμενες προσωπικότητες της αντιπολίτευσης, άφηνε να εννοηθεί ότι η Λα Καρλότα είχε περάσει στα χέρια τους, ενώ ο Γκουαϊδό καλούσε τον κόσμο να πλημμυρίσει τους δρόμους για να «τελειώσει» τον Μαδούρο, υποστηρίζοντας ότι ο στρατός είχε εγκαταλείψει τον πρόεδρο. Στην Ουάσιγκτον, ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ και ο αντιπρόεδρος Μάικ Πενς έσπευσαν να εκφράσουν την υποστήριξή τους στο εγχείρημα, προφανώς εκτιμώντας ότι είχε αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση.

Εως το απόγευμα, η εικόνα ήταν πολύ διαφορετική. Οι διαδηλωτές που ανταποκρίθηκαν στην έκκληση του Γκουαϊδό ήταν σαφέστατα λιγότεροι από το προσδοκώμενο, οι στρατιωτικοί ακόμη λιγότεροι και ο Λόπες με την οικογένειά του είχαν καταφύγει πρώτα στη χιλιάνικη και ύστερα στην ισπανική πρεσβεία για να αποφύγουν τη σύλληψη. Η αστυνομία είχε διαλύσει τους συγκεντρωμένους έξω από τη βάση της Λα Καρλότα, αφήνοντας πίσω της τέσσερις νεκρούς, σύμφωνα με κύκλους της αντιπολίτευσης, ενώ ο Μαδούρο διεμήνυε από την τηλεόραση ότι θα τιμωρήσει αυστηρά τους επίδοξους πραξικοπηματίες. Σε μια σπασμωδική προσπάθεια να σώσει την παρτίδα, ο Γκουαϊδό κάλεσε τους οπαδούς του να κατέβουν την επομένη, τη μέρα της Εργατικής Πρωτομαγιάς, στη «μεγαλύτερη πορεία που γνώρισε η Βενεζουέλα» και να νεκρώσουν τη χώρα με απεργία διαρκείας. Ούτε αυτό απέδωσε. Αντίθετα, το μπλοκ των «Τσαβίστας» γιόρτασε την επικράτησή του με μαζική συγκέντρωση έξω από το προεδρικό μέγαρο Μιραφλόρες, έχοντας πάρει άλλη μια βαθιά ανάσα.

Το κρίσιμο ερώτημα

Γιατί ο Γκουαϊδό, ο οποίος αρχικά προγραμμάτιζε συλλαλητήριο της αντιπολίτευσης την ημέρα της Πρωτομαγιάς, βιάστηκε να προχωρήσει σε ένα τόσο ριψοκίνδυνο διάβημα μία ημέρα νωρίτερα; Σύμφωνα με ένα σενάριο που υποστηρίχθηκε από αμερικανικές εφημερίδες, ο Μαδούρο, με τη βοήθεια των ρωσικών και κουβανέζικων μυστικών υπηρεσιών, πληροφορήθηκε εγκαίρως το σχέδιο

Το σκοτεινό παρασκήνιο πίσω από την απόπειρα της αντιπολίτευσης να ανατρέψει την κυβέρνηση.

που είχαν καταστρώσει οι ηγέτες της αντιπολίτευσης σε συνεργασία με τους Αμερικανούς, γεγονός που ανάγκασε τον Γκουαϊδό να κινηθεί βεβιασμένα και, τελικά, να αποτύχει.

Μιλώντας το βράδυ της Τετάρτης σε διαδικτυακή τηλεόραση της αντιπολίτευσης στη Βενεζουέλα, ο ειδικός απεσταλμένος του Λευκού Οίκου, Ελιοτ Αμπραμς, παλιά καραβάνα του Ψυχρού Πολέμου, υποστήριξε ότι τις προηγούμενες ημέρες άνθρωποι του Γκουαϊδό είχαν μυστικές συνομιλίες με ανώτατα στελέχη της κυβέρνησης που φαίνονταν έτοιμα να πουλήσουν τον Μαδούρο. Ανάμεσά τους, αν πιστέψουμε τον Αμπραμς, περιλαμβάνονταν ο υπουργός Αμυνας, στρατηγός Παντρίνο, ο πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, Μάικελ Μορένο, και ο επικεφαλής της Προεδρικής Φρουράς, στρατηγός Ερνάντες. Μάλιστα, υποτίθεται πως οι δύο πλευρές είχαν συμφωνήσει σε σχέδιο 15 σημείων για μια ομαλή μεταπολίτευση, που θα εξασφάλιζε αξιοπρεπή αποχώρηση του Μαδούρο. Ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο ισχυρίστηκε μάλιστα ότι ο Μαδούρο είχε έτοιμο το αεροπλάνο στο αεροδρόμιο του Καράκας με σκοπό να φύγει για Κούβα, αλλά μεταπείσθηκε την τελευταία στιγμή από τους Ρώσους.

Η δεύτερη εκδοχή

Δεν αποκλείεται όλα αυτά να αποτελούν σε μεγάλο βαθμό μυθεύματα, ώστε να καλύψουν οι πρωταίτιοι του φιάσκου την αποτυχία τους και να συντηρήσουν τον ψυχολογικό πόλεμο στο στρατόπεδο Μαδούρο. Μια άλλη εκδοχή, που προβλήθηκε από τη Wall Street Journal, είναι ότι ο Παντρίνο, ενδεχομένως και άλλοι, «δούλεψαν» κανονικά την αντιπολίτευση και τους Αμερικανούς: ότι, δηλαδή, ποτέ δεν είχαν την πρόθεση να συνταχθούν με τους κινηματίες και τους άφησαν να εκτεθούν, μεταφέροντας χαρτί και καλαμάρι τα όσα άκουσαν στον Μαδούρο και στους Ρώσους συμβούλους του. Από την πλευρά τους, οι Financial Times έγραψαν ότι ένα μυστηριώδες τουρκικό τσάρτερ, προερχόμενο κατευθείαν από τη Μόσχα, έμεινε για δύο ώρες στο Καράκας το βράδυ της Τρίτης και στη συνέχεια αναχώρησε για τον Αγιο Δομίνικο, άγνωστο με ποιους επιβάτες.

Σε κάθε περίπτωση, ο Γκουαϊδό χρεώθηκε την τρίτη αποτυχία του σε διάστημα ισάριθμων μηνών. Στις 23 Ιανουαρίου αυτοανακηρύχθηκε προσωρινός πρόεδρος με την πεποίθηση ότι η πτώση του Μαδούρο ήταν θέμα ημερών, αν όχι ωρών. Υστερα από έναν ακριβώς μήνα, και ενώ οι οπαδοί του είχαν αρχίσει να απογοητεύονται, δοκίμασε τη συνοχή του στρατού προσπαθώντας να φέρει από τα σύνορα την αμερικανική βοήθεια – και πάλι χωρίς αποτέλεσμα. Με τον Γκουαϊδό να αποτυγχάνει για τρίτη συνεχή φορά την εβδομάδα που πέρασε, το ηθικό της αντιπολίτευσης μοιραία έχει υποστεί πλήγμα και οι αντιθέσεις στο εσωτερικό της δεν αποκλείεται να αναζωπυρωθούν. Ακόμη χειρότερα, ο Γκουαϊδό πρόσφερε στον Μαδούρο άλλοθι για να συλλάβει τον ίδιο και άλλους ηγέτες της αντιπολίτευσης ως πραξικοπηματίες, κάτι που δεν είχε τολμήσει έως τώρα.

Σε ασφυκτικό κλοιό και ο Μαδούρο

Ασφαλώς, ούτε ο Νικολάς Μαδούρο μπορεί να αισθάνεται ασφαλής. Οι αποστασίες από το στράτευμα ήταν υπαρκτές και δεν περιορίστηκαν σε απλούς στρατιώτες. Για πρώτη φορά διαχώρισε τη θέση του ο επικεφαλής της μυστικής υπηρεσίας SEBIN (Εσωτερική Ασφάλεια), στρατηγός Φιγκέρα, άνδρες του οποίου απελευθέρωσαν τον Λόπες. Το κυριότερο, ο Μαδούρο δεν έχει περιθώρια να σταθεροποιηθεί πολιτικά όσο συνεχίζεται η οικονομική κατάρρευση, με τον αχαλίνωτο υπερπληθωρισμό, τις ελλείψεις βασικών αγαθών και τα αλλεπάλληλα μπλακ άουτ. Φαινόμενα που μπορεί μεν να οφείλονται εν μέρει στον οικονομικό πόλεμο των ΗΠΑ, δεν παύουν ωστόσο να μεγεθύνουν την οργή και την απόγνωση πολλών. Την Πέμπτη, ο Μαδούρο αναγνώρισε ότι έχει κάνει λάθη, υποσχέθηκε κάποιου είδους πολιτική «αλλαγή» και ανακοίνωσε ότι θα ανοίξει «έναν μεγάλο εθνικό διάλογο». Διακηρύξεις που δύσκολα θα πείσουν το απέναντι στρατόπεδο, τη στιγμή που τα τύμπανα του ανοικτού εμφυλίου πολέμου χτυπούν δυνατά στο Καράκας.

Μέχρι πού θα φτάσει ο Τραμπ

Από τη στιγμή που ο Ντόναλντ Τραμπ και ο Μάικ Πενς αναγνώρισαν τον Χουάν Γκουαϊδό ως προσωρινό πρόεδρο της Βενεζουέλας (κίνηση που είχαν προετοιμάσει Αμερικανοί αξιωματούχοι τους προηγούμενους μήνες), μπήκαν σε έναν δρόμο χωρίς γυρισμό. Αν πετύχαινε το σχέδιό τους, δεν θα είχαν απλώς απαλλαγεί από ένα πολύ σοβαρό αγκάθι στη Λατινική Αμερική, αλλά και θα είχαν επιφέρει ένα σημαντικό πλήγμα στο γόητρο της Ρωσίας, αντισταθμίζοντας την επιτυχία του Πούτιν, σε βάρος της Ουάσιγκτον, στο μέτωπο της Συρίας. Σε αντίθετη περίπτωση, η Αμερική θα εμφανιζόταν αδύναμη ακόμη και στην περιοχή που, από την εποχή του Δόγματος Μονρόε, θεωρούσε «πίσω αυλή» της.

Τρεις μήνες αργότερα, το στοίχημα παραμένει ανοικτό και ο εκνευρισμός στην αμερικανική πρωτεύουσα αυξάνεται. Ως ένδειξη ταραχής πρέπει να ερμηνευτεί η αμετροεπής δήλωση του σκληροπυρηνικού συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου, Τζον Μπόλτον, μετά την αποτυχία του κινήματος Γκουαϊδό, όταν κάλεσε τους Ρώσους μέσω CNN να μην ανακατεύονται στη Λατινική Αμερική, γιατί, όπως είπε, «εδώ είναι το δικό μας ημισφαίριο». Λίγο νωρίτερα, ο Πομπέο είχε αφήσει ανοικτό ακόμη και το ενδεχόμενο στρατιωτικής επέμβασης των ΗΠΑ

EPA / JIM LO SCALZO

«Εδώ είναι το δικό μας ημισφαίριο», είπε ευθέως στη Ρωσία, μέσω CNN, ο Τζον Μπόλτον.

Ενώπιον σοβαρών διλημμάτων η Ουάσιγκτον για τη στάση που θα τηρήσει στην «πίσω αυλή» της.

για την ανατροπή του Μαδούρο.

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι ΗΠΑ επενέβησαν δύο φορές άμεσα, με τον δικό τους στρατό, για να ανατρέψουν ανεπιθύμητες κυβερνήσεις στη Λατινική Αμερική. Την πρώτη επί Ρόναλντ Ρέιγκαν, το 1983, εναντίον της αριστερής κυβέρνησης της μικροσκοπικής Γρενάδας και τη δεύτερη εναντίον του αδύναμου Παναμά, το 1989, με στόχο έναν πρώην πράκτορα της CIA που «ξέφυγε», τον Μανουέλ Νοριέγκα. Αλλά να επιχειρήσουν κάτι τέτοιο σε μια μεγάλη χώρα σαν τη Βενεζουέλα, με κίνδυνο να βάλουν φωτιά σε όλη τη Λατινική Αμερική, θα ήταν τυχοδιωκτισμός πρώτου μεγέθους.

Ψυχολογικός πόλεμος

Δεν αποκλείεται οι απειλές Πομπέο να εντάσσονται στον ψυχολογικό πόλεμο με στόχο τη μεταστροφή της στρατιωτικής ηγεσίας της Βενεζουέλας. Σε κάθε περίπτωση, η επιθετική προσέγγιση της κυβέρνησης Τραμπ απειλεί να τη φέρει σε σύγκρουση με τους Ευρωπαίους. Ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών Χάικο Μάας, αν και επανέλαβε την υποστήριξή του στον Γκουαϊδό, ξεκαθάρισε ότι το Βερολίνο αντιτάσσεται σε κάθε προσπάθεια βίαιης αλλαγής καθεστώτος. Στο μεταξύ, η εκπρόσωπος εξωτερικής πολιτικής της Ε.Ε. Φεντερίκα Μογκερίνι καυτηρίασε την ενεργοποίηση του νόμου Χελμς - Μπάρτον για κυρώσεις εναντίον όσων συνεργάζονται με την Κούβα και απείλησε με αντίμετρα τις ΗΠΑ.

Π.Γ.Π.

Ναρκωτικά, λεφτά και Χεζμπολάχ

Του **NICHOLAS CASEY**
THE NEW YORK TIMES

Είναι ένα από τα ισχυρότερα στελέχη της κυβέρνησης της Βενεζουέλας, ένας σκληροπυρηνικός που έχει επικρίνει τις διαμαρτυρίες, έχει κονταροχτυπηθεί με τους πολέμιους του καθεστώτος και βρίσκεται μονίμως στο πλευρό του κραταιού ηγέτη της χώρας, Νικολάς Μαδούρο. Ωστόσο, επί χρόνια ο Ταρέκ Ελ Αϊσαμί, από τους στενότερους συνεργάτες του Μαδούρο, βρίσκεται στο στόχαστρο ερευνών από τις υπηρεσίες πληροφοριών της χώρας του, για διασυνδέσεις του με τον υπόκοσμο.

Σύμφωνα με απόρρητο φάκελο των πρακτόρων της Βενεζουέλας, ο Ελ Αϊσαμί και η οικογένειά του βοήθησαν στην άφιξη ανταρτών της Χεζμπολάχ στη χώρα και είχαν δοσοληψίες με έναν βαρώνο ναρκωτικών, βοηθώντας στη φύλαξη 140 τόνων χημικών που πιστεύεται ότι χρησιμοποιούνται για την παρασκευή κοκαΐνης, κάτι που του επέτρεψε να γίνει πάμπλουτος ενώ η χώρα βυθιζόταν στο χάος.

Οι φάκελοι των υπηρεσιών πληροφοριών αποκαλύπτουν πόσο κατακερματισμένες και «νευρικές» έχουν γίνει οι υπηρεσίες ασφαλείας της Βενεζουέλας, ιδιαίτερα όσον αφορά τη διαφθορά στα ανώτερα κυβερνητικά κλιμάκια. Ομως ο Ελ Αϊσαμί, ο οποίος σήμερα είναι υπουργός Βιομηχανίας, βρίσκεται

EPA / CHRISTIAN HERNANDEZ

Ο Ταρέκ Ελ Αϊσαμί (αριστερά) ενώ ο Νικολάς Μαδούρο του ψιθυρίζει κάτι στο αυτί.

Η σκοτεινή περίπτωση του σκληροπυρηνικού στενού συνεργάτη του Μαδούρο και υπουργού Βιομηχανίας της χώρας.

στο στόχαστρο και των αμερικανικών αρχών, που τον κατηγορούν ότι συνεργάζεται με ναρκεμπόρους.

Τόσο ο ίδιος όσο και ο Μαδούρο έχουν απορρίψει όλες τις κατηγορίες, αποδίδοντάς τις σε πόλεμο προπαγάνδας της κυβέρνησης Τραμπ, η οποία προσπαθεί να ανατρέψει την αριστερή κυβέρνηση της Βενεζουέλας. Ωστόσο, όπως αποκαλύπτεται, η υπηρεσία πληροφοριών της Βενεζουέλας έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου για τον Ελ Αϊσαμί και την οικογένειά του για περισσότερο από μία δεκαετία, παρέχοντας πολλά αποδεικτικά στοιχεία.

Σύμφωνα με τον σχετικό φάκελο, ο Ελ Αϊσαμί και ο πατέρας του, Κάρλος Ζαϊντάν Ελ Αϊσαμί, Σύρος μετανάστης, ο οποίος είχε συνεργαστεί με τη Χεζμπολάχ κατά τα ταξίδια του στη Συρία, κατέβαλαν τεράστιες προσπάθειες προκειμένου να φέρουν μέλη της Χεζμπολάχ στη Βενεζουέλα. Στόχος του Ελ Αϊσαμί του πρεσβύτερου ήταν να εκπαιδεύσει τους αντάρτες της Χεζμπολάχ ούτως ώστε να επεκτείνει τα δίκτυα πληροφοριών σε όλη τη Λατινική Αμερική, ενώ ταυτόχρονα θα έκαναν και διακίνηση ναρκωτικών. Ο υπουργός τούς εξέδωσε άδειες παραμονής. Επίσης, τα στοιχεία δείχνουν ότι ο αδελφός του, Φεράζ, συνεργάστηκε με τον πλέον διαβόητο έμπορο ναρκωτικών της Βενεζουέλας, Ουαλίντ Μακλέντ. Αλλά και ο ίδιος ο υπουργός είχε συνεργαστεί με τον Ουαλίντ, δίνοντας κυβερνητικά συμβόλαια σε μία εταιρεία που συνδεόταν με αυτόν. Ετσι ο Ελ Αϊσαμί, επισημαίνεται στον φάκελο, έγινε ένας πολύ πλούσιος άνθρωπος.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΝΕΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΛΟΥΣΙΟ ΠΟΛΥΣΕΛΙΔΟ ΕΝΘΕΤΟ

ΧΟΡΗΓΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΜΑΪΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η πιο ταραχώδης πενταετία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Απολογισμός από τον Γιούνκερ, με την Ελλάδα σε πρωταγωνιστικό ρόλο

Της ανταποκρίτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Η Ελλάδα σε σχέση με τα υπόλοιπα 27 κράτη-μέλη ήταν η πρωταγωνίστρια στο έργο της υπό τον Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία έχει αρχίσει να κάνει τον απολογισμό της, καθώς η Ευρώπη οδεύει σε εκλογές. Την προηγούμενη εβδομάδα παρουσίασε τα 20 πιο σημαντικά επιτεύγματα της πενταετίας της και αν κανείς μετρήσει σε πόσα διαδραμάτισε σοβαρό ρόλο η Ελλάδα, θα διαπιστώσει ότι σε τουλάχιστον έξι από αυτά βρίσκεται, άμεσα ή έμμεσα, «εμπλεκόμενη». Από τη σωτηρία της Ελλάδας από την έξοδο από το ευρώ, που αποτελεί για την Επιτροπή επίτευγμα από μόνο του... στη θέση νούμερο τρία, μέχρι την ενίσχυση των ευρωπαϊκών συνόρων, αλλά και

Η αποτροπή της εξόδου της χώρας από την Ευρωζώνη και η διαχείριση του μεταναστευτικού, ανάμεσα στα επιτεύγματα.

τη συμφωνία Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας, η χώρα μας στα σημαντικότερα «κατορθώματα» της Επιτροπής ήταν άμεσα παρούσα.

Η πενταετία αυτή ίσως ήταν η πιο ταραχώδης στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς την Ε.Ε. χτύπησαν όχι μία αλλά πολλαπλές πρωτοφανείς κρίσεις. Το μεγαλύτερο διάστημα του 2015 όλη η προσοχή είχε εστιαστεί στη χώρα μας και στην παραμονή της στο ευρώ, με πρωταγωνιστή τον πρόεδρο της Επιτροπής, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ.

«Η Επιτροπή Γιούνκερ ανέλαβε καθήκοντα μέσα στη νέα κρίση του ελληνικού χρέους», ξεκινάει η περιγραφή των προσπαθειών που έγιναν, τονίζοντας τον ρόλο του μεσολαβητή που ανέλαβε η Επιτροπή ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκομένους. Πριν καλά καλά τελειώσει το ελληνικό δράμα το καλοκαίρι του 2015, ξέσπασε η μεγαλύτερη μεταναστευτική κρίση στην Ευρώπη από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο με την Ελλάδα πάλι να πρωταγωνιστεί, καθώς το μεγάλο κύμα των μεταναστών έφτανε στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Πριν προλάβουν να μειωθούν οι ροές των εκατομμυρίων μεταναστών, το Ηνωμένο Βασίλειο έγινε η πρώτη χώρα που ψήφισε το καλοκαίρι του 2016 σε δημοψήφισμα την έξοδό του από την Ε.Ε.

Ομως η κρίση με την Ελλάδα έμεινε ανεξίτηλη στη μνήμη των Βρυξελλών. Δεν είναι τυχαίο ότι κορυφαίος αξιωματούχος της Επιτροπής έλεγε στην «Κ» πως «οι πρώτοι έξι μήνες του 2015 με την Ελλάδα δεν συγκρίνονταν στην ένταση και στην αγωνία με τις υπόλοιπες κρίσεις της πενταετίας που ακολούθησαν». Δεν είναι παράλογο ότι πολλά από τα σημεία του απολογισμού που σχετίζονται με την Ελλάδα είναι αυτά που έχουν να κάνουν με την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης, καθώς η Ε.Ε. έπρεπε να λάβει αμέσως δραστικά μέτρα.

EPA / OLIVIER HOSLET

Η θητεία της υπό τον Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ Ευρωπαϊκής Επιτροπής τελειώνει. Την εβδομάδα που πέρασε, παρουσίασε τις 20 σημαντικότερες επιτυχίες της. Σε τουλάχιστον έξι, «εμπλεκόμενη» ήταν και η χώρα μας.

Τα Σκόπια και οι επενδύσεις

Η συμφωνία του ονόματος μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας είναι επίσης για την Επιτροπή ένα από τα 20 πιο σημαντικά της επιτεύγματα. «Αυτή η συμφωνία δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη δουλειά που έχει κάνει η Ε.Ε. στη Β. Μακεδονία και τα νέα κίνητρα που της έχουν δοθεί με τη στρατηγική των Δυτικών Βαλκανίων του 2018» επισημαίνεται στον απολογισμό, ενώ «και οι δύο χώρες άδραξαν αυτή τη μοναδική ευκαιρία η οποία αποτελεί παράδειγμα συμφιλίωσης για την Ευρώπη και θα δώσει περαιτέρω ώθηση στις ευρωπαϊκές προοπτικές της περιοχής». Συγχρόνως, η Επιτροπή εκτιμά ως το πιο σημαντικό της επίτευγμα τη δημιουργία του «Πλάνου Γιούνκερ» για την ενίσχυση επενδύσεων στα κράτη-μέλη. Η Ελλάδα έλαβε το μεγαλύτερο αναλογικά ποσοστό στην Ε.Ε. με 2,7 δισ. ευρώ να δίνονται σε ελληνικές επιχειρήσεις για επενδύσεις.

Η μείωση των ροών

Ηταν μία κρίση που απειλούσε την ίδια την ύπαρξη της Ε.Ε., μιας και ο Ευρωπαίος πολίτης θεωρούσε ότι απειλούνταν όχι μόνον η ασφάλειά του αλλά και η ίδια του η ευρωπαϊκή ταυτότητα. Και γι' αυτό, παρόλο που η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας που έγινε τον Μάρτιο του 2016 δεν ήταν απόλυτα συνεπής ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, ήταν καθοριστική για να μειώσει δραστικά το ένα εκατομμύριο των προσφύγων και μεταναστών που έφταναν στην Ελλάδα από την Τουρκία μέσα στο 2015. Μέσα σε μόλις τρία χρόνια, το 2018 είχαν ήδη μειωθεί οι αφίξεις κατά 90%. Με τη συμφωνία αυτή, η Τουρκία συμφώνησε να δέχεται πίσω τους παράτυπους μετανάστες που δεν χρήζουν ασύλου και σε αντάλλαγμα να λάβει συνολικά 3+3 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης στα σύνορά της.

Επίσης, μετά την πρόταση του αρμόδιου επιτρόπου Δημήτρη Αβραμόπουλου, η ευρωπαϊκή συνοριοφυλακή, που θα έχει δικό της εξοπλισμό και θα αποτελεί ξεχωριστό σώμα, θα φτάσει τις 10.000 έως το 2027 το αργότερο. Επιπλέον δημιουργήθηκε ευρωπαϊκό ταμείο για την Αφρική, όπου ήδη 4,2 δισ. ευρώ έχουν δοθεί για επενδύσεις στην ήπειρο με σκοπό να μειώσουν τις προσφυγικές ροές. Ο στόχος είναι μέχρι το 2020 να έχουν διοχετευθεί 44 δισ. ευρώ σε δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις.

Μία από τις βασικές εκκρεμότητες της Επιτροπής Γιούνκερ, όμως, είναι ότι δεν προχώρησε σε αναθεώρηση της συνθήκης του Δουβλίνου για τον δίκαιο καταμερισμό των βαρών της μετανάστευσης. Οι βλέψεις για τη δημιουργία ενός μηχανισμού «μετεγκατάστασης έκτακτης ανάγκης» που θα ενεργοποιείται σε ειδικές περιπτώσεις, όταν δηλαδή ένα κράτος-μέλος υφίσταται «δυσανάλογη πίεση», έπεσαν στο κενό. Συγχρόνως ένα σημαντικό επίτευγμα, που θα είναι προς όφελος της Ελλάδας, ήταν ότι έπειτα από σειρά καταστροφών σε κράτη-μέλη, ανάμεσά τους και οι φονικές φωτιές στο Μάτι και οι πλημμύρες στη Μάνδρα, ο αρμόδιος επίτροπος Ανθρωπιστικών Κρίσεων Χρ. Στυλιανίδης δημιούργησε τη RescEU, ένα ευρωπαϊκό σύστημα που θα αντιμετωπίζει φυσικές καταστροφές.

Οι ισπανικές κάλπες έβγαλαν Σοσιαλιστές και... σταυρόλεξο

Ο γρίφος του σχηματισμού κυβέρνησης

Την πρωθυπουργία στην Ισπανία αναμένεται να διατηρήσει ο ηγέτης των Σοσιαλιστών Πέδρο Σάντσεθ, με το κόμμα του να εξασφαλίζει 123 έδρες από τις 350 του Κοινοβουλίου. Η οξεία πόλωση, όμως, επέτρεψε σε πέντε κόμματα να εισέλθουν στη Βουλή με ποσοστό άνω του 10%, με τους ιστορικούς σχηματισμούς του Λαϊκού Κόμματος και των Σοσιαλιστών να περιορίζουν την ισχύ τους στο 45% των εδρών, το χαμηλότερο ποσοστό τους στην ιστορία της ισπανικής δημοκρατίας. Ικανοποιημένοι είναι και οι ακροδεξιοί του Vox, που εξασφαλίζουν για πρώτη φορά εκπροσώπηση στη Βουλή, καθώς και οι Βάσκοι και οι Καταλανοί αυτονομιστές.

Ο Πέδρο Σάντσεθ και οι Σοσιαλιστές του παραμένουν έτσι το μοναδικό κυβερνών σοσιαλιστικό κόμμα μεγάλης ευρωπαϊκής χώρας, με τη νίκη του να θυμίζει εκείνες των παλαιών σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, ικανά να προσελκύουν μεγάλη και ετερογενή μερίδα ψηφοφόρων, όπως αναφέρει σε άρθρο του το περιοδικό Politico. Οι λαοφιλείς πρωτοβουλίες της κυβέρνησής του, όπως η αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 22%, η χορήγηση επιπλέον βοηθημάτων σε ανέργους άνω των 52 ετών και η δέσμευσή του να καταπολεμήσει την εισοδηματική ανισότητα τού εξασφάλισαν τον σεβασμό της Αριστεράς. Την ίδια ώρα, ο Σάντσεθ έπεισε τον επιχειρηματικό κόσμο και τις Βρυξέλλες για τη βιωσιμότητα των προτάσεών του.

Τα λάθη των αντιπάλων

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ευνοήθηκε σημαντικά και από τα σφάλματα των αντιπάλων του. Το αριστερό Podemos επλήγη από τις εσωτερικές έριδές του, ενώ οι ακροδεξιοί του Vox απώθησαν τους μετριοπαθείς ψηφοφόρους με την ακραία ρητορική τους. Το Λαϊκό Κόμμα, από την πλευρά του, δεν κατάφερε να αποσείσει από πάνω του το στίγμα των πρόσφατων οικονομικών σκανδάλων, με την ηγεσία του να επιλέγει να μιμηθεί την ακροδεξιά ρητορική του Vox. Οι φιλελεύθεροι Ciudadanos τορπίλισαν από μόνοι τους το ενδεχόμενο μετεκλογικής συνεργασίας με τους Σοσιαλιστές. Το μετεκλογικό σκηνικό δημιουργεί πολλά σενάρια συνεργασίας. Ενα από αυτά αφορά τη συνεργασία των Σοσιαλιστών με τους Ciudadanos, που θα εξασφάλιζε στον συνασπισμό απόλυτη πλειοψηφία και την «έγκριση» του επιχειρηματικού κόσμου. Κάτι τέτοιο, όμως, θα στερούσε από τους φιλελεύθερους κάθε ελπίδα να αναδειχθούν σε αξιόπιστη εναλλακτική λύση του Λαϊκού Κόμματος, αναλαμβάνοντας τη σκυτάλη του ισπανικού ήπιου συντηρητισμού. Μία συνεργασία Σοσιαλιστών, Podemos και μικρών τοπικών κομμάτων, που θα περιλαμβάνει τους μετριοπαθείς Βάσκους εθνικιστές, θα εξασφάλιζε στον συνασπισμό 175 έδρες στο Κοινοβούλιο, μία λιγότερη από την απόλυτη πλειοψηφία. Αυτό, όμως, θα σήμαινε ότι ο Σάντσεθ θα ήταν εξαρτημένος από κάποιες ψήφους των δύο καταλανικών αυτονομιστικών κομμάτων, που μπορεί να αποδειχθούν αρνητικά σε κυβερνητικές πρωτοβουλίες υπέρ της ενίσχυσης της εθνικής ενότητας. Οι Σοσιαλιστές, όμως, διά στόματος της αντιπροέδρου της κυβέρνησης Κάρμεν Κάλβο, τόνισαν ότι θα προτιμούσαν να ηγηθούν κυβέρνησης μειοψηφίας, ικανής να συνάπτει ευκαιριακές κοινοβουλευτικές συμμαχίες για την ψήφιση νομοσχεδίων, παρά το αίτημα του ηγέτη του Podemos, Πάμπλο Ιγκλέσιας, για δημιουργία επίσημου συνασπισμού. Μεγάλος χαμένος των εκλογών παραμένει το Λαϊκό Κόμμα, που σημείωσε τα χειρότερα ποσοστά του μετά το 1979.

EPA / JUANJO MARTIN

Ο Πέδρο Σάντσεθ το βράδυ των εκλογών της περασμένης Κυριακής.

Το Podemos, οι Ciudadanos, οι Βάσκοι, οι Καταλανοί αυτονομιστές και τα σενάρια που εξετάζονται.

REUTERS

Το κινητό προκαλεί πολύ σοβαρά προβλήματα υγείας

Δημιουργεί χρόνια αύξηση της κορτιζόλης

Της **CATHERINE PRICE**
THE NEW YORK TIMES

Αν είστε σαν τους περισσότερους ανθρώπους, θα έχετε ήδη αποφασίσει ότι επιθυμείτε να δαπανάτε λιγότερο χρόνο κοιτάζοντας το τηλέφωνό σας. Κι αυτό είναι πραγματικά μία καλή ιδέα. Ολο και περισσότερα αποδεικτικά στοιχεία υποδεικνύουν ότι ο χρόνος που ξοδεύουμε με τα έξυπνα κινητά, μας στερεί τον ύπνο, την αυτοεκτίμηση, τις σχέσεις, τη μνήμη και την προσοχή, τη δημιουργικότητα, την απόδοση και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων.

Πέραν αυτών, τα τηλέφωνά μας αυξάνουν τα επίπεδα κορτιζόλης, της βασικής ορμόνης του στρες, απειλώντας την υγεία μας και συντομεύοντας τη ζωή μας. Η κορτιζόλη είναι η βασική ορμόνη «πάλης ή φυγής». Η απελευθέρωσή της πυροδοτεί φυσιολογικές μεταβολές, όπως είναι η κατακόρυφη αύξηση της αρτηριακής πίεσης, των καρδιακών παλμών και των επιπέδων σακχάρου στο αίμα, που μας επιτρέπουν να αντιδρούμε και να επιβιώνουμε από τις άμεσες φυσικές απειλές. Αυτές οι αντιδράσεις μπορεί να αποβούν σωτήριες, αν όντως βρίσκεσαι σε κίνδυνο, όπως, παραδείγματος χάρη, αν σε κυνηγάει ένας ταύρος.

Ωστόσο, το σώμα μας απελευθερώνει κορτιζόλη ως αντίδραση στο συναισθηματικό στρες όταν οι αυξημένοι καρδιακοί παλμοί δεν πρόκειται να βοηθήσουν σε τίποτα, όπως συμβαίνει όταν αναζητείς στο έξυπνο κινητό μία οργίλη ηλεκτρονική επιστολή από το αφεντικό.

Αν συνέβαιναν μόνο περιστασιακά αυτές οι αυξήσεις της κορτιζόλης δεν θα είχαν σημασία. Ωστόσο, ο μέσος Αμερικανός δαπανά τέσσερις ώρες την ημέρα κοιτάζοντας το κινητό του, που πάντα βρίσκεται δίπλα του. Οπως επισημαίνει η Google σε μία έκθεσή της, «οι κινητές συσκευές που είναι εξοπλισμένες με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και ειδησεογραφικές εφαρμογές, δημιουργούν μία διαρκή αίσθηση υποχρέωσης, γεννώντας διαρκές προσωπικό στρες».

Η διαρκής ενασχόληση με τη συσκευή μπορεί να οδηγήσει σε κατάθλιψη, παχυσαρκία, σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2, υπέρταση, άνοια και εγκεφαλικό.

Η διαρκής ενασχόληση με το κινητό δημιουργεί χρόνια αύξηση των επιπέδων κορτιζόλης, τα οποία συνδέονται με ορισμένα πολύ σοβαρά προβλήματα υγείας, ανάμεσα στα οποία η κατάθλιψη, η παχυσαρκία, το μεταβολικό σύνδρομο, ο σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2, θέματα υπογονιμότητας, η υπέρταση, η καρδιακή προσβολή, η άνοια και το εγκεφαλικό.

Επιπροσθέτως προς τις μακροπρόθεσμες συνέπειες για την υγεία, το στρες που προκαλείται από τα κινητά μας επηρεάζει και με πιο άμεσους τρόπους που απειλούν τη ζωή μας. Τα αυξημένα επίπεδα κορτιζόλης επηρεάζουν αρνητικά τον προμετωπιαίο λωβό του εγκεφάλου, που είναι σημαντικός για τη λήψη αποφάσεων και τη λογική σκέψη.

Αυτή η αρνητική επίδραση στον προμετωπιαίο λωβό μειώνει τον αυτοέλεγχό μας. Οταν αυτό συνδεθεί με την επιθυμία μας να απαλλαγούμε από το στρες, μπορεί να οδηγηθούμε στο να κάνουμε πράγματα καταστροφικά, όπως είναι να στέλνουμε μηνύματα ενώ οδηγούμε. Τα αποτελέσματα του στρες μπορεί να ενισχυθούν περισσότερο αν ανησυχούμε διαρκώς ότι θα συμβεί κάτι κακό, όπως μία επίθεση ή ένα εξοργιστικό σχόλιο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Χαρακτηριστικά, αυτού του είδους του στρες του κινητού εκδηλώνεται όταν νιώθουμε «φανταστικές δονήσεις», όταν δηλαδή οι χρήστες νιώθουν τα κινητά τους να δονούνται στις τσέπες τους ακόμα και όταν αυτά δεν είναι εκεί.

Ωστόσο, είναι εφικτό να απαλλαγούμε από τις βλαβερές συνέπειες των κινητών τηλεφώνων, αρκεί να το θελήσουμε.

Είναι εφικτό να απαλλαγούμε από τις βλαβερές συνέπειες των κινητών τηλεφώνων, αρκεί να το θελήσουμε.

Τρόποι απαλλαγής

Τα καλά νέα είναι ότι αν σπάσουμε τον φαύλο κύκλο άγχους που προκαλούν τα κινητά, μπορούμε να μειώσουμε τα επίπεδα κορτιζόλης, να βελτιώσουμε την ορθοκρισία μας και να περιορίσουμε τους μακροπρόθεσμους κινδύνους για προβλήματα υγείας που συνδέονται με το στρες. Αν θέλετε να κάνετε το κινητό σας λιγότερο στρεσογόνο, αρχίστε καταργώντας όλες τις ειδοποιήσεις, εκτός από αυτές που θέλετε πραγματικά να λαμβάνετε. Επίσης, καλά θα κάνετε να σβήσετε τις στρεσογόνες εφαρμογές. Μία, επίσης, καλή μέθοδος είναι να κάνετε συχνά διαλείμματα από το κινητό προκειμένου να εξισορροπήσετε τη χημεία του οργανισμού σας και να ανακτήσετε τον έλεγχο. Μία 24ωρη αργία από το κινητό μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά κατευναστική. Επίσης, μπορείτε να παρατηρήσετε πως η μανία να προσεγγίσετε το κινητό σας, η οποία πυροδοτείται από το στρες, επιδρά τόσο στον εγκέφαλό σας όσο και στο σώμα σας, χωρίς βέβαια να ενδώσετε. Αν εκπαιδευθείτε στην παρατήρηση του τι σας συμβαίνει, θα κατανοήσετε ότι είναι στο χέρι σας να επιλέξετε με ποιο τρόπο θα αντιδράσετε.

«Πόλεμος» με κερδισμένο τον Τραμπ

Η δημόσια διαμάχη του ειδικού εισαγγελέα Μιούλερ με τον υπουργό Δικαιοσύνης Μπαρ και τα ποσοστά του προέδρου

Του **ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**

Επειτα από δύο χρόνια εντατικής έρευνας και 34 καταδίκες εμπλεκομένων προσώπων, η έκθεση του ομοσπονδιακού ειδικού εισαγγελέα Ρόμπερτ Μιούλερ για τις επαφές μεταξύ ανθρώπων της προεκλογικής εκστρατείας του προέδρου Τραμπ και της Ρωσίας δημοσιεύθηκε τελικά στις 18 Απριλίου. Η έρευνα μπορεί να ολοκληρώθηκε επισήμως –με την έκδοση του 448 σελίδων πορίσματος– ωστόσο η μάχη για τα συμπεράσματά της φαίνεται πως μόλις έχει ξεκινήσει.

Τρανή απόδειξη αποτέλεσε η έντονη αντιπαράθεση μεταξύ του εισαγγελέα Μιούλερ και του υπουργού Δικαιοσύνης του επιτελείου του Τραμπ, Ουίλιαμ Μπαρ, για τον τρόπο με τον οποίο συνοψίστηκαν τα πορίσματα της έκθεσης. Η τετρασέλιδη έρευνα που συνέταξε και παρουσίασε δημόσια ο νεοδιορισθείς υπουργός εξόργισε τον μετριοπαθή εισαγγελέα, ο οποίος εξέφρασε την έντονη δυσαρέσκειά του για τη μη αντανάκλαση «του πλαισίου, της φύσης, και της ουσίας» της πολυεπίπεδης έρευνάς του σε επιστολή που δημοσίευσε την Τρίτη η «Ουάσιγκτον Ποστ».

EPA / JIM LO SCALZO

Την Πέμπτη, ημέρα της Εθνικής Εορτής Προσευχής στις ΗΠΑ, ο Αμερικανός πρόεδρος εμφανίστηκε με τη σύζυγό του στον κήπο των τριανταφύλλων του Λευκού Οίκου και ευχαρίστησε τον Θεό που τον βοήθησε να ξεφύγει από «το ανήθικο κυνήγι μαγισσών».

Ο ρόλος του Κογκρέσου

Η πολύμηνη έρευνα Μιούλερ ανέδειξε συνολικά εκατοντάδες αδικήματα από μέλη του επιτελείου Τραμπ, τα περισσότερα σχετικά με παρεμπόδιση της Δικαιοσύνης, ωστόσο το κεντρικό πρόσωπο των ερευνών κατάφερε να βγει αλώβητο. Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ χαρακτηρίστηκε αθώος όσον αφορά την κατηγορία συνεργασίας με το Κρεμλίνο στο πλαίσιο της εκλογικής του καμπάνιας, ενώ οι διάφορες νύξεις για παρεμπόδιση της Δικαιοσύνης από πλευράς του δεν οδήγησαν σε επίσημη κατηγορία. Αντιθέτως, ο Μιούλερ παρακίνησε το Κογκρέσο να αποφασίσει το ίδιο αν ο αμφιλεγόμενος πρόεδρος των ΗΠΑ παρακώλυσε τελικά τη Δικαιοσύνη, καθώς ο αμερικανικός θεσμός έχει την εξουσία να αναλάβει δράση κατά του Τραμπ, που θα μπορούσε να οδηγήσει στην αποπομπή του αν όντως αποδειχθεί παρεμπόδιση.

Πράγματι, η τετρασέλιδη σύνοψη του υπουργού Δικαιοσύνης, Ουίλιαμ Μπαρ, που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο πριν από τα επίσημα πορίσματα του Μιούλερ, φαίνεται πως απείχε σημαντικά από το πνεύμα της έκθεσης του ειδικού εισαγγελέα. Ο Μπαρ ανέφερε με κοφτές και σχετικά νεφελώδεις προτάσεις πως η έρευνα δεν οδήγησε σε καμία κατηγορία – αγνοώντας το γεγονός πως στις εκατοντάδες σελίδες της έκθεσης αναφέρονται πάνω από 10 περιστατικά στα οποία ο Αμερικανός πρόεδρος ενδέχεται να έχει πράγματι συγκαλύψει την αλήθεια παρεμβαίνοντας στη Δικαιοσύνη. Παραδόξως, η πιο ξεκάθαρη παρέμβαση δεν αφορά τη δυνητική συνεργασία με την Ρωσία, αλλά τις υπόγειες πληρωμές προς την πορνοστάρ Στόρμι Ντάνιελ από τον πρώην δικηγόρο του προέδρου, οι οποίες ενδεχομένως να αποτελούν παραβάσεις της νομοθεσίας για τη χρηματοδότηση των αμερικανικών εκλογικών εκστρατειών. Ωστόσο, η περίληψη του Μπαρ δεν αναφέρθηκε σε καμία από τις νύξεις του Μιούλερ –οδηγώντας μάλιστα τον ετοιμόλογο Τραμπ να αναφέρει στο Τουίτερ πως «η παράνομη έρευνα έφτασε σε ένα εξευτελιστικό τέλος».

> *Δημοσιεύθηκε η 448 σελίδων έκθεση για τις προεκλογικές επαφές του προέδρου με τη Ρωσία και την παρεμπόδιση της Δικαιοσύνης.*

Η επιστολή, που δημοσίευσε την Τρίτη η «Ουάσιγκτον Ποστ», διαλεύκανε τις αμέτρητες παρασκηνιακές συζητήσεις που εκτυλίχθηκαν τον μήνα που πέρασε για μία από τις πιο αξιοσημείωτες κυβερνητικές έρευνες στην αμερικανική ιστορία. Ο Μιούλερ και ο Μπαρ –οι οποίοι κάποτε απολάμβαναν μια μακροχρόνια, στενή φιλία– κατέληξαν στις αντίθετες πλευρές μιας πολύπλοκης διαμάχης για τα πορίσματα, με τον υπουργό Δικαιοσύνης να πραγματοποιεί μία σειρά από ελιγμούς γύρω από τις κινήσεις του εισαγγελέα. Επειτα από την τετρασέλιδη επιστολή που δημοσίευσε στις 24 Μαρτίου, ο Μπαρ πραγματοποίησε επίσης και μια ασυνήθιστη συνέντευξη Τύπου την ίδια μέρα που κυκλοφόρησε η πολυαναμενόμενη έκθεση, ενώ την Τρίτη το βράδυ, μετά την ανάδειξη της επιστολής του εισαγγελέα από την «Ουάσιγκτον Ποστ», δημοσίευσε μια δήλωση που υποβάθμισε τις ανησυχίες της ομάδας του Μιούλερ.

Σύγχυση

Στα μέσα της εβδομάδας, οι δύο κορυφαίοι εκπρόσωποι του δικαστικού κόσμου των ΗΠΑ εξωτερίκευσαν πλήρως τις διαφωνίες τους, φέρνοντας πλέον τη σύγχυση για τα πορίσματα της έρευνας στον δημόσιο διάλογο. Την Τετάρτη, ο Ουίλιαμ Μπαρ εμφανίστηκε ενώπιον της δικαιοδοτικής επιτροπής της Γερουσίας όπου προέβη σε μια εκρηκτική κριτική απέναντι στον Μιούλερ και στην επιστολή του. «Η επιστολή εμφανίζει μια δόση πικρίας, και προσωπικά πιστεύω πως γράφτηκε από έναν από τους υπαλλήλους του Ρόμπερτ», ανέφερε ο υπουργός Δικαιοσύνης, συμπληρώνοντας πως αν ο παλιός του φίλος συναντούσε κάποιο ζήτημα, θα έπρεπε να του είχε τηλεφωνήσει. Εκτοτε, οι δύο άνδρες φαίνεται πως έχουν ανταλλάξει τηλεφωνικές συνομιλίες και ο Μιούλερ μάλλον σκοπεύει να επεξηγήσει αυτοπροσώπως τα πορίσματα της έρευνας σε επιτροπή του Κογκρέσου, μέσα στις επόμενες κρίσιμες εβδομάδες.

Οσο οι δυο τους ανταλλάσσουν διαξιφισμούς για τα συμπεράσματα της πολύμηνης έρευνας, οι Αμερικανοί ψηφοφόροι φαίνεται πως έχουν ήδη βγάλει τα συμπεράσματά τους. Σύμφωνα με δημοσκόπηση της «Ουάσιγκτον Ποστ» και του ABC News που διεξήχθη την εβδομάδα της δημοσίευσης της γιγαντιαίας έκθεσης, πάνω από το 50% των πολιτών θεώρησε πως η έκθεση ήταν πλήρως δίκαιη, ενώ μόνο το 21% θεώρησε πως δεν ήταν αμερόληπτη.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως τόσο οι Δημοκρατικοί όσο και οι Ρεπουμπλικανοί ψηφοφόροι συμφωνούν πως η έκθεση ήταν δίκαιη – το 53% της εκλογικής βάσης των Δημοκρατικών και το 56% των Ρεπουμπλικανών ανέφεραν πως βρήκαν την έκθεση από «πολύ» έως «κάπως» αμερόληπτη.

Στο μεταξύ, η κεντρική φιγούρα πίσω από την έκθεση φαίνεται πως βγαίνει κερδισμένη από τη σύγχυση και τις μακροσκελείς έρευνες. Ακολουθώντας το ήδη γνωστό παράδειγμα από την εποχή του Μπιλ Κλίντον και της τότε προσπάθειας απομάκρυνσής του από την προεδρία, ο Ντόναλντ Τραμπ απολαμβάνει άνοδο της δημοτικότητάς του στο 43%, το υψηλότερο ποσοστό από τον Απρίλιο του 2017 σύμφωνα με δημοσκοπήσεις του CNN. Την Πέμπτη, ανήμερα την Εθνική Εορτή Προσευχής που γιορτάζεται στις ΗΠΑ, ο Αμερικανός πρόεδρος εμφανίστηκε στον κήπο των τριαντάφυλλων του Λευκού Οίκου, απ' όπου ευχαρίστησε τον Θεό που τον βοήθησε να ξεφύγει από «το ανήθικο κυνήγι μαγισσών».

Το σημαντικότερο πρόβλημα, τόσο για τη φιλόδοξη έρευνα του Μιούλερ όσο και για το Δημοκρατικό Κόμμα που για μήνες είχε βασίσει το αφήγημα της αντιπολίτευσης στο ενδεχόμενο ενοχής του προέδρου, είναι πως η κατηγορία ήταν εξαρχής αρκετά νεφελώδης. Η «συνεργασία», άλλωστε, δεν είναι όρος νομικός, και παρά τις αποδείξεις πως δεκάδες συνεργάτες της καμπάνιας του προέδρου συναντήθηκαν με εκπροσώπους του Κρεμλίνου, οι αποδείξεις δεν αρκούν. Η παραδοχή πως η ομάδα του ειδικού εισαγγελέα δεν μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα πως ο πρόεδρος «διέπραξε έγκλημα» πράγματι σημαίνει ταυτόχρονα πως «δεν μπορεί να τον απαλλάξει πλήρως από υποψίες», όπως έχει υπογραμμίσει επανειλημμένως ο Μιούλερ. Ωστόσο, η διαφορά είναι αρκετά λεπτή, και όλα τα σημάδια δείχνουν πως η πολύμηνη έρευνα κατάφερε μόνο να αυξήσει τη δημοτικότητα του αμφιλεγόμενου προέδρου.

Οι τρομεροί άθλοι του Μέσι

Ο Αργεντινός «μάγος» προχωρεί ακάθεκτος στη δημιουργία εξωπραγματικών επιδόσεων

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Ο Λιονέλ Μέσι είναι για εκατομμύρια ποδοσφαιρόφιλους σε όλον τον κόσμο ο καλύτερος ποδοσφαιριστής όλων των εποχών. Το ίδιο πιστεύω και εγώ… Για πολλούς ειδικούς του αθλήματος είναι απλώς ένας υπερφυσικός παίκτης! Αναδείχθηκε πέντε φορές ως ο κορυφαίος ποδοσφαιριστής του πλανήτη και διεκδικεί με πολύ μεγάλες αξιώσεις τη «Χρυσή Μπάλα» για 6η φορά στην καριέρα του. Ελάχιστες είναι οι πιθανότητες να μην τα καταφέρει, αφού έχει βαλθεί να καταρρίψει τα πάντα σε αυτήν τη σεζόν.

Από παιδάκι έδειχνε ποδοσφαιρικά προικισμένος. Γεννήθηκε σε μια εποχή όπου η πατρίδα του η Αργεντινή είχε για θεό της τον Ντιέγκο Μαραντόνα. Πολλοί υποστηρίζουν ότι κατάφερε να ξεπεράσει σε λάμψη τον… έκπτωτο και επιρρεπή σε κάθε είδους καταχρήσεις Μαραντόνα.

Αν και Αργεντινός, ο Λέο έχει γαλουχηθεί ποδοσφαιρικά, ευρωπαϊκά. Η ποδοσφαιρική του πορεία ουσιαστικά ξεκινάει από τη Μασία και τις ακαδημίες της Μπαρτσελόνα για να εξελιχθεί μπροστά του και μπροστά μας μια ποδοσφαιρική ιστορία που εύκολα την αποκαλείς πανδαισία.

Φέτος βλέπουμε έναν Μέσι που μας παραπέμπει στην καλύτερη φάση της σπουδαίας καριέρας του.

Με συνέπεια στην κορυφή

Ο Μέσι στα 32 του χρόνια πλέον (γεννήθηκε στις 24 Ιουνίου 1987), έχει καταφέρει πολύ σπουδαία πράγματα. Έχει αποκτήσει πολλά, έχει δώσει πολλά και σκοπεύει να συνεχίσει να φιγουράρει στην κορυφή. Στο επίπεδο δηλαδή για το οποίο γεννήθηκε να βρίσκεται. Εκεί που βρίσκεται για περισσότερο από 13 χρόνια.

Το παρατσούκλι του Μέσι είναι «La Pulga» που θα πει «ψύλλος». Το ψευδώνυμο αυτό προήλθε από το ύψος του (1,69) αλλά και την εκρηκτικότητα που διαθέτει σαν αθλητής. Η απόδοσή του από το 2004 κι έπειτα είναι μόνο ανοδική. Ο Μέσι κάνει το πολύπλοκο να φαίνεται απλό. Όμως το εντυπωσιακό είναι ότι το πράττει όλο αυτό με απόλυτη συνέπεια εδώ και 13-14 χρόνια.

Ο Λιονέλ Μέσι φέτος αποφάσισε να μας συστηθεί ξανά. Υπήρξαν χρονιές, όπως εκείνη του 2014 και του 2017, που ο Λέο δεν ήταν τόσο εντυπωσιακός όσο τις χρονιές 2009 και 2011 επί Γκουαρδιόλα. Από το 2018 όμως ο «Αργεντινός μάγος» δείχνει ότι έχει βρει κίνητρο για να μη σβήσει τις μηχανές του. Αποφάσισε να αποδείξει ότι μπορεί να κουβαλήσει στους ώμους του τη φετινή Μπαρτσελόνα και μέχρι στιγμής τα καταφέρνει περίφημα. Μοναδικές εμφανίσεις, απόλυτα κυρίαρχος στο παιχνίδι της ομάδας, ορεξάτος και ένας Μέσι που μας παραπέμπει στην καλύτερη φάση της σπουδαίας καριέρας του.

Άλλαξε τις ισορροπίες

Μία μέρα πριν από το δικό μας Πάσχα, η Μπαρτσελόνα κατέκτησε το 26ο πρωτάθλημα στην ιστορία της με τον Λιονέλ Μέσι να πετυχαίνει το γκολ που χάρισε τη νίκη επί της Λεβάντε και εξασφάλισε μαθηματικά τον τίτλο.

Με την εκπληκτική εκτέλεση φάουλ κόντρα στη Λίβερπουλ έφτασε τα 600 γκολ με τη φανέλα της Μπαρτσελόνα.

Ο Αργεντινός σταρ έδωσε συνέχεια στη δική του χρυσή εποχή. Επί των ημερών του η «Μπάρτσα» έχει κατακτήσει 24 τίτλους, ενώ η μεγάλη αντίπαλος της ομάδας του, η Ρεάλ, μόλις 10! Μάλιστα, η επίδραση του «Λέο» έχει αλλάξει και τις ιστορικές ισορροπίες ανάμεσα στα δύο μεγαθήρια, καθώς οι Καταλανοί μετρούν πλέον 95 κούπες και οι Μαδριλένοι 92.

Η Ρεάλ παραμένει πρώτη σε πρωταθλήματα με 33 και η Μπαρτσελόνα μετράει 26, ωστόσο η «βασίλισσα» που πριν από την έλευση του Μέσι κατακτούσε το 40% των πρωταθλημάτων πλέον σηκώνει μόλις το 26%. Η δε «Μπάρτσα» που πριν από την εποχή του «Λέο» κατακτούσε το 22% των πρωταθλημάτων, πλέον σηκώνει το 66%.

Συνολικά, ο Μέσι μετρά πλέον 10 πρωταθλήματα. Σε 449 ματς της La Liga έχει 337 νίκες, 73 ισοπαλίες και 39 ήττες. Σε αυτούς τους αγώνες έχει σκοράρει 415 γκολ, τα 52 με πέναλτι και άλλα 14 με εκτελέσεις φάουλ. Τα 339 τέρματά του ήρθαν με το αριστερό πόδι, τα 61 με το δεξί και 14 με κεφαλιά. Τα εντυπωσιακά του στατιστικά συμπληρώνουν οι 162 ασίστ του, ενώ 85 φορές έχει πετύχει από δύο γκολ σε έναν αγώνα, 33 φορές χατ-τρικ και τέσσερις καρέ.

600 τέρματα!

Αισίως το κοντέρ σκοραρίσματος του γράφει 600 γκολ με τη φανέλα της Μπαρτσελόνα. Εκπληκτικό κατόρθωμα πραγματικά! Στα 600 τέρματα έφτασε και ο «απόλυτος εκτελεστής» Κριστιάνο Ρονάλντο, ο κατά πολλούς «κορυφαίος παίκτης στον κόσμο», αφού «ο Μέσι είναι από άλλον πλανήτη»!

Ο Λέο έβαλε 48 γκολ μέχρι εδώ, ενώ μέχρι το τέλος της σεζόν θα παίξει σε 5 ακόμα αγώνες συν εκτός απροόπτου τον τελικό του Champions League. Ο μέσος όρος καριέρας του Αργεντινού είναι 0.98 γκολ ανά 90΄, ενώ του Ρονάλντο είναι 0,83. Ο Μέσι έχει ένα γκολ κάθε 92 (!) λεπτά, ο Ρονάλντο σκοράρει κάθε 108 λεπτά. Ο Ρονάλντο έπιασε τα 600 γκολ σε ηλικία 34 χρόνων και τριών μηνών, ενώ ο Μέσι σχεδόν δύο μήνες πριν κλείσει τα 32. Ακόμα πιο σημαντικός είναι ο αριθμός των αγώνων, ο χρόνος που έχουν περάσει στο χορτάρι. Αμφότεροι μετρούν αυτή τη στιγμή 600 γκολ, όμως ο Ρονάλντο έχει παίξει 9.862 λεπτά περισσότερα. Σχεδόν 110 γεμάτα 90λεπτα περισσότερα από τον Μέσι!

Το εκπληκτικό στη σύγκριση των δύο σούπερ σταρ είναι ότι ο Μέσι δεν έχει καταφέρει μόνο να έχει τον ίδιο αριθμό γκολ σε πολύ λιγότερους αγώνες. Έχει καταφέρει να έχει τα ίδια γκολ, χωρίς ποτέ να χρειαστεί να θυσιάσει άλλα στοιχεία του παιχνιδιού του. Οι ντρίμπλες του παραμένουν στα ύψη: 4,6 είχε το 2010, 4,5 έχει φέτος, εννέα(!) έκανε απέναντι στη Λίβερπουλ.

Το τρομερό είναι πως ο Μέσι διατηρεί πολύ υψηλά επίπεδα σκοραρίσματος, παρότι έγινε πιο δημιουργικός φέτος υποδέχεται κατά μέσο όρο την μπάλα πιο χαμηλά από ποτέ στο γήπεδο. Εντός περιοχής εκτελεί λιγότερο από ποτέ: οι 2,4 τελικές ανά 90΄ μέσα στο κουτί είναι η μικρότερη απειλή που είχε από το καλοκαίρι του 2009 που έχουμε διαθέσιμα στοιχεία. Φέτος φτιάχνει κατά μέσο όρο σε πρωτάθλημα και Champions League 3,1 ευκαιρίες για τους συμπαίκτες του. Αυτός ο μέσος όρος είναι ο υψηλότερος της καριέρας του από το 2009. Στο Champions League έχει 12 τέρματα σε μόλις 747 λεπτά. Σκοράρει κάθε 62 λεπτά.

Όλα αυτά δικαιώνουν όσους πιστεύουν ότι ο Μέσι έχει ξεφύγει στην «κούρσα» του ανταγωνισμού με τον Ρονάλτο για τον τίτλο του κορυφαίου ποδοσφαιριστή στον κόσμο.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Ελεγχος και ευθύνες

Πολύς λόγος τις τελευταίες εβδομάδες για την ανάγκη ελέγχου στην Ανόρθωση, σε σχέση με την οικονομική διαχείριση της διοίκησης Ανδρέα Παντελή. Ήταν άλλωστε ένας από τους όρους στο υπόμνημα του κυρίου Πουλλαΐδη, προκειμένου να εμπλακεί ξανά στα διοικητικά της εταιρίας. Τον έλεγχο κανείς δεν τον απορρίπτει, ενώ το ενδεχόμενο κακοδιαχείρισης είναι το πιο πιθανό, ως αποτέλεσμα του ελέγχου αυτού, με βάση τα στοιχεία που έχουν ήδη δει το φως της δημοσιότητας. Αυτό που μένει να διαφανεί, είναι η αποφασιστικότητα της τωρινής διοίκησης να αποδοθούν ευθύνες εάν και εφόσον υπάρχουν και να... πληρώσουν κάποιοι ακόμη και σε επίπεδο ποινικής ευθύνης. Ανάλογο σκηνικό υπήρξε και στο παρελθόν, χωρίς να διαφανεί, τότε, η πρέπουσα αποφασιστικότητα από κάποιους...

* * * * *

Οι «αποκλεισμένοι»

Θα το ζήσουμε και αυτό στο κυπριακό ποδόσφαιρο. Οπαδοί του ΑΠΟΕΛ στο πιο σημαντικό ματς της χρονιάς θα πάνε ΓΣΠ αλλά δεν θα μπουν μέσα λόγω κάρτας φιλάθλου. Μάλιστα, τα ΜΜΕ θα προβάλουν πολύ περισσότερο όσους θα είναι έξω από αυτούς που θα είναι μέσα. Η αλήθεια είναι πως επί του θέματος οι οργανωμένοι επέδειξαν μεγάλες αντοχές και αυτό «ζαλίζει» τα προεκλογικά επιτελεία των κομμάτων και ειδικότερα αυτό του κυβερνώντος κόμματος. Ας μην κρυβόμαστε, ο ΔΗΣΥ έχει δεχθεί την πιο δριμεία κριτική από τους οργανωμένους οπαδούς και τα πυρά συγκεντρώθηκαν προς το πρόσωπο του υπουργού Δικαιοσύνης Ιωνά Νικολάου, που ήταν και ο εμπνευστής του σχετικού νομοσχεδίου. Πλέον ο κ. Νικολάου παραιτήθηκε, για λόγο εντελώς άσχετο με το θέμα βέβαια, και ίσως αυτό αλλάζει τα δεδομένα και για το αθλητικό νομοσχέδιο. Εξελίξεις προσεχώς που λέμε, αλλά δύσκολο να προλάβουν για φέτος. Έχουν άλλα θέματα να λύσουν πολύ πιο σοβαρά.

Ο Λαφράνς

Ουδείς αμφισβητεί την ποιότητα του Κέβιν Λαφράνς στην παρουσία του στην ΑΕΛ την τελευταία τριετία, με τον διεθνή Αϊτινό να έχει ανεβάσει σημαντικά τις μετοχές του με όσα έδειξε στο γήπεδο. Αυτή την υπεραξία, ο ίδιος είναι θεμιτό να θέλει να την καρπωθεί και στο νέο συμβόλαιο που θα κάνει, αφού στα 29 είναι και το μεγαλύτερο της καριέρας του. Ετοιμάζεται να παίξει και στο Gold Cup το καλοκαίρι, κάτι που επίσης του ανεβάζει τη χρηματιστηριακή αξία. Στην ΑΕΛ η πρόταση που του έγινε είναι κοντά στο ταβάνι που δίνει η ομάδα, αλλά για να αγγίξει τις απαιτήσεις του θα έπρεπε να το «τρυπήσει» και τέτοια διάθεση δεν υπάρχει για κανέναν. Λέγεται πως έχει συμφωνήσει με άλλη κυπριακή ομάδα, αν και από το περιβάλλον του μέχρι πρόσφατα έβγαινε πως δεν έχει υπογράψει πουθενά. Ο χρόνος θα δείξει, αλλά αξίζει να πει κανείς πως όποτε έπαιξε έδειξε επαγγελματισμό.

* * * * *

Καρδιακά προβλήματα

Σε κάθε περιστατικό, με θέμα υγείας και ειδικότερα καρδιακών προβλημάτων για έναν επαγγελματία αθλητή, πέραν της έκπληξης ή του σοκ, προκύπτει πάντα το εύλογο ερώτημα. Πώς είναι δυνατό, επαγγελματίας αθλητής να αντιμετωπίζει πρόβλημα με την καρδιά του; Κάτι ανάλογο και τώρα, με το πρόσφατο πρόβλημα του Ίκερ Κασίγιας. Σε κάθε περίπτωση ίδιες οι απαντήσεις. Από τη μία αυτές των ειδικών, γιατρών και γενικότερα επιστημόνων, πως με κανένα έλεγχο δεν μπορείς να είσαι απόλυτα σίγουρος για την καρδιακή λειτουργία και από την άλλη των «ειδικών», των γιατρών της κερκίδας, του καναπέ και του facebook, πως φταίνε οι διάφορες ουσίες που λαμβάνει ένας αθλητής, μαζί με τη σιγουριά, πως οι ουσίες που ευθύνονται για τα διάφορα προβλήματα είναι και απαγορευμένες!

* * * * *

ΟΥΕΦΑ – μάνατζερ

Ένας από τους λόγους που αναγκάζει πια η ΟΥΕΦΑ τις ομάδες να δημοσιοποιούν τα οικονομικά δεδομένα τους είναι και ακριβώς για να γνωρίζει πόσα λεφτά διοχετεύουν στους μάνατζερ. Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία θέλει με κάθε τρόπο να καταπολεμήσει τη διαφθορά που υπάρχει μεταξύ ισχυρών μάνατζερ και σωματείων...

* * * * *

ΟΥΕΦΑ- μάνατζερ (2)

Στην Κύπρο πάντως σε καμία περίπτωση δεν αποσαφηνίζεται μέσω των οικονομικών δεδομένων που δημοσιοποιήθηκαν τι ποσά παίρνουν οι μάνατζερ από τις ομάδες. Τσαπατσουλιά ή προσπάθεια απόκρυψης πληροφοριών;

ΑΠΟΨΕΙΣ

Ευτυχώς... ο Πουλλαΐδης

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Οι Ανορθωσιάτες χαίρονται δικαίως που το διοικητικό αδιέξοδο της ομάδας τους τελείωσε. Κατανοητό. Όχι τον Γολγοθά, τα Ιμαλάια ανεβοκατέβηκαν δύοτρεις φορές από τον καιρό του Ουζόχο και έπειτα… αξίζει σ' όλους εκεί στο σωματείο να βρουν την γαλήνη και ν' ανοίξουν μια καινούργια σελίδα στην ιστορία τους.

Αξίζει όμως και στο κυπριακό ποδόσφαιρο, άτομα όπως ο Πουλλαΐδης να ασχολούνται μ' αυτό. Δεν τον γνωρίζω προσωπικά ούτε και χρειάζεται, αλλά, αν μη τι άλλο, ο συγκεκριμένος βγάζει μια εικόνα ατόμου που μπορεί να εκπροσωπήσει ένα μεγάλο σωματείο, όπως η Ανόρθωση.

Πετυχημένος επιχειρηματίας με μεγάλο κύκλο εργασιών σε χώρες της Αραβικής Χερσονήσου, με καταγωγή κιόλας από την επαρχία της Αμμοχώστου, χαμηλών τόνων, δεν είναι ο κλασικός πια κύπριος παράγοντας που τον βλέπεις και ψάχνεις στην κωλότσεπη για να τσεκάρεις το στοιχηματικό κουπόνι που έπαιξες.

Θέλω να σου πω εν ολίγοις, ότι καιρός είναι πια για το κυπριακό ποδόσφαιρο να εμπλακούν άτομα που διαθέτουν ένα κύρος. Να λες πρόεδρος της Ανόρθωσης, της Ομόνοιας ή του ΑΠΟΕΛ και όντως ν' ανταποκρίνεται στη σημασία της θέσης του.

Τα τελευταία χρόνια έχουν εμφανιστεί κάτι τύποι στο ποδόσφαιρο και γενικότερα στον αθλητισμό που αναρωτιέσαι δηλαδή, πώς είναι δυνατό. Άγνωστο πού δουλεύουν, ούτε και ξέρεις πώς προέκυψε ο πλουτισμός τους και έχουν και άποψη για το άθλημα οι αθεόφοβοι.

Τρελά πράγματα. Είναι λες και στον χώρο του κυπριακού ποδοσφαίρου υπάρχει μια τρύπα στην οποία εισχωρούν νυφίτσες και όλων των ειδών τα τρωκτικά.

Μπαίνουν στον χώρο και μεταμορφώνονται σε πρόεδροι, μάνατζερ, δημοσιοσχεσίτες και ό,τι σκεφτεί ο νους του καθενός… αν μη τι άλλο ο κ. Πουλλαΐδης είναι επιχειρηματίας, θα τσοντάρει λεφτά και θα τα βάλει με κάθε λογής νυφίτσες και τρωκτικά.

Παλάτια στην άμμο!

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΔΗ**

Φυσιολογικά η προσοχή επικεντρώθηκε στα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της ποδοσφαιρικής εταιρίας του ΑΠΟΕΛ, το θέμα, ωστόσο, δεν πρέπει να περιορίζεται στη γαλαζοκίτρινη οικονομική «τρύπα». Ακόμη και σε ομάδες με θετικό πρόσημο, στη σύγκριση εσόδων και εξόδων, οι υπερβολικοί αριθμοί σε μισθολόγιο και προϋπολογισμούς γενικότερα παραμένουν, όπως παραμένει το μεγάλο ρίσκο, στο άμεσο μέλλον, από την υπερβολική και σχεδόν απόλυτη εξάρτηση, μιας συμμετοχής σε όμιλο ευρωπαϊκής διοργάνωσης και σε σχέση με τη βιωσιμότητα ενός σωματείου ή μιας ποδοσφαιρικής εταιρίας.

Το θέμα δεν είναι τωρινό και ούτε αφορά μόνο στο 2018 και την πρόσφατη δημοσιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων των ομάδων της πρώτης κατηγορίας. Και ούτε η πρώτη φορά που γίνεται συζήτηση, για τους προϋπολογισμούς των μεγάλων (κυρίως) δυνάμεων του κυπριακού ποδοσφαίρου. Συζήτηση που πολλές φορές τα τελευταία χρόνια, έγινε υπό το βάρος ελλειμματικών προϋπολογισμών και ανάγκης για συμφωνίες διακανονισμών, προκειμένου να μην υπάρξουν κυρώσεις σε ελέγχους κριτηρίων. Ακόμη και στις περιπτώσεις που ο προϋπολογισμός μιας χρονιάς ήταν οριακά ισοζυγισμένος, ακόμη και στις περιπτώσεις που προέκυπτε πλεόνασμα για κάποιες ομάδες, μάλλον καθολική ήταν η εκτίμηση πως υπάρχει υπερβολή, σε επικίνδυνο βαθμό, σε σχέση με τον τρόπο λειτουργίας και γενικότερα τα έξοδα μιας ποδοσφαιρικής ομάδας.

Τρανό παράδειγμα η περίπτωση ΑΠΟΕΛ, της ομάδας με τις περισσότερες συμμετοχές τα τελευταία χρόνια, με τα περισσότερα έσοδα από τις ευρωπαϊκές πορείες των τελευταίων χρόνων. Αρκούσε ένας και μόνο (διπλός) αποκλεισμός, απουσία μιας χρονιάς από ευρωπαϊκό όμιλο, για «τρύπα» πέντε εκατομμυρίων και σε μια χρονιά, μάλιστα, με σημαντικά έσοδα από πωλήσεις ποδοσφαιριστών. Εύκολα μπορεί να εκτιμήσει κάποιος, ποια θα ήταν σήμερα η διαφορά στις οικονομικές καταστάσεις του Απόλλωνα, όταν μετά από την καλύτερη παρουσία στο Europa League, σε βαθμούς και έσοδα, το κέρδος περιορίστηκε στις εξακόσιες μόλις χιλιάδες…

Καταγράφει επιτυχίες τα τελευταία χρόνια το κυπριακό ποδόσφαιρο, σε επίπεδο συλλόγων, εξακολουθούμε, ωστόσο, να κτίζουμε παλάτια στην άμμο. Εκτίμηση που δεν αλλάζει ούτε και για τις ομάδες με αριθμό εσόδων μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο των εξόδων, στα πρόσφατα στοιχεία. Απλώς, γιατί ξεκάθαρη είναι η… προέλευση του πλεονάσματος. Απλώς γιατί ποτέ, καμία κυπριακή ομάδα, δεν μπορεί να αισθάνεται σίγουρη για την παρουσία της σε ευρωπαϊκό όμιλο, κάθε χρόνο…

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΪΟΥ 2019

Eurobank Cyprus

Μεταβολές εβδομάδας		Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100		Πετρέλαιο	€/$
Χ.Α.Κ. 0,00%	Χ.Α. 0,00%	-0,58%	-1,01%	0,26%	0,26%	-1,11%		-2,69%	0,18%

ΗΠΑ
Τεράστιο το χάσμα στις αμοιβές CEO και υπαλλήλων
Σελ. 9

Αλλαγή στέγης για τρία Υπουργεία

Σε κτήρια των ΜΕΔ και της πρώην ΣΚΤ μετακομίζουν το Εσωτερικών, το Εργασίας και το Υφυπ. Ναυτιλίας

Ακίνητα σε προσιτές τιμές, προκειμένου να μεταστεγάσει υπουργεία και υπηρεσίες αναζητάει η κυβέρνηση και πρός τούτο στρέφεται σε κτήρια, τα οποία πέρασαν στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών έναντι ανταλλαγής χρεών και σε ακίνητα της πρώην Συνεργατικής τράπεζας. Ήδη έχουν εντοπισθεί κάποια κτήρια για μεταστέγαση των Υπουργείων Εσωτερικών και Εργασίας, καθώς και του Υφυπουργείου Ναυτιλίας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το Υπουργείο Εργασίας έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για το παλαιό κτήριο της Λαϊκής Τράπεζας στα φώτα του «Καλησπέρα» στην είσοδο της Λευκωσίας και μάλλον φαίνεται να κλειδώνει σε αυτό. Το Υπουργείο Εσωτερικών, που στεγάζεται στο κτήριο της Αρχιγραμματείας, το οποίο είχε κριθεί ακατάλληλο λόγω στατικών προβλημάτων, διάβρωσης, υγρασίας και φθοράς, θα μεταστεγαστεί στο παλιό κτήριο της FBME, κοντά στο Hilton στη λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία. Το Υφυπουργείο Ναυτιλίας το οποίο στεγάστηκε προσωρινά στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας, μετακομίζει τελικά σε ακίνητο στην οδό Γλάδστωνος στη Λεμεσό. Το κτήριο εντάσσεται στο σύμπλεγμα κτηρίων OASIS στο οποίο στεγαζόταν κατάστημα της Συνεργατικής Τράπεζας και πλέον χρησιμοποιείται από την Ελληνική Τράπεζα. **Σελ. 3**

Τα ρομπότ απειλούν τις θέσεις εργασίας

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει ο ΟΟΣΑ, απευθύνοντας έκκληση στις κυβερνήσεις των κρατών-μελών του να κινηθούν τάχιστα και να επιμορφώσουν τους εργαζομένους τους, ώστε να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα της απασχόλησης, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη και η περαιτέρω αυτοματοποίηση. Οι αλλαγές στην αγορά εργασίας είναι ήδη τεκτονικές, ενώ η ταχύτατη εξέλιξη και η γήρανση του εργατικού δυναμικού θα τις επιταχύνουν, κάτι που θα οδηγήσει σε διεύρυνση των ανισοτήτων. **Σελ. 10**

Πλώρη για τη μαρίνα Πάφου βάζει το Τουρισμού

Προς νέο διαγωνισμό

Πλώρη για την προκήρυξη νέου διαγωνισμού για τη μαρίνα Πάφου έβαλε το Υφυπ. Τουρισμού. Επί του παρόντος βρίσκεται στη φάση διαμόρφωσης όρων για λήψη υπηρεσιών εξειδικευμένων συμβούλων, ώστε να αποφευχθούν λάθη του παρελθόντος. Ελπίδες ότι η κατασκευή της μαρίνας θα αρχίσει μέσα στο 2020», εκφράζει ο Φ. Φαίδωνος. **Σελ. 5**

Θα πάρει καιρό να λειτουργήσει ομαλά το ΓεΣΥ

Συνέντευξη Δ. Λαμπριανίδη

Την εκτίμηση ότι θα χρειαστεί καιρός έως ότου λειτουργήσει ομαλά το ΓεΣΥ, λόγω κάποιων αντιδράσεων, διατυπώνει ο εκπρόσωπος Τύπου της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Συνδέσμων Πασχόντων και Φίλων και πρόεδρος της ΟΠΑΚ Δημ. Λαμπριανίδης. Επισημαίνει ότι θα έπρεπε τα νοσοκομεία να είχαν εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις πριν από καιρό για να λειτουργούν αυτόνομα και αποδοτικά. **Σελ. 4**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΓΕΣΥ

Αύριο η εγγραφή παιδιών και η επιλογή παιδιάτρων

Περισσότεροι από 150.000 πολίτες έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο ΓεΣΥ και επέλεξαν τον προσωπικό τους ιατρό. Μέχρι την Παρασκευή στον κατάλογο είχαν εγγραφεί 310 γιατροί για ενήλικες. Αύριο θα ξεκινήσει η εγγραφή των παιδιών στο Σύστημα και σε κατάλογο παιδιάτρων. **Σελ. 4**

ΕΛΛΑΔΑ

Η Airbnb δίνει πνοή στο ιστορικό κέντρο

Σε νέο «hotspot» των βραχυχρόνιων μισθώσεων εξελίσσεται η γειτονιά του Ψυρρή, η οποία είχε περιέλθει σε μαρασμό τα τελευταία χρόνια. Πρόσφατα, έγιναν γνωστές τρεις νέες επενδύσεις για μετατροπή ακινήτων σε μικρά ξενοδοχεία ή διαμερίσματα για βραχυχρόνιες μισθώσεις. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	**1,39%**	**-0,10%**
Γερμανία	0,03%	0,04%
Γαλλία	0,37%	0,03%
Ιταλία	2,55%	0,08%
Ισπανία	0,99%	-0,08%
Ιρλανδία	0,55%	0,04%
Ελλάδα	3,32%	0,05%
Ην. Βασίλειο	1,18%	0,01%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Με μεταρρυθμίσεις μπορεί να ανακοπεί η οπισθοδρόμηση

Υπάρχουν εκτενείς αναφορές στην Κύπρο στον ξένο Τύπο εξαιτίας της αποκάλυψης των δολοφονιών ξένων γυναικών. Η τραγωδία της ύπαρξης κατά συρροή δολοφόνου δεν είναι άγνωστη στις ξένες χώρες. Εκείνο που καλύπτεται, όμως, εκτενώς είναι η αντιμετώπιση των ξένων γυναικών που εργάζονται στην Κύπρο και οι κατηγορίες για αναποτελεσματικότητα και ρατσισμό της Αστυνομίας. Η εικόνα που αποκομίζει, όμως, κάποιος διαβάζοντας τον ξένο Τύπο είναι ότι σε ορισμένα ζητήματα είμαστε μία πολύ οπισθοδρομική χώρα. Ίσως να υπάρχει το στοιχείο της υπερβολής σε ορισμένα δημοσιεύματα, η βάση όμως της κριτικής τους αληθεύει. Η χώρα μας σε πολλά σημεία προσομοιάζει με μια σύγχρονη δημοκρατία και μια αναπτυγμένη οικονομία. Υπάρχουν, ωστόσο, εκτεταμένα φαινόμενα εκμετάλλευσης ξένων εργαζομένων στην Κύπρο. Υπάρχουν, επίσης, ευρέως διαδομένες ρατσιστικές απόψεις. Το πρόβλημα είναι ότι οι αντιλήψεις αυτές μετατρέπονται σε θεσμικό ρατσισμό, όταν επηρεάζουν τη λειτουργία κρατικών υπηρεσιών. Στη συγκεκριμένη περίπτωση εκείνο που θα διαφανεί είναι το κατά πόσο ο θεσμικός αυτός ρατσισμός έπαιξε ρόλο στην αποτυχία της Αστυνομίας να εξετάσει με προσοχή και επιμέλεια τις καταγγελίες για παράδοξες εξαφανίσεις ξένων γυναικών. Παλαιότερα η Κύπρος βρισκόταν δικαίως στο στόχαστρο του ξένου Τύπου και διεθνών οργανισμών για σωματεμπορία, η οποία είχε πάρει τεράστιες διαστάσεις. Η αλήθεια είναι ότι το στίγμα της σωματεμπορίας αντιμετωπίστηκε όταν ο τότε υπουργός Εσωτερικών αποφάσισε να πάρει μέτρα. Γενικά, όμως, σήμερα ο μέσος πολίτης θεωρεί ότι οι θεσμοί στην Κύπρο δεν λειτουργούν καλά. Πριν από λίγο καιρό ο πολίτης αυτός παρακολούθησε έκπληκτος τις καταγγελίες για διαφθορά στον χώρο της δικαιοσύνης. Τώρα ακούει πολύ αρνητικά πράγματα για τον τρόπο που αντιμετωπίζει η Αστυνομία ή εν πάση περιπτώσει ορισμένοι αστυνομικοί τους ξένους εργαζόμενους, που δεν είναι λευκοί και πλούσιοι.

Είναι φανερό ότι με τέτοιες αγκυλώσεις και ανεπάρκειες η χώρα μας δεν θα πάει μπροστά. Θα είναι πολύ δύσκολο να υπάρξει διατηρήσιμη οικονομική ευμάρεια και οι πολίτες θα νιώθουν όλο και πιο πολύ ανασφαλείς. Χρειάζονται δραματικές μεταρρυθμίσεις. Κάθε κυβέρνηση που εκλέγεται σε μια χώρα έχει καθήκον να κάνει μεταρρυθμίσεις για να διορθώνει υφιστάμενες αδυναμίες και να βελτιώνει προοπτικές. Συνήθως υπάρχει αντίδραση στις αλλαγές και η πολιτική υποστήριξη από τα κόμματα είναι χαλαρή ή ανύπαρκτη, όταν υπάρχουν επηρεαζόμενοι. Οφείλει, όμως, μια κυβέρνηση να προσπαθεί. Η σημερινή κυβέρνηση βρίσκεται στην εξουσία πέντε χρόνια. Για κάποια θέματα όπως τη λειτουργία Εθνικού Συστήματος Υγείας μπορεί να πιστωθεί με την υιοθέτηση και εφαρμογή μιας μεταρρυθμιστικής στρατηγικής. Όμως, για τα ζητήματα που εγείρονται τώρα στα ξένα μέσα ενημέρωσης, αλλά πολύ περισσότερο από τους πολίτες της χώρας έχει να δώσει εξηγήσεις για το τι έκανε, τι δεν έκανε και τι πρόκειται να κάνει. Και άλλες χώρες αντιμετώπισαν φαινόμενα διαφθοράς, ανικανότητας, στερεότυπων αντιλήψεων ή φυλετικών διακρίσεων στις αστυνομίες τους. Ορισμένες τουλάχιστον κατάφεραν να περιορίσουν δραστικά αυτά τα φαινόμενα. Χρειάστηκε, όμως, πρόγραμμα με στόχους, μεθοδικότητα και προπαντός διάθεση να συγκρουστούν με νοοτροπίες και συμφέροντα.

Εξειδίκευση Λύσεις Αξία
pwc

ΑΠΟΨΗ Του **ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ***

Exit Brexit

Η Βρετανία βρίσκεται σε μια ιστορική συγκυρία συγκρίσιμη με αυτήν κατά το ξεκίνημα του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Οχι με την έννοια των ουσιαστικών επιλογών που το βρετανικό έθνος αντιμετωπίζει, αλλά με την έννοια της αδυναμίας της κυβέρνησης να δημιουργήσει την αναγκαία συμπόρευση προς μία κατεύθυνση. Το 1940, η δημιουργία κυβέρνησης ευρείας αποδοχής υπό τον Ουίνστον Τσώρτσιλ μετατόπισε την ατζέντα από την εξεύρεση πολιτικής λύσης στην πολεμική αντιπαράθεση με τη Γερμανία. Σήμερα, η αδυναμία σύνθεσης μιας πολιτικής ευρείας αποδοχής για τον τρόπο εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ενωση έχει οδηγήσει σε κρίση τη Βρετανία. Στη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών, η βρετανική κυβέρνηση διαπραγματεύθηκε με τον εαυτό της και με το Συντηρητικό Κόμμα, αντιπαρατέθηκε με

Η αδυναμία σύνθεσης μιας πολιτικής ευρείας αποδοχής για τον τρόπο εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ενωση έχει οδηγήσει σε κρίση τη Βρετανία.

το Εργατικό Κόμμα και συζήτησε με την Ευρώπη.

Δυστυχώς κανένα από τα δύο κύρια κόμματα δεν διέγνωσε ότι η διαφορά μεταξύ exit και remain στην βρετανική κοινωνία αντανακλά την απόσταση μεταξύ της μητροπολιτικής κουλτούρας των μεγάλων πόλεων και των απομονωτιστικών αντιλήψεων της επαρχίας. Αυτή η τομή αποδείχθηκε απολύτως κάθετη με την ιδεολογική βάση και την οργάνωση των κομμάτων και οδήγησε συστηματικά στην αδυναμία λήψης αποφάσεων και στην αποδυνάμωση της εκτελεστικής εξουσίας.

Η παρατεταμένη αντιπαράθεση των κομμάτων σε ακατάληπτες διαφορές επέτεινε το ρήγμα της οριζόντιας διάστασης μεταξύ επαρχιωτισμού και μητροπολιτισμού. Ο παραδοσιακός, και ορθός, σεβασμός προς τους θεσμούς της αστικής δημοκρατίας δεν επέτρεψε ούτε επανερμηνείες του δημοψηφίσματος, όπως στην Ελλάδα, ούτε την ανίχνευση εναλλακτικών επιλογών. Ετσι, ο συνδυασμός μιας εξαιρετικά αδύναμης κυβέρνησης, της τετραπλής τμηματοποίησης του Κοινοβουλίου και της κοινωνίας, του σεβασμού στις θεσμικές διαδικασίες και της απουσίας διακομματικής συνεννόησης οδήγησε σε πολιτικό αδιέξοδο.

Είναι σαφές σε όλους, και είναι ήδη φανερό στα στοιχεία, ότι το Brexit θα έχει αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στη Βρετανία, η οποία θέτοντας εαυτόν εκτός της Ευρωπαϊκής Ενωσης είναι σαν να του επιβάλλει κυρώσεις χωρίς προφανή οικονομικό λόγο. Θα έχει και αρνητική επίπτωση στη διεθνή της παρουσία, η οποία θα σμικρυνθεί, καθώς η χώρα θα απομονωθεί από τον ευρωπαϊκό πολιτικό πυρήνα. Το Brexit έθεσε έμμεσα και το θέμα της συνύπαρξης της βρετανικής τετραεθνίας σε ένα ενιαίο κράτος. Με ισχυρό τρόπο Βορειοϊρλανδοί και Σκωτσέζοι έχουν ταχθεί υπέρ της Ευρωπαϊκής Ενωσης, και η υλοποίηση του Brexit μπορεί να οδηγήσει σε δημοψηφίσματα αυτοδιάθεσης. Η Βρετανία, απεμπολώντας την ευρωπαϊκή παρουσία της, θα υποστεί οικονομική βλάβη, θα έχει μικρότερο έλεγχο πάνω στη μελλοντική της πορεία, μικρότερη επιρροή στη διαχείριση των συγκυριών και θα κινδυνεύει να διαλυθεί.

Αυτήν τη στιγμή, η πολιτική δυναμική δεν επιτρέπει αισιοδοξία ότι θα γίνει το Brexit μέσα στις προθεσμίες. Η ίδια δυναμική δεν συγχωρεί και την άτακτη έξοδο. Η μακρά παράταση αποτελεί τον μόνο μηχανισμό μείωσης της πολιτικής πίεσης και δημιουργίας χρόνου για σύνθεση εναλλακτικών πολιτικών. Το κρίσιμο στοιχείο για τον αποτελεσματικό χειρισμό της κατάστασης είναι η καθαρότητα με την οποία θα τεθεί ξανά έμμεσα, μέσω του Κοινοβουλίου, ή άμεσα, μέσω δημοψηφίσματος, το θέμα του Brexit στον βρετανικό λαό.

Η αναγνώριση της ουσιαστικής αδυναμίας λήψης μιας επιχειρησιακά εφαρμοστέας απόφασης από τους βρετανικούς θεσμούς αναδεικνύει, δεδομένων και των συσσωρευμένων οικονομικών και πολιτειακών κινδύνων, μόνο μία επιλογή. Αμεση αίτηση μη ενεργοποίησης του άρθρου 50 ώστε να φύγει το άγχος του χρόνου και να αναπτυχθεί μια βαθύτερη πολιτισμική συζήτηση για το τι είναι η σύγχρονη Βρετανία. Η σημερινή δυναμική δεν ευνοεί το Brexit, αλλά ούτε θα φέρει τη Βρετανία πίσω στην Ευρώπη, εκτός αν οι Βρετανοί συμφιλιωθούν σε όλη την επικράτεια με την πολιτισμικότητα και το άνοιγμα της κοινωνίας.

* Ο Κώστας Σ. Μητρόπουλος είναι εντεταλμένος σύμβουλος της PwC Ελλάδας.

Deloitte.

IFRS 9 for Corporates

Practical demonstration of the application of IFRS 9 with the use of Financial Instruments eValuation Engine (F.I.V.E.)

Register online:
www.deloitte.com/cy/ifrs-9

Deloitte Academy

© 2019 Deloitte Limited

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Ανάπτυξη και πλεονάσματα

Τα θετικά δημοσιονομικά χαρακτηριστικά της Κύπρου πρόβαλε ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης σε διεθνές φόρουμ του περιοδικού Economist στη Νέα Υόρκη. Ιδιαίτερα το γεγονός ότι η κυπριακή οικονομία θα παρουσιάζει αξιόλογους ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά και σημαντικά πλεονάσματα μέχρι το 2022, κυρίως λόγω των πωλήσεων στοιχείων ενεργητικού του παλαιού Συνεργατισμού που κατέχει το κράτος. Αυτά βεβαίως θα πρέπει να αντιπαραβάλλονται με τον υψηλό δανεισμό που έχει η Δημοκρατία σε σχέση με τους εταίρους της, καθώς και το ότι το πλεόνασμα δεν οφείλεται σε οποιασδήποτε διαθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έχουν προσθέσει αξία και έσοδα στο κράτος.

Θεσμική ανεπάρκεια

Για ακόμη μία φορά ο Οδυσσέας Μιχαηλίδης δείχνει είτε να μην καταλαβαίνει βασικές λογιστικές πρακτικές είτε να προβαίνει στις γνωστές δηλώσεις εντυπωσιασμού. Το τραγικό είναι πως η Ελεγκτική Υπηρεσία είναι που διασύρεται από τις βαρύγδουπες δηλώσεις του. Αιτία για τις νέες δηλώσεις στάθηκε αυτή τη φορά το κέρδος που παρουσίασε η Ελληνική Τράπεζα ως αποτέλεσμα της αρνητικής υπεραξίας από την εξαγορά της Συνεργατικής που φθάνει συνολικά τα 319 εκατ. Ωστόσο, κέρδος 290 εκατ. προέκυψε ουσιαστικά από την αναβάθμιση του αξιόχρεου της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους οίκους αξιολόγησης λόγω της σημαντικής μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων που έφυγαν από το τραπεζικό σύστημα. Και αυτό προέκυψε μετά την εξαγορά. Ως αποτέλεσμα, λοιπόν, αυτής της εξέλιξης τα κυπριακά ομόλογα παρουσίασαν υπεραξία την οποία και η Ελληνική Τράπεζα επωφελήθηκε. Είναι, όμως, σημαντικό να αναφερθεί ότι η πραγματική έκπτωση που παραχωρήθηκε στην Ελληνική από την απορρόφηση περιουσιακών στοιχείων πέραν των 10 δισ. στη πραγματικότητα φθάνει μόλις το 1,3%, ενώ στη περίπτωση της απορρόφησης αντίστοιχων στοιχείων από την Τράπεζα Πειραιώς το 2013 η έκπτωση ξεπερνούσε το 30%.

Τα συστήματα Sonar και οι γερανοί

Ρομποτική κάμερα, συστήματα Sonar. Κυπριακή κοινωνία, αλλά και αστυνομία συστήνονται με νέους όρους και υπερσύγχρονους μηχανισμούς στο πλαίσιο της προσπάθειας εξιχνίασης της φρικιαστικής υπόθεσης. Αν και στην περίπτωση του Sonar οι συστάσεις φαίνεται ότι έγιναν ξανά στο παρελθόν, όταν δηλαδή αγοράστηκε στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού με τη συμμετοχή του τότε Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας. «Δεν ήξεραν αυτοί που έφεραν το μηχάνημα στην Κύπρο ότι είναι ξεχασμένο στις αποθήκες μας;»,

Δουλειές υπάρχουν, λεφτά όμως; Τα στοιχεία στην Ευρωζώνη δείχνουν ότι η ανεργία υποχωρεί, ωστόσο, η εισοδηματική ανισότητα παραμένει.

διερωτήθηκε ο βουλευτής του ΔΗΚΟ Χρίστος Ορφανίδης. Από τη στιγμή που είναι απαραίτητη η συνδρομή γερανών ιδιωτικών εταιρειών πώς να σκεφτεί κανείς ότι θα μπορούσε να έχουμε συστήματα ανίχνευσης, και παρακολούθησης υποβρύχιων σκαφών και αντικειμένων;

Στον δρόμο της J&P και του Pittas

Στα πρόθυρα οικονομικής κατάρρευσης βρίσκονται τους τελευταίους μήνες τα βιβλιοπωλεία Μαυρομμάτης. Η ιστορία των 45 χρόνων της επιχείρησης δεν φαίνεται, ωστόσο, αρκετή να ανταγωνιστεί τα μεγάλα οικονομικά προβλήματα της επιχείρησης, καθώς και τις δικαστικές διαδικασίες που είναι σε εξέλιξη για τα οφειλόμενα της στις κοινωνικές ασφαλίσεις. Όπως ενημερώνεται η στήλη, η εταιρεία δεν έχει καταβάλει ενοίκια εδώ και δέκα μήνες, ενώ τα χρέη της έφτασαν στα τρία εκατομμύρια ευρώ. Νεότερα για το μέλλον της επιχείρησης αναμένονται τον Ιούνιο, οπότε έχει προγραμματιστεί νέα δικαστική διαδικασία. Πρόκειται για ακόμη μία ιστορική κυπριακή εταιρεία που φαίνεται ότι δεν μπορεί να αντεπεξέλθει οικονομικά. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τα παραδείγματα της J&P Overseas και του Pittas Dairy Industries που έβαλαν πρόσφατα λουκέτο, χωρίς φυσικά να προδικάζουμε ότι οι εξελίξεις στην προκειμένη περίπτωση θα είναι οι ίδιες.

Πήραν τα πάνω τους τα κρυπτονομίσματα

Σε υψηλό εξαμήνου έφτασε την Παρασκευή η τιμή του Bitcoin, που ενισχύθηκε κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες, ξεπερνώντας για λίγο το επίπεδο των 5.700 δολαρίων, το υψηλότερο από τις 14 Νοεμβρίου. Ανοδικά κινήθηκαν και άλλα μεγάλα κρυπτονομίσματα, όπως το ethereum και το XRP της Ripple. Οικονομικοί αναλυτές δεν παύουν να επισημαίνουν τα αδύναμα σημεία και τους κινδύνους που ελλοχεύει η αδιαφάνεια και η έλλειψη κεντρικού ελέγχου των κρυπτονομισμάτων, ωστόσο, φαίνεται ότι τα ψηφιακά νομίσματα καταφέρνουν να κερδίζουν έδαφος στους ιδιώτες επενδυτές.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Κατά Κεφαλήν Εισόδημα

Με τον όρο κατά κεφαλήν εισόδημα εννοούμε το μέσο όρο του εισοδήματος των κατοίκων μιας χώρας. Το κατά κεφαλήν εισόδημα προκύπτει αφού διαιρέσουμε το συνολικό ακαθάριστο εγχώριο εισόδημα μιας χώρας με το σύνολο του πληθυσμού της, και αποτελεί βασικότατο παράγοντα προσδιορισμού του βιοτικού επιπέδου της χώρας.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Οι αλλαγές στο πρόγραμμα επενδύσεων

Από τον περασμένο Φλεβάρη πέρασαν οι αλλαγές στο Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα μέσω του οποίου ξένοι υπήκοοι μπορούν να αιτηθούν την απόκτηση της Κυπριακής Ιθαγένειας. Κάποιες πρόνοιες μπαίνουν σε ισχύ από τις 15 Μαΐου και καλό είναι να τις περάσουμε έτσι στα γρήγορα για να τις θυμηθούμε.

Η πρώτη προσθήκη αφορά στην υποχρεωτική δωρεά ύψους €75.000 στο Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας για προώθηση της δημιουργίας ενός οικοσυστήματος επιχειρηματικής καινοτομίας. Η υποχρέωση αυτή είναι δυνατό να αρθεί αν ο αιτών πραγματοποιήσει επένδυση τουλάχιστον €75.000 σε πιστοποιημένη καινοτόμο επιχείρηση ή σε πιστοποιημένη κοινωνική εταιρεία. Επιπρόσθετα, η συγκεκριμένη υποχρέωση αίρεται σε περίπτωση που ο αιτών έχει πραγματοποιήσει επένδυση στο πλαίσιο του κριτηρίου «Αγορά ή Σύσταση ή Συμμετοχή σε Κυπριακές Επιχειρήσεις και Εταιρείες», συνολικού ύψους ισόποσου με τουλάχιστον το 20% του απαιτούμενου κόστους επένδυσης του αναφερόμενου κριτηρίου (δηλαδή €400.000) σε εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας ή στον δευτερογενή τομέα της οικονομίας, ή σε έναν από τους τομείς της έρευνας και τεχνολογίας, εκπαίδευσης, υγείας, και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η δεύτερη προσθήκη αφορά στην υποχρεωτική δωρεά ύψους €75.000 στον Κυπριακό Οργανισμό Ανάπτυξης Γης, με στόχο τη συμβολή του Προγράμματος στην ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική, και συγκεκριμένα για σκοπούς υλοποίησης σχεδίων προσιτής κατοικίας, αλλά και υλοποίηση άλλων στεγαστικών σχεδίων/ μέτρων.

Η τρίτη προσθήκη αφορά στη συμπερίληψη επενδύσεων στον τομέα της ναυτιλίας στις επιλέξιμες επενδύσεις, στη βάση συγκεκριμένων μετρήσιμων κριτηρίων που θα αφορούν στη συνεισφορά στην οικονομία, τα οποία θα καθοριστούν από κοινού από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υφυπουργείο Ναυτιλίας.

Η τέταρτη προσθήκη αφορά στη συμπερίληψη επενδύσεων σε Καταχωρημένους Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΚΟΕΕ) στις επιλέξιμες επενδύσεις, πέραν των επενδύσεων σε Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), καθώς και δυνατότητα οι Οργανισμοί αυτοί να επενδύουν μέχρι €200.000 σε χρηματιστηριακές αξίες της δευτερογενούς αγοράς του ΧΑΚ. Καλές όλες οι πιο πάνω προσθήκες επειδή χαρίζουν μια ευρύτητα στο όφελος πέραν από έναν και μόνο τομέα.

Η πέμπτη προσθήκη αφορά στις περιπτώσεις οικιστικών μονάδων που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για σκοπούς του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος και θα επαναχρησιμοποιηθούν στα πλαίσια του ίδιου Προγράμματος. Προστέθηκε η πρόνοια η οποία προβλέπει ότι σε περίπτωση που ο αιτών έχει προβεί σε επενδύσεις σε οικιστική/ές μονάδα/ες στη βάση του κριτηρίου «Επενδύσεις σε Ακίνητα, Αναπτύξεις και Έργα Υποδομής», δεν απαιτείται να προβεί σε αγορά άλλης μόνιμης ιδιόκτητης κατοικίας στην Κυπριακή Δημοκρατία, εάν τουλάχιστον μία από αυτές τις οικιστικές μονάδες είναι αξίας τουλάχιστον €500.000, νοουμένου ότι οι συνολικές επενδύσεις, περιλαμβανομένης της ιδιόκτητης κατοικίας, ανέρχονται τουλάχιστον στα €2,5 εκατ. Η έκτη προσθήκη αφορά στην αύξηση της περιόδου διατήρησης των επενδύσεων από τρία σε πέντε χρόνια από την ημερομηνία πολιτογράφησης. Καλό μέτρο καθώς δεσμεύει τον επενδυτή για μεγαλύτερη περίοδο και μειώνει κάπως τις περιπτώσεις εκμετάλλευσης του μέτρου.

Η έβδομη προσθήκη δίνει το δικαίωμα στο άτομο που αιτείται πολιτογράφησης να αντικαταστήσει την επένδυση που έχει πραγματοποιήσει εντός της περιόδου των πέντε ετών, νοουμένου ότι θα εξασφαλίσει εκ των προτέρων έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών. Καλό μέτρο επειδή μπορεί να υπάρξουν διάφοροι λόγοι γιατί να θέλει να πράξει κάτι τέτοιο. Η έβδομη τροποποίηση αφορά στην πλήρη κατάργηση της επένδυσης σε κρατικά ομόλογα ως αποδεκτής επένδυσης στα πλαίσια του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος. Το μέτρο ήταν ενδεχομένως αναγκαίο όταν ακόμα ήμασταν εκτός αγορών. Τώρα δεν υπάρχει αυτή η ανάγκη. Επιπλέον των πιο πάνω, προτάθηκε η εισαγωγή των ακόλουθων μέτρων έτσι ώστε να υπάρχει καλύτερη λειτουργία, διαφάνεια και ασφάλεια του προγράμματος: Πρώτον, στις περιπτώσεις που η επένδυση αφορά στην αγορά ακινήτου ή ακινήτων όπως επίσης και στις περιπτώσεις της μόνιμης ιδιόκτητης κατοικίας θα απαιτείται:

Πολεοδομική άδεια, στις περιπτώσεις που προνοείται από τον Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο.

Πιστοποιητικό ολοκλήρωσης έργου υπογεγραμμένο από τον αρχιτέκτονα του έργου. Σε περίπτωση υπό ανέγερση ακινήτου απαιτείται η διατήρηση ποσού αντίστοιχο με το 5% της αξίας σε ειδικό λογαριασμό ή η έκδοση ισόποσης τραπεζικής εγγύησης από τον πωλητή του ακινήτου προς τον αγοραστή (Performance Bank Guarantee). Βεβαίωση από τον ενυπόθηκο δανειστή προς όφελος του οποίου το εν λόγω ακίνητο δυνατόν να είναι υποθηκευμένο ότι αναλαμβάνει να προβεί σε πλήρη άρση της αντίστοιχης υποθήκης νοουμένου ότι ο επενδυτής ή ο πωλητής θα καταβάλουν στον δανειστή το ποσό το οποίο θα αναγράφεται στην εν λόγω βεβαίωση (bank waiver).

Δεύτερο, ο αιτητής θα πρέπει να είναι κάτοχος θεώρησης Schengen, η οποία να είναι σε ισχύ, για να μπορεί να υποβάλει αίτηση πολιτογράφησης.

Τρίτο, αν ο αιτητής έχει υποβάλει αίτηση για απόκτηση υπηκοότητας σε οποιονδήποτε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει απορριφθεί, δεν θα δικαιούται να αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα στα πλαίσια του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος.

Τέταρτον, ο αιτητής θα πρέπει να είναι κάτοχος άδειας παραμονής στην Κυπριακή Δημοκρατία για περίοδο έξι (6)μηνών τουλάχιστον, πριν την πολιτογράφηση ως Κύπριος πολίτης. Πέμπτο, για σκοπούς διαφάνειας και σωστής πληροφόρησης, θα ετοιμάζεται Ετήσια Έκθεση Εφαρμογή η οποία θα περιλαμβάνει τον αριθμό των πολιτογραφήσεων, την εθνικότητα των αιτητών και τον τομέα στον οποίο έγιναν οι επενδύσεις. Τέλος, επαναβεβαιώθηκε η απαγόρευση της διαφήμισης του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος σε δημόσιους χώρους και στο διαδίκτυο, με ιδιαίτερη αυστηρότητα σε ό,τι αφορά στην προβολή εικόνας του κυπριακού διαβατηρίου και των συμβόλων της Δημοκρατίας και της Ε.Ε. Όπως πρέπει να είναι φανερό, όλα τα σημεία αποτελούν βελτιώσεις σε σχέση με προηγουμένως. Αν μπορούσα να κάνω μια παρατήρηση, θα πρόσθετα τις βασικές αρχές των δικαιωμάτων των επενδυτών –και εν δυνάμει υπηκόων– στις περιπτώσεις που ο πωλητής αδυνατεί για τον άλφα ή βήτα λόγο να τους παραδώσει αυτά που αγόρασαν.

Ψάχνει φθηνά ακίνητα η κυβέρνηση

Τα κτήρια των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και του Συνεργατισμού λύνουν το στεγαστικό πρόβλημα κρατικών κτηρίων

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Ψάχνει ευκαιρίες και σε καλές τιμές για να λύσει το στεγαστικό της πρόβλημα η κυβέρνηση, ώστε να μεταστεγάσει σε νέες εγκαταστάσεις υπουργεία και υπηρεσίες. Η αναζήτηση γίνεται είτε μέσω των κτηρίων τα οποία πέρασαν στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών έναντι ανταλλαγής χρεών, είτε διεκδικώντας ακίνητα της πρώην Συνεργατικής Τράπεζας. Για την περίπτωση των ακινήτων της πρώην Συνεργατικής, το θέμα χειρίζεται τριμελής τεχνική επιτροπή, η οποία στις 6 Μαΐου θα δώσει τις τελικές εισηγήσεις της για το πώς αυτά θα διατεθούν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Έχει προηγηθεί η συλλογή των αιτημάτων τόσο από Υπηρεσίες και Οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ενώ πέραν των 170 αιτημάτων από Δήμους και Κοινότητες υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ανάμεσα στα αιτήματα ξεχωρίζει αυτό του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, το οποίο φαίνεται να παίρνει και τη συγκατάθεση της επιτροπής και να μετακομίζει στην οδό Γλάδστωνος στη Λεμεσό. Στο μεταξύ το Υπουργείο Εσωτερικών με τα κτηριακά προβλήματα που αντιμετωπίζει, έκλεισε το μάτι στο πρώην κτήριο της FBME στη λεωφόρο Μακαρίου, ενώ το Υπουργείο Εργασίας μετακινείται, σύμφωνα με πληροφορίες, στο κτήριο της πρώην Λαϊκής στην είσοδο της Λευκωσίας. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα δούναι και λαβείν κυβέρνησης και τραπεζών, αφού ουσιαστικά η κυβέρνηση λύνει το στεγαστικό της πρόβλημα και από την άλλη οι τράπεζες ξεφορτώνονται ακίνητα, τα οποία δεν κατάφερναν να πείσουν επίδοξους αγοραστές να τα αγοράσουν.

Οι τελικές εισηγήσεις για το πώς θα διατεθούν τα ακίνητα της πρώην Συνεργατικής τίθενται ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου.

Στην οδό Γλάδστωνος στη Λεμεσό μετακομίζει το Υφυπουργείο Ναυτιλίας το οποίο στεγάζεται προσωρινά στις εγκαταστάσεις του πρώην Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας.

Υπουργείο Εργασίας

Οι πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το Υπουργείο Εργασίας έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για το παλαιό κτήριο της Λαϊκής Τράπεζας στα φώτα του «Καλησπέρα» στην είσοδο της Λευκωσίας και μάλλον φαίνεται να κλειδώνει σε αυτό. Ενδιαφέρον έχει εκφραστεί και για άλλα κτήρια αναφέρει ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας Χρίστος Μαλικκίδης, με το Υπουργείο να βρίσκεται σε στάση αναμονής για την απόφαση διάθεσης των κτηρίων. Εξάλλου, θεωρείται λογική εξέλιξη η αναζήτηση νέας στέγης για το Υπουργείο Εργασίας. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις βρίσκονται επί της Λόρδου Βύρωνος στη Λευκωσία, με το κτήριο να είναι παλαιάς κατασκευής. Συγκεκριμένα δεν διαθέτει αντισεισμικό σχεδιασμό, ενώ στον υπόγειο χώρο του έχουν καταγραφεί σοβαρά θέματα υγρασίας. Επιπλέον είναι δεδομένο το πρόβλημα χώρου που υπάρχει, επισημαίνει ο κ. Μαλικκίδης και τονίζει ότι χρειάζεται καλύτερος συντονισμός ώστε οι υπηρεσίες του Υπουργείου να στεγάζονται καλύτερα. Στο μεταξύ μέχρι την ανακοίνωση της απόφασης και τη μεταστέγασή του, το επόμενο διάστημα εντός Μαΐου και Ιουνίου, προκηρύσσονται προσφορές για επιδιορθώσεις και συντηρήσεις που απαιτούνται να γίνουν στους προβληματικούς χώρους του Υπουργείου.

Υφυπουργείο Ναυτιλίας

Με την ίδρυσή του το Υφυπουργείο Ναυτιλίας είχε στεγαστεί στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας, αν και ήταν σαφές ότι ήταν προσωρινή λύση μέχρι να βρεθεί το ακίνητο, το οποίο θα ήταν καταλληλότερο για τη λειτουργία ενός Υφυπουργείου. Το ακίνητο βρέθηκε τελικά στην οδό Γλάδστωνος στη Λεμεσό. Πρόκειται για κεντρικό σημείο της πόλης, η οποία θεωρείται ιδανική για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του Υφυπουργείου. Το κτήριο εντάσσεται στο σύμπλεγμα κτηρίων OASIS στο οποίο στεγαζόταν κατάστημα της συνεργατικής τράπεζας και πλέον χρησιμοποιείται από την Ελληνική Τράπεζα.

Το σχετικό αίτημα είχε υποβληθεί από τον Μάρτιο στην επιτροπή. Η υφυπουργός Ναυτιλίας Νατάσα Πηλείδου επισημαίνει ότι σε περίπτωση που το αίτημά τους λάβει το πράσινο φως, τότε θα ακολουθήσει διαδικασία αλλαγών και διαρρύθμισης στο κτήριο ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες του συνόλου του προσωπικού του Υφυπουργείου. Αυτή την στιγμή, το προσωπικό ανέρχεται στα 160 άτομα, ενώ προβλέπεται ότι ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί, αφού ήδη έχει αποπαγοποιηθεί αριθμός θέσεων, έτσι θεωρείται δεδομένο ότι μελλοντικά το Υφυπουργείο θα πρέπει να τύχει νέας ανάπτυξη. Ο στόχος είναι μέχρι τέλος του 2019 να ολοκληρωθεί η μεταφορά, αναφέρει σχετικά η κα Πηλείδου.

Σε κτήριο της FBME το ΥΠΕΣ

Στη μεταστέγαση εγκαταστάσεων υπουργείων συγκαταλέγεται και το Υπουργείο Εσωτερικών, αν και δεν εντάσσεται στη διαδικασία διάθεσης των ακινήτων της πρώην Συνεργατικής. Είναι γνωστό ότι το κτήριο της Αρχιγραμματείας, στο οποίο στεγάζεται το Υπουργείο, είχε κριθεί ακατάλληλο λόγω στατικών προβλημάτων, διάβρωσης, υγρασίας και φθοράς, ως εκ τούτου η μεταστέγασή του ήταν επιβεβλημένη. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το Υπουργείο Εσωτερικών μεταφέρεται στο παλιό κτήριο της FBME, κοντά στο Hlilton στη λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία. Μετά τη μεταστέγαση του Υπουργείου, θα γίνει πλήρης αποκατάσταση του κτηρίου της Αρχιγραμματείας –πρόκειται για ένα ιστορικό κτήριο της αγγλοκρατίας. Στόχος είναι η αναπαλαίωσή του να ολοκληρωθεί μέχρι το 2021. Αυτή τη στιγμή το Τμήμα Δημοσίων Έργων αξιολογεί τις ανάγκες του κρατικού αρχείου, ενώ θα ακολουθήσουν μελέτες, προσφορές και διαδικασία εκτέλεσης. Πληροφορίες αναφέρουν ότι και το Τμήμα Πολεοδομίας μεταφέρεται στο πρώην εμπορικό κέντρο Ορφανίδη στον Στρόβολο, το οποίο έχει περάσει στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας Κύπρου στο πλαίσιο ανταλλαγής χρέους έναντι ακινήτου.

Στη Στροβόλου το ΥΠΑΜ

Τον προηγούμενο μήνα, και συγκεκριμένα στις 19 Απριλίου, ολοκληρώθηκε και η μεταστέγαση του Υπουργείου Άμυνας σε νέο κτήριο επί της λεωφόρου Στροβόλου και συστεγάζεται με το Γενικό Επιτελείο της Εθνικής Φρουράς. Η συστέγαση Υπουργείου Άμυνας και ΓΕΕΦ αναμένεται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της γραφειοκρατίας, του διοικητικού κόστους και θα επιτρέψει τον καλύτερο συντονισμό των υπηρεσιών και θα οδηγήσει στη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Σημειώνεται ότι το δε κτήριο στο οποίο στεγαζόταν το ΓΕΕΦ αναμένεται ότι θα αξιοποιηθεί για τις ανάγκες στέγασης της Αστυνομίας.

pwc

Η Κύπρος δεν θα μείνει ανεπηρέαστη από το πώς η Τεχνολογία διαμορφώνει τις Τραπεζικές και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Η τεχνολογία, δια μέσου της καινοτομίας, έχει την δύναμη να εξελίξει και να αναδιοργανώσει τον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και η Κύπρος, όπως και κάθε άλλη χώρα, δεν μπορεί να μείνει ανεπηρέαστη απ' αυτές τις εξελίξεις. Στο σημείο λοιπόν όπου συναντιούνται η οικονομία με την τεχνολογία δημιουργείται το φαινόμενο Fintech, το οποίο επιταχύνει τον ρυθμό της αλλαγής με αξιοσημείωτο τρόπο και αναδιαμορφώνει το status quo της βιομηχανίας. Το FinTech είναι ένα σύνθετο οικοσύστημα που αποτελείται από ρυθμιστικές αρχές και κυβερνήσεις, επενδυτές, καταναλωτές και χρήστες, καθώς και αναδυόμενες τεχνολογίες και εργαλεία.

Το επίκεντρο της διαταραχής

Οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες προσθέτουν αξία στα υφιστάμενα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και στις υπηρεσίες. Η τραπεζική εξυπηρέτηση των καταναλωτών και οι πληρωμές, που έχουν ήδη αρχίσει να επηρεάζονται από τις εξελίξεις, θα είναι οι πιο εκτεθειμένες στο εγγύς μέλλον, ακολουθούμενες από τις ασφάλειες και τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων.

Οι τράπεζες επιζητούν μια νέα ψηφιακή εμπειρία για τους πελάτες τους και έχουν ήδη αρχίσει να εφαρμόζουν ψηφιακές λύσεις, ενώ παράλληλα αναπτύσσουν νέες μεθόδους για την προσέγγιση, την εμπλοκή και τη διατήρηση των πελατών τους. Επιπρόσθετα, υιοθετούν νέες λύσεις για να βελτιώσουν και να απλοποιήσουν τις λειτουργίες τους, ώστε να επικεντρωθούν στην ανάπτυξη μιας βελτιστοποιημένης πελατειακής εμπειρίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των καναλιών όπως η κινητή τηλεφωνία, το διαδίκτυο κλπ.

Η μεταφορά των κεφαλαίων και οι πληρωμές πρέπει να έχουν σαν προτεραιότητά τους την ασφάλεια και την ευκολία πληρωμής. Η ταχύτητα, η ασφάλεια και η ψηφιοποίηση θα είναι οι αυξανόμενες τάσεις για το οικοσύστημα των πληρωμών. Η υιοθέτηση του κινητού smartphone είναι ένας από τους παράγοντες για την αλλαγή των προτύπων πληρωμής. Οι τελικοί χρήστες αναμένουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και στον τομέα των πληρωμών, καθιστώντας τα ψηφιακά πορτοφόλια το "κλειδί" για την εμπειρία των χρηστών.

Οι ασφαλιστές αξιοποιούν τα δεδομένα και τα αναλυτικά στοιχεία για να προσφέρουν εξατομικευμένες προτάσεις, ενώ παράλληλα διαχειρίζονται προληπτικά τους κινδύνους. Ο ασφαλιστικός τομέας χρησιμοποιεί μοντέλα κινδύνου βάσει της χρήσης, αλλά και νέες μεθόδους για τη συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με τον κίνδυνο. Για παράδειγμα, νέες προσεγγίσεις αναδύονται στην αγορά ασφάλισης ζωής όπου η χρήση φορητών αντικειμένων για την παρακολούθηση του υγιεινού τρόπου ζωής μπορεί να επιφέρει ανταμοιβές ή / και εκπτώσεις στους χρήστες.

Blockchain: μια τεχνολογία που έγινε ευρέως γνωστή στον χώρο των ψηφιακών νομισμάτων (όπως το Bitcoin) έχει την δυνατότητα να ξαναγράψει το βιβλίο των κανόνων για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Το Blockchain, του οποίου το ιστορικό δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθεί, αντιπροσωπεύει το επόμενο εξελικτικό άλμα στην τεχνολογία βελτιστοποίησης των επιχειρησιακών διαδικασιών, επιτρέποντας την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των επιχειρήσεων που έχουν διαφορετικούς ή ανταγωνιστικούς οικονομικούς στόχους. Η τεχνολογία Blockchain ενδεχομένως να επιφέρει σημαντικά οφέλη για τον χρηματοοικονομικό τομέα, όπως τεράστια εξοικονόμηση κόστους μέσω της χρήσης του σε λειτουργίες back-office. Επιπλέον, θα επιφέρει μεγάλα οφέλη και στη διαφάνεια μεταξύ των διαδικασιών και των συναλλαγών.

Υιοθέτηση προσέγγισης "πρώτα το κινητό". Σύμφωνα με τον Bill Gates, μέχρι το 2030, δύο δισεκατομμύρια νέοι πελάτες θα χρησιμοποιήσουν τα κινητά τους τηλέφωνα για να αποθηκεύσουν, να δανείσουν και να κάνουν πληρωμές. Η υιοθέτηση μιας προσέγγισης όπου το κινητό τηλέφωνο έρχεται πρώτο είναι το κλειδί για τη βελτίστοποίηση της πελατειακής εμπειρίας. Οι παραδοσιακοί πάροχοι υιοθετούν ολοένα και περισσότερο μια τέτοια προσέγγιση για να προσελκύσουν τους καταναλωτές, π.χ. σχεδιάζοντας τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους με στόχο την ενίσχυση της εμπλοκής των πελατών μέσω κινητού τηλεφώνου.

Συμπεράσματα

Η αναδιαμόρφωση του χρηματοοικονομικού κλάδου είναι πλέον γεγονός και το FinTech πρωτοστατεί. Αναδιαμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές λειτουργούν, αλλάζοντας, το πόσο, πότε και που παρέχονται τα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Η επιτυχία οφείλεται στη δυνατότητα βελτίστοποίησης της πελατειακής εξατομικευμένης εμπειρίας και παράλληλα της ικανοποίησης των μεταβαλλόμενων αναγκών των πελατών.

Δρ. Σωτήρης Προκοπίου
Διευθυντής
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Τεχνολογίας
και Ψηφιακής Μεταρρύθμισης PwC Κύπρου

ΠΑΣΥΚΑΦ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ & ΦΙΛΩΝ

Νέες Θέσεις Επαρχιακών Διευθυντών

Για πλήρη απασχόληση: **Λεμεσό, Πάφο**

Περιγραφή θέσης εργασίας:

Θα έχει ως κύρια ευθύνη το συντονισμό και την επίβλεψη της ομαλής λειτουργίας του επαρχιακού γραφείου, την εποπτεία του διοικητικού και γραφειακού προσωπικού, της εύρυθμης λειτουργία του τομέα εκδηλώσεων οικονομικής ενίσχυσης (Fundraising), εξεύρεσης πόρων και δημοσίων σχέσεων. Θα είναι επίσης υπεύθυνος/η για τη διατήρηση της σωστής εικόνας του Συνδέσμου και τη χρηστή διοίκηση των οικονομικών πόρων της Επαρχίας του/της.

Απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες:

- Πτυχίο αναγνωρισμένου πανεπιστήμιου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων ή Κοινωνικών Σπουδών ή Μάρκετινγκ ή/και Δημοσίων Σχέσεων ή άλλου συναφή κλάδου
- Άριστη γνώση της Ελληνικής και της Αγγλικής γλώσσας
- Άριστη γνώση Η/Υ (Microsoft Office) από αναγνωρισμένο φορέα
- Ηγετικές και Οργανωτικές ικανότητες
- Άριστες επικοινωνιακές ικανότητες και διαπροσωπικές σχέσεις
- Ανάληψη πρωτοβουλιών και δυνατότητα λήψης αποφάσεων
- Ικανότητες σε θέματα προβολής, δημοσίων σχέσεων, εξεύρεσης πόρων (fundraising) και οργάνωσης εκδηλώσεων
- Γνώση σε θέματα οργάνωσης εθελοντών
- Τουλάχιστον πέντε χρόνια (5) εμπειρίας σε εποπτική θέση
- Εμπειρία σε Μη-Κερδοσκοπικό Οργανισμό θα θεωρηθεί ως επιπρόσθετο προσόν

Μπορείτε να στείλετε το βιογραφικό σας μέχρι τις 17 Μαΐου 2019, με αντίγραφα των πιστοποιητικών των ακαδημαϊκών και άλλων συναφών προσόντων στην ηλεκτρονική διεύθυνση jobs@pasykaf.org, διευκρινίζοντας την επαρχία για την οποία ενδιαφέρεστε.

Κατόπιν λήξης της προθεσμίας, οι υποψήφιοι ενδέχεται να κληθούν σε εξέταση (Reasoning Test) από το 'Cyprus Examination Center'

Όλες οι αιτήσεις θα θεωρηθούν άκρως εμπιστευτικές.

Χρειαζόμαστε ΓεΣΥ που να εξυπηρετεί όλους τους πολίτες

Θα χρειαστεί καιρός μέχρι το σύστημα να λειτουργήσει ομαλά, λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Δ. Λαμπριανίδης

Θα έπρεπε τα νοσοκομεία μας να είχαν εφαρμόσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις πριν καιρό για να λειτουργούν αυτόνομα και πιο αποδοτικά, τονίζει στη συνέντευξή του στην «Κ», ο εκπρόσωπος Τύπου της ΠΟΣΠΦ.

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Η καθυστέρηση εφαρμογής του συστήματος υγείας επέτρεψε στον τομέα να αναπτύξει κακές νοοτροπίες εις βάρος της υγείας των πολιτών, λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο εκπρόσωπος Τύπου της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Συνδέσμων Πασχόντων και Φίλων (ΠΟΣΠΦ) και πρόεδρος της Οργάνωσης Παραπληγικών Κύπρου (ΟΠΑΚ) Δημήτρης Λαμπριανίδης. Ο κ. Λαμπριανίδης αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι δεν έχει πεισθεί πως είναι ικανοποιητικός ο αριθμός των δωρεάν επισκέψεων που δικαιούται ο κάθε δικαιούχος στον προσωπικό του ιατρό, ενώ παράλληλα σημειώνει πως δεν έχουν δει πώς βασίστηκε επιστημονικά αυτή η αλλαγή.

–Βρισκόμαστε μια ανάσα πριν από την εφαρμογή του ΓεΣΥ. Ποια η ανάγκη η Κύπρος να αποκτήσει το δικό της Σύστημα Υγείας;

–Αυτή η ανάγκη υπάρχει για να εξυπηρετηθεί το ανθρώπινο δικαίωμα όλων των πολιτών για εύκολη και άμεση πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης. Για να σταματήσουμε να βλέπουμε συνανθρώπους μας να κάνουν εράνους για να διαχειριστούν σοβαρά προβλήματα υγείας. Και για να δοθεί η δυνατότητα σε κάθε πολίτη να έχει τον προσωπικό του ιατρό με στόχο την πρόληψη μέσω της σχέσης που θα υπάρχει μεταξύ ασθενή-ιατρού και της άμεσης πρόσβασης. Η προσφορά στους πολίτες καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών υγείας θα αναβαθμίσει το βιοτικό επίπεδο όλων των πολιτών και θα συμβάλει στην πρόοδο της χώρας μας σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Είμαστε η μόνη χώρα στην Ε.Ε. χωρίς σύστημα υγείας.

–Θεωρείτε πως οι υπηρεσίες του Συστήματος θα ανταποκριθούν στις μεγάλες προσδοκίες που υπάρχουν από τους Κύπριους ασθενείς;

–Ναι, όμως, θα χρειαστεί καιρός μέχρι το σύστημα να λειτουργήσει ομαλά λόγω της αντίδρασης από διάφορους κύκλους εναντίον του, κυρίως για οικονομικούς λόγους. Θεωρώ ότι η καθυστέρηση στην εφαρμογή συστήματος υγείας επέτρεψε στον τομέα να αναπτύξει κακές νοοτροπίες εις βάρος της υγείας των πολιτών. Οι αντιδράσεις από τη νυν ηγεσία του Παγκύπριου

> «Είναι πολύ σημαντικό ότι η διοίκηση των νοσοκομείων μας έχει ανατεθεί σε επαγγελματίες».

Ιατρικού Συλλόγου έχει επηρεάσει αρνητικά την ομαλή έναρξη της υλοποίησης του Συστήματος, αφού πολλοί ιατροί είναι διστακτικοί να συμβληθούν με τοΓεΣΥ. Είναι, όμως, ξεκάθαρο ότι οι περισσότεροι ιατροί που θέλουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε όλους τους πολίτες και να αναβαθμίσουν τις υπηρεσίες υγείας στη χώρα μας θα συμβληθούν σταδιακά. Επίσης, η διαχείριση από τους αρμόδιους των προβλημάτων που θα παρουσιαστούν θα καθορίσει και το βαθμό ικανοποίησης των ασθενών.

–Είναι σε επαρκή ετοιμότητα τα δημόσια νοσηλευτήρια να ανταποκριθούν στις ανάγκες που θα προκύψουν στο ΓεΣΥ;

–Όχι στον επιθυμητό βαθμό, όμως, ακόμη μία φορά φαίνεται ότι σε αυτή τη χώρα πρέπει να αναγκαστούμε να υλοποιήσουμε κάτι για να ξεκινήσει η υλοποίηση. Θα έπρεπε τα νοσοκομεία μας να είχαν εφαρμόσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις πριν από καιρό για να λειτουργούν αυτόνομα και πιο αποδοτικά. Θεωρούμε σημαντικό οι εργαζόμενοι στα νοσοκομεία μας να συνεργαστούν υπεύθυνα για την αυτονόμηση των νοσοκομείων μας, αλλά και την πιο αποδοτική λειτουργία τους. Διατηρούμε νοσοκομεία που εργάζονται κυρίως μισή μέρα, υπολειτουργούν σε μεγάλο βαθμό, ενώ θα μπορούσαν να προσφέρουν πολύ μεγαλύτερο όγκο υπηρεσιών και να προσφέρουν δουλειά σε περισσότερους επαγγελματίες. Είναι πολύ σημαντικό ότι η διοίκηση των νοσοκομείων μας έχει ανατεθεί σε επαγγελματίες κάτω από τον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥπΥ). Ένα βήμα που έπρεπε να γίνει πριν από πολλά χρόνια, αφού ήταν λάθος να αναμένουμε ένα Υπουργείο να μπορεί να κάνει διοίκηση νοσοκομείων. Τώρα υπάρχει η ευκαιρία τα νοσοκομεία μας να εργαστούν πολύ πιο αποδοτικά, αξιοποιώντας καλύτερα το εργατικό δυναμικό και τις υποδομές. Σε αυτό θα συμβάλει και η ανακοίνωση του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας για επιπρόσθετο προϋπολογισμό φέτος για αναβαθμίσεις σε εξοπλισμό.

–Προ εβδομάδων ο ΟΑΥ ανακοίνωσε αναθεωρημένες προτάσεις για τους προσωπικούς ιατρούς. Πιστεύετε πως ο αριθμός δωρεάν επισκέψεων των ασθενών στους Π.Ι. που έθεσε ο Οργανισμός ως «ταβάνι» είναι ικανοποιητικός;

–Όχι, δεν έχω πεισθεί ότι είναι ικανοποιητικός, αφού δεν έχουμε δει πού έχουν βασιστεί επιστημονικά. Κατανοούμε, όμως, ότι αυτό είναι κομμάτι της προσπάθειας να ικανοποιήσουν τις ανησυχίες των ιατρών από την κατάχρηση που ίσως υπάρξει σε ένα σύστημα υγείας που δεν θα υπάρχει κάποιος έλεγχος στο όριο επισκέψεων και συμφωνούμε ότι πρέπει να υπάρχει προστασία από την κατάχρηση. Το θέμα είναι να προστατέψουμε τους ασθενείς που θα χρειαστεί να επισκεφτούν πολλές φορές τον ιατρό τους δικαιολογημένα.

–Πώς αξιολογείτε το γεγονός ότι πλέον ο Κύπριος πολίτης θα μπορεί να προμηθεύεται τα φάρμακά του από το φαρμακείο της γειτονιάς με μόνο ένα ευρώ;

–Μια εξαιρετικά σημαντική εξέλιξη που θα προσφέρει εύκολη και φθηνή πρόσβαση στα φάρμακα σε όλους τους πολίτες και θα εμπλέξει με καλύτερο τρόπο τα φαρμακεία της γειτονιάς στο δίκτυο υπηρεσιών του συστήματος υγείας της χώρας. Πρέπει να τονίσουμε ότι δεν πρέπει να ανησυχούν οι πολίτες για τη διάθεση γενόσημων φαρμάκων αντί των πρωτοτύπων, αφού αυτά έχουν ακριβώς τα ίδια συστατικά με το πρωτότυπο φάρμακο και χρησιμοποιούνται παγκόσμια μόλις λήξει η πατέντα ενός πρωτότυπου φαρμάκου. Αξίζει να αναφέρουμε ότι στην Αμερική 9 στις 10 συνταγές φαρμάκων περιέχουν γενόσημα φάρμακα. Επίσης, πρέπει να αναφέρουμε ότι το κίνημα ασθενών έχει ιδιαίτερη έγνοια στα καινοτόμα φάρμακα που πρέπει να διασφαλίσουμε και για αυτά εύκολη πρόσβαση σε όσους τα χρειάζονται.

–Διαπιστώνεται να υπάρχει ένας αρνητισμός κάθε φορά που κάποιος πάροχος υγείας εκφράζει πως τάσσεται υπέρ ενός πολυασφαλιστικού Συστήματος Υγείας, γιατί συμβαίνει αυτό;

Αρχικά πρέπει να τονίσουμε ότι οι εμπειρογνώμονες που ετοίμασαν την έρευνα για εφαρμογή συστήματος υγείας στη χώρα μας κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι στην Κύπρο το καλύτερο πλαίσιο είναι το μονοασφαλιστικό. Οι αντιδράσεις νιώθουμε ότι εξυπηρετούν περισσότερο οικονομικά συμφέροντα παρά την υγεία των πολιτών. Επίσης, είναι προκλητικό κάποιοι πάροχοι υγείας να αρνούνται να συμμορφωθούν με τη νομοθεσία που ψηφίστηκε και να απαιτούν τροποποίησή της για να ικανοποιηθεί η επιθυμία τους. Εμείς ανησυχούμε ότι το πολυασφαλιστικό θα δημιουργήσει ασθενείς δύο ταχυτήτων και διακρίσεις μεταξύ ασθενών ΓεΣΥ και ιδιωτικών ασφαλειών. Χρειαζόμαστε ΓεΣΥπου θα εξυπηρετήσει την υγεία όλων των πολιτών και την αξιοπρέπειά της χώρας συνολικά. Με λιγότερα έσοδα μπορούμε να ζήσουμε σχεδόν όλοι μας, ενώ με χαμηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας πολλοί συνάνθρωποι μας θα χαθούν. Μεγάλο μερίδιο ευθύνης βέβαια έχει το κράτος που διαχρονικά καθυστέρησε να εφαρμόσει σύστημα υγείας και επέτρεψε να δημιουργηθούν στρεβλώσεις στην αγορά υπηρεσιών υγείας.

Προσβασιμότητα σημαίνει ασφάλεια

–Υπάρχει κάποια πρόνοια στη νομοθεσία που να υποχρεώνει τα φαρμακεία να διαθέτουν ράμπες στα καταστήματά τους για πρόσβαση των ΑμεΑ σε αυτά;

–Έχουμε ζητήσει να ενταχθεί τέτοια πρόνοια και αναμένουμε την απόφαση των βουλευτών μας. Υπάρχει, όμως, άλλη νομοθεσία που ρυθμίζει την προσβασιμότητα στα κτίρια γενικά, και στα φαρμακεία, η οποία δεν εφαρμόζεται σε ικανοποιητικό βαθμό με ευθύνη των τοπικών αρχών. Πρέπει να τονίσουμε ότι η διάθεση προσβάσιμων υποδομών για ΑμεΑ αναβαθμίζει την πρόσβαση και ασφάλεια σε όλους τους πολίτες και ειδικά σε όσους αντιμετωπίζουν μειωμένη κινητικότητα, όπως ηλικιωμένοι, υπέρβαρα άτομα και έγκυες γυναίκες.

Από Δευτέρα και τα παιδιά στον χορό του ΓεΣΥ

Ανάμεσα σε 65 παιδιάτρους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν σε πρώτη φάση οι γονείς

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Με εντατικούς ρυθμούς τρέχουν οι διεργασίες για την εφαρμογή του ΓεΣΥ την 1η Ιουνίου του 2019. Σε τέσσερις εβδομάδες από σήμερα οι δικαιούχοι θα έχουν πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας του Συστήματος και θα λαμβάνουν υπηρεσίες από τον προσωπικό τους ιατρό (Π.Ι.), από ειδικούς ιατρούς (Ε.Ι.), από κλινικά εργαστήρια, από διαγνωστικά κέντρα και από φαρμακεία. Το άνοιγμα των καταλόγων

> Ο γονιός θα καταβάλει 25 ευρώ για κάθε επίσκεψη στον παιδίατρο κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες.

εγγραφής για τους ενήλικες δικαιούχους τη Μεγάλη Τετάρτη 24 Απριλίου σηματοδότησε την έναρξη της μεταρρύθμισης, αφού πλέον οι πολίτες άρχισαν να ενημερώνονται για το πλαίσιο λειτουργίας του ΓεΣΥ και τις υπηρεσίες που θα προσφέρονται. Μέχρι στιγμής πέραν των 150.000 πολιτών έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους Σύστημα και επέλεξαν τον προσωπικό τους ιατρό, ο οποίος θα είναι ο πλοηγός του κάθε δικαιούχου στο ΓεΣΥ. Παράλληλα, ο αριθμός των συμβεβλημένων Π.Ι. για ενήλικες άρχισε να αυξάνεται κατακόρυφα την τελευταία εβδομάδα, με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) να ανανεώνει διαρκώς τον κατάλογο των Π.Ι. που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», μέχρι την Παρασκευή (3 Μαΐου) είχαν ολοκληρώσει την εγγραφή τους πέραν των 310 Π.Ι. για ενήλικες. Από εκεί και πέρα, τη Δευτέρα 6 Μαΐου θα ξεκινήσει η εγγραφή των παιδιών στο Σύστημα και σε κατάλογο Π.Ι. με ειδικότητα παιδιάτρου. Νωρίς το πρωί της Δευτέρας, λοιπόν, μέσω του καταλόγου που θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΓεΣΥ (www.gesy.org.cy), οι γονείς θα μπορούν να επιλέξουν τον παιδιάτρο επιλογής τους ανάμεσα σε 65 Π.Ι. για παιδιά. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», μέχρι στιγμής έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο ΓεΣΥ περίπου 30 ιδιώτες παιδίατροι, ενώ την περασμένη Παρασκευή έγιναν εντατικές προσπάθειες να ενταχθούν στο Σύστημα και οι 35 παιδίατροι του Δημοσίου. Όπως συμβαίνει και στην περίπτωση των Π.Ι. για ενήλικες έτσι και στην περίπτωση των Π.Ι. παιδιά, ο κατάλογος κάθε μέρα θα ανανεώνεται και θα προστίθενται οι παιδίατροι που ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής τους στο ΓεΣΥ. Σημειώνεται δε, πως σε περίπτωση που ο γονέας δεν είναι ευχαριστημένος για οποιοδήποτε λόγο με τον παιδίατρο που επέλεξε για το παιδί του έχει τη δυνατότητα να τον αλλάζει κάθε έξι μήνες. Ωστόσο, για τα παιδιά που είναι ηλικίας μέχρι δύο ετών,

Σε Π.Ι. με ειδικότητα παιδιάτρου θα πρέπει να εγγραφούν υποχρεωτικά τα παιδιά κάτω των 15 ετών, ενώ από 15 μέχρι 18 ετών έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αν θα εγγραφούν σε Π.Ι. για παιδιά ή σε Π.Ι. για ενήλικες.

αυτό δεν ισχύσει, αφού οι γονείς θα μπορούν να αλλάζουν των Π.Ι. των παιδιών τους ανά πάσα στιγμή.

Εγγραφή Παιδιών

Διευκρινίζεται πως όποιος πολίτης είναι δικαιούχος του ΓεΣΥ τότε αυτομάτως και το παιδί του θεωρείται δικαιούχος, χωρίς να πρέπει να καταβάλλεται κάποια εισφορά για τη συμμετοχή του όπως συμβαίνει με τους ενήλικες εργαζόμενους και αυτοεργοδοτούμενους. Σε Π.Ι. για παιδιά θα πρέπει να εγγραφούν υποχρεωτικά τα παιδιά που είναι κάτω των 15 ετών, ενώ αυτά που είναι από 15 μέχρι 18 ετών, έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αν θα εγγραφούν σε Π.Ι. για παιδιά ή σε Π.Ι. για ενήλικες. Η εγγραφή του παιδιού στο ΓεΣΥ θα γίνεται με δύο τρόπους. Είτε ο γονέας θα έχει τη δυνατότητα να εγγράψει το παιδί στον παιδίατρο ηλεκτρονικά μέσω της Πύλης Δικαιούχων στην ιστοσελίδα του ΟΑΥ, είτε ο γονέας να επισκεφθεί τον συμβεβλημένο παιδίατρο της επιλογής του και εκείνος να εγγράψει το παιδί στον κατάλογο του.

Επίσκεψη στον παιδίατρο

Η επίσκεψη στον παιδίατρο θα γίνεται στο πλαίσιο των ωρών λειτουργίας που θα καθορίσει ο κάθε γιατρός. Ο παιδίατρος θα ενημερώσει όλους τους γονείς των παιδιών που έχουν εγγραφεί σε αυτό για το ωράριο λειτουργίας του ιατρείου του, ενώ το ωράριο θα είναι αναρτημένο και στην ιστοσελίδα του ΓεΣΥ. Η επίσκεψη του παιδιού στον Π.Ι. θα γίνεται δωρεάν μέχρι συγκεκριμένου αριθμού επισκέψεων. Δηλαδή, ο γονέας θα καλείται να καταβάλει το ποσό των 15 ευρώ για κάθε επιπλέον επίσκεψη στον Π.Ι., όταν θα υπερβεί το όριο δωρεάν επισκέψεων που έχει καθορίσει ο ΟΑΥ για κάθε ηλικιακή ομάδα πολιτών. Το όριο δωρεάν επισκέψεων στον Π.Ι. για κάθε ηλικιακή ομάδα έχει καθοριστεί ως εξής:

- 0 – 1 ετών – 10 επισκέψεις
- 1 – 3 ετών – 8 επισκέψεις
- 3 – 5 ετών – 7 επισκέψεις
- 6 – 10 ετών – 4 επισκέψεις
- 11 – 18 ετών – 3 επισκέψεις

Σημειώνεται δε, πως σε ώρες που δεν θα λειτουργεί το ιατρείο του ο παιδίατρος, ο γονιός θα μπορεί να παίρνει το παιδί του σε κέντρα εφημερίας που θα στελεχώνονται από παιδιάτρους. Εναλλακτικά, μεταξύ 8 μ.μ. και 8 π.μ. τις καθημερινές και οποιαδήποτε ώρα τα Σαββατοκύριακα και τις δημόσιες αργίες, το παιδί θα μπορεί να επισκεφθεί τον δικό του Π.Ι. καταβάλλοντας, ωστόσο, το ποσό των 25 ευρώ, μετά από συνεννόηση του γονέα με τον παιδίατρο. Σε αυτό το σημείο πρέπει να ξεκαθαριστεί πως κάθε γονιός θα έχει άμεση και πλήρη πρόσβαση στα προσωπικά και ιατρικά δεδομένα του παιδιού του μέσω του λογαριασμού του στην Πύλη Δικαιούχων.

Προσφερόμενες υπηρεσίες

Ο παιδίατρος στο πλαίσιο του ΓεΣΥ θα είναι αυτός που θα χορηγεί στο παιδί όλα του τα εμβόλια σύμφωνα με το Πρόγραμμα Εμβολιασμού που ισχύει, χωρίς πρόσθετη χρέωση. Στις περιπτώσεις, όμως, όπου χορηγείται εμβόλιο που δεν περιλαμβάνεται στο Εθνικό Εμβολιαστικό Σχήμα, ο παιδίατρος θα χρεώνει κατά την κρίση του, όπως γίνεται και σήμερα.

Επίσης, θα συνταγογραφεί όλα τα απαραίτητα φάρμακα για τη θεραπεία του παιδιού, τα οποία ο γονέας θα μπορεί να προμηθεύεται από οποιοδήποτε συμβεβλημένο φαρμακείο. Στην περίπτωση που ο παιδίατρος κρίνει ότι το παιδί χρειάζεται ειδική εξέταση θα μπορεί μέσω έκδοσης παραπεμπτικού να παραπέμπει το παιδί σε ειδικό ιατρό της επιλογής του γονέα (π.χ. δερματολόγο, ορθοπεδικό, οφθαλμίατρο).

Κατά την επίσκεψη του παιδιού στον ειδικό γιατρό ο γονέας θα πρέπει να καταβάλει το ποσό των 6 ευρώ ως συμπληρωμή. Αν ο παιδίατρος παραπέμψει το παιδί για διαγνωστική εξέταση σε ακτινολόγο για MRI, αξονικό τομογράφο και ακτινογραφία, τότε ο γονιός θα πρέπει να καταβάλει 10 ευρώ συμπληρωμή γι' αυτές τις υπηρεσίες. Όσον αφορά τις εργαστηριακές εξετάσεις, ο γονιός θα πρέπει να καταβάλει 1 ευρώ ανά εργαστηριακή εξέταση ή για ομάδα εργαστηριακών εξετάσεων (η συνολική μέγιστη δυνατή χρέωση ανά κατηγορία εργαστηριακών εξετάσεων είναι 10 ευρώ).

Βάζουν μπρος για τη μαρίνα στην Πάφο

Ετοιμάζονται για νέο διαγωνισμό στο Υφυπουργείο Τουρισμού, ζητούν εξειδικευμένους συμβούλους για τη διαδικασία

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Πριν από έναν μήνα το Υφυπουργείο Τουρισμού είχε δώσει διαβεβαιώσεις ότι προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού για τη μαρίνα Πάφου. Σύμφωνα με νεότερη ενημέρωση, το Υφυπουργείο Τουρισμού βρίσκεται επί του παρόντος στη φάση διαμόρφωσης όρων για λήψη υπηρεσιών εξειδικευμένων συμβούλων, οι οποίοι θεωρούνται απαραίτητοι ως προς τη βέλτιστη προκήρυξη ενός πολυσύνθετου διαγωνισμού τέτοιας εμβέλειας. Θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι με τους εξειδικευμένους συμβούλους γίνεται προσπάθεια να αποφευχθούν λάθη, τα οποία έγιναν στην προηγούμενη διαδικασία, η οποία οδηγήθηκε τελικά σε ναυάγιο. Είναι γεγονός ότι πρώτη η Πάφος ξεκίνησε διαδικασίες για δημιουργία μαρίνας. Δώδεκα χρόνια έχουν περάσει από τότε που δόθηκαν για πρώτη φορά οι προσφορές για το έργο της μαρίνας Πάφου και έκτοτε η υπόθεση δεν έχει τελεσφορήσει. «Η Πάφος ταλαιπωρείται εδώ και χρόνια» αναφέρει στην «Κ» ο δήμαρχος της πόλης Φαίδωνας Φαίδωνος. Στο μεταξύ, ενώ η διαδικασία του διαγωνισμού για τη μαρίνα Πάφου περνούσε από σαράντα κύματα, η γειτονική Λεμεσός έχει αποκτήσει τη δική της μαρίνα. Σε εξέλιξη βρίσκονται, επίσης, οι εργασίες για την κατασκευή της μαρίνας Αγίας Νάπας, η οποία αναμένεται να παραδοθεί τον Ιούνιο.

Οι αρχές της πόλης εκφράζουν την ελπίδα ότι η νέα διαδικασία δεν θα ακολουθήσει τον δρόμο των κακών πρακτικών του παρελθόντος. «Εάν το αρμόδιο Υπουργείο εργαστεί σωστά και μεθοδικά, ευελπιστούμε να ξεκινήσει η κατασκευή της μαρίνας μέσα στο 2020», επισημαίνει ο κ. Φαίδωνος. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν και είναι σε εξέλιξη κάποια προσπάθεια για επανέναρξη της διαδικασίας εντούτοις οι αρμόδιες αρχές δεν είναι σε θέση να δώσουν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα.

Η κατασκευή προβλήτας αποτελεί πάγιο και επίσημο αίτημα της περιοχής της Πάφου, ωστόσο, υπάρχουν ζητήματα τα οποία πρέπει να επιλυθούν σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

Από το 2007

Η ιστορία της κατασκευής μαρίνας στην Πότιμα της Πάφου ξεκινά το 2007 με την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού. Στις 29 Ιουλίου του 2007 δόθηκαν τρεις προσφορές για το έργο. Τρεις μήνες μετά ιδιώτες σύμβουλοι του Υπουργείου Εμπορίου εισηγούνται την κατακύρωση της προσφοράς στην κοινοπραξία Poseidon Grand Marina of Paphos, με την κατάταξη τεχνικής αξιολόγησης (βαρύτητα επί του συνόλου 80%), στην Poseidon Grand Marina με βαθμολογία 94%, στη Cybarco και άλλοι με βαθμολογία 74% και στην Pafilia με 73%. Στη συνέχεια, η επιτροπή αξιολόγησης του Υπουργείου Εμπορίου τροποποιεί την αξιολόγηση, ανεβάζοντας τα ποσοστά και στις τρεις κοινοπραξίες – εταιρείες, με την Poseidon να λαμβάνει 96%, με τη Cybarco και άλλοι να λαμβάνουν 80% και με την Pafilia στο 74%. Με βάση και τις οικονομικές προτάσεις, με βαρύτητα επί του συνόλου 20%, το Υπουργείο Εμπορίου ανακοινώνει στις 10/6/2008 την τελική του απόφαση για κατακύρωση της προσφοράς στην κοινοπραξία Cybarco και άλλοι. Ακολούθως, στις 27/07/2008, η κοινοπραξία Poseidon καταχωρεί ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (αρ. 47/2008), ενώ τέσσερις μήνες μετά, η Αναθεωρητική Αρχή ανακοινώνει την απόφασή της σύμφωνα με την οποία ακυρώνεται η απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου και το έργο με σειρά προτεραιότητας θα αναθετόταν στην κοινοπραξία Poseidon.

Οι ατέρμονες δικαστικές διαμάχες οδήγησαν μετά από έντεκα χρόνια σε απόσυρση της Pafilia από τον διαγωνισμό και σε οριστικό ναυάγιο της διαδικασίας για την κατασκευή της μαρίνας.

Το έργο παγώνει και λόγω της οικονομικής κρίσης που ακολούθησε και επανέρχεται στην επιφάνεια το 2015 με την τελική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η οποία εκδόθηκε στις 21/12/2015. Το Υπουργείο Εμπορίου στέλνει επιστολή ανάθεσης πέντε μήνες μετά την απόφαση του δικαστηρίου, στις 10/05/2016. Σύμφωνα με τη θέση της κοινοπραξίας Poseidon, στις 13/05/2016 είχε ζητηθεί συνάντηση με το Υπουργείο Εμπορίου για τη συζήτηση του θέματος, ενώ η συνάντηση έγινε στις 15/07/2016. Κατά τη συνάντηση δόθηκε από το Υπουργείο τελεσίγραφο έξι μηνών για την εξεύρεση χρηματοδότησης του έργου. Προέκυψε παράλληλα διαφωνία στο γεγονός ότι το Υπουργείο ζητούσε την εξασφάλιση χρηματοδότησης του 60% του συνόλου του έργου και όχι μόνο των λιμενικών έργων όπως προβλεπόταν. Στη συνέχεια το Υπουργείο Εμπορίου στις 28/11/2016 ζητάει διευκρινίσεις σε ό,τι αφορά την επιστολή της Τράπεζας, οι οποίες υποβάλλονται στις 31/1/2017. Όπως αναφέρει η εταιρεία, υποβάλλονται και επιστολές απ' όλους τους μετόχους της Κοινοπραξίας ότι θα αναλάβουν την καταβολή των επιπλέον χρημάτων εάν και εφόσον χρειαστούν. Στις 6/3/2017 η Poseidon καλείται σε συνάντηση στο Υπουργείο Εμπορίου, κατά την οποία αμφισβητούνται εκ νέου τα στοιχεία που υποβλήθηκαν και ζητείται όπως προσκομιστούν άλλες πηγές χρηματοδότησης με καταληκτική ημερομηνία την 31η Μαρτίου. Λίγες μέρες προηγουμένως και συγκεκριμένα στις 28 Μαρτίου 2017 η εταιρεία αναφέρει ότι κατέθεσε επιστολή δέσμευσης χρηματοδότησης ύψους 135 εκατ. ευρώ από διεθνή επενδυτικό οίκο με έδρα τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, ωστόσο, μέσα Απριλίου έλαβαν, επιστολή με την οποία ανακοινώθηκε ότι δεν ισχύει πλέον η ανάθεση του έργου στην Κοινοπραξία. Στη συνέχεια, τον Απρίλιο η εταιρεία Pafilia έλαβε την εντολή κατάθεσης των σχετικών δικαιολογητικών με προθεσμία μέχρι την Οκτώβριο. Τα στοιχεία δόθηκαν, ωστόσο, είναι σαφές ότι η υπόθεση δεν μπορεί να προχωρήσει μέχρι την απόφαση του δικαστηρίου. Οι ατέρμονες δικαστικές διαμάχες ήταν η αιτία που οδήγησαν τον Οκτώβριο του 2018 την εταιρεία Pafilia να αποσυρθεί από τον διαγωνισμό για την κατασκευή της μαρίνας και σε οριστικό ναυάγιο της διαδικασίας.

Δεν έχουν υποδομές

Η άφιξη του κρουαζιερόπλοιου στην Πάφο την περασμένη Δευτέρα στην Πάφο πέρα από ικανοποίηση για τους τετρακόσιους τουρίστες που μετέφερε και οι οποίοι επισκέφθηκαν για λίγες ώρες την πόλη, ανέδειξε την απουσία βασικών υποδομών για την αξιοποίηση και του ναυτικού τουρισμού στην πόλη. Χαρακτηριστικές ήταν οι εικόνες του πλοίου που έδεσε ανοικτά του λιμενίσκου και τους τουρίστες να μεταφέρονται με μικρά σκάφη στην Κάτω Πάφο. Η κατασκευή προβλήτας αποτελεί πάγιο και επίσημο αίτημα της περιοχής, επισημαίνει ο δήμαρχος της Πάφου, ενώ φαίνεται να υπάρχει και σχετικό κονδύλι πέραν του ενός εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων, για κατασκευή προβλήτας σε σημείο πίσω από το κάστρο. Ωστόσο, στο σημείο βρίσκεται το αρχαίο λιμάνι και καθώς πρόκειται για αρχαιολογικό χώρο είναι σαφές ότι υπάρχουν θέματα, τα οποία θα πρέπει να επιλυθούν σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

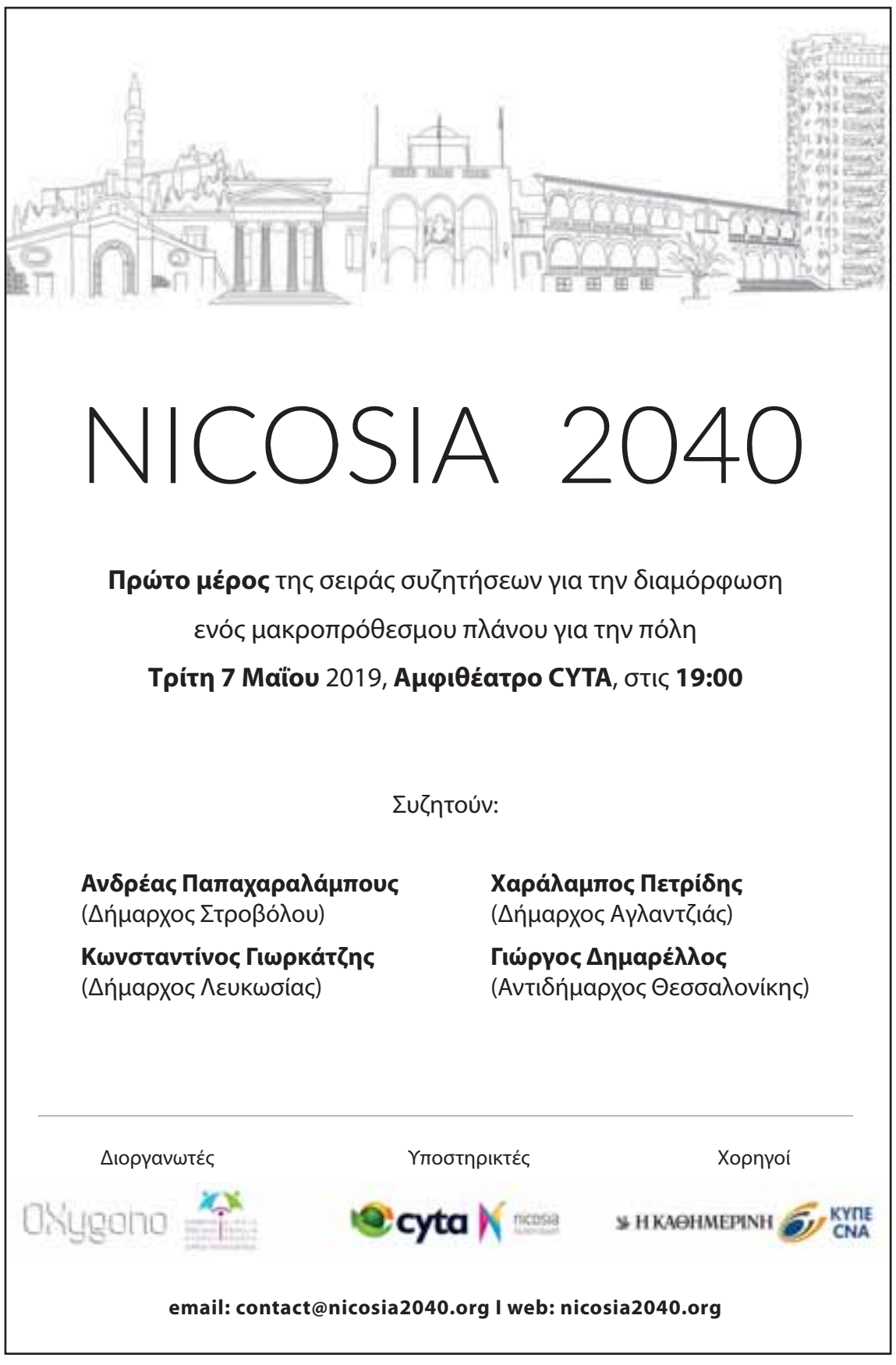

7η ακριβότερη διεθνώς η Ελλάδα στο Internet μέσω κινητού

Ερευνα της βρετανικής εταιρείας Cable σε 230 χώρες

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Αλλη μια αρνητική πρωτιά της χώρας διεθνώς. Αξιολόγηση των χρεώσεων πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω κινητού διεθνώς, εμφανίζει τη χώρα μας ως μία από τις πιο ακριβές του πλανήτη.

Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση που έκανε η βρετανική εταιρεία Cable (cable.cuk) εμφανίζει την Ελλάδα ως την 7η πιο ακριβή χώρα μεταξύ 230 χωρών του πλανήτη.

Η βρετανική εταιρεία αναφέρει ότι 1 GB πληροφορίας που φτάνει στο κινητό μας χρεώνεται κατά μέσον όρο 32,71 δολ. ΗΠΑ, δηλαδή περίπου 28,93 ευρώ. Η εταιρεία αναφέρει ακόμη ότι ο μέσος παγκόσμιος όρος χρεώσεων για την ίδια υπηρεσία κυμαίνεται στα 8,53 δολ. (περίπου 7,5 ευρώ). Με άλλα λόγια, οι χρεώσεις στην Ελλάδα είναι 4πλάσιες του παγκόσμιου μέσου όρου. Πιο ακριβή χώρα είναι η Ζιμπάμπουε με τη χρέωση του 1 GB πληροφορίας στο κινητό να φτάνει κατά μέσον όρο τα 75,20 δολ. (66,00 ευρώ). Η πιο φθηνή χώρα είναι η Ινδία με μέση χρέωση 0,26 δολ. (0,22 ευρώ).

Οι χρεώσεις είναι σε ονομαστικές τιμές και δεν συμπεριλαμβάνουν την αγοραστική δύναμη του κάθε καταναλωτή ή/και νοικοκυριού. Η βρετανική εταιρεία το μόνο που έκανε ήταν να εισέλθει στους δικτυακούς τόπους των τηλεπικοινωνιακών παρόχων ανά τον κόσμο, να συλλέξει τις χρεώσεις και με βάση την ισοτιμία τοπικού νομίσματος και δολαρίου, να τις εκφράσει σε δολάρια ΗΠΑ. Με βάση δε τον χάρτη που κατήρτισε στο τέλος, η Ελλάδα είναι από τις λίγες «κόκκινες» χώρες του πλανήτη, δηλαδή τις πιο ακριβές, μαζί με τη Ζιμπάμπουε, την Ισημερινή Γουινέα και άλλες εξωτικές χώρες του Ειρηνικού και του Ινδικού ωκεανού. Το μόνο ενθαρρυντικό είναι ότι ψηλά με βάση τη συγκεκριμένη αξιολόγηση κατατάσσονται και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Κύπρος και η Πορτογαλία. Στην Κύπρο η μέση χρέωση ανέρχεται σε 20,75 δολ. (17,91 ευρώ) και κατατάσσεται στην 18η πιο ακριβή χώρα του πλανήτη. Στην Πορτογαλία κατά μέσον όρο 1 GB πληροφορίας κοστίζει 13,98 δολ. (12,37 ευρώ) και κατατάσσεται στην 36η θέση.

Κόστος 1 GB πληροφορίας στο κινητό

ΚΑΤΑΤΑΞΗ		ΜΕΣΗ ΧΡΕΩΣΗ	Η ΠΙΟ ΦΘΗΝΗ	Η ΠΙΟ ΑΚΡΙΒΗ	ΠΑΚΕΤΑ*	ΗΜΕΡ/ΝΙΑ*
1	Ινδία	$0,26	$0,02	$1,40	57	9/11/18
2	Κιργιζιστάν	$0,27	$0,08	$0,48	12	12/11/18
31	Ιταλία	$1,73	$0,18	$11,31	44	12/11/18
47	Τουρκία	$2,25	$0,58	$15,82	56	21/11/18
85	Ισπανία	$3,79	$0,77	$10,55	56	1/11/18
140	Γερμανία	$6,96	$1,88	$22,60	58	23/10/18
182	ΗΠΑ	$12,37	$1,50	$60,00	32	5/11/18
195	Πορτογαλία	$13,98	$2,12	$67,79	25	19/11/18
224	**ΕΛΛΑΔΑ**	$32,71	$2,37	$106,85	15	8/11/18
230	Ζιμπάμπουε	$75,20	$12,50	$138,46	37	30/10/18
	Παγκοσμίως	$8,53			6,313	

* Αριθμός πακέτων και ημερομηνίες αξιολόγησης για την κατάρτιση του πίνακα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι χρεώσεις για 1 GB πληροφορία στη χώρα μας είναι 4πλάσιες του παγκόσμιου μέσου όρου.

Για την αξιολόγηση των χρεώσεων στην Ελλάδα, η Cable –όπως η ίδια αναφέρει– αξιολόγησε 15 πακέτα κινητής από την Ελλάδα. Τα πακέτα αυτά περιέλαβαν ως πιο χαμηλή χρέωση τα 2,37 δολ. (2,08 ευρώ) για 1 GB πληροφορίας και ως πιο ακριβή χρέωση τα 106,85 ευρώ (93,72 ευρώ). Η αξιολόγηση των πακέτων πραγματοποιήθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2018 και την ίδια περίπου περίοδο αξιολογήθηκαν από την Cable περίπου 6.313 πακέτα σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Είναι η τρίτη κατά σειράν ανεξάρτητη αξιολόγηση που παρουσιάζει υψηλές τις χρεώσεις των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα. Εχουν προηγηθεί αντίστοιχες μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά και του ΟΟΣΑ που παρουσιάζουν την Ελλάδα να συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο ακριβών χωρών στη συγκεκριμένη ζώνη χωρών. Μάλιστα, οι υψηλές χρεώσεις των ελληνικών επιχειρήσεων εστιάζονται κυρίως στις υπηρεσίες Internet και όχι στις άλλες υπηρεσίες (π.χ. φωνής).

Εκεί φαίνεται ότι αντιμετωπίζουν σημαντικό ανταγωνισμό από τις υπηρεσίες φωνής μέσω Διαδικτύου (Whatsapp, Viber κ.λπ.) και φαίνεται ότι καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια διατήρησης της πελατειακής βάσης. Αυτό επιτυγχάνεται εφαρμόζοντας χαμηλές χρεώσεις στις υπηρεσίες φωνής και ακριβές στη χρήση δεδομένων.

Πάντως, οι εταιρείες κινητής στην Ελλάδα, όπως επίσης και η Ενωση Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ), στο παρελθόν έχουν υποστηρίξει ότι οι χρεώσεις τους δεν είναι πιο ακριβές σε σχέση με τις άλλες χώρες του ΟΟΣΑ ή/και της Ε.Ε. Επισημαίνουν δε, ότι οι πραγματικές χρεώσεις δεν έχουν καμία σχέση με τις ονομαστικές που περιέχονται στους ιστότοπους που διατηρούν οι ίδιες.

Γερμανική πρωτοκαθεδρία και τον Μάρτιο για κρατήσεις διακοπών στην Ελλάδα

Η κύρια αγορά κρατήσεων για την Ελλάδα τον Μάρτιο παραμένει η γερμανική, σύμφωνα με το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) και την επεξεργασία που έκανε στα στοιχεία της Trivago.

Η ιταλική αγορά βρέθηκε στη δεύτερη θέση και στην τρίτη θέση έπεσε η αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Στην τέταρτη θέση βρέθηκε η αμερικανική αγορά και στην πέμπτη υποχώρησε η αγορά της Γαλλίας. Σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2018, Γερμανία, ΗΠΑ και Γαλλία διατήρησαν τη θέση τους στο top 5 των χωρών, η Ιταλία κινήθηκε ανοδικά ενώ το Ην. Βασίλειο πτωτικά.

Για τη γερμανική αγορά τον Μάρτιο του 2019 στην πρώτη θέση προτίμησης των από εκεί προερχόμενων ταξιδιωτών διατηρήθηκε η Αθήνα, στη δεύτερη η Θεσσαλονίκη και στην τρίτη θέση τα Φηρά. Στην τέταρτη θέση για τους Γερμανούς ανέβηκε το Ηράκλειο και στην πέμπτη θέση η Οία. Μία θέση έχασε η πόλη της Ρόδου, που βρέθηκε στην έκτη, και στην έβδομη θέση ανέβηκε η Μύκονος. Πτωτικά κινήθηκαν τα Χανιά και το Φηροστεφάνι, που βρέθηκαν στην όγδοη και ένατη θέση αντίστοιχα. Η δεκάδα συμπληρώνεται με το Ρέθυμνο.

Για τους Βρετανούς, στην πρώτη θέση προτίμησής τους διατηρείται η Αθήνα από την αρχή του έτους. Αμετάβλητες διατηρήθηκαν και οι θέσεις 2-4, σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2018. Ειδικότερα, στη δεύτερη θέση τα Φηρά, στην τρίτη η Θεσσαλονίκη και στην τέταρτη το Φηροστεφάνι. Στην πέμπτη θέση εμφανίζεται η Οία. Στην έκτη θέση ανέβηκε το Ηράκλειο και στην έβδομη υποχώρησε η Χώρα της Μυκόνου. Για πρώτη φορά το 2019 εμφανίζεται το Ημεροβίγλι ως προορισμός της βρετανικής αγοράς το 2019. Η δεκάδα συμπληρώνεται με τις πόλεις της Ρόδου και της Κερκύρας. Εκτός top 10 βρέθηκαν τα Χανιά και το Ρέθυμνο.

REUTERS

Στην πρώτη θέση προτίμησης των Γερμανών είναι η Αθήνα.

Η ιταλική αγορά βρέθηκε στη δεύτερη θέση και στην τρίτη έπεσε η αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι τιμές των ελληνικών ξενοδοχείων, σύμφωνα με τα στοιχεία της Trivago, κινούνται πτωτικά στους περισσότερους προορισμούς (με εξαίρεση τη Μύκονο, τη Σαντορίνη, τα Δωδεκάνησα και τη Χαλκιδική) και παραμένουν σε ανταγωνιστικά επίπεδα, συγκρινόμενες με τις τιμές των ξενοδοχειακών μονάδων αντίστοιχων προορισμών του εξωτερικού.

Επιφυλακτικοί οι επιχειρηματίες παρά τη βελτίωση του κλίματος

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Σφιγμένα είναι τα χείλη των επιχειρηματιών της χώρας σχετικά με την πορεία των επιχειρήσεών τους τη χρονιά που διανύουμε. Οι επιχειρηματίες αναγνωρίζουν βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος τους τελευταίους μήνες, αλλά παραμένουν ιδιαίτερα επιφυλακτικοί καθώς, όπως σημειώνουν, υπάρχει σωρεία αβεβαιοτήτων που χαρακτηρίζει τη φετινή πορεία των επιχειρήσεών τους. Τέτοιου είδους αβεβαιότητες έχουν να κάνουν με το ρευστό πολιτικό σκηνικό, την ασθενική ανάκαμψη της αγοραστικής δύναμης των Ελλήνων, την αργή επάνοδο των καταθέσεων στις τράπεζες, την υψηλή φορολογία, την αστάθεια του διεθνούς περιβάλλοντος κ.ά.

Τα παραπάνω προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις του 2018 των εισηγμένων επιχειρήσεων στο Χ.Α., που ανακοινώνονται αυτή την περίοδο και περιέχουν τις εκτιμήσεις για τη φετινή χρονιά. Με δεδομένο μάλιστα ότι έχουν «τρέξει» σχεδόν οι τρεις-τέσσερις μήνες από τους δώδεκα, γίνεται φανερό ότι οι διοικήσεις των εισηγμένων διακατέχονται από έντονο σκεπτικισμό μέχρι και συγκρατημένη αισιοδοξία. Και επειδή οι εκτιμήσεις αυτές απευθύνονται στους μετόχους, και άρα προστίθεται ένας τόνος μεγαλύτερης αισιοδοξίας, αναγνωρίζεται ότι και το 2019 θα είναι μια αρκετά αβέβαιη περίοδος για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Λίγες είναι οι εισηγμένες επιχειρήσεις που εκφράζονται με συγκρατημένη αισιοδοξία για το μέλλον. Τέτοιου είδους εταιρείες είναι κυρίως εκείνες που ασχολούνται με τα ακίνητα («Εθνική Πανγαία») ή έχουν αποκτήσει πλέον σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό (όμιλοι Viohalco, ΓΕΚ Τέρνα κ.ά.). Ωστόσο, ακόμη και αυτοί εκφράζουν ανησυχίες, καθώς βλέπουν να επιστρέφουν οι πολιτικές προστατευτισμού αλλά και οι εκτιμήσεις για υποχώρηση της ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας τη χρονιά που διανύουμε.

Οι συνήθεις λόγοι σκεπτικισμού των επιχειρηματιών της χώρας έχουν να κάνουν με το εγχώριο μακροοικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

«Το αυξημένο επίπεδο προστατευτισμού σε χώρες που μέχρι πρόσφατα ήταν αφοσιωμένες στην ελεύθερη αγορά και το ελεύθερο εμπόριο, έχει αυξήσει το επίπεδο της αβεβαιότητας στην αγορά», αναφέρει η διοίκηση της Cenergy, του όμιλου Viohalco. Πρόσφατα το αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου έθεσε δασμούς της τάξης του 10% επί της τιμής των πωλούμενων προϊόντων, επηρεάζοντας τις από δω και στο εξής πωλήσεις της θυγατρικής του ομίλου Cenergy, «Σωληνουργεία Κορίνθου». Η τελευταία προμηθεύει μεγάλους κατασκευαστές αγωγών σχιστολιθικού πετρελαίου στις ΗΠΑ και πέρυσι σημαντική άνοδος των εσόδων του ομίλου προήλθε από την αμερικανική αγορά. Πάντως, η διοίκηση της εταιρείας, έχοντας μεγάλες συμβασιοποιημένες παραδόσεις, κάνει λόγο για «συγκρατημένα αισιόδοξη» πορεία εντός του 2019.

Αντίστοιχη στάση τηρεί και η διοίκηση της ΓΕΚ Τέρνα. Η τελευταία, καθώς η εταιρεία έχει αναλάβει σημαντικά έργα στην εγχώρια αγορά (π.χ. αεροδρόμιο στο Καστέλλι), ανησυχεί για τις πολιτικές διεργασίες οι οποίες φέτος είναι έντονες. «Οι πολιτικές εξελίξεις που γίνονται αιτία λήψης σημαντικών αποφάσεων, ιδιαίτερα σε προεκλογικές περιόδους, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τη λειτουργία της αγοράς και να προκαλέσουν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος στην Ελλάδα», αναφέρει η διοίκηση της επιχείρησης στις οικονομικές καταστάσεις του 2018. Για τον λόγο αυτό η εταιρεία επικεντρώνεται στην περαιτέρω επέκταση στο εξωτερικό. Πρόσφατα ανακοίνωσε τη συμφωνία εξαγοράς ενεργειακής υποδομής (αιολικό πάρκο) στις ΗΠΑ, αντί 310 εκατ. δολ. (περίπου 275 εκατ. ευρώ), που θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους.

Το Brexit

Τα «Πλαστικά Θράκης» από την άλλη πλευρά ανησυχούν για τις εξελίξεις στην Ε.Ε. και την πιθανή άτακτη έξοδο της Βρετανίας από την Ενωση (Brexit). Η βιομηχανία, έχοντας την πιο σημαντική μονάδα παραγωγής του ομίλου στη Σκωτία (Don & Low), η οποία αποφέρει τα 2/3 των εσόδων της (συνθετικά υφάσματα), ανησυχεί για το επικείμενο Brexit.

«Η αβεβαιότητα που υφίσταται στο ευρύτερο μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό πλαίσιο και το ευμετάβλητο επιχειρηματικό περιβάλλον κυρίως στην Ευρώπη, καθώς επίσης και οι επιπτώσεις από το ενδεχόμενο αποχώρησης του Η.Β. από την Ε.Ε., συνιστούν παράγοντες κινδύνου, οι οποίοι δεν επιτρέπουν ασφαλείς εκτιμήσεις και τους οποίους ο όμιλος αξιολογεί διαρκώς», αναφέρεται στις οικονομικές καταστάσεις. «Ειδικά σε σχέση με το Brexit», συνεχίζει, «στην παρούσα φάση δεν μπορεί να εκτιμηθεί με σαφήνεια η επίδραση που θα είχε στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ομίλου».

Το πολιτικό περιβάλλον

Οι συνήθεις λόγοι ωστόσο σκεπτικισμού των επιχειρηματιών της χώρας έχουν να κάνουν με το εγχώριο μακροοικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

Αυτό γίνεται ιδιαίτερα ορατό στις εκτιμήσεις των εγχώριων τραπεζών, για την πορεία τους μέσα στο 2019, οι οποίες βασίζονται αποκλειστικά σε δύο παραδοχές: τη διαχείριση των κόκκινων δανείων και την πορεία της οικονομίας στο σύνολό της.

Η πορεία της τελευταίας, σύμφωνα με τις τράπεζες, είναι γεμάτη «κόκκινες σημαίες», όπως είναι η υπέρμετρη φορολόγηση, η μείωση της χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα, οι καθυστερήσεις στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων κ.ά. Η ΕΤΕ μάλιστα κάνει λόγο για προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας, των επιχειρήσεων και του εισοδήματος των νοικοκυριών μέσα στο 2019 που «ενέχουν ένα σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας». Η διοίκηση της ΕΤΕ επισημαίνει ακόμα ότι παρά την αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων τα δύο τελευταία χρόνια, η χώρα υστερεί σε σχέση με άλλες χώρες που εξήλθαν αντίστοιχων προγραμμάτων προσαρμογής των οικονομιών τους.

Η μόνη ίσως εισηγμένη εταιρεία που εμφανίζεται βέβαιη για ανάπτυξη το 2019 είναι η «Εθνική Πανγαία». Η διοίκησή της κάνει σαφώς λόγο για «μείωση της αβεβαιότητας», «ανάκαμψη της οικονομίας» και «βελτιούμενη δημοσιονομική αξιοπιστία».

Τα παραπάνω προκάλεσαν την ενεργοποίηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος αναφορικά με την ελληνική αγορά εμπορικών ακινήτων, γεγονός που αναμένεται να συνεχιστεί και το 2019 και συνεπώς, ο κύκλος εργασιών του ομίλου το 2019 «αναμένεται να παρουσιάσει περαιτέρω αύξηση».

Η βεβαιότητα ωστόσο αυτή αποτελεί την εξαίρεση στον κανόνα των αβεβαιοτήτων που εκφράζουν οι περισσότερες διοικήσεις των εισηγμένων επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η ανάκαμψη

Ακόμη και επιχειρήσεις που θεωρητικά δεν έχουν σχέση με τον δημόσιο τομέα και διαθέτουν ευρύ πελατολόγιο, παραμένουν επιφυλακτικές. Μια τέτοια επιχείρηση είναι η Πλαίσιο Computers, η διοίκηση της οποίας χαρακτηρίζει τις εκτιμήσεις της για ανάπτυξη μέσα στη χρονιά «επιφυλακτικά αισιόδοξες». Η εταιρεία αναφέρει ότι παρά τις σχετικά θετικές επιδόσεις το 2018, η συνολική χρηματοδότηση της οικονομίας πέρυσι υποχώρησε (-1,2%), ενώ αν σε αυτό προστεθεί η ενδεχόμενη συγκράτηση του ρυθμού μεγέθυνσης των εξαγωγών, ο περιορισμός της τουριστικής ανάκαμψης και οι διακυμάνσεις της διεθνούς οικονομίας, θα απαιτηθούν ισχυρές προσπάθειες (ξένες επενδύσεις, ιδιωτικοποιήσεις κ.λπ.) για την τροφοδότηση της ανάπτυξης της εγχώριας αγοράς. Στο ίδιο μήκος κύματος βρίσκεται και Σιδηρεμπορική Μακεδονίας (ΣΙΔΜΑ). Η εταιρεία, καθώς εξαρτάται από την πορεία των μεγάλων δημόσιων έργων, δίνει μεγάλη σημασία στον εκλογικό χαρακτήρα της χρονιάς που διανύουμε. «Παρά τις ευνοϊκές προβλέψεις», αναφέρει η διοίκησή της, «παραμένει μια σειρά από κινδύνους και αβεβαιότητες, τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και εξωγενείς, που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά το οικονομικό περιβάλλον στο επόμενο διάστημα».

Δεν υπάρχουν λεφτά για υγεία, παιδεία από το υπερπλεόνασμα

Μείωση δαπανών προβλέπει το Πρόγραμμα Σταθερότητας της κυβέρνησης

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Σπεύδει η κυβέρνηση να ανακοινώσει τις προεκλογικές παροχές την ερχόμενη εβδομάδα, ίσως και τη Δευτέρα, σε μια προσπάθεια να αναβαθμίσει το φιλολαϊκό της προφίλ και ταυτόχρονα να επισκιάσει το θέμα Πολάκη, που έρχεται στη Βουλή, την ίδια μέρα, με πρόταση μορφής της Νέας Δημοκρατίας.

Ο κ. Τσίπρας έχει προαναγγείλει ότι θα μετατρέψει την πρόταση μομφής κατά του κ. Πολάκη σε ψήφο εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση και προφανώς σκοπεύει να ενισχύσει τη θέση του στη συζήτηση αυτή ανακοινώνοντας τις παροχές. Το περιεχόμενό τους θα οριστικοποιηθεί σε συνάντησή του αύριο με τον υπουργό Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτο, όπως είπε ο τελευταίος χθες σε ομιλία του στα Γιάννενα. Εχουμε σχεδόν καταλήξει, είπε, για το μέγεθος του διαθέσιμου δημοσιονομικού χώρου και τα μέτρα, και στη συνάντηση θα εξειδικευθούν, αφού προσδιοριστούν και ιεραρχηθούν οι ανάγκες. Μάλιστα, ο κ. Τσακαλώτος έδωσε το μέτρο της κυβερνητικής «γενναιοδωρίας», όταν είπε, απαντώντας σε ερώτηση του ακροατηρίου για το πότε θα ανακάμψει η αγορά: «Και ακόμη δεν είδατε αυτά που θα ανακοινώσουμε!».

Προπομπό της παροχολογίας θα αποτελέσει η ρύθμιση για τις 120 δόσεις, για την οποία ο υπουργός Οικονομικών ανακοίνωσε ότι θα κατατεθεί αύριο ή τη Δευτέρα και θα αφορά τόσο την εφορία όσο και τα ασφαλιστικά ταμεία.

Δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σταθερότητας

% του ΑΕΠ

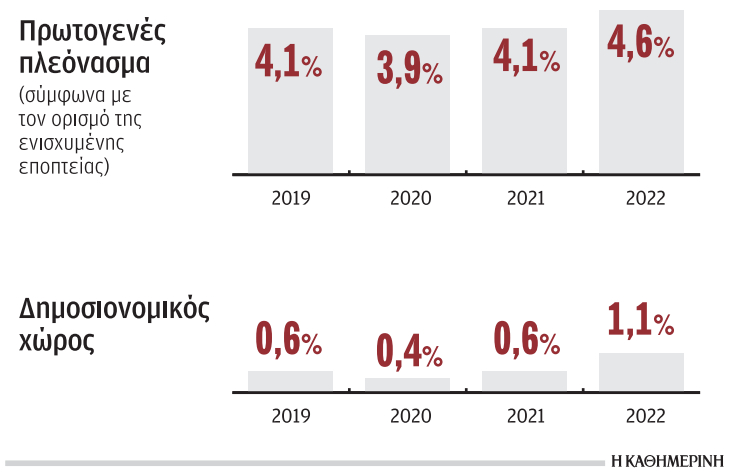

Δεν είναι ακόμη σαφές σε τι βαθμό υπάρχει συνεννόηση για τις παροχές με τους θεσμούς, οι οποίοι έρχονται επίσης τη Δευτέρα στην Αθήνα για τρεις μέρες, στο πλαίσιο της τρίτης μεταμνημονιακής αξιολόγησης.

Η κυβέρνηση πάντως, μέσω του Προγράμματος Σταθερότητας, που υπέβαλε στην Κομισιόν, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του λεγόμενου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, προσδιόρισε ευρύτατο «δημοσιονομικό χώρο».

Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα προβλέπει υπέρβαση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος για 3,5% του ΑΕΠ κατά 0,6% του ΑΕΠ (περίπου 1,2 δισ. ευρώ) φέτος, κατά 0,4% του ΑΕΠ (800 εκατ. ευρώ περίπου) το 2020, κατά 0,6% του ΑΕΠ (1,2 δισ. ευρώ) το 2021 και κατά 1,1% του ΑΕΠ (2,2 δισ. ευρώ) το 2022. Αθροιστικά, το ποσό φτάνει τα 5,5 δισ. ευρώ (βλ. πίνακα).

Τα θηριώδη, όμως, αυτά υπερπλεονάσματα, που επιτρέπουν στην κυβέρνηση να στρώσει το προεκλογικό χαλί, συμβαδίζουν με προβλέψεις για μείωση δαπανών ακόμη και σε ευαίσθητους τομείς, όπως η υγεία και η παιδεία. Σε πίνακα που παραθέτει το πρόγραμμα προβλέπεται ότι οι δαπάνες της γενικής κυβέρνησης θα μειωθούν συνολικά από το 47,3% του ΑΕΠ το 2017 στο 42,5% του ΑΕΠ το 2022 και στα επιμέρους οι δαπάνες για την παιδεία θα μειωθούν από 3,9% του ΑΕΠ στο 3,5% του ΑΕΠ, αυτές για την υγεία από το 5,2% του ΑΕΠ στο 4,7% του ΑΕΠ και για την κοινωνική προστασία από το 19,4% στο 17,4% του ΑΕΠ.

Η κυβέρνηση δεν θίγει στο πρόγραμμα το θέμα του αφορολογήτου, για το οποίο έχει δηλώσει την πρόθεσή της να μην το μειώσει. Επ' αυτού ο κ. Τσακαλώτος είπε χθες ότι θα παρουσιάσει την πρότασή της «τη σωστή ώρα». Το πρόγραμμα περιορίζεται να αναφέρει ότι ο «πρόσθετος δημοσιονομικός χώρος που φτάνει το 1,1% του ΑΕΠ το 2022 θα χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή δημοσιονομικών μέτρων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη και προστατεύουν τους πλέον ευάλωτους». Πάντως, μόνο η κατάργηση του αφορολογήτου έχει κόστος 1,92 δισ. ευρώ, ενώ η συζητούμενη 13η σύνταξη 550 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ε.Ε., το πρόγραμμα παραθέτει δύο σενάρια, το ένα χωρίς αλλαγή πολιτικής και το άλλο «με ενσωματωμένες παρεμβάσεις». Αυτές, όπως επισημαίνεται, θα είναι στον φορολογικό τομέα «για τη σταδιακή μείωση του φορολογικού βάρους, με πλήρη σεβασμό των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών δεσμεύσεων». Πάντως, οι παρεμβάσεις που φαίνονται είναι μικρές, μόνο 0,1% του ΑΕΠ (200 εκατ. ευρώ) φέτος και 0,4% του ΑΕΠ (800 εκατ. ευρώ) το 2020.

Το πρόγραμμα προβλέπει ρυθμούς ανάπτυξης 2,3% φέτος και το 2020, 2,1% το 2021, 2% το 2022 και 1,9% το 2023. Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο, το οποίο αξιολόγησε το πρόγραμμα, αναφέρει ότι οι στόχοι είναι αισιόδοξοι, αν και εφικτοί.

Στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 18 ετών ο δείκτης PMI τον Απρίλιο

Στο υψηλότερο σημείο από τον Ιούνιο του 2000 «σκαρφάλωσε» ο δείκτης PMI (δείκτης υπευθύνων προμηθειών) τον Απρίλιο 2019, φανερώνοντας σημαντική ανάκαμψη αλλά και προοπτική στον κλάδο της μεταποίησης.

Συγκεκριμένα, ο δείκτης, τον οποίο καταρτίζει η IHS Markit, διαμορφώθηκε στις 56,6 μονάδες τον Απρίλιο του 2019, έναντι 54,7 μονάδων τον Μάρτιο του 2019.

Η άνοδος αυτή του δείκτη οφείλεται στην ταχεία αύξηση των νέων παραγγελιών τόσο από το εξωτερικό όσο και το εσωτερικό, γεγονός που, με τη σειρά του, οδηγεί σε αύξηση της απασχόλησης και σε μείωση των αποθεμάτων.

Ενα ακόμη θετικό στοιχείο είναι ότι οι ελληνικές μεταποιητικές επιχειρήσεις διέθεσαν τα προϊόντα τους σε αυξημένες τιμές, ένδειξη του ότι, σε σημαντικό βαθμό πλέον, έχουν καθιερωθεί σε αρκετές ξένες αγορές και έχουν σταθερούς πελάτες.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την IHS Markit, οι νέες εργασίες των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων αυξήθηκαν ραγδαία τον Απρίλιο και με τον ταχύτερο ρυθμό που έχει καταγραφεί από τον Φεβρουάριο του 2018, με τις νέες παραγγελίες να προέρχονται από καινούργιους και υφιστάμενους πελάτες.

Ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης των νέων παραγγελιών, οι επιχειρήσεις του κλάδου αύξησαν σημαντικά τον αριθμό εργαζομένων τους.

Ο ρυθμός δημιουργίας θέσεων εργασίας αυξήθηκε καταγράφοντας ιστορικό υψηλό κατ' αναλογίαν με τις αυξημένες απαιτήσεις παραγωγής και τις προσπάθειες εξασφάλισης έγκαιρης παράδοσης των παραγγελιών.

Η συνεχής άνοδος των νέων εργασιών και η μεγαλύτερη ζήτηση από τους πελάτες του εσωτερικού και του εξωτερικού συνέβαλαν στο να καταγραφεί ο μεγαλύτερος, από τον Ιούλιο του 2012, βαθμός αισιοδοξίας ως προς την αύξηση της μελλοντικής παραγωγής.

Ο ρυθμός αύξησης των τιμών εισροών (των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή) εξασθένησε τον Απρίλιο, ενώ ήταν ασθενέστερος από την τάση που καταγράφεται στην ιστορία της έρευνας. Εντούτοις,

Σημαντική ανάκαμψη, αλλά και προοπτική στον κλάδο της μεταποίησης δείχνουν τα τελευταία στοιχεία.

οι εταιρείες του μεταποιητικού τομέα ανέβασαν τις τιμές των παραγόμενων προϊόντων τους με τον ταχύτερο ρυθμό που έχει καταγραφεί από τον περασμένο Σεπτέμβριο.

«Τον Απρίλιο, οι Ελληνες κατασκευαστές εξακολούθησαν να παρουσιάζουν ενδείξεις ανάκαμψης από την κρίση, καθώς κατέγραψαν ραγδαία βελτίωση των λειτουργικών συνθηκών.

Η ζήτηση των πελατών του εξωτερικού δεν παρουσίασε ενδείξεις ύφεσης, καθώς οι νέες παραγγελίες εξαγωγών αυξήθηκαν με τον εντονότερο ρυθμό που έχει καταγραφεί σε διάστημα τριών μηνών», επεσήμανε η Σιάν Τζόουνς, οικονομολόγος της IHS Markit.

Ανοίγει ο δρόμος για την αποπληρωμή δανείων 3,9 δισ. ευρώ προς το ΔΝΤ

Της ανταποκρίτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Το αίτημα για άμεση αποπληρωμή των 3,9 δισ. ευρώ που οφείλει η Ελλάδα προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έθεσε και επισήμως χθες ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Γιώργος Χουλιαράκης στους ομολόγους του, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ΕΜΣ).

Καμία χώρα δεν εξέφρασε κάποια αντίρρηση στο αίτημα αυτό, παρά τις πληροφορίες των προηγούμενων ημερών που ήθελαν τη Φινλανδία και κυρίως τη Γερμανία να είναι αρνητικές στην πρόταση αυτή. Οι παραπάνω χώρες είχαν εκφράσει την επιθυμία τους το ΔΝΤ να παραμείνει ιδιαίτερα αναμεμειγμένο στη μεταμνημονιακή επιτήρηση της Ελλάδας και θεωρούσαν πως μια πρόωρη αποπληρωμή μπορεί να είχε το αντίθετο αποτέλεσμα.

Ομως, καθώς η αποπληρωμή δανείων ύψους 3,9 δισ. δεν είναι το συνολικό χρέος προς το ΔΝΤ αλλά ένα μέρος των 9,4 δισ. που οφείλει η Ελλάδα προς τον διεθνή οργανισμό, αυτό που έγινε σαφές είναι ότι ακόμη και αν γίνει δεκτό το ελληνικό αίτημα, το ΔΝΤ θα παραμείνει ενεργό στην επιτήρηση. Η τελική έγκριση αναμένεται το επόμενο διάστημα, αφού πρέπει πρώτα οι θεσμοί να εξετάσουν το αίτημα και στη συνέχεια να πάρει το πράσινο φως από το Eurogroup και τα εθνικά κοινοβούλια, που κάθε φορά καλούνται να πάρουν τέτοιου είδους αποφάσεις.

Το αίτημα αυτό είχε γίνει δεκτό και για τις άλλες χώρες που βρίσκονταν σε πρόγραμμα, όπως η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Η αποπληρωμή του δανείου είναι προς το συμφέρον της Ελλάδας, καθώς έχει ιδιαίτερα υψηλά επιτόκιο, ύψους 5,1%, υψηλότερο και από αυτό που πλέον αντλεί η

Το διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης αποφάσισε την εκταμίευση των 973,4 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα.

Καμία χώρα δεν ήταν αντίθετη στο αίτημα της ελληνικής κυβέρνησης.

Ελλάδα από τις αγορές. Επίσης χθες το διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης αποφάσισε την εκταμίευση των 973,4 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της σταδιακής εφαρμογής των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους.

Τα χρήματα αυτά αναμένεται να φτάσουν στα ελληνικά ταμεία τα επόμενα εικοσιτετράωρα. Το ποσό του σχεδόν ενός δισεκατομμυρίου προκύπτει από τρεις πηγές:

Πρώτον, την επιστροφή του επιπρόσθετου επιτοκίου 2% που πλήρωνε η Ελλάδα και αφορούσε μέρος των δανείων (11 δισ. ευρώ) από το δεύτερο μνημόνιο του 2012, ύψους 103 εκατ. ευρώ.

Δεύτερον, την αναστολή της επιβολής του επιπρόσθετου επιτοκίου 2% ύψους 226 εκατ. και, τρίτον, 664,42 εκατ. ευρώ από τα κέρδη των ελληνικών ομολόγων που έχουν στην κατοχή τους οι κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών.

«Αυτή η απόφαση είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον EFSF/ESM, καθώς έχουμε εκταμιεύσει πάνω από 200 δισ. ευρώ στην Ελλάδα. Η συνέχιση στον δρόμο των μεταρρυθμίσεων θα ενισχύσει την ανάπτυξη της χώρας, της οικονομίας της, και θα επιτρέψει ευκολότερα την αποπληρωμή των δανείων της», δήλωσε χθες ο επικεφαλής του θεσμού, Κλάους Ρέγκλινγκ.

Ο ίδιος τόνισε ότι η επιστροφή των κερδών των κεντρικών τραπεζών είναι δωρεάν μεταφορά χρημάτων και όχι δάνεια.

Οι τράπεζες ενισχύονται αλλά οι κίνδυνοι παραμένουν, λέει η Citi

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ο ελληνικός τραπεζικός κλάδος κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο οι κίνδυνοι παραμένουν, αναφέρει η Citigroup σε νέα της έκθεση και για αυτόν τον λόγο διατηρεί ουδέτερη σύσταση με υψηλό ρίσκο και για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες.

Οπως επισημαίνει, οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών ανέκαμψαν από τις ισχυρές πιέσεις που δέχτηκαν το προηγούμενο έτος

«Βλέπει» κινδύνους εκτέλεσης στα σχέδια μείωσης των NPEs, επισημαίνοντας πως ο νέος στόχος είναι η μείωση κατά 53,7 δισ. ευρώ το 2019-2021.

λόγω της στήριξης από την ανάπτυξη της οικονομίας, τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, το ράλι στα ελληνικά ομόλογα και την ανάκαμψη της αγοράς ακινήτης περιουσίας.

Παράλληλα, η περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητας, τα σημάδια σταθεροποίησης στα καθαρά έσοδα από τόκους στο δ΄ τρίμηνο του 2018 και η συνεχιζόμενη πρόοδος στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων εκθέσεων (NPEs) συνεχίζουν να δίνουν ώθηση στον κλάδο. Σύμφωνα με την αμερικανική τράπεζα, τα «κλειδιά» για την περαιτέρω πορεία των ελληνικών τραπεζών είναι τέσσερα:

α) Το μακροοικονομικό περιβάλλον.
β) Η πορεία της αγοράς ακινήτων.
γ) Οι λειτουργικές τάσεις.
δ) Η ποιότητα του ενεργητικού.

Πάντως, η Citi διατηρεί την επιφυλακτικότητά της σε ό,τι αφορά τις προοπτικές των καθαρών εσόδων από τόκους, καθώς το ποσοστό των επιτοκιακών εσόδων στα επισφαλή δάνεια είναι υψηλό, στο 27% με 44%. Παράλληλα αναφέρει πως «βλέπει» κινδύνους εκτέλεσης στα σχέδια μείωσης των NPEs (υψηλότερους για Alpha και Πειραιώς), επισημαίνοντας πως ο νέος στόχος είναι η μείωση κατά 53,7 δισ. ευρώ το 2019-2021 με τους προβλεπόμενους δείκτες NPE να κυμαίνονται μεταξύ του 9% και του 23% το 2021. Επιπλέον, όπως τονίζει, αναλύοντας τους ρυθμούς ανάκτησης σε διάφορους τύπους NPEs των ελληνικών τραπεζών, το έλλειμμα των προβλέψεων διαμορφώνεται στα 12 δισ. ευρώ στα τέλη του 2018.

Οπως τονίζει η Citigroup, η εφαρμογή συνολικών λύσεων για τη μείωση των NPEs θα είναι ένας θετικός καταλύτης για τον κλάδο και θα οδηγήσει σε βελτίωση των συστάσεών της. Αντίθετα, η επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος, η εξασθένηση της εξωτερικής ζήτησης για τα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και νέες απαιτήσεις των ρυθμιστικών αρχών θα μπορούσαν να κάνουν τη στάση της πιο αρνητική.

ASSOCIATED PRESS

Η Citi διατηρεί την επιφυλακτικότητά της σε ό,τι αφορά τις προοπτικές των καθαρών εσόδων από τόκους, καθώς το ποσοστό των επιτοκιακών εσόδων στα επισφαλή δάνεια είναι υψηλό, στο 27% με 44%.

Μειώθηκαν 33% οι πλειστηριασμοί ακινήτων το πρώτο τρίμηνο

«Φρένο» από τράπεζες λόγω της διαπραγμάτευσης για την α΄ κατοικία

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Φρένο πάτησαν οι τράπεζες στους πλειστηριασμούς ακινήτων τον Μάρτιο, εν μέσω της διαπραγμάτευσης κυβέρνησης και θεσμών για την προστασία της πρώτης κατοικίας, ενώ η ίδια τάση καταγράφεται και τον Απρίλιο, εν αναμονή της ενεργοποίησης της πλατφόρμας. Σύμφωνα με στοιχεία της AXIA Research, τον Μάρτιο πραγματοποιήθηκαν 1.790 πλειστηριασμοί, κατά 55% λιγότεροι σε σχέση με τον Φεβρουάριο, ενώ ακόμη λιγότεροι είναι οι πλειστηριασμοί που πραγματοποιήθηκαν έως και τις 19 Απριλίου, οι οποίοι δεν ξεπέρασαν τους 800.

Οπως επισημαίνει η AXIA Research, ο ρυθμός διενέργειας πλειστηριασμών ακινήτων έχει ομαλοποιηθεί το πρώτο τρίμηνο του 2019 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι, αλλά σε κάθε περίπτωση οι τράπεζες θα πρέπει να επιταχύνουν τους ρυθμούς, προκειμένου να επιτύχουν τον ετήσιο στόχο για τη διενέργεια 25.000-30.000 πλειστηριασμών έως τα τέλη του 2019. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, το πρώτο τρίμηνο του έτους πραγματοποιήθηκαν 6.416 πλειστηριασμοί ακινήτων, αριθμός δηλαδή τετραπλάσιος σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2018, όταν ακόμη η ηλεκτρονική πλατφόρμα e-auction ήταν στο αρχικό στάδιο λειτουργίας της.

Ωστόσο, οι πλειστηριασμοί του πρώτου τριμήνου είναι αισθητά λιγότεροι από αυτούς του τελευταίου τριμήνου του 2018, διάστημα κατά το οποίο πραγματοποιήθηκαν 9.613 πλειστηριασμοί ακινήτων. Δηλαδή οι πλειστηριασμοί ακινήτων μειώθηκαν κατά 33% το πρώτο τρίμηνο σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2018.

Βασική αιτία είναι το γεγονός ότι οι τράπεζες ανέκρουσαν πρύμναν στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης για την πρώτη κατοικία.

Για τον Απρίλιο έχει προγραμματιστεί να γίνουν 1.491 πλειστηριασμοί ακινήτων μέσω της πλατφόρμας e-auction, ενώ έως και τον Νοέμβριο προγραμματίζονται άλλοι 5.688.

Οι τράπεζες συνεχίζουν την πολιτική να αγοράζουν οι ίδιες τα ακίνητα που βγάζουν στον πλειστηριασμό, σε μια προσπάθεια να πιέσουν τους δανειολήπτες που έχουν τη δυνατότητα να ρυθμίσουν τα δάνειά τους.

Σύμφωνα, ωστόσο, με τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου, ο αριθμός των πλειστηριασμών που ματαιώθηκαν ύστερα από συνεννόηση του οφειλέτη με την τράπεζα είναι περιορισμένος και δεν ξεπέρασε τις 100 περιπτώσεις, έναντι 140 το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Σημαντικός είναι, βέβαια, ο αριθμός των πλειστηριασμών που αναβλήθηκαν και ο οποίος διαμορφώθηκε στο πρώτο τρίμηνο στους 1.756 έναντι 2.290 το τελευταίο τρίμηνο του 2018. Αν και η βασική αιτία για την αναβολή των πλειστηριασμών είναι η αμφισβήτηση της τιμής εκκίνησης του πλειστηριασμού από τον οφειλέτη, κάποιες από τις αναβολές ενδέχεται να οδηγήσουν και σε διευθέτηση, χωρίς όμως να υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι τελικά το μέτρο των πλειστηριασμών έχει λειτουργήσει μέχρι σήμερα αποτελεσματικά στην προσπάθεια των τραπεζών να υποχρεώσουν τους στρατηγικούς κακοπληρωτές να ρυθμίσουν τις οφειλές τους. Η πρακτική αμφισβήτησης της τιμής ως μεθόδου για να αποφευχθεί ο πλειστηριασμός έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις, καθώς, σύμφωνα με τις τράπεζες, το 30% των αναβολών οφείλεται σε αυτή την τακτική.

Με δεδομένο άλλωστε ότι το 2019 είναι χρονιά τριπλών εκλογών και οι πλειστηριασμοί αναστέλλονται για μία εβδομάδα πριν και μία εβδομάδα μετά την κάθε εκλογική διαδικασία, εκτιμάται ότι ο στόχος για φέτος δύσκολα θα επιτευχθεί. Υπενθυμίζεται ότι ο πρώτος γύρος των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών θα διεξαχθεί ταυτόχρονα στις 26 Μαΐου και ο δεύτερος γύρος για τις αυτοδιοικητικές εκλογές έχει οριστεί για τις 2 Ιουνίου 2019.

Ο χρόνος διενέργειας των βουλευτικών εκλογών δεν έχει οριστικοποιηθεί, αλλά είτε είναι τον Οκτώβριο είτε νωρίτερα θα αποτελέσει άλλη μία «νεκρή» περίοδο, μετά τον Αύγουστο, που ούτως ή άλλως δεν πραγματοποιούνται πλειστηριασμοί.

Πλειστηριασμοί ακινήτων

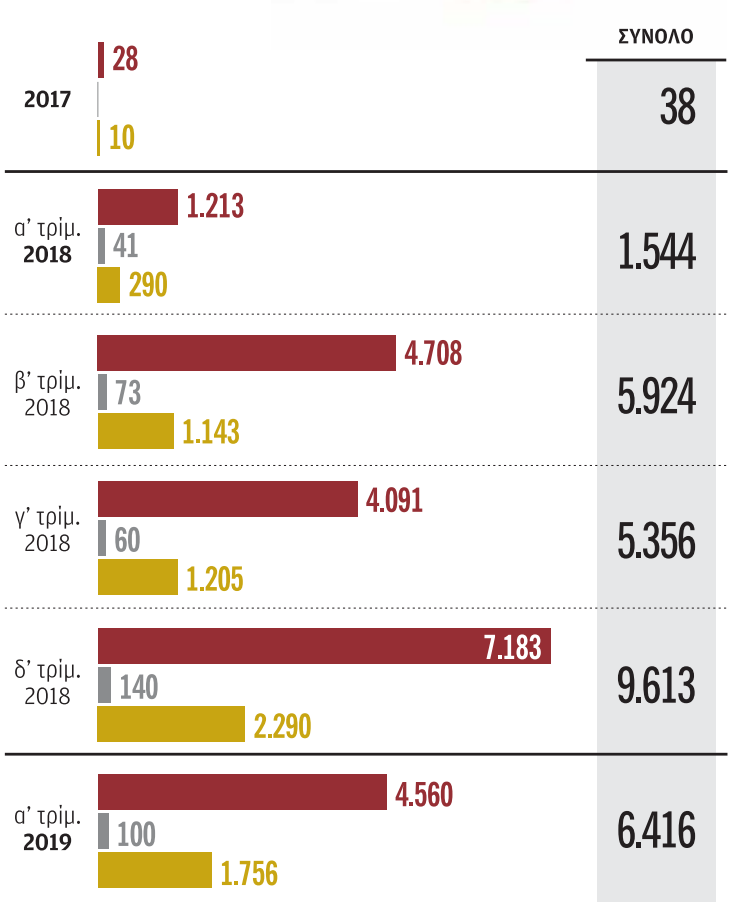

ΠΗΓΗ: AXIA RESEARCH

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το πρώτο τρίμηνο πραγματοποιήθηκαν 6.416 πλειστηριασμοί, όταν ο ετήσιος στόχος φθάνει τις 25.000-30.000.

Ψωνίζουν συχνότερα αλλά λιγότερα και προτιμούν τις γειτονιές τους

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Θρησκευτική προσήλωση στη λίστα αγορών που έχουν καταρτίσει ήδη από το σπίτι, πριν δηλαδή διαβούν την πόρτα του σούπερ μάρκετ, επιδεικνύει πλέον η πλειονότητα των ελληνικών νοικοκυριών. Η αποφυγή των λεγόμενων παρορμητικών αγορών, τάση που εμφανίστηκε στα χρόνια της βαθιάς κρίσης και είχε ως αποτέλεσμα τα μικρά καλάθια να πάρουν τη θέση των πάλαι ποτέ ξεχειλισμένων καροτσιών στα ταμεία του σούπερ μάρκετ, αποτελεί πλέον μόνιμο χαρακτηριστικό του Έλληνα καταναλωτή. Αφενός διότι

Οι Έλληνες αναζητούν τις χαμηλότερες τιμές στα σούπερ μάρκετ και αγοράζουν μόνο βάσει της λίστας που έχουν καταρτίσει.

το εισόδημά του, παρά την περίφημη έξοδο από τα μνημόνια, παραμένει κατά βάση στάσιμο και αφετέρου διότι πλέον συνειδητοποίησε τη δύναμη της ενισχυμένης καταναλωτικής συνείδησης.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την τελευταία έρευνα για την καταναλωτική συμπεριφορά που πραγματοποίησε το Εργαστήριο Μάρκετινγκ του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και παρουσιάζει σήμερα η «Καθημερινή» της Κυριακής, το 93% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι έχει προαποφασίσει ποια είδη θα αγοράσει πριν πάει στο σούπερ μάρκετ. Την επιστημονική ευθύνη για την έρευνα είχε ο διευθυντής του εργαστηρίου καθηγητής κ. Γιώργος Μπάλτας.

Αλλες σημαντικές αλλαγές που επέφερε η κρίση στην αγοραστική συμπεριφορά και παρατηρούνται μέχρι και σήμερα, είναι ότι το 72,4% συγκρίνει τιμές σε προϊόντα και καταστήματα, γεγονός που μεταφράζεται σε περιορισμό της πιστότητας προς συγκεκριμένες μάρκες αγαθών και αλυσίδες οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων.

Το τελευταίο αποτυπώνεται και με συγκεκριμένα ποσοστά στην έρευνα: πάνω από τους μισούς, το 51,3%, ψωνίζουν σε περισσότερα από ένα σούπερ μάρκετ, ενώ σταθερό, σε μία επιλογή, είναι το 48,7% των ερωτηθέντων. Επιπλέον, το 49% αποφασίζει εντός του σούπερ μάρκετ ποια μάρκα θα αγοράσει, συγκρίνοντας τις επιλογές που του δίνει και οι οποίες συνήθως σχετίζονται τα τελευταία χρόνια με τις προσφορές και εν γένει τις προωθητικές ενέργειες που μεταφράζονται σε μειωμένες τιμές.

Αλλες αλλαγές που επέφερε η κρίση στην καταναλωτική συμπεριφορά των Ελλήνων είναι ότι αγοράζουν πλέον λιγότερα προϊόντα –την απάντηση αυτή έδωσε το 40,4% των ερωτηθέντων– ή φτάνουν να περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα (37,6%). Το 31,4% δήλωσε ότι αγοράζει φθηνότερα προϊόντα, είτε πρόκειται για ιδιωτικής ετικέτας είτε για προϊόντα που βρίσκονται σε προσφορά. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι η ένταση των προωθητικών ενεργειών σε επώνυμα προϊόντα τα τελευταία χρόνια, η οποία συνεχίζεται ασκώντας πιέσεις στα περιθώρια κέρδους λιανεμπόρων και προμηθευτών, περιόρισε τα μερίδια αγοράς των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία τα πρώτα χρόνια της κρίσης είχαν ανοδική πορεία.

Οι παραπάνω αλλαγές καθορίζουν και τη συχνότητα επισκέψεων στο σούπερ μάρκετ. Πλέον, οι καταναλωτές επισκέπτονται συχνότερα συνήθως το κατάστημα της γειτονιάς τους, για να προμηθευτούν τα απαραίτητα για δύο τρεις ημέρες. Και αυτό διότι δεν μπορούν να διαθέσουν σε μία επίσκεψη πολλά χρήματα για να προμηθευτούν περισσότερα αγαθά και ολοένα και λιγότερο επισκέπτονται μεγάλα καταστήματα, υπερμάρκετ, που μπορεί να βρίσκονται σε πιο μακρινή απόσταση και για να τα προσεγγίσουν θα πρέπει να διαθέσουν περισσότερο χρόνο, αλλά κυρίως περισσότερο χρήμα για καύσιμα. Η μέση συχνότητα αγορών στις αλυσίδες λιανικού εμπορίου είναι 6,3 φορές τον μήνα, με δύο στους τρεις καταναλωτές να πηγαίνουν στο σούπερ μάρκετ έξι φορές μηνιαίως. Η μέση δαπάνη ανά επίσκεψη στο σούπερ μάρκετ εκτιμάται σε 56,91 ευρώ και η μέση μηνιαία δαπάνη σε 305,84 ευρώ. Σημειώνεται εδώ ότι διαφαίνεται μια αύξηση της μέσης δαπάνης ανά επίσκεψη καθώς και της μέσης μηνιαίας δαπάνης για το σούπερ μάρκετ σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή έρευνα (49 ευρώ ανά επίσκεψη και 279 ευρώ μηνιαίως). Ωστόσο, σύμφωνα με τους ερευνητές τα δεδομένα δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα, διότι έχει αλλάξει η μέθοδος της δειγματοληψίας.

Αυτό που διαπιστώνει ο κ. Μπάλτας από το σύνολο της έρευνας είναι στην πραγματικότητα μια σχετική σταθεροποίηση στην καταναλωτική συμπεριφορά, με τις προσδοκίες των καταναλωτών να μην είναι θετικές. Μόλις το 8,8% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι η οικονομική του κατάσταση βελτιώθηκε το 2018, ενώ για το 53,4% παρέμεινε αμετάβλητη και για το 37,7% επιδεινώθηκε. Το ποσοστό εκείνων που προσδοκά ότι το 2019 θα βελτιωθεί η οικονομική του κατάσταση είναι ελαφρώς υψηλότερο, 13,9%, όμως παραμένει ένα σημαντικό ποσοστό, 28%, που εκτιμά ότι η κατάστασή του θα επιδεινωθεί. Σχεδόν έξι στους δέκα βλέπουν να μη μεταβάλλεται η οικονομική τους κατάσταση, γεγονός που έρχεται να εξηγήσει και την εικόνα στασιμότητας που επικρατεί στο λιανεμπόριο. Αλλωστε, βάσει της έρευνας, μόλις το 6,2% εκτιμά ότι θα προβεί σε περισσότερες αγορές το 2019, ενώ το 67,7% υποστηρίζει ότι αυτές θα διαμορφωθούν στα ίδια επίπεδα με το 2018.

Προτιμούν ελληνικά

Τέλος, στην έρευνα αποτυπώνεται για μια ακόμη φορά η στροφή προς τα ελληνικά προϊόντα, τάση που ενισχύθηκε στα χρόνια της κρίσης. Το 86,4% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι όταν βρίσκει στο σούπερ μάρκετ ελληνικά προϊόντα, τα προτιμά από τα εισαγόμενα.

Οι αλλαγές στην καταναλωτική συμπεριφορά που προκάλεσε η κρίση

ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ:

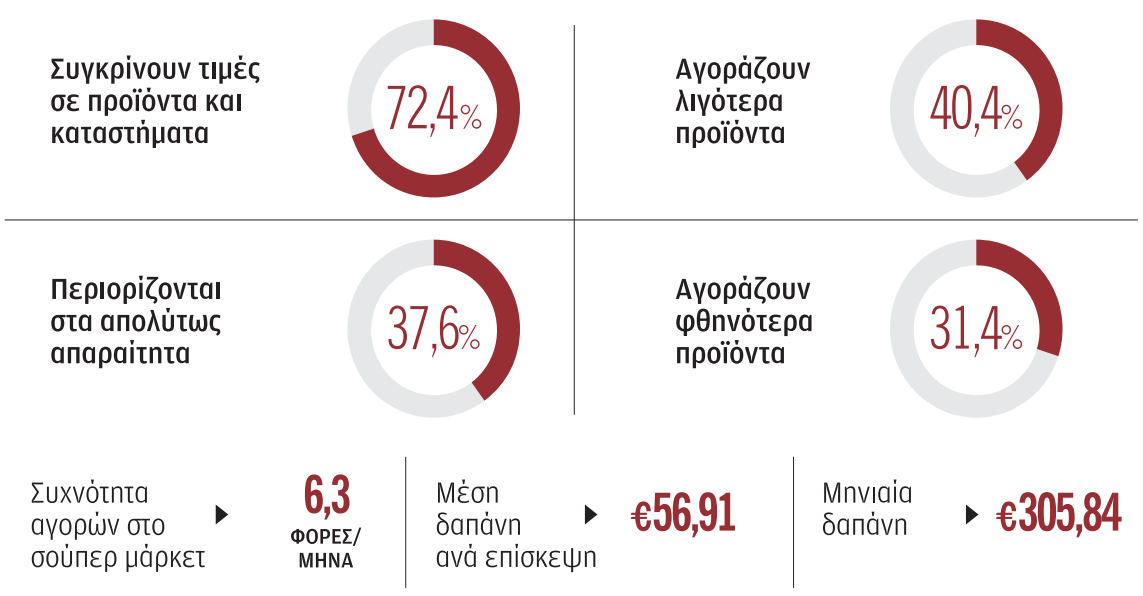

ΠΗΓΗ: Εργαστήριο Μάρκετινγκ Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τεράστιο το χάσμα στις αμοιβές CEO και υπαλλήλων στις ΗΠΑ

Κατά μέσον όρο, 254 φορές υψηλότερες από των εργαζομένων

Ο Γουόρεν Μπάφετ, ο ιδρυτής και επικεφαλής της Berkshire Hathaway, πληρώνεται επτά φορές τον μέσο μισθό ενός υπαλλήλου της εταιρείας του – και αυτό σημαίνει πως εισπράττει 100 χιλιάδες δολάρια τον χρόνο ως αμοιβή την τελευταία 25ετία ανεξαρτήτως της πορείας της μετοχής της BH.

Αντιστοίχως ο Έλον Μασκ, επικεφαλής και ιδρυτής της κατασκευάστριας ηλεκτρικών αυτοκινήτων Tesla, εισπράττει... 40.668 φορές περισσότερα. Τα στοιχεία αποτυπώνονται στις εκθέσεις που υπέβαλαν οι αμερικανικοί κολοσσοί στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ. Στην περίπτωση της Tesla, ειδικότερα, παρατηρείται η πιο ακραία αναλογία 40.668/1, όπως αναφέρουν οι Financial Times. Επί ετησίων αποδοχών 2,3 δισ. δολαρίων του διευθύνοντος συμβούλου Έλον Μασκ, μόνον τα 56.000 δολάρια αφορούν τον μισθό του. Τα υπόλοιπα είναι μπόνους για την πορεία της εταιρείας, τα οποία θα του καταβληθούν στο σύνολό τους μόνον εάν η Tesla εξασφαλίσει κεφαλαιοποίηση 650 δισ. δολαρίων. Σήμερα, η κεφαλαιοποίηση της Tesla είναι 47,7 δισ. δολάρια. Ο κ. Μασκ, πάντως, επέλεξε να μη λάβει τον μισθό των 56.000 δολαρίων προσδοκώντας το μεγάλο πακέτο. Η διαφορά μεταξύ των απολαβών της διοίκησης και των υπαλλήλων, όπως παρατηρούν οι Financial Times, δίνει τροφή σε όσους επιχειρηματολογούν υπέρ της επιβολής ορίων στις αμοιβές των διευθυνόντων συμβούλων.

Η αναλογία

Ένα από τα σοβαρά και ίσως δυσεπίλυτα θέματα στην αμερικανική κοινωνία είναι η εισοδηματική ανισότητα, κάτι που φαίνεται πολύ έντονα στο δημοσίευμα των FT. Κατά μέσον όρο, όπως δείχνουν τα αναλυτικά στοιχεία της εταιρείας συμβούλων για θέματα αμοιβών στελεχών Equilar, η αναλογία μισθών διαμορφώνεται στο 254/1, δηλαδή ένας επικεφαλής μεγάλης εταιρείας στις ΗΠΑ πληρώνεται 254 φορές όσο πληρώνεται κατά μέσον όρο ο/η υπάλληλός του. Το 2017 η αναλογία ήταν 235 προς ένα, δηλαδή ελαφρώς καλύτερη. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι το μεγάλο χάσμα έχει απασχολήσει συνδικάτα, ακτιβιστές και πολιτικούς ειδικά ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2020 στις ΗΠΑ. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Σάρα Αντερσον, διευθύντρια του ερευνητικού προγράμματος για την παγκόσμια οικονομία στο αριστερών τάσεων Ινστιτούτο Μελετών Πολιτικής, «οι πολιτικοί γνωρίζουν ότι πρόκειται για θέμα που αγγίζει μία ευαίσθητη χορδή των ανθρώπων ανεξαρτήτως του ποια είναι η τοποθέτησή τους». Επιπλέον, όπως διευκρινίζει, η διαφορά αμοιβών αποτελεί σημαντικό δείκτη του εάν τελικά μία εταιρεία πραγματικά μοιράζεται με τους ανθρώπους της τα κέρδη της.

Σε επτά πολιτείες η φορολόγηση των επικεφαλής αυξάνεται όσο μεγαλώνει η διαφορά των απολαβών τους από εκείνες των υπαλλήλων τους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει έμπρακτη αντίδραση, όπως σε επτά πολιτείες των ΗΠΑ, που προβλέπουν φορολογία επί των εταιρειών με μεγάλες αποκλίσεις στις αποδοχές μεταξύ διοίκησης και υπαλλήλων.

Στο Πόρτλαντ, λόγου χάριν, τη μεγαλύτερη πόλη της πολιτείας του Ορεγκον, ισχύει το εξής: εάν σε μια εταιρεία ο επικεφαλής εισπράττει 100 - 250 φορές τον μισθό ενός μέσου υπαλλήλου, καλείται να πληρώσει 10% επιπλέον σε φόρο και 25%, όταν η διαφορά υπερβαίνει τις 250 φορές. Τον Φεβρουάριο οι αρχές του Πόρτλαντ ανέφεραν ότι μέσα στον πρώτο χρόνο εφαρμογής της η συγκεκριμένη φορολογία θα αποφέρει 2,4 εκατ. δολάρια. Η διασημότερη εταιρεία της πόλης είναι η Nike. Η αμοιβή του επικεφαλής της Μαρκ Πάρκερ ήταν ίση με 379 φορές τον μισθό ενός μέσου υπαλλήλου σε κατάστημα, δηλαδή σχεδόν 25 χιλιάδες δολάρια τον χρόνο.

Η Equilar εξέτασε τις αμοιβές 100 διευθυνόντων συμβούλων, εκ των οποίων οι 11 λάμβαναν περισσότερες από 100 φορές τον μέσο μισθό ενός υπαλλήλου. Η απόκλιση αυτή σχετίζεται με τα κίνητρα που προσφέρονται στη διοίκηση για τη βελτίωση της κερδοφορίας της εταιρείας. Οι Σάφρα Κατζ και Μαρκ Χερντ, οι δύο επικεφαλής της Oracle, εισπράττουν 108 εκατ. δολάρια έκαστος, αλλά η εταιρεία τόνισε ότι δεν πρόκειται για συνήθεις αμοιβές. Και αυτό γιατί τα πακέτα τους εμπεριέχουν οψιόν, που ως δικαιώματα προαγοράς μετοχών ασκούνται σε βάθος πενταετίας. Σε μια ετήσια βάση η αναλογία δεν θα ήταν 1.205/1 αλλά 282/1, όπως εξήγησε, εν κατακλείδι, η Oracle.

Τι κερδίζουν οι διευθύνοντες σύμβουλοι σε σχέση με τους εργαζομένους στην ίδια εταιρεία.

Χρυσοπληρωμένοι οι επικεφαλής των αμερικανικών κολοσσών

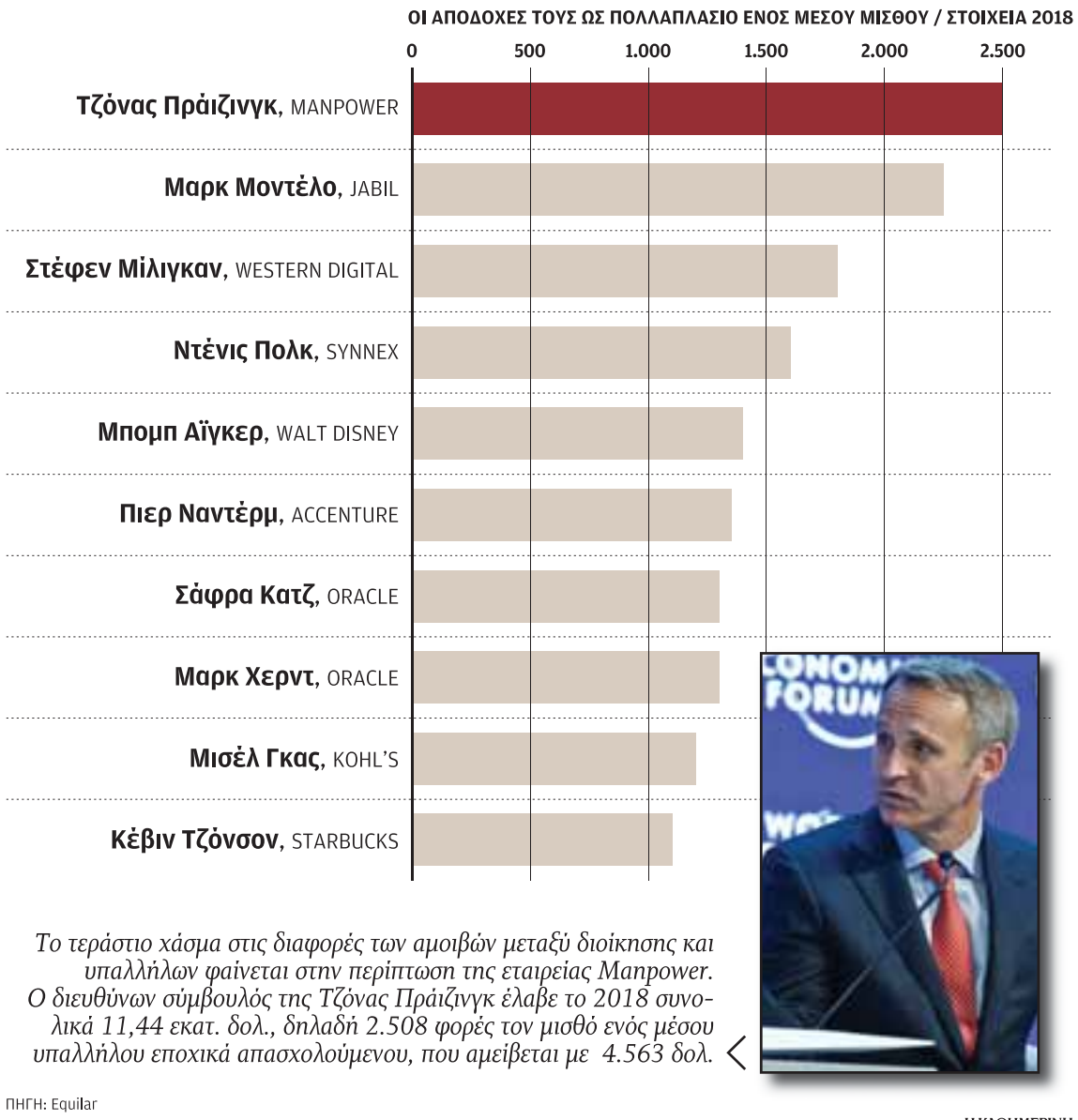

Το τεράστιο χάσμα στις διαφορές των αμοιβών μεταξύ διοίκησης και υπαλλήλων φαίνεται στην περίπτωση της εταιρείας Manpower. Ο διευθύνων σύμβουλός της Τζόνας Πράιζινγκ έλαβε το 2018 συνολικά 11,44 εκατ. δολ., δηλαδή 2.508 φορές τον μισθό ενός μέσου υπαλλήλου εποχικά απασχολούμενου, που αμείβεται με 4.563 δολ.

ΠΗΓΗ: Equilar

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Με δύο ταχύτητες κινείται η ανεργία στην Ευρωζώνη

Η αγορά εργασίας στην Ευρωζώνη δεν έχει ανακάμψει πλήρως από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Η ανεργία εξακολουθεί να κυμαίνεται σε διψήφια ποσοστά σε αρκετές χώρες και η εισοδηματική ανισότητα έχει διευρυνθεί ακόμη και στον πυρήνα της Ευρώπης. Μεγάλη διαφοροποίηση των συνθηκών παρατηρείται ανάμεσα σε περιφέρειες ακόμη και των ισχυρών κρατών-μελών, επισημαίνεται σε έρευνα της ING που δημοσίευσαν οι Financial Times. Στη Γερμανία, η ανεργία σε ορισμένα κρατίδια, όπως η Σαξονία-Ανχαλτ και η Θουριγγία, κινείται σε υψηλότερα ποσοστά από το 2008. Αυτή η διαφοροποίηση σημαίνει πως «πολλές περιφέρειες είναι αντιμέτωπες με παρατεταμένη στασιμότητα», αναφέρεται στην έκθεση της ING.

Εκ πρώτης όψεως, η ανεργία στην Ευρωζώνη έχει υποχωρήσει αρκετά την τελευταία δεκαετία. Τον Μάρτιο κινήθηκε στο 7,7% έναντι του 12,10% που είχε καταγραφεί ως ιστορικό υψηλό τον Φεβρουάριο του 2013, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat. Ωστόσο, η ανεργία στον ευρωπαϊκό Νότο εξακολουθεί να κινείται σε διψήφια ποσοστά. Το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Ελλάδα, φθάνοντας το 18,5% τον Ιανουάριο. Στην Ισπανία, η ανεργία έφθασε προ διμήνου το 14% και στην Ιταλία το 10,2%. Σε αυτές τις χώρες, η απορρόφηση των ανέργων παραμένει μεγάλη πρόκληση. Οι διαστάσεις του προβλήματος γίνονται ιδιαίτερα αισθητές εάν συγκρίνει κανείς τα αντίστοιχα δεδομένα στις οικονομίες του πυρήνα της Ευρωζώνης. Παραδείγματος χάριν, η ανεργία στη Γερμανία και στην Ολλανδία διαμορφώθηκε τον Μάρτιο στο 3,2% και στο 3,3%, αντιστοίχως. Στην έρευνα της ING γίνεται σύγκριση ανάμεσα στην ανεργία που επικρατεί σήμερα και στο φυσιολογικό ποσοστό που ισχύει σε κάθε οικονομία της Ευρωζώνης. Προκύπτει δε πως στον ευρωπαϊκό Νότο η διαφορά μεταξύ υφιστάμενης και «φυσιολογικής» ανεργίας φθάνει το 10%. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα οξυμένο στην Ισπανία, στην Ιταλία, στις βαλκανικές χώρες και στην Ελλάδα. Οι οικονομολόγοι του ολλανδικού τραπεζικού ομίλου σχολιάζουν, επίσης, πως οι μεγαλύτερες συνέπειες παρατηρούνται σε περιοχές όπου δεν πραγματοποιούνται επαρκείς επενδύσεις και έχουν μειωθεί οι δαπάνες στην έρευνα και στην ανάπτυξη.

Το ποσοστό της ανεργίας στην Ευρωζώνη υποχώρησε τον Μάρτιο στο 7,7%.

EPA

Στην Ισπανία, η ανεργία των νέων υποχώρησε τον Φεβρουάριο στο 32,40% από το ρεκόρ του 55,90%, που είχε φθάσει τον Φεβρουάριο του 2013.

Αναμφισβήτητα, το μεγαλύτερο πλήγμα από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 έχουν υποστεί οι νέοι στον ευρωπαϊκό Νότο. Παρά την πτώση που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στην ανεργία ατόμων από 15 μέχρι 24 ετών, εξακολουθεί να είναι υψηλή. Στην Ιταλία, η ανεργία των νέων κινήθηκε τον Φεβρουάριο στο 32,80%, αντανακλώντας μικρή πτώση από το 32,9% έναν χρόνο πριν. Στην Ισπανία, η ανεργία των νέων υποχώρησε τον Φεβρουάριο στο 32,40% από το ρεκόρ του 55,90% που είχε φθάσει τον Φεβρουάριο του 2013. Ωστόσο, είχε φθάσει στο ιστορικό χαμηλό του 17,20% τον Φεβρουάριο του 2007.

Ενίσχυση ζήτησης χρυσού κατά 7% το α΄ τρίμηνο

Η άνοδος στην παγκόσμια ζήτηση χρυσού κατά 7% εν μέσω του α΄ τριμήνου αποδίδεται στη μεγάλη αύξηση των τοποθετήσεων από τις κεντρικές τράπεζες, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού (WGC). Πρόκειται για αύξηση της τάξεως του 68% σε σχέση έναν χρόνο πριν, με τις κεντρικές τράπεζες να έχουν αγοράσει συνολικά 145,5 τόνους χρυσού, αξίας 6 δισ. δολαρίων την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου. Η Ρωσία και η Κίνα πρωταγωνιστούν σε αυτήν τη γενικότερη προτίμηση των κεντρικών τραπεζών στο πολύτιμο μέταλλο. Πέρυσι, μάλιστα, οι κεντρικές τράπεζες συγκέντρωσαν τις μεγαλύτερες ποσότητες από την εποχή του Χρυσού Κανόνα, το 1971. Γενικά, όμως, οι κεντρικές τράπεζες των αναδυόμενων αγορών είναι αυτές που εκδηλώνουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Εντός του α΄ τριμήνου του 2019, η Ρωσία παρέμεινε ο μεγαλύτερος αγοραστής. Η ρωσική κεντρική τράπεζα προσέθεσε στα θησαυροφυλάκια της 55,3 τόνους χρυσού, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης στρατηγικής να μειώσει την εξάρτησή της από το αμερικανικό δολάριο. Οι σχέσεις Ουάσιγκτον - Μόσχας είναι ιδιαίτερα τεταμένες τον τελευταίο καιρό, με τις ΗΠΑ να έχουν επιβάλει κυρώσεις εις βάρος της Ρωσίας. Επιπροσθέτως, η Κίνα ενίσχυσε τα αποθέματα χρυσού κατά 33 τόνους το α΄ τρίμηνο, ενώ η κεντρική τράπεζα του Εκουαδόρ στράφηκε στο πολύτιμο μέταλλο για πρώτη φορά μετά το 2014, σύμφωνα με το WGC.

Οπως δήλωσε ο Αλιστερ Χιούιτ, επικεφαλής του WGC, στους Financial Times, «το μεγαλύτερο ενδιαφέρον εκδηλώνουν οι κεντρικές τράπεζες των αναδυόμενων αγορών, καθώς επιδιώκουν να αποστασιοποιηθούν από το αμερικανικό δολάριο». Ειδήμονες του κλάδου παρατηρούν, ωστόσο, ότι οι αγορές χρυσού από τις κεντρικές τράπεζες μειώνονται από το ένα τρίμηνο στο άλλο. Ενδεικτικό είναι πως οι κεντρικές τράπεζες αγόρασαν 253 τόνους χρυσού το γ΄ τρίμηνο του 2018 έναντι 165,6 τόνων το δ΄ τρίμηνο του ιδίου έτους.

Αύξηση αμερικανικού LNG στην Ευρώπη εφόσον έχει την ίδια τιμή με το ρωσικό

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επιδιώξει να διπλασιάσει τις εισαγωγές αμερικανικού υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) μέχρι το 2023, ωστόσο η εκπλήρωση της επιδίωξης θα εξαρτηθεί ουσιαστικά από τις αγορές.

Στο πλαίσιο της εκεχειρίας που είχαν κηρύξει πέρυσι τον Ιούλιο ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ και ο πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ για την αποκλιμάκωση του εμπορικού πολέμου, η Κομισιόν είχε δηλώσει πως θα υπάρξει προσπάθεια για περισσότερες εισαγωγές αμερικανικού LNG. Χθες η Επιτροπή ανακοίνωσε πως οι εισαγωγές αμερικανικού LNG έχουν αυξηθεί κατά 272% από τον περασμένο Ιούλιο, με τις εισαγωγές μόνο του Μαρτίου να ανέρχονται στο 1,3 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm). Η Ευρώπη προσπαθεί εδώ και χρόνια να περιορίσει την εξάρτησή της από τη Ρωσία, από την οποία καλύπτεται το 40% των αναγκών της Γηραιάς Ηπείρου σε φυσικό αέριο. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας αναπτύσσει υποδομές που θα της επιτρέψουν να προμηθευτεί υγροποιημένο φυσικό αέριο και από άλλους μεγάλους προμηθευτές όπως το Κατάρ, η Αυστραλία και οι ΗΠΑ. Μπορεί η προμήθεια αμερικανικού LNG να εξυπηρετεί την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αποφύγει την επιβολή αμερικανικών δασμών στα ευρωπαϊκά αυτοκίνητα, ωστόσο οι δυνάμεις της αγοράς είναι αυτές που θα κρίνουν τελικά το ύψος των εισαγωγών αμερικανικού LNG, όπως παραδέχεται η Επιτροπή. Για την ακρίβεια, το αμερικανικό LNG θα πρέπει να είναι εξίσου φθηνό με το ρωσικό ώστε να κερδίσει μερίδιο της ευρωπαϊκής αγοράς. Οι εισαγωγές από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν τον περασμένο χειμώνα χάρη στον ήπιο καιρό που είχε επικρατήσει στην Ασία, γεγονός που οδήγησε σε μείωση της τιμής του αμερικανικού LNG περίπου στα 5 δολάρια ανά εκατομμύριο βρετανικές θερμικές μετρικές μονάδες (MMBtu), δηλαδή περίπου στο ίδιο επίπεδο που ήταν και το LNG μέσω αγωγών. Εναν χρόνο νωρίτερα η τιμή στην Ασία ήταν περίπου 12 δολάρια ανά MMBtu.

Η Ευρώπη προσπαθεί να περιορίσει την εξάρτησή της από τη Ρωσία, η οποία καλύπτει το 40% των αναγκών της Γηραιάς Ηπείρου σε φυσικό αέριο.

EPA

Οι εισαγωγές από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν τον περασμένο χειμώνα χάρις στον ήπιο καιρό που είχε επικρατήσει στην Ασία, γεγονός που οδήγησε σε μείωση της τιμής του αμερικανικού LNG.

Επενδύσεις

Σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε χθες στις Βρυξέλλες, ο Μιγκέλ Κανέτε, επίτροπος Ενέργειας, είπε πως αυξάνεται η δυνατότητα της Ευρώπης να εισάγει υγροποιημένο φυσικό αέριο. Παράλληλα, η Κομισιόν έχει υποσχεθεί πως θα επενδύσει σε αγωγούς μεταφοράς LNG ώστε το καύσιμο να είναι διαθέσιμο σε περισσότερες περιοχές της Ε.Ε. Ο Αμερικανός υπουργός Ενέργειας Ρικ Πέρι επέμεινε πως η τιμή δεν θα πρέπει να αποτελεί τον μοναδικό παράγοντα κατά την προμήθεια ενέργειας, υπενθυμίζοντας τη διακοπή ροής ρωσικού LNG προς την Ουκρανία και τελικά προς την Ευρώπη το 2006 και το 2009.

REUTERS

Η αυτοματοποίηση απειλεί τις θέσεις εργασίας παγκοσμίως

«Καμπανάκι» από τον Οργανισμό Οικονομικής Ανάπτυξης και Συνεργασίας για τις ραγδαίες αλλαγές στην απασχόληση

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει ο Οργανισμός Οικονομικής Ανάπτυξης και Συνεργασίας (ΟΟΣΑ), απευθύνοντας έκκληση στις κυβερνήσεις των κρατών-μελών του να κινηθούν τάχιστα και να επιμορφώσουν τους εργαζομένους τους, ώστε να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα της απασχόλησης, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη και η περαιτέρω αυτοματοποίηση, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του διεθνούς οργανισμού για τις προοπτικές της απασχόλησης.

Η ευρεία χρήση της υψηλής τεχνολογίας, η παγκοσμιοποίηση και οι δημογραφικές αλλαγές έχουν ήδη αλλάξει άρδην και εκ θεμελίων την εργασία, ενώ ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι μέσα στα επόμενα δεκαπέντε με είκοσι χρόνια το 14% των υφισταμένων θέσεων εργασίας δυνητικά θα εξαφανιστεί, ενώ 32% από αυτές θα τροποποιηθούν ριζικά.

Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας είναι επιβεβλημένες.

«Χωρίς άμεση κινητοποίηση, πολλοί άνθρωποι και ειδικά όσοι έχουν χαμηλή εξειδίκευση θα μείνουν πίσω στον ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας», παρατηρεί ο ΟΟΣΑ. Ο Οργανισμός εκτιμά πως υπάρχουν πολλές προκλήσεις στο συγκεκριμένο πεδίο – προκλήσεις, οι οποίες αν δεν αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά θα οξύνουν τις ανισότητες. Ιδιαίτερα ευάλωτοι, πέρα από τους ανειδίκευτους και τις ανειδίκευτες, είναι οι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι, όσοι είναι άνεργοι, καθώς και όσοι απασχολούνται σε καθεστώς ημιαπασχόλησης και εποχικής εργασίας.

Δίχτυ προστασίας

Επιπροσθέτως, ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού, Ανχελ Γκουρία, τόνισε ότι οι προνοιακές καλύψεις πρέπει να επεκταθούν, ώστε να καλυφθούν και οι μη τυπικές (ευέλικτες) μορφές απασχόλησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι παρωχημένα, με αποτέλεσμα οι απασχολούμενοι σε καθεστώς ευέλικτης εργασίας να δυσκολεύονται να έχουν πρόσβαση σε καλύψεις συνήθεις για τους παραδοσιακούς εργαζομένους, όπως οι αναρρωτικές άδειες, οι άδειες μητρότητας και πατρότητας, η προστασία από αυθαίρετες απολύσεις, η πρόβλεψη για εύλογο διάστημα ενημέρωσης ενόψει απολύσεων κ.λπ.

Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας είναι επιβεβλημένες, «διότι η αδυναμία της να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα (του αυτοματισμού και των μη τυπικών μορφών εργασίας) και να καλύψει τους εργαζομένους, δημιουργεί δυσαρέσκεια και γεννά ερωτήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των πολιτικών μας συστημάτων», παρατηρεί ο Ανχελ Γκουρία.

Πάντως, μέχρι στιγμής η αυτοματοποίηση της εργασίας δεν έχει προκαλέσει αύξηση της δομικής ανεργίας, καθώς συνολικά στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες η απασχόληση έχει τονωθεί. Σύμφωνα με ξεχωριστή έκθεση της εταιρείας συμβούλων McKinsey, που επικαλείται η εφημερίδα Financial Times, κάθε εργαζόμενος και κάθε εργαζόμενη σε κάποια στιγμή της σταδιοδρομίας τους θα βρεθεί μπροστά στην τεχνολογική πρόκληση, η οποία θα υπαγορεύει αλλαγές στα καθήκοντά τους.

Τα συνδικάτα

Ο ΟΟΣΑ υπογράμμισε την ανάγκη να δοθεί περισσότερη έμφαση στις συλλογικές διαπραγματεύσεις και στον κοινωνικό διάλογο, παράγοντες που στηρίζουν τις κρατικές πρωτοβουλίες στο να γίνουν οι αγορές εργασίας πιο ευπροσάρμοστες, ασφαλείς και κοινωνικά δίκαιες.

Επιπλέον, ο διεθνής οργανισμός παρατηρεί πως με ρυθμό σταθερό μέσα στα τελευταία τριάντα χρόνια περιορίζεται η συμμετοχή στα εργατικά συνδικάτα στις χώρες-μέλη, με το ποσοστό να φθάνει το μόλις 16% επί του συνόλου των εργαζομένων το 2016 έναντι του 30% το 1985. «Και αυτό έχει περιστείλει τη διαπραγματευτική ισχύ των εργαζομένων και έχει μειώσει το ποσοστό του εθνικού εισοδήματος, που διοχετεύεται σε αυτούς», αναφέρεται, εν κατακλείδι, στην έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης με θέμα τις προοπτικές της αγοράς εργασίας.

REUTERS

«Χωρίς άμεση κινητοποίηση, πολλοί άνθρωποι και ειδικά όσοι έχουν χαμηλή εξειδίκευση θα μείνουν πίσω στον ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας», επισημαίνει ο ΟΟΣΑ. Πέρα από τους ανειδίκευτους, ιδιαίτερα ευάλωτοι είναι οι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι, όσοι είναι άνεργοι, καθώς και όσοι απασχολούνται σε καθεστώς ημιαπασχόλησης και εποχικής εργασίας.

Μεγάλος χαμένος από το εμπάργκο των ΗΠΑ στο Ιράν η Τουρκία

Η Τεχεράνη είναι ο τρίτος μεγαλύτερος προμηθευτής πετρελαίου της Αγκυρας

Παρά τις διαβεβαιώσεις Αμερικανών αξιωματούχων πως υπάρχει επάρκεια προσφοράς στην αγορά πετρελαίου, η τιμή του Brent ξεπέρασε την Πέμπτη τα 75 δολάρια το βαρέλι, για πρώτη φορά το 2019. Η απόφαση του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ να επιδιώξει την πλήρη διακοπή των ιρανικών εξαγωγών πετρελαίου θα πλήξει οικονομικά αρκετές χώρες, κυρίως ασιατικές, που προμηθεύονταν μεγάλες ποσότητες ιρανικού πετρελαίου, αλλά πρωτίστως την Τουρκία. Το Ιράν είναι ο τρίτος μεγαλύτερος προμηθευτής της Τουρκίας, μετά το Ιράκ και τη Ρωσία, και η προοπτική αύξησης του κόστους της ενέργειας είναι το τελευταίο πράγμα που χρειάζεται η τουρκική οικονομία, η οποία ήδη βρίσκεται σε ύφεση από τα μέσα του 2018. Το ενδεχόμενο να αγνοήσει η Τουρκία την αμερικανική απαγόρευση και να διακινδυνεύσει τον αποκλεισμό της από το αμερικανικό χρηματοπιστωτικό σύστημα θεωρείται υπερβολικό ακόμη και για τον Ταγίπ Ερντογάν, καθώς θα οδηγούσε σε κατάρρευση της τουρκικής οικονομίας εντός εβδομάδων.

Γενικότερα, η απόφαση της Ουάσιγκτον να επιβάλει δρακόντειες κυρώσεις κατά όσων χωρών ή εταιρειών συνεχίσουν να προμηθεύονται πετρέλαιο από το Ιράν μετά τις Μαΐου θα πλήξει κυρίως χώρες της Ασίας που μέχρι σήμερα προμηθεύονταν τις μεγαλύτερες ποσότητες. Προφανώς, το μεγαλύτερο χτύπημα θα το δεχθεί το ίδιο το Ιράν, που κάλυπτε περίπου το 40% των δαπανών του προϋπολογισμού του από τις εξαγωγές πετρελαίου. Η Κίνα, η Νότιος Κορέα, η Ινδία και η Ιαπωνία και η Τουρκία ήταν οι μεγαλύτεροι αγοραστές ιρανικού πετρελαίου τον Μάρτιο, σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg. Οι ευρωπαϊκές χώρες δεν είχαν αγοράσει καθόλου ιρανικό πετρέλαιο τον Μάρτιο (η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ταϊβάν είχαν εξαιρεθεί μαζί με τις προηγούμενες πέντε χώρες από την αμερικανική απαγόρευση). Οι εισαγωγές της Κίνας είχαν ανέλθει τον Μάρτιο σε 613.000 βαρέλια την ημέρα, της Νοτίου Κορέας σε 387.000, της Ινδίας σε 258.000, της Ιαπωνίας σε 108.000 και της Τουρκίας σε 97.000 βαρέλια την ημέρα. Ωστόσο, σε αντίθεση με την Αγκυρα, οι υπόλοιποι διαθέτουν αρκετές εναλλακτικές επιλογές, έστω και αν είναι ακριβότερες από το ιρανικό πετρέλαιο, και κυρίως δεν βρίσκεται σε κρίση η οικονομία τους. Για τον Ταγίπ Ερντογάν η απόφαση των ΗΠΑ δεν θα μπορούσε να έρθει σε χειρότερη στιγμή. Η τουρκική οικονομία αναπτύχθηκε με ρυθμό μόλις 2,5% το 2018, από 7,4% το 2017, και βρίσκεται σε ύφεση από το δεύτερο εξάμηνο του προηγούμενου έτους. Η λίρα έχει υποχωρήσει έναντι του δολαρίου κατά 10% από την αρχή του έτους, ενώ πέρυσι είχε υποχωρήσει κατά περίπου 30%. Η εξασθένηση της λίρας –την Πέμπτη είχε υποχωρήσει στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων έξι μηνών έναντι του δολαρίου– καθιστά ακόμη πιο ακριβή την εισαγωγή πετρελαίου. Επιπλέον, ενισχύει τις πληθωριστικές πιέσεις, τη στιγμή που ο πληθωρισμός βρίσκεται στην Τουρκία στο 20%, και εμποδίζει την κεντρική τράπεζα να μειώσει το βασικό επιτόκιο δανεισμού ώστε να ενισχύσει την οικονομία. Οι ευκολότερες εναλλακτικές λύσεις για την Τουρκία είναι να ενισχύσει τις εισαγωγές από το Ιράκ (24% τον Ιανουάριο) και τη Ρωσία (15%), ενώ το ενδεχόμενο να κερδίσει ο Ερντογάν εξαίρεση από την Ουάσιγκτον είναι πολύ μικρό, δεδομένης της έντασης μεταξύ των δύο χωρών και της απόφασης Ερντογάν να αγοράσει ρωσικούς πυραύλους S-400. Ωστόσο, οι αγωγοί μεταξύ Ιράκ και Τουρκίας είναι κατεστραμμένοι σε πολλά σημεία περιορίζοντας τις εισαγωγές, ενώ η Τουρκία για πολιτικούς και τεχνικούς λόγους (ασυμβατότητα με τα διυλιστήριά της) δεν θέλει να αγοράσει πετρέλαιο από τη Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Η απόφαση του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ να επιδιώξει την πλήρη διακοπή των ιρανικών εξαγωγών πετρελαίου θα πλήξει οικονομικά αρκετές χώρες, κυρίως ασιατικές, που προμηθεύονταν μεγάλες ποσότητες ιρανικού πετρελαίου, αλλά πρωτίστως την Τουρκία.

Η αύξηση του κόστους της ενέργειας είναι το τελευταίο πράγμα που χρειάζεται η τουρκική οικονομία, η οποία βρίσκεται σε ύφεση.

Η προσφορά, η ζήτηση, αλλά και ο Τραμπ, θα καθορίσουν την τιμή του «μαύρου χρυσού»

Η απόφαση των ΗΠΑ να αποκλείσουν πλήρως από την αγορά το ιρανικό πετρέλαιο οδήγησε την προηγούμενη εβδομάδα σε αύξηση της τιμής του Brent κατά περίπου 3,6%, παρά τις διαβεβαιώσεις του Λευκού Οίκου πως έχει εξασφαλίσει τη διαβεβαίωση του ΟΠΕΚ να καλύψει το κενό της προσφοράς. Η επιφυλακτική στάση της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων στο ενδεχόμενο να αυξήσουν την παραγωγή τους κατά 1,5 εκατομμύριο βαρέλια την ημέρα υποδηλώνει πως το Ριάντ θα επιδιώξει, στην καλύτερη των περιπτώσεων, να αυξήσει σταδιακά την παραγωγή ώστε να διατηρήσει την τιμή του πετρελαίου γύρω στα 65 δολάρια το βαρέλι μέχρι το τέλος του χρόνου.

Παράγοντες που θα μπορούσαν να ρίξουν την τιμή τους επόμενους μήνες είναι περιορισμός της ζήτησης εξαιτίας της επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας, αύξηση της παραγωγής από τις ΗΠΑ και τη Ρωσία και δημόσιες παρεμβάσεις του Ντόναλντ Τραμπ προς τον ΟΠΕΚ με την απαίτηση για μείωση της τιμής. «Μετά την απόφαση των ΗΠΑ να εντείνει τις κυρώσεις κατά του Ιράν... αναθεωρήσαμε προς τα επάνω την πρόβλεψή μας για την τιμή του Brent στα 60 από 50 δολάρια το βαρέλι στο τέλος του έτους», ανέφεραν την Πέμπτη αναλυτές της Capital Economics.

Ο Μπράιαν Χουκ, Αμερικανός ειδικός εκπρόσωπος για το Ιράν, επέμενε την ίδια στιγμή πως «υπάρχει επαρκής προσφορά στην αγορά ώστε... να διατηρηθούν σταθερές οι τιμές». Πράγμα που ισχύει, αν και έρχεται σε αντίθεση με την πολιτική του ΟΠΕΚ και της Ρωσίας, που από τον Οκτώβριο του 2018 μειώνουν την παραγωγή τους κατά 1,3 εκατομμύριο βαρέλια την ημέρα ώστε να αποτρέψουν το ενδεχόμενο υπερπροσφοράς και να διατηρήσουν ψηλά τις τιμές.

Σύμφωνα με την εταιρεία συμβούλων Rystad Energy «η Σαουδική Αραβία και αρκετοί από τους συμμάχους της μπορούν να υπερκαλύψουν την απώλεια του ιρανικού πετρελαίου». Το ερώτημα είναι αν επιθυμεί το Ριάντ να το κάνει. «Θα δούμε τι θέλουν οι πελάτες», είχε πει την Τετάρτη ο Χαλίντ αλ Φατίχ, υπουργός Ενέργειας της Σαουδικής Αραβίας, προσθέτοντας ότι δεν θεωρεί πως υπάρχει ανάγκη να αυξήσει αμέσως την παραγωγή της η Σαουδική Αραβία. Ο ΟΠΕΚ και η Ρωσία θα αποφασίσουν τη μελλοντική τους πολιτική στη σύνοδο στα τέλη Ιουνίου.

Η Σαουδική Αραβία και αρκετοί από τους συμμάχους των ΗΠΑ μπορούν να υπερκαλύψουν την απώλεια του ιρανικού πετρελαίου.

Η Μόσχα έχει στείλει σήμα πως βλέπει ευνοϊκά την αύξηση της παραγωγής, ενώ πιθανή είναι δημόσια παρέμβαση του Ντόναλντ Τραμπ που δεν θα ήθελε να πάει σε εκλογές το 2020 με την τιμή της βενζίνης σε υψηλό επίπεδο. Αλλωστε, αυτή είναι από τις λίγες πρωτοβουλίες του Τραμπ που έχουν την υποστήριξη.

Κ.Κ.

Χάσμα μεταξύ πλούσιου Νότου, φτωχότερου Βορρά στη Γερμανία

Πιο εύπορες πόλεις είναι το Μόναχο, η Στουτγάρδη και η Φρανκφούρτη

Στις περιφέρειες Στάρνμπεργκ στο νότιο Μόναχο, Χάιλμπρον, βόρεια της Στουτγάρδης και Χοχτάινους, κοντά στη Φρανκφούρτη, το διαθέσιμο εισόδημα είναι άνω των 30.000 ευρώ, δηλαδή πάνω από τον μέσο όρο του Λουξεμβούργου, της χώρας με το υψηλότερο εισόδημα στην Ευρωπαϊκή Ενωση.

Η εισοδηματική ανισότητα μεταξύ κατοίκων της Δυτικής και Ανατολικής Γερμανίας όχι μόνο παραμένει μεγάλη, αλλά νέο χάσμα δημιουργείται μεταξύ περιοχών της νοτιοδυτικής και της βόρειας Γερμανίας, σύμφωνα με νέα έρευνα του Ινστιτούτου Οικονομικών και Κοινωνικών Μελετών (WSI) του Ντίσελντορφ. Τριάντα χρόνια μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, το διαθέσιμο εισόδημα των Γερμανών, δηλαδή ό,τι απομένει μετά την καταβολή φόρων, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και άλλων υποχρεώσεων προς το κράτος, εξακολουθεί να εμφανίζει πολύ σημαντικές ανισότητες.

Οι πλουσιότερες πόλεις ή περιοχές βρίσκονται γύρω από το Μόναχο, τη Στουτγάρδη και τη Φρανκφούρτη (στον ποταμό Μάιν), αλλά και στο Αμβούργο στη βόρεια Γερμανία.

Αντιθέτως, στην περιοχή που κάλυπτε η πρώην Ανατολική Γερμανία υπάρχουν μόλις έξι περιφέρειες ή πόλεις όπου το ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα των κατοίκων είναι πάνω από τις 20.000 ευρώ. Συγκριτικά, το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα είναι υψηλότερο από αυτό το όριο σε 284 από τις 324 περιφέρειες και πόλεις που βρίσκονται στο έδαφος της πρώην Δυτικής Γερμανίας. Ο μέσος όρος κατά κεφαλήν διαθέσιμου εισοδήματος για ολόκληρη τη Γερμανία είναι 23.295 ευρώ.

Επιπλέον, πολύ χαμηλό διαθέσιμο εισόδημα καταγράφεται σε πολλές πόλεις και περιοχές του Ρουρ, στα δυτική Γερμανία, που αποτελούσε κάποτε την καρδιά της βιομηχανίας χάλυβα και γαιάνθρακα της χώρας. Συνολικά, στην έρευνα καταγράφεται μικρή αύξηση των εισοδημάτων σε περιοχές και πόλεις της πρώην Ανατολικής Γερμανίας με το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα να διαμορφώνεται το 2018 στο 84,7% του επιπέδου της πρώην Δυτικής Γερμανίας, από 81,5% το 2000. Ευρεία είναι η εισοδηματική ανισότητα και μεταξύ των 15 μεγαλύτερων γερμανικών πόλεων.

Η πλουσιότερη είναι το Μόναχο, σύμφωνα με τη μελέτη, με το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα να ανέρχεται πέρυσι σε 29.685 ευρώ. Ακολουθούν η Στουτγάρδη με εισόδημα 25.012 ευρώ, το Ντίσελντορφ με 24.882 ευρώ, το Αμβούργο με 24.421 ευρώ, η Νυρεμβέργη με 21.785 ευρώ, η Φρανκφούρτη με 21.690 ευρώ και η Κολωνία με 21.608 χιλιάδες ευρώ. Το Βερολίνο βρίσκεται στην 11η θέση με κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα 19.719 ευρώ, δηλαδή σημαντικά κάτω από τον εθνικό μέσο όρο των 23.295 ευρώ.

Στην ανατολική Γερμανία το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα διαμορφώθηκε το 2018 στο 84,7% του επιπέδου της Δυτικής Γερμανίας.

Ακόμη χαμηλότερο είναι το διαθέσιμο εισόδημα στη Δρέσδη, 18.922 ευρώ, και στη Λειψία (τη μεγαλύτερη πόλη στα ανατολικά μετά το Βερολίνο) 17.770 ευρώ. Σε επίπεδο περιφερειών, σε τρεις της πρώην Ανατολικής Γερμανίας (Χάλε, Φορπόμερν-Γκράισβαλντ και Φρανκφούρτη στον Οντερ) και μία της πρώην Δυτικής Γερμανίας (Γκέζελκιρχεν) το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα ήταν κάτω από τις 18.000 ευρώ, δηλαδή όσο είναι περίπου κατά μέσον όρο στην Ιταλία.

Αντιθέτως, στις περιφέρειες Στάρνμπεργκ στο νότιο Μόναχο, Χάιλμπρον, βόρεια της Στουτγάρδης, και στο Χοχτάινους, κοντά στη Φρανκφούρτη, το διαθέσιμο εισόδημα είναι πάνω από 30.000 ευρώ, δηλαδή πάνω από τον μέσο όρο του Λουξεμβούργου, της χώρας με το υψηλότερο εισόδημα στην Ευρωπαϊκή Ενωση.

Το κόστος στέγασης

Στον υπολογισμό του διαθέσιμου εισοδήματος δεν υπολογίζεται το κόστος διαβίωσης, οπότε οι πραγματικές εισοδηματικές διαφορές σε πόλεις με υψηλά ενοίκια, παραδείγματος χάριν, είναι υψηλότερες από αυτές που αναφέρθηκαν. Ενώ, λοιπόν, στο Βερολίνο το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα είναι σχεδόν δέκα χιλιάδες ευρώ χαμηλότερο απ' ό,τι στο Μόναχο, η μεγάλη αύξηση του επιπέδου των ενοικίων που καταγράφεται στην πρωτεύουσα τα τελευταία χρόνια σημαίνει πως οι Βερολινέζοι δαπανούν πολύ μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους για ενοίκιο. Η αναλογία ενοικίου προς διαθέσιμο εισόδημα διαμορφώθηκε το 2018 στο 41,3%, γεγονός που σημαίνει πως το κόστος στέγασης στην πρωτεύουσα της Γερμανίας είναι πολύ υψηλότερο απ' ό,τι σε πολύ πλουσιότερες πόλεις όπως το Μόναχο, η Φρανκφούρτη και το Αμβούργο. Σύμφωνα με τους συντάκτες της μελέτης, το κόστος στέγασης δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει το ένα τρίτο του συνολικού εισοδήματος. «Δεδομένου πως το κόστος στέγασης καλύπτεται από το διαθέσιμο εισόδημα, η αύξηση των ενοικίων ιδίως στις μητροπολιτικές περιοχές είναι πιθανό πως περιορίζει τις οικονομικές δυνατότητες πολλών κατοίκων».

Μεγάλη αύξηση του κατώτατου ωρομισθίου στις ΗΠΑ

Η μεγαλύτερη αύξηση του κατώτατου ωρομισθίου που έχει σημειωθεί εδώ και μια δεκαετία καταγράφεται στις ΗΠΑ, αν και υπάρχουν αρκετές διαφοροποιήσεις από τη μια πολιτεία στην άλλη. Οπως αναφέρουν οι New York Times, ο κατώτατος μισθός στις ΗΠΑ είχε μείνει στάσιμος, κατά μέσον όρο, στα 7,25 δολάρια την ώρα επί μία δεκαετία. Σήμερα, όμως, υπολογίζεται στα 12 δολάρια την ώρα μετά τις αυξήσεις που έχουν γίνει από κάποιες πολιτειακές και δημοτικές αρχές των ΗΠΑ. Σε 29 πολιτείες των ΗΠΑ όπως και στην περιφέρεια της Κολούμπια, το κατώτατο ωρομίσθιο είναι υψηλότερο από αυτό που ορίζει το ομοσπονδιακό κράτος, επισημαίνεται από την αμερικανική εφημερίδα. Στην Ουάσιγκτον και τη Μασαχουσέτη, παραδείγματος χάριν, το κατώτατο ωρομίσθιο φθάνει τα 12 δολάρια. Αλλά στη Νέα Υόρκη είναι υψηλότερο, στα 15 δολάρια. Από την άλλη πλευρά, οι Αμερικανοί σε 21 πολιτείες των ΗΠΑ ζουν με το κατώτατο ωρομίσθιο που ορίζει το ομοσπονδιακό κράτος. Και αυτό συνεπάγεται πως, ουσιαστικά, έχουν χάσει το 16% της αγοραστικής τους δύναμης λόγω του πληθωρισμού. Εάν λάβει κανείς υπόψη το κατώτατο ωρομίσθιο που ισχύει σε ομοσπονδιακό, πολιτειακό και τοπικό επίπεδο, καταλήγει στο συμπέρασμα πως κινείται φέτος στα 12 δολάρια, κατά μέσον όρο.

Επί μία δεκαετία το κατώτατο ωρομίσθιο στις ΗΠΑ είχε μείνει στάσιμο, κατά μέσον όρο στα 7,25 δολάρια.

Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) διατήρησε σχεδόν μηδενικά τα επιτόκια, αποβλέποντας στην ενίσχυση των πραγματικών μισθών που παρέμεναν στάσιμοι και κατά συνέπεια διατηρούσαν υποτονικές τις πιέσεις του πληθωρισμού. Οι New York Times σημειώνουν πως επί 19ετία μέχρι το 2013 δεν είχε σημειωθεί καμία αύξηση του κατώτατου ωρομισθίου. Εκτοτε, όμως, άρχισαν να παρατηρούνται ανοδικές τάσεις. Το πιο σημαντικό εύρημα της έρευνας των New York Times είναι πως το 89% των εργαζομένων στις ΗΠΑ που πληρώνονται με το κατώτατο ωρομίσθιο λαμβάνουν πάνω από 7,25 δολάρια που ορίζει το ομοσπονδιακό κράτος. Οικονομικοί αναλυτές αναρωτιούνται εάν η αύξηση των μισθών που έχει γίνει τελευταία στις ΗΠΑ επηρεάσει την ανάπτυξη, προκαλώντας απότομη αύξηση του πληθωρισμού.

Σε 29 πολιτείες είναι υψηλότερο από αυτό που ορίζει το ομοσπονδιακό κράτος.

«Οι μισθοί θα συνεχίσουν να αυξάνονται», σχολιάζει ο Μπεν Φάνελ, διαχειριστής κεφαλαίων της Man Group, στη βρετανική εφημερίδα Financial Times. Ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ κινήθηκε στο 1,9% από το 1,5% που ίσχυε τον Φεβρουάριο και το 2,5% τον Οκτώβριο του 2018. Οπότε ο πληθωρισμός κινείται επί του παρόντος κάτω από το 2% που θεωρείται το επιθυμητό επίπεδο από τη Fed. Φόβοι έχουν, επίσης, εκφραστεί για συρρίκνωση των περιθωρίων κερδοφορίας των επιχειρήσεων εάν η αύξηση των μισθών επιταχυνθεί όσο επιβραδύνεται η ανάπτυξη στις ΗΠΑ.

Αρνητική ανάπτυξη 0,3% στη Ν. Κορέα το α΄ τρίμηνο

Κατά 0,3% μειώθηκε το ΑΕΠ της Νοτίου Κορέας το πρώτο τρίμηνο του 2019, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη συρρίκνωση της τελευταίας δεκαετίας. Η απροσδόκητη συρρίκνωση οφείλεται κατά κύριο λόγο σε μείωση των εξαγωγών της στην Κίνα, όπου η ζήτηση είναι περιορισμένη λόγω του εμπορικού πολέμου με τις ΗΠΑ.

Οι εξαγωγές, που συνεισφέρουν κατά σχεδόν 50% στο ΑΕΠ της Νοτίου Κορέας, βρίσκονται σε καθοδική τάση τους τελευταίους πέντε μήνες. Σε σύγκριση με το τελευταίο τρίμηνο του 2018, μειώθηκαν 2,6%, καθώς περιορίστηκαν οι εξαγωγές στην Κίνα, τη μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά της χώρας. Οι εισαγωγές επίσης μειώθηκαν κατά 3,3%.

Η είδηση της συρρίκνωσης διέψευσε τις προβλέψεις για αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης κατά 0,3%. «Οι κρατικές δαπάνες δεν κατάφεραν να συνεχίσουν την ώθηση που δόθηκε το τέταρτο τρίμηνο (του 2018), ειδικά όσον αφορά τις επενδύσεις στον κατασκευαστικό κλάδο, ενώ η μείωση των επιχειρηματικών επενδύσεων ήταν μεγαλύτερη από αυτή που προβλεπόταν εξαιτίας της συρρίκνωσης στον τομέα των τσιπ μνήμης», δικαιολόγησε στο Reuters στέλεχος της Τράπεζας της Κορέας.

Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι η συρρίκνωση της τέταρτης μεγαλύτερης οικονομίας στην Ασία μπορεί να αποτελέσει οιωνό και για άλλες εξαγωγικές δυνάμεις, όπως η Ιαπωνία, η Γερμανία και η Ταϊβάν.

Οι εξαγωγές βρίσκονται σε καθοδική τάση τους τελευταίους πέντε μήνες.

Το κοινό σημείο μεταξύ αυτών είναι ότι εστιάζουν στη μεταποίηση και στην τεχνολογία. «Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε σε αυτήν τη φάση εάν αποτελεί απλώς μία περιστασιακή πτώση ή συμβαίνει κάτι πιο επικίνδυνο, που σχετίζεται με την ένταση στο εμπόριο», δήλωσε στο Bloomberg ο Σον Ρόουτς, επικεφαλής οικονομολόγος στην S&P με έδρα στη Σιγκαπούρη.

Ο υπουργός Οικονομικών της Νοτίου Κορέας, Χονγκ Ναμ Κι, δήλωσε ότι η οικονομία θα βελτιωθεί το δεύτερο τρίμηνο, ενώ το δεύτερο εξάμηνο του έτους θα είναι πολύ καλύτερο από το πρώτο, όσο η κυβέρνηση εστιάζει στην ενίσχυση της δυναμικής της οικονομίας.

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία *MTN Cloud Business Telephony* είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρυζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας** έτσι **την αποδοτικότητά** της και **μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

MTN

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΪΟΥ 2019

Κατοικίες

Σε αντίθεση με άλλες μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, στην Αθήνα η Airbnb δεν έχει δημιουργήσει έλλειμμα στέγασης, με εξαίρεση ίσως ορισμένες συνοικίες στο ιστορικό κέντρο και πέριξ της Ακρόπολης. Υπολογίζεται ότι το 70-80% των ακινήτων που ανακατασκευάστηκαν με στόχο τη βραχυχρόνια μίσθωση ήταν κενά/εγκαταλειμμένα.

Στην Ακρόπολη

Τα πιο επικερδή ακίνητα για βραχυχρόνια μίσθωση είναι όσα βρίσκονται σε απόσταση δύο τριών χιλιομέτρων από την Ακρόπολη. Τα διαμερίσματα του ενός ή των δύο υπνοδωματίων είναι εκείνα με τη μεγαλύτερη ζήτηση. Ωστόσο, ήδη έχουν αρχίσει να καταγράφονται και διαφοροποιήσεις με ακόμα μεγαλύτερες επιφάνειες, που απευθύνονται σε οικογένειες.

Εως τρεις μήνες

Στην Αθήνα, το 55% των ακινήτων μισθώθηκε το 2018 για διάστημα έως τρεις μήνες, κατά βάση δηλαδή το καλοκαίρι, με το σχετικό ποσοστό να αυξάνεται ακόμα περισσότερο όσο πιο τουριστικός/καλοκαιρινός είναι ο προορισμός. Στη Ζάκυνθο, το σχετικό ποσοστό ήταν 84%, στην Κω 79%, στη Μύκονο 76% και στην Κρήτη 73%.

Η «ακτινογραφία» της αγοράς των βραχυχρόνιων μισθώσεων στην Ελλάδα το 2018

ΠΗΓΗ: AirDNA

Διαθέσιμα ακίνητα προς ενοικίαση

		ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Δεκ. '17	59.379	+21%
Δεκ. '18	72.144	

Εισόδημα ανά ακίνητο (υπολογίζοντας και την πληρότητα)

		ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Δεκ. '17	€80,7	-28%
Δεκ. '18	€58,2	

Μέσο ημερήσιο ενοίκιο

		ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Δεκ. '17	€153	-17%
Δεκ. '18	€126	

Πληρότητα

		ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Δεκ. '17	52,70%	-13%
Δεκ. '18	46,10%	

ΟΙ 10 ΚΟΡΥΦΑΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΣΟ ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (υπολογίζοντας και το ποσοστό πληρότητας)

1	ΖΑΠΠΕΙΟ	€58,0
2	ΑΚΡΟΠΟΛΗ	54,2
3	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ	52,6
4	ΚΟΛΩΝΑΚΙ	46,0
5	ΘΗΣΕΙΟ	45,8
6	ΓΚΑΖΙ	45,5
7	ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ	44,7
8	ΚΟΥΚΑΚΙ-ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ	41,3
9	ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ	41,1
10	ΣΤΑΔΙΟΥ	40,3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ευκαρία για το ιστορικό κέντρο της Αθήνας

Κύμα επενδύσεων σε ακίνητα από Ελληνες και ξένους στην περιοχή του Ψυρρή για Airbnb

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Σε νέο «hotspot» των βραχυχρόνιων μισθώσεων και του κλάδου της φιλοξενίας γενικότερα εξελίσσεται το τελευταίο διάστημα η γειτονιά του Ψυρρή, η οποία είχε περιέλθει σε μαρασμό τα τελευταία χρόνια, μετά την άνθηση που βίωσε κατά τη διάρκεια των δεκαετιών του 1990 και του 2000, με την «έκρηξη» των καταστημάτων εστίασης και ψυχαγωγίας. Μόνο τις τελευταίες εβδομάδες, έχουν γίνει γνωστές τρεις νέες επενδύσεις για τη μετατροπή ακινήτων στου Ψυρρή σε μικρά ξενοδοχεία ή διαμερίσματα για βραχυχρόνιες μισθώσεις, ή ακόμα και τα δύο. Στην οδό Ηβης 4, η εταιρεία «Ελληνική Φιλοξενία Σουίτες - Διαμερίσματα» έλαβε πρόσφατα άδεια από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων για τη μετατροπή πενταώροφου κτιρίου σε ξενοδοχείο. Λίγες εβδομάδες νωρίτερα, είχε δοθεί άλλη μία άδεια για την ανακατασκευή επταώροφου κτιρίου και την αλλαγή χρήσης του σε ξενοδοχείο. Φορέας της επένδυσης στη συμβολή των οδών Καραϊσκάκη 7 και Χριστοκοπίδου είναι η εταιρεία Pygma Hellas Τουριστικές Μονοπρόσωπη ΙΚΕ.

Σε άλλο κτίριο, ένα κενό επαγγελματικό ακίνητο, στην οδό Σαρρή, στην «καρδιά» του Ψυρρή προωθείται η ανάπτυξη κατοικιών από την εταιρεία Ficus Investments. Πρόκειται για έναν όμιλο ισραηλινών συμφερόντων που έχει τοποθετηθεί στην ελληνική αγορά κατοικίας τα τελευταία χρόνια, με στόχο την ανάπτυξη και την τουριστική εκμετάλλευση διαμερισμάτων, με γνώμονα και την πώληση σε ενδιαφερόμενους επενδυτές εκτός Ε.Ε., στο πλαίσιο του προγράμματος «χρυσή βίζα». Ανάλογη επένδυση, η οποία εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 1,3 εκατ. ευρώ, προωθεί στην ίδια περιοχή, αυτή τη φορά επί της οδού Αθηνάς, η ρωσική εταιρεία ακινήτων Tranio. Η εταιρεία έχει ξεκινήσει την ανακατασκευή ενός κτιρίου 12 διαμερισμάτων, με στόχο την εκμετάλλευσή του μέσω Airbnb και την πώληση των κατοικιών σε ενδιαφερόμενους επενδυτές. Σύμφωνα με την εταιρεία, οι αγοραστές θα εξασφαλίσουν ετήσια απόδοση της τάξεως του 8%.

Ανακαινίζουν εγκαταλελειμμένα κτίρια και τα μετατρέπουν σε μικρά ξενοδοχεία ή διαμερίσματα για βραχυχρόνιες μισθώσεις.

«Τον τελευταίο χρόνο, η συνοικία του Ψυρρή έχει πραγματοποιήσει δυναμική επάνοδο στην αγορά ακινήτων. Εγχώριοι αλλά και ξένοι επενδυτές έχουν αποκτήσει πληθώρα ακινήτων, κυρίως εγκαταλελειμμένων, με στόχο να τα ανακατασκευάσουν και να τα λειτουργήσουν ως χώρους φιλοξενίας», σημειώνει στην «Κ» ο κ. Νάσος Γαβαλάς, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας διαχείρισης ακινήτων Mint (πρώην EazyBnb). Κατά τον ίδιο, πρόκειται για φυσιολογική εξέλιξη που θα συνέβαινε, καθώς η συγκεκριμένη συνοικία διαθέτει πληθώρα κατάλληλων και κυρίως ενιαίων ακινήτων, αλλά κρίνεται και ως εξαιρετική από πλευράς τοποθεσίας για την ανάπτυξη χρήσεων φιλοξενίας. «Εκτός από τη γειτνίαση με το Μοναστηράκι, την Πλάκα και την Ακρόπολη, η περιοχή του Ψυρρή προσφέρει και γραφικότητα και ομορφιά, που δεν συναντάται π.χ. στο Κουκάκι, όπου επικεντρώθηκαν αρχικά οι επενδυτές στη βραχυχρόνια μίσθωση», αναφέρει ο κ. Γαβαλάς. Μάλιστα, η περιοχή ευνοείται και από την ύπαρξη πληθώρας σημείων εστίασης και ψυχαγωγίας, που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς την κατοικία και τη φιλοξενία δημιουργώντας έναν νέο πόλο έλξης επισκεπτών στο κέντρο της Αθήνας.

Και το Δημόσιο

Τη νέα αυτή τάση αναμένεται να εκμεταλλευθεί σύντομα και το ίδιο το Δημόσιο. Συγκεκριμένα, η ΕΤΑΔ σχεδιάζει να διαθέσει προς πώληση διαμερίσματα ιδιοκτησίας της στην περιοχή του Ψυρρή, καθώς στελέχη της εταιρείας εκτιμούν ότι αρκετά εξ αυτών είναι κατάλληλα για αξιοποίηση μέσω Airbnb. Το ίδιο αναμένεται να πράξει και το υπουργείο Απασχόλησης, που «τρέχει» ανάλογο πρόγραμμα αξιοποίησης ακινήτων του ΕΦΚΑ. Ο σχετικός διαγωνισμός μακροχρόνιας εκμίσθωσης αναμένεται να γίνει εντός του καλοκαιριού.

Εσοδα 1.100 ευρώ τον μήνα από βραχυχρόνιες μισθώσεις

Η «ζέση» των επενδυτών για την ανάπτυξη καταλυμάτων στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας εδράζεται στην πεποίθησή τους ότι μπορούν να αποκομίσουν πολλαπλά κέρδη σε βάθος χρόνου, κάτι που πιστοποιείται και από τα σχετικά νούμερα. Στο ιστορικό κέντρο της πόλης προσφέρονται σήμερα 1.476 καταλύματα μέσα από τις δύο δημοφιλέστερες πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης (Airbnb και Homeaway). Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας ανάλυσης βραχυχρόνιων μισθώσεων AirDna, το μέσο ημερήσιο έσοδο ανέρχεται σε 65 ευρώ και η πληρότητα σε 58%, κάτι που μεταφράζεται σε μηνιαία έσοδα της τάξεως των 1.100 ευρώ.

Ωστόσο, στο απόγειο της τουριστικής περιόδου, δηλαδή κατά τους θερινούς μήνες, τα μεγέθη αυτά είναι ακόμα υψηλότερα, καθώς το μέσο μηνιαίο εισόδημα προσεγγίζει τα 1.700 ευρώ, με την πληρότητα να εκτοξεύεται στο 83% και το μέσο ημερήσιο έσοδο σε 83 ευρώ. Σημειωτέον δε ότι τα παραπάνω ποσά είναι απολύτως ενδεικτικά, έως και συντηρητικά, καθώς μια απλή αναζήτηση στις σημερινές αγγελίες που συναντά κανείς στο κέντρο του Ψυρρή θα βρει δεκάδες πολυτελή διαμερίσματα ή λοφτ με ημερήσιο κόστος ενοικίασης της τάξεως των 150, 200, 300, ή ακόμα και 400 ευρώ!

Μάλιστα, όπως σημειώνει ο κ. Γαβαλάς, πλέον έχει αρχίσει να εμφανίζεται ένα καινοτόμο προϊόν στην αγορά. «Βλέπουμε όλο και περισσότερες υβριδικές κατασκευές, τόσο στου Ψυρρή όσο και σε άλλα σημεία του ιστορικού κέντρου της Αθήνας. Με τον όρο αυτό, εννοούμε ότι αρκετοί επενδυτές αναπτύσσουν ακίνητα τα οποία να μπορούν να λειτουργούν ταυτόχρονα και ως μικρά μπουτίκ ξενοδοχεία, αλλά και ως διαμερίσματα που διατίθενται με τη μορφή της βραχυχρόνιας μίσθωσης, παντρεύοντας ουσιαστικά τις δύο τάσεις, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα και των δύο μορφών φιλοξενίας», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Με τον τρόπο αυτό, το λειτουργικό κόστος διατηρείται χαμηλά και τα καταλύματα μπορούν να απευθυνθούν σε περισσότερους υποψήφιους επισκέπτες. Αν στα παραπάνω συνυπολογίσει κανείς και τον παράγοντα μιας πιθανούς μεταπώλησης με υπεραξία έναντι του αρχικού κόστους αγοράς, ένας επενδυτής έχει σήμερα αρκετούς λόγους να δαπανήσει κεφάλαια στη συγκεκριμένη αγορά. Πάντως, σήμερα, το κόστος αυτό μόνο προσιτό δεν χαρακτηρίζεται. Η πλειονότητα των πωλούμενων ακινήτων στου Ψυρρή πωλείται σε τιμές που ξεκινούν από τις 3.000 ευρώ/τ.μ. και μπορεί να ανέλθουν μέχρι και τις 5.000 ευρώ/τ.μ. Το αν πρόκειται για τη γέννηση μιας νέας «φούσκας» στην αγορά κατοικίας θα φανεί στο μέλλον, ωστόσο το σίγουρο είναι ότι τέτοιες κατασκευές δύσκολα απευθύνονται σε εγχώριους αγοραστές.

Κάπως έτσι, στο τέλος του 2018, σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδας, στο κέντρο της Αθήνας λειτουργούσαν 239 ξενοδοχεία με δυναμικότητα 15.576 δωματίων και 28.936 κλινών. Παράλληλα, στελέχη της αγοράς ακινήτων, όπως ο επικεφαλής της Piraeus Real Estate Γιώργος Κορμάς, κάνουν λόγο για προσθήκη 5.000 νέων κλινών στο κέντρο της πόλης, κατά το προσεχές διάστημα.

Σημάδια κορεσμού στον νέο κλάδο, με πτώση της πληρότητας και των εσόδων το 2018

Οπως σημειώνουν στελέχη της αγοράς ακινήτων, ο αριθμός των κτιρίων που διατίθενται μέσα από τις ψηφιακές πλατφόρμες βραχυχρόνιας εκμίσθωσης συνεχίζει να κινείται ανοδικά, τάση που θα κορυφωθεί με την έλευση των θερινών μηνών, όταν η ζήτηση από το εξωτερικό βρίσκεται στο απόγειό της. Ωστόσο, αυτό που έχει αρχίσει να γίνεται όλο και πιο ξεκάθαρο είναι ότι τα έσοδα των προηγούμενων ετών δύσκολα θα επαναληφθούν.

«Πριν από δυο - τρία χρόνια, ένα διαμέρισμα στο κέντρο απέφερε πολύ ικανοποιητικό εισόδημα, κάτι που δεν ισχύει σήμερα για το ίδιο ακίνητο, λόγω του ανταγωνισμού. Τώρα πια ο ξένος επισκέπτης μπορεί να επιλέξει από ευρεία γκάμα ακινήτων στην ίδια περιοχή», σημειώνει ο κ. Γαβαλάς. Μάλιστα, αυτό έχει αρχίσει να αντανακλάται και στους αριθμούς. Συγκεκριμένα, το μέσο ημερήσιο έσοδο από τη βραχυχρόνια μίσθωση στην Αθήνα υποχώρησε κατά 17%, σε 126,4 ευρώ. Μείωση κατέγραψε και η πληρότητα, που υποχώρησε στο 46%, έναντι 52,7% το 2017. Ετσι, το πραγματικό εισόδημα από κάθε ακίνητο (υπολογίζοντας δηλαδή και πόσες ημέρες είναι μισθωμένο το κάθε διαμέρισμα ή η κάθε κατοικία) κατέγραψε το 2018 πτώση κατά 28%, σε 58,2 ευρώ, έναντι 80,7 ευρώ στο τέλος του 2017. Αυτό προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων, τα οποία παρουσίασαν πρόσφατα σε συνέδριο στην Αθήνα στελέχη της AirDNA, εταιρεία η οποία καθημερινά μελετάει τα δεδομένα όλων των αγγελιών ακινήτων σε Airbnb και HomeAway.

Σύμφωνα με τον κ. Γαβαλά, σταδιακά η αγορά ωριμάζει και οι ανάγκες των επισκεπτών διαρκώς μεγαλώνουν, κάτι που μεταφράζεται σε όλο και υψηλότερης ποιότητας ακίνητα, αλλά και υπηρεσίες φιλοξενίας. «Για να μπορεί να διατηρήσει κανείς επαρκές εισόδημα, θα πρέπει να βελτιώνει συνεχώς το επίπεδο των υπηρεσιών του», αναφέρει χαρακτηριστικά. Αυτό σημαίνει ότι τα επόμενα χρόνια θα επέλθει κορεσμός στην αγορά των βραχυχρόνιων μισθώσεων και θα αποχωρήσουν αρκετά ακίνητα, καθώς δεν θα είναι πλέον αποδοτική η αξιοποίηση της εν λόγω αγοράς για τον ιδιοκτήτη.

Υπενθυμίζεται ότι πλέον τα εισοδήματα από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις φορολογούνται με τους ίδιους συντελεστές που ισχύουν και στις συμβατικές μισθώσεις, δηλαδή με 15% για τα πρώτα 12.000 ευρώ ετήσιων εσόδων, ενώ ο ιδιοκτήτης θα πρέπει να καλύψει ο ίδιος δαπάνες όπως κοινόχρηστα και λογαριασμούς κοινής ωφέλειας.

Επιπλέον, στην περίπτωση των βραχυχρόνιων μισθώσεων, ο ιδιοκτήτης είναι εκείνος που επιβαρύνεται με τους λογαριασμούς ΔΕΚΟ και τα κοινόχρηστα έξοδα, κάτι που δεν ισχύει στις συμβατικές μισθώσεις.

Επομένως, αυτό που γίνεται πλέον κατανοητό είναι ότι το «εύκολο κέρδος», στο οποίο ίσως αποβλέπουν ορισμένοι όψιμοι ιδιοκτήτες ακινήτων, έχει πλέον παρέλθει ανεπιστρεπτί. Οπως τονίζουν όσοι γνωρίζουν τη συγκεκριμένη αγορά, απαιτείται ακόμα μεγαλύτερη προσπάθεια πλέον για να επιτευχθεί καλή απόδοση του ακινήτου.

«Εκτιμώ ότι αρκετοί ιδιοκτήτες θα επιστρέψουν στην παραδοσιακή μορφή μίσθωσης. Αλλωστε, σε πολλές περιοχές τα ενοίκια ανεβαίνουν και αυτό δεν συμβαίνει λόγω του Airbnb, αλλά εξαιτίας της συνεχούς ανόδου της ζήτησης από την εγχώρια αγορά. Πλέον ελάχιστοι έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν νέο ακίνητο, με αποτέλεσμα να στρέφονται στο ενοίκιο», επισημαίνει ο κ. Γαβαλάς. Είναι χαρακτηριστικό ότι, κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους, οι μέσες ζητούμενες τιμές ενοικίων έχουν αυξηθεί περί το 17% στην Αθήνα, όπως ανέφεραν πρόσφατα εκπρόσωποι του Ελληνικού Ινστιτούτου Εκτιμητικής (ΕΛΙΕ). Αυτό οφείλεται τόσο στη μεγάλη ζήτηση όσο και στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας.

Blue Air
smart flying

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ζωή
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΪΟΥ 2019

Blue Air
smart flying

OUR PLANET / OLIVER SCHOLEY / HECTOR SKEVINGTON-POSTLES / SILVERBACK FILMS / NETFLIX

Το νέο ντοκιμαντέρ με την υπογραφή του σερ Ντέιβιντ Ατένμπορο και τη συμβολή κορυφαίας τεχνολογίας μάς παρουσιάζει σπάνιες λήψεις, όπως αυτή μιας πελώριας γαλάζιας φάλαινας, η οποία διασχίζει τον ωκεανό μαζί με το μικρό της.

Ο πλανήτης Γη στον κόσμο του Netflix

Η δημοφιλής πλατφόρμα εμπλουτίζει το περιεχόμενό της, προσφέροντας στους συνδρομητές ντοκιμαντέρ για όλα τα γούστα

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Οταν πριν από δύο χρόνια συναντήσαμε τον σερ Ντέιβιντ Ατένμπορο στο Λονδίνο, με αφορμή την παρουσίαση του αριστουργηματικού «Blue Planet II», βρήκαμε έναν άνθρωπο που στα 91 του –σήμερα βαδίζει πια στα 93– διέθετε περισσότερο πάθος και φλόγα από πολλούς με τα μισά του χρόνια. Προσωπικά, ωστόσο, μου δόθηκε η εντύπωση πως όλη αυτή η ενεργητικότητα δεν προέκυπτε μόνο από τον ενθουσιασμό αλλά και από την ανησυχία του αειθαλούς φυσιολάτρη· ανησυχία για το αν θα καταφέρει, πριν από το τέλος της ζωής του, να κινητοποιήσει αρκετά τους γύρω του, ώστε να σώσουν τον πλανήτη που όλοι θαυμάζουμε στα ντοκιμαντέρ του.

Αυτός ακριβώς είναι και ο στόχος της σειράς «Ο πλανήτης μας», η οποία προβάλλεται εδώ και μερικές εβδομάδες από το Netflix, όχι τυχαία, μιας και έτσι πετυχαίνει τη μέγιστη, για τις μέρες μας, διείσδυση στο παγκόσμιο κοινό. Εκεί ο Ατένμπορο, αφήνει πια στην άκρη τον ρόλο του γεμάτου θαυμασμό παρατηρητή και γίνεται πια ακτιβιστής αποφασισμένος να φέρει την ανθρωπότητα προ των ευθυνών της. Η αφήγησή του είναι όπως πάντα ζωντανή και συναισθηματική, όμως η κατάληξή της είναι, σε κάθε ένα από τα 8 επεισόδια της σειράς, η ίδια: αν δεν γίνει κάτι τώρα, πολλά από όσα θαυμάζετε από το σαλόνι σας σύντομα θα πάψουν να υπάρχουν.

Φυσικά, εκτός από τη δραματική προειδοποίηση (η οποία παρεμπιπτόντως δεν έχει ίχνος μελό), η σειρά περιλαμβάνει και το ίδιο το μεγαλείο της άγριας φύσης, όπως δεν το έχουμε δει ποτέ ξανά. Χάρη στη σύγχρονη τεχνολογία, η οποία μας επιτρέπει πια να φτάσουμε από τα βάθη των ωκεανών μέχρι το εσωτερικό της πιο περίπλοκης μυρμηγκοφωλιάς, οι κληρονόμοι του Ατένμπορο, κινηματογραφιστές και επιστήμονες, μας ξεναγούν σε απίθανες ιστορίες. Αυτές εξελίσσονται στις θάλασσες, στα δάση, στις ερήμους, στις πεδιάδες, στους αρκτικούς, στις λίμνες και στα ποτάμια, με κάθε επεισόδιο να αφιερώνεται και σε έναν από αυτούς τους κόσμους που σήμερα, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο κινδυνεύουν.

Είναι πραγματικά μαγικό να βλέπεις τον πλούτο και τις καθημερινές περιπέτειες που μπορεί να παράγει ένας πολύχρωμος κοραλλιογενής ύφαλος. Ψάρια που ανταγωνίζονται μέχρις εσχάτων, σαν τυφλωμένοι από την απληστία άνθρωποι· γαρίδες που ερωτεύονται· δειλοί που κρύβονται και γενναίοι μαχητές· πάνω από όλα ένα μοναδικό στη λειτουργία του σύστημα που ισορροπεί με τον πιο λεπτό και καλοκουρδισμένο μηχανισμό. Κι από την άλλη, είναι εξίσου σπαρακτικό να βλέπεις πως όλη αυτή η δυναμική κοινωνία έχει, σε πολλές περιπτώσεις, μετατραπεί σε βουβό νεκροταφείο κοραλλιών.

Αισθάνεσαι ταπεινός, αν δεν είσαι τρομερά αλαζόνας, συνειδητοποιώντας πως μια αύξηση της θερμοκρασίας 1-2 βαθμών του ωκεανού μπορεί να επηρεάσει ένα θαλάσσιο ρεύμα, εξαφανίζοντας μια ολόκληρη αλυσίδα ζωής που εξαρτάται από αυτό. Ο Ατένμπορο, ωστόσο, δεν μας δείχνει μόνο την καταστροφή. Αντιθέτως, η καταγραφή του περιλαμβάνει επίσης τα παραδείγματα, όπου η φύση, με τα κατάλληλα ανθρώπινα μέτρα, ανακάμπτει και μάλιστα ταχύτατα. Η κατάσταση μπορεί σε πολλές περιπτώσεις ακόμα να αντιστραφεί, αρκεί οι ηγεσίες του κυρίαρχου είδους του πλανήτη να φροντίσουν την κληρονομιά των παιδιών τους.

Στη σειρά «Ο πλανήτης μας», ο 93χρονος σερ Ντέιβιντ Ατένμπορο γίνεται ακτιβιστής, αποφασισμένος να φέρει την ανθρωπότητα προ των ευθυνών της.

Το πολυδιαφημισμένο Fyre Festival αποτέλεσε τελικά μία από τις χαρακτηριστικές ιστορίες σύγχρονης απάτης, η οποία στήθηκε μέσω των social media.

Ιστορίες από τη λιγότερο προβεβλημένη πλευρά του αθλητισμού, που ψηλαφούν την ήττα και τον πόνο, μας έρχονται από το «Losers».

Φεστιβάλ - καταστροφή

Εκτός, όμως, από τον υπέροχο «Πλανήτη» υπάρχουν αυτό τον καιρό και άλλα εξαιρετικά ντοκιμαντέρ στο ελληνικό Netflix, το οποίο αν και περισσότερο γνωστό για τις μυθοπλαστικές σειρές του, φιλοξενεί επίσης και μερικές πολύ ενδιαφέρουσες επιλογές τεκμηρίωσης. Μια τέτοια είναι η εξωφρενική ιστορία του «Fyre Festival», την οποία διηγείται το ομώνυμο έργο του Κρις Σμιθ. Εκεί παρακολουθούμε το πώς ένας (πειστικός) απατεώνας καταφέρνει να εκμεταλλευθεί τη δύναμη των σόσιαλ μίντια και τη σύγχρονη λαχτάρα για προβολή, ώστε να στήσει μια ιστορική απάτη σε εξωτικό φόντο. Βρισκόμαστε στο 2017 και ο πολυπράγμων Μπίλι Μακ Φάρλαντ, παρέα με τον γνωστό ράπερ, Ja Rule, έχουν την ιδέα να διοργανώσουν ένα χλιδάτο μουσικό φεστιβάλ-πάρτι, σε κάποιο ακατοίκητο νησάκι της Καραϊβικής.

Η ιδέα, που φαντάζει γοητευτική, σύντομα ενισχύεται από ένα ακαταμάχητο διαφημιστικό σποτ, στο οποίο μία σειρά από διάσημα μοντέλα του Instagram –οι περίφημες influencers– καλούν τον κόσμο να μη χάσει την απίθανη εμπειρία του επερχόμενου «Fyre» και να κλείσει τις (περιορισμένες) θέσεις συμμετοχής. Πράγματι, η εκστρατεία πιάνει τόπο και σε χρόνο-ρεκόρ μια στρατιά ενθουσιασμένων πληρώνει το υψηλό αντίτιμο της πολυτελούς διαμονής και διασκέδασης – το πρόβλημα είναι πως οι οικοδεσπότες τους δεν έχουν κάνει καμιά σοβαρή προετοιμασία για να τους δεχθούν.

Η ιστορία του «Fyre» ζωντανεύει στην εντέλεια χάρη στο πλούσιο backstage υλικό που οι ίδιοι οι διοργανωτές, πολλοί δίχως να υποψιάζονται καν την πραγματικότητα, κατέγραφαν. Από την άλλη, τα όσα παρουσιάζει το ντοκιμαντέρ αποτελούν πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα της σύγχρονης ρηχότητας και της επιφανειακής αντίληψης των πραγμάτων, που οδηγούν στη διαστρέβλωση, ακόμα και στην πλήρη άρνηση της αλήθειας. Πόσες «καλλιτεχνικές» μόδες, κοινωνικές τάσεις, οικονομικές ερμηνείες, ακόμα και πολιτικά κινήματα, δεν έχουν σήμερα το σαθρό υπόβαθρο ενός φεστιβάλ, κυριολεκτικά χτισμένου στην άμμο;

Τα όσα παρουσιάζει το «Fyre» αποτελούν παράδειγμα της σύγχρονης ρηχότητας και της επιφανειακής αντίληψης των πραγμάτων, που οδηγούν στη διαστρέβλωση.

Ωδή στους... χαμένους

Αλλη μία σειρά ντοκιμαντέρ, το «Losers», είναι αφιερωμένη σε αθλητικές ιστορίες, όχι δόξας και πλούτου, αλλά ήττας και πόνου. Τουλάχιστον σε έναν βαθμό, μιας και οι αφηγήσεις των οκτώ επεισοδίων δεν αφορούν απαραίτητα ηττημένους· πιο πολύ παρουσιάζουν περιπτώσεις αθλητών οι οποίοι δεν ανταποκρίνονται στο κλασικό ηρωικό πρότυπο που χαρίζει την άνευ όρων υστεροφημία.

Ενας μποξέρ που έγινε παγκόσμιος πρωταθλητής, ενώ στην πραγματικότητα δεν ήθελε καν να βρίσκεται στο ρινγκ, μιλά για την ψύχωση των συμπατριωτών του Αμερικανών με τη νίκη. Ενας Αγγλος πρώην ποδοσφαιριστής της άσημης Τορκί, θυμάται τον αγώνα επιβίωσης της ομάδας κόντρα ακόμα και στο... δάγκωμα ενός σκύλου. Μια μαύρη Γαλλίδα πατινέρ κάνει λόγο για τον ρατσισμό αλλά και τη γαλήνη που συνάντησε στον πάγο. Αυτές και άλλες ιστορίες περνούν από την οθόνη, ανατρέποντας τις περισσότερες από τις συμβάσεις του αθλητικού ντοκιμαντέρ και επικεντρώνοντας περισσότερο στην ανθρώπινη πλευρά εκείνων που συχνά, στη συνείδηση των πολλών, παίρνουν τη μορφή ειδώλων.

Τεχνικά η αφήγηση συνδυάζεται με αρχειακό υλικό της εποχής, σύγχρονες συνεντεύξεις των πρωταγωνιστών αλλά και όμορφο, λιτό animation που γεμίζει τα κενά και δίνει εύθυμο τόνο στα λεγόμενα. Το μήνυμα γενικώς μοιάζει να είναι το εξής: σε έναν κόσμο πιο ανταγωνιστικό από ποτέ, με τον αθλητισμό να αντιμετωπίζεται με επαγγελματική σοβαρότητα (ή σοβαροφάνεια), είναι καλό να θυμόμαστε πως πηγή όλων των σπορ είναι απλώς η χαρά του παιχνιδιού.

Ατζέντα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

5.5.19 - 11.5.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Υπέροχος Mendelssohn»

Αφιέρωμα στην Ημέρα της Ευρώπης από τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου με Mendelssohn. Στη συναυλία θα ακουστούν τα έργα του συνθέτη Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1 σε Σολ ελάσσονα, έργο 25 και Συμφωνία αρ. 4 σε Λα μείζονα, έργο 90 («Ιταλική»). Σολίστ ο Shinyoung Lee (πιάνο) και μαέστρος ο Leo McFall. Κινηματοθέατρο Παλλάς, Ρηγαίνης και Αρσινόης, Πύλη Πάφου, Παλαιά Λευκωσία. Τετάρτη, 8 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22463144, info@cyso.org.cy**

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Συζήτηση «Πίσω από τον Καθρέφτη»

Το Βιβλιοτρόπιο, στο πλαίσιο του προγράμματος εκδηλώσεων για τα είκοσι χρόνια του Θεάτρου Ριάλτο διοργανώνει τη συζήτηση «Πίσω από τον Καθρέφτη» με τον τραγουδοποιό Φοίβο Δεληβοριά και τον συγγραφέα Σωφρόνη Σωφρονίου, για μια κουβέντα γύρω από τις αλληλεπιδράσεις της λογοτεχνίας και της μουσικής και την πολύπλευρη απήχησή τους στον σύγχρονο κόσμο. Οι δύο δημιουργοί ρίχνουν κλέφτες ματιές στον κινηματογράφο, με τον οποίο είναι παθιασμένοι. Η λογοτεχνία βρίσκεται σε μια συνεχή διάδραση με άλλες μορφές τέχνης. Η μουσική έχει αποτελέσει αναμφίβολα πηγή έμπνευσης για πολλά λογοτεχνικά έργα. Αλλά και αντίστροφα, η λογοτεχνία έχει δώσει το ερέθισμα για καλλιτεχνική δημιουργία σε πολλούς συνθέτες ή τραγουδοποιούς. Ο λογοτέχνης επιδιώκει συχνά να προσδώσει με λέξεις στο γραπτό του την αρμονία και τον ρυθμό ενός μουσικού κομματιού, ενώ ο μουσικός, μέσα από τον στίχο να δημιουργήσει νέους τρόπους ποιητικής έκφρασης, ανανεώνοντας την τέχνη του. Τη συζήτηση θα συντονίσει η δημοσιογράφος Ελένη Ξένου. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19 Λεμεσός. Δευτέρα 6 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ.

Πληροφορίες τηλέφωνο 99667599, www.facebook.com/bibliotropioorg

ΘΕΑΤΡΟ

«Μιας πεντάρας νιάτα», των Γιαλαμά - Πρετεντέρη

Συνεχίζονται στο Σατιρικό Θέατρο οι παραστάσεις της κλασικής νεοελληνικής κωμωδίας του συγγραφικού δίδυμου Ασημάκη Γιαλαμά - Κώστα Πρετεντέρη «Μιας πεντάρας νιάτα» σε σκηνοθεσία Μαριάννας Καυκαρίδου. Η κεφάτη, ανάλαφρη κωμωδία «Μιας πεντάρας νιάτα», γράφτηκε και παρουσιάστηκε το 1965, σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία, με πλούσια και ευφάνταστη πλοκή, έξυπνους διαλόγους και ανεξάντλητο χιούμορ, θεωρείται ένα από τα κλασικά και ιδιαίτερα αγαπημένα έργα του θεάτρου και του κινηματογράφου. Από το 1965 κατευθείαν στο 2019 αναβιώνουν οι χαμηλόμισθοι υπάλληλοι, η ανέχεια και το άγχος της επιβίωσης, θέματα απολύτως σύγχρονα, τα οποία η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων έφερε και πάλι στο προσκήνιο. Παράλληλα φωτίζονται και τα θετικά χαρακτηριστικά της ελληνικής κοινωνίας, το απαράμιλλο ελληνικό φιλότιμο, το χαρακτηριστικό δέσιμο της παραδοσιακής οικογένειας, ο προοδευτικός τρόπος σκέψης, το πάντα ανοιχτό πνεύμα. Συνεχίζονται οι παραστάσεις κάθε Σάββατο και Κυριακή στις 8:30 μ.μ. μέχρι τις 2 Ιουνίου. Τους ρόλους ερμηνεύουν οι Σπύρος Γεωργίου, Μάριος Δημητρίου, Χάρης Κκολός, Βασίλης Μιχαήλ, Λουκία Μουσουλιώτη, Ειρήνη Σαλάτα, Ανδρέας Ρόζου, Μάριος Στυλιανού, Ανδρέας Φυλακτού, Ελένη Ζαντή, Μιχάλης Καζάκας, Ιωάννα Παπαμιχαλοπούλου. Κεντρική Σκηνή Σατιρικού Θεάτρου, Αγλαντζιά, Λευκωσία.

Πληροφορίες 22312940, 22421609, satirikotheatro@cytanet.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Γαρυφαλλιά»

Κάποιες ιστορίες πρέπει να τις λέμε ακριβώς όπως είναι. Κάποιες ιστορίες απλά πρέπει να τις λέμε. Αν δεν τις λέμε, είναι παραμύθια και τα παραμύθια είναι μόνο αγγελικά πλασμένα. Οι ιστορίες που λέμε είναι ο κόσμος που ζούμε, μια «κλωστή» μακριά από τα παραμύθια! Η Γαρυφαλλιά περνάει πολλές ώρες της ημέρας στο εργαστήρι – ατελιέ του θεάτρου όπου εργάζεται, ράβοντας και επιδιορθώνοντας κουστούμια. Μοναδική της συντροφιά, τα δημιουργήματά της. Η Γαρυφαλλιά τα βάζει με το σύστημα, τα στερεότυπα, τις αξίες της κοινωνίας, τον ρατσισμό, με την ίδια, με μία κλωστή. Χορεύει - τραγουδά- διαμαρτύρεται – αγαπά-αναπολεί. ρμηνεία: Μικαέλλα Κάσινου, σε κείμενο και σκηνοθεσία Στέλιου Θεοχάρους. Flea Theatre, Γιάννη Κορομία 2, Καϊμακλί, Λευκωσία Παραστάσεις: Κυριακή 5 Μαΐου, Σάββατο 11 και 18 Μαΐου, Κυριακή 12 και 19 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99798948.**

ΕΚΘΕΣΗ

«Μετουσίωση ενός Πλανήτη 2011-2019»

Η Γκαλερί Opus 39 παρουσιάζει τη νέα εικαστική πρόταση ζωγραφικής, σχεδίου και απλικέ, που κάνει εγκαίνια στις 6 Μαΐου, από τη Ρέα Μπέιλυ, με τίτλο ««Μετουσίωση ενός Πλανήτη 2011-2019». Η καλλιτέχνις εκπλήσσει με τη ραφιναρισμένη και δυναμική της έρευνα στην αφηρημένη τέχνη και τη συνεισφορά της στην κυπριακή, ευρωπαϊκή και διεθνή τέχνη. Ερευνάει όλα τα δυνατά μέσα έκφρασης που ελευθερώνουν το πνεύμα μας και διευρύνουν τη διορατικότητά μας, κάνοντάς μας να δούμε τον κόσμο με νέα αντίληψη. Περνάει από τη μνημειακή τέχνη στη μικρογραφία, από το παραλληλόγραμμο στον κύκλο, από το κανονικό στο ακανόνιστο, από τον καμβά στο μετάξι και πάλι πίσω στο χαρτί. Γκαλερί Opus 39, Κίμωνος 21 Στρόβολος, Λευκωσία. Εγκαίνια, Δευτέρα, 6 Μαΐου, 7:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22424983, mango2@cablenet.com.cy**

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

«Τα τετράδια της Ανζέλ Κουρτιάν»

Ο Σύνδεσμος Φίλων Αγίας Σκέπης, Λάρνακας παρουσιάζει την παράσταση «Τα τετράδια της Ανζέλ Κουρτιάν», μία παράσταση που έχουν χειροκροτήσει μέχρι σήμερα πάνω από 14.000 θεατές σε Ελλάδα και Κύπρο. Η παράσταση τελεί υπό την αιγίδα του αντιπροσώπου της Αρμενικής Κοινότητας στη Βουλή των Αντιπροσώπων κ. Βαρτκές Μαχτεσιάν. Η παράσταση έχει αποσπάσει εγκωμιαστικά σχόλια από κοινό και κριτικούς, τόσο για τη διασκευή του ομότιτλου βιβλίου, όσο και για την καθηλωτική ερμηνεία της Χριστίνας Αλεξανιάν ως Ανζέλ Κουρτιάν, τραγούδι: Μαρία Σπυριδωνίδου. Δημοτικός Κήπος, Λεωνίδα Κιούπη, Λάρνακα, Λάρνακα Κύπρος. Παρασκευή 10 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνα 99905840, 99905878, 99134323. Τα καθαρά έσοδα θα δοθούν στη Θεραπευτική Κοινότητα Αγία Σκέπη.**

MISE EN PLACE

Της **ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Ντελικατέσεν

Μπορεί η Ελλάδα να γίνει σούπερ μάρκετ σε επίπεδο παραγωγής; Μπορεί λ.χ. να συναγωνιστεί την Καλιφόρνια ή τη Χιλή στην παραγωγή οίνου ή στις τιμές; Οχι βέβαια. Αυτό που μπορεί και πρέπει να κάνει με όλες τις δυνάμεις της, είναι να γίνει delicatessen. Μια μπουτίκ με εκλεκτά προϊόντα που θα πωλούνται σε πολύ υψηλές τιμές, θα είναι μοναδικά και ασυναγώνιστα σε ποιότητα.

Το παράδειγμα του κρόκου Κοζάνης είναι το πλέον χαρακτηριστικό, καθώς μπορεί η Κοζάνη να μη συναγωνίζεται το Ιράν που κατέχει το 90% της παγκόσμιας παραγωγής, όμως ποιοτικά ο κρόκος της είναι ανώτερος και ως και τούτου, η τιμή που πιάνει στην αγορά φτάνει μέχρι και τα 500 ευρώ παραπάνω ανά κιλό. Ένα κιλό αποξηραμένου κρόκου Κοζάνης πωλείται έως και 1.500 ευρώ, απολύτως λογικό αν σκεφθεί κανείς ότι για την παραγωγή ενός και μόνο κιλού χρειάζονται περισσότερα από 150.000 στίγματα.

Η συγκομιδή του πολύτιμου κρόκου είναι μια εξαιρετικά σκληρή δουλειά.

Πριν από περίπου μία δεκαετία, τα ρεπορτάζ από τα χωριά της Κοζάνης έκαναν λόγο για μείωση της παραγωγής. Οι νέοι εγκατέλειπαν την καλλιέργεια του κρόκου που είναι μια εξαιρετικά δύσκολη και σκληρή δουλειά ειδικά το φθινόπωρο στη συγκομιδή, καθώς εκείνο το κρίσιμο διάστημα, που όλα πρέπει να γίνουν γρήγορα και με προσοχή για να μη μαραθεί το λουλούδι του φυτού, οι αγρότες περνούν δύο εβδομάδες γονατιστοί μέσα στα χωράφια, να μαζεύουν τα άνθη που ρίχνουν σε ποδιές και καλάθια. Οταν η κρίση άρχισε να ανοίγει βαθιές πληγές, ειδικά στον νομό Κοζάνης η ανεργία έφτανε σε ποσοστό 30% στους κάτω των 30 ετών, η καλλιέργεια του πολύτιμου κρόκου ήταν μια διέξοδος. Τελικά, η επιλογή αυτή για όσους την έκαναν αποδείχθηκε σοφή.

Ο κρόκος Κοζάνης σήμερα εξάγεται στην Αμερική, σε ολόκληρη την Ευρώπη, στην Αυστραλία, στο Βιετνάμ και όπως έγινε γνωστό πριν από λίγες μέρες από τον πρόεδρο του Αναγκαστικού Συνεταιρισμού Κροκοπαραγωγών Κοζάνης έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες κινήσεις και απομένουν λίγες «υπογραφές» για να ανοίξει και η αγορά της Κίνας, αγορά με τεράστια δυναμική και προοπτικές, που ανάλογα με τη ζήτηση μπορεί να οδηγήσει σε πολλαπλασιασμό των στρεμμάτων τα οποία καλλιεργούνται σήμερα και είναι περίπου 5.500, με το 30% να είναι βιολογικής καλλιέργειας.

Ο Συνεταιρισμός κάνει εξαιρετική δουλειά. Κλείνει συμφωνίες, προωθεί το προϊόν στις αγορές του εξωτερικού και επιστρέφει στους αγρότες το μεγαλύτερο ποσοστό των κερδών από τον κρόκο, που δεν έχει κερδίσει τυχαία τον χαρακτηρισμό «κόκκινος χρυσός» της ελληνικής γης.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Εύλογες παραιτήσεις και παύσεις

Εχω να πω ότι με τις ανακοινώσεις, τις εγκυκλίους και τους χαιρετισμούς δεν το πολυέχουμε. Γίνεται δεκτή η παραίτηση του κ Νικολάου, αλλά στεναχωριέται ο πρόεδρος γιατί χάνει έναν πολύτιμο συνεργάτη. Ε, αν είναι τόσο πολύτιμος γιατί τη δέχεστε την παραίτηση κ. πρόεδρε, επειδή είναι απαίτηση του κόσμου; Και αν κάνει λάθος ο λαός και θέλει αίμα; Σημειώνετε, επίσης, ότι ο παραιτηθείς υπουργός αφήνει πίσω του πολυσχιδές έργο ειδικά στον τομέα των μεταρρυθμίσεων του δικαστικού και σωφρονιστικού συστήματος, αλλά και του αστυνομικού σώματος.

Μάλλον, κάπου αλλού ζω, εκτός και αν θεωρείται επιτυχία ότι στις Κεντρικές Φυλακές πλέον δεν αυτοκτονούν οι τρόφιμοι, και ότι τα καμένα αρχεία των δικαστηρίων ως χάρτινοι φοίνικες επανήλθαν ή ότι η Αστυνομία είχε εξιχνιάσει τα εγκλήματα και εμείς δεν το είχαμε καταλάβει.

Βέβαια, αφού αναμορφώνει το δικαστικό σύστημα είναι λογικό να μην είχε χρόνο να ασχοληθεί με άλλες υπηρεσίες του υπουργείου του. Όχι, μπράβο στον κ. Νικολάου, ο οποίος μετά από δύο εβδομάδες αποφάσισε να επιδείξει πολιτική ευθιξία, και να τα βροντήξει όλα κάτω, και φεύγοντας να απασφαλίσει και να σούρει τα εξ αμάξης στην Αστυνομία, για τα όσα δεν έκανε. Φταίει η Αστυνομία, φταίει η κοινωνία, διότι τα μέλη του σώματος είναι μέρος της κοινωνίας, αλλά δεν φταίει η κυβέρνηση και ο υπουργός, είναι άδικο να προσπαθεί η κοινωνία και τα μέσα και ο Χατζηπετρής να τους φταίξουν. Πάντως, φταίει και η κυβέρνηση και ο υπουργός ως μέλη της κοινωνίας, άρα όλοι φταίμε, αλλά μη σας νοιάζει, θα τα διερευνήσει όλα η ανεξάρτητη επιτροπή που θα τα ψάξει και δεν θα μείνει τίποτε κρυφό και θα καθίσει κάθε κατεργάρης στον πάγκο του, τώρα μάλιστα που το σωφρονιστικό σύστημα έχει αναμορφωθεί θα είναι ωραία στις Κεντρικές Φυλακές.

Μετά έρχεται η παύση του αρχηγού της Αστυνομίας κ. Χρυσοστόμου, από τον πρόεδρο επειδή οι υφιστάμενοί του δεν έκαναν ό,τι έπρεπε και επειδή παραιτήθηκε ο υπουργός κ. Νικολάου και επειδή διαφαίνονται παραλείψεις. Και κεραστάκι έρχεται η ανακοίνωση του Προεδρικού, αγαπητοί μου αναγνώστες είναι καλύτερη από την πρώτη, νιώθω ότι εκείνοι που τις γράφουν απλώς παίρνουν κάποια υποδείγματα και προσαρμόζουν ονόματα, αξιώματα και λοιπά. Αναφέρεται στην ανακοίνωση «Οδηγήθηκα στην δυσάρεστη απόφαση να τερματίσω τις υπηρεσίες σας ως αρχηγού της αστυνομικής δύναμης Κύπρου» και καταλήγει: «Παρά ταύτα, δεν μπορώ να αγνοήσω το έργο που έχετε επιτελέσει κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας σας ως αρχηγού της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου, κάτι για το οποίο θερμά σας ευχαριστώ». Μετά από τόσους θανάτους και τόσες παραλείψεις, λέω εγώ τώρα, δεν θα έπρεπε ο κ. Χρυσοστόμου να είχε υποβάλει την παραίτησή του και να μην περίμενε τον πρόεδρο να τον αποδεσμεύσει παύοντάς τον; Δεν θα έπρεπε να είχε περισώσει το κύρος, το τρωθέν κύρος, αλλά ας είναι, του Σώματος του οποίου ηγείτο;

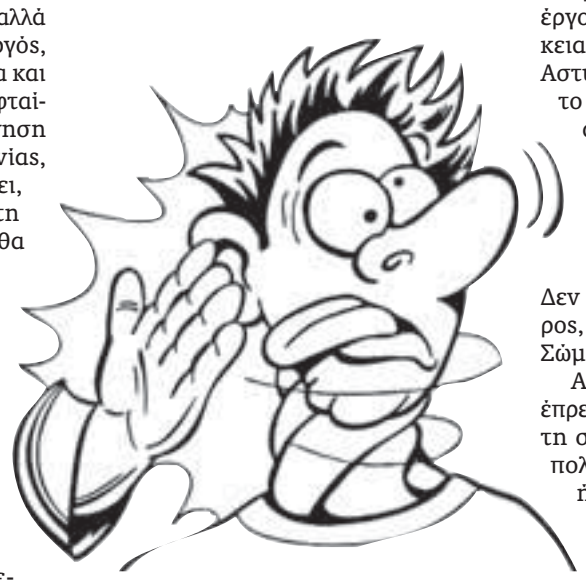

Αμφότεροι, υπουργός και αρχηγός, έπρεπε να είχαν παραιτηθεί από την πρώτη στιγμή, πείτε το ευθιξία, ανάληψη πολιτικής ή θεσμικής ευθύνης, θυσία ή όπως αλλιώς θέλετε.

Αν το είχαν πράξει θα είχαν τουλάχιστον κατευνάσει εν μέρει την οργή των πολιτών και ίσως να είχαν ηρωποιηθεί. Άσχετο, αλλά ο κ. πρόεδρος γιατί δεν αποδέχθηκε τη διαθεσιμότητα του κ. Γεωργιάδη για τα του Συνεργατισμού; Γιατί τον στήριξε; Αγαπάει περισσότερο τον ΥΠΟΙΚ από τον κ. Νικολάου; Ή μήπως δεν χωρούσε άλλο νερό στο ποτήρι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και πια ξεχείλισε και ο πρόεδρος;

Πάντως, για να επιστρέψω στην αρχική μου τοποθέτηση, δεν το έχουν με τις ανακοινώσεις στο Προεδρικό νούμερο ένα, ούτε στο Προεδρικό, βλέπε αρχιεπισκοπικό μέγαρο, διότι το Μήνυμα του Χρυσοστόμου Β΄ Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου μόνο πασχαλινό μήνυμα δεν ήταν, κάκιστο κήρυγμα, θεοκρατικού καθεστώτος ήταν. Τώρα θα μου πείτε, και ευλόγως, ότι πετάγομαι από το ένα στο άλλο, από τη μία αρχή στην άλλη, από τον ένα ταγό στον άλλο. Για σκεφτείτε λίγο, μήπως τα κεφάλια του ψαριού, που λέγεται Κυπριακή Πολιτεία τελικά όζουν; Ας κάνουμε, λοιπόν, όλοι κάτι να αναστήσουμε το κράτος μας, αλλιώς ο χοχλακόροτσος, όπως τον αποκαλούμε, θα μας αξίζει.

Το ντοκιμαντέρ δημιουργεί πραγματικότητα

Ο Τόμας Μπέλινκ μιλάει στην «Κ» για τους πρόσφυγες και την Ευρώπη

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Ο καλύτερος τρόπος να μιλήσεις για την Ευρώπη σήμερα, σύμφωνα με τον Βέλγο καλλιτέχνη Τόμας Μπέλινκ, είναι να κατασκευάσεις ένα «φανταστικό μουσείο». Το περιεχόμενο διαφέρει κάθε φορά, αλλά η κεντρική ιδέα είναι ίδια: «Το σλόγκαν ενότητα και πολυμορφία κατέληξε σε μια υπερεκτίμηση της ενότητας και υποτίμηση της πολυμορφίας».

Την άποψή του αυτή περιέγραψε για πρώτη φορά πριν από τρία χρόνια στην Αθήνα μετατρέποντας το κτίριο στην Πειραιώς 40, όπου στεγαζόταν παλαιότερα το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στο «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας στην εξορία» («Domo de Europa Historio en ekzilo», στα εσπεράντο). Φέτος, ο 36χρονος Μπέλινκ, προσκεκλημένος και πάλι του πρωτοποριακού Fast Forward Festival της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, σε καλλιτεχνική επιμέλεια της Κάτιας Αρφαρά, το οποίο διοργανώνεται για έκτη χρονιά από σήμερα έως και τις 19/5, δημιουργεί ένα μουσείο φτιαγμένο από φωνές. Μια ακουστική περφόρμανς, στην Κεντρική Σκηνή της Στέγης (12-15 Μαΐου), με τίτλο «Simple as ABC #3: The Wild Hunt». Απόντες αφηγητές διηγούνται την ιστορία ενός ανθρωποκυνηγητού που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Ένα πολυφωνικό πορτρέτο μέσα από ώρες ηχογραφήσεων στην περιοχή της Μεσογείου. «Ένα ηχητικό θεατρικό δοκίμιο αλλά και ένα θεατρικό ντοκιμαντέρ-μιούζικαλ για την ψηφιοποίηση των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ενωσης». Ετσι το χαρακτηρίζει ο ίδιος ο δημιουργός του, που επιχειρεί να απαντήσει στο φετινό ερώτημα του FFF: πώς μπορούμε να συνυπάρξουμε στις σύγχρονες μητροπόλεις, να συνδιαλλαγούμε, να μιλήσουμε για ό,τι είναι ξένο προς εμάς, διαφορετικό.

Με το «Hunt» κάνουμε ένα ελάχιστο βήμα πιο κοντά σε αυτό που θα μπορούσε να είναι ένα μουσείο σήμερα.

– Τοποθετείτε την Ευρώπη στο επίκεντρο της δουλειάς σας. Τι σας προκαλεί τόση ανησυχία στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα;

– Υπάρχουν πολλά παράδοξα που αναδύονται στη διάρκεια της δουλειάς μου για την Ευρώπη. Θα αισθανόμουν όμως πολύ πιο εκτεθειμένος αν προσποιούμουν ότι δεν ανήκω στους ευεργετημένους από το ευρωπαϊκό οικοδόμημα αλλά και στους συμμετέχοντες στη διαμόρφωσή του. Είτε μου αρέσει είτε όχι, ως φορολογούμενος, συνεισφέρω σε αυτό. Τα τελευταία χρόνια με τη σειρά «Simple as ABC» εστιάζω στην ευρωπαϊκή διαχείριση της κινητικότητας, στον τρόπο, δηλαδή, με τον οποίο η Ε.Ε. διευκολύνει τη μετακίνηση ορισμένων ανθρώπων και εμποδίζει τις μετακινήσεις άλλων. Παράδειγμα: με το βελγικό διαβατήριό μου μπορώ να ταξιδεύω σε 184 χώρες χωρίς βίζα˙ μερικοί από τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργαζόμουν για το «ABC #3: The Wild Hunt» έχουν πρόσβαση μόνο σε 30 χώρες χωρίς βίζα. Πουθενά αλλού δεν συναντά κανείς αυτό το εντυπωσιακό χάσμα ανάμεσα στις ευρωπαϊκές ρητορικές και στην πραγματικότητα όσο στις περιπτώσεις ασύλου, μεταναστευτικής και συνοριακής πολιτικής.

– Γιατί επανέρχεστε στην ιδέα του «φανταστικού μουσείου»;

– Είναι αλήθεια ότι με ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τα κρατικά μουσεία καθώς είναι τόποι στους οποίους η κρατική εξουσία εκδηλώνεται χωροταξικά. Με το «Hunt» κάνουμε ένα ελάχιστο βήμα πιο κοντά σε αυτό που θα μπορούσε να είναι ένα μουσείο σήμερα. Αντί για χώρος εκθεμάτων, γεμάτος με (συχνά κλεμμένα) αντικείμενα, είναι ένας χώρος φαντασίας. Οι αφηγήσεις του δημιουργούνται συλλογικά, δίνοντας τον λόγο στους ίδιους τους ανθρώπους. Η συλλογή του είναι εφήμερη όπως μια ανάσα: οι εικόνες του δημιουργούνται και μπορούν να υπάρξουν μόνο τη στιγμή της αφήγησης.

– Σε αυτή τη «συγκέντρωση φωνών», δεν υπάρχει ο κίνδυνος της κακοφωνίας, ακόμη και της αναπαραγωγής «fake news»;

– Δεν παράγουμε ειδήσεις αλλά ντοκιμαντέρ. Παρά την ευρέως διαδεδομένη αντίληψη ότι το ντοκιμαντέρ είναι συνώνυμο της «αντικειμενικότητας», θεωρώ ότι ένα ντοκιμαντέρ είναι μια εξαιρετικά υποκειμενική και ταυτόχρονα δημιουργική διαχείριση της πραγματικότητας. Δεν δείχνει πραγματικότητα, δημιουργεί πραγματικότητα. Ο σκηνοθέτης παρεμβαίνει, επιλέγει, βάζει σε πλαίσιο, επεξεργάζεται, διαγράφει. Το πρόβλημα είναι ότι, στα mainstream ντοκιμαντέρ, αυτοί οι μηχανισμοί είναι συχνά καμουφλαρισμένοι. Εμείς προσπαθούμε να είμαστε όσο το δυνατόν πιο διαφανείς σχετικά με τις τεχνικές που χρησιμοποιούμε για να πούμε την ιστορία μας. Κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας, συναντηθήκαμε με δημοσιογράφους, φωτογράφους, τεχνίτες, σεφ ζαχαροπλαστικής, μαθητές, δικηγόρους, αστυνομικούς, ακτιβιστές για τα ανθρώπινα δικαιώματα... από διαφορετικές εθνικότητες. Μερικοί έχουν υποβάλει αίτηση ασύλου. Αυτό που τους ενοποιεί είναι ότι όλοι γνωρίζουν πολύ καλά τι σημαίνουν «σύνορα» για την Ε.Ε. Προσκαλώντας διαφορετικούς ανθρώπους να συμμετάσχουν ενεργά στη συγγραφή ιστοριών και στην παραγωγή εικόνων, ελπίζουμε να οικοδομήσουμε μια αφήγηση διαφορετική από την κυρίαρχη, περί «ασφάλειας» ή «έκτακτης ανάγκης», που συνεχώς αναπαράγεται και κυκλοφορεί.

THOMAS BELLINCK

Απόντες αφηγητές διηγούνται την ιστορία ενός ανθρωποκυνηγητού που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Μια ακουστική περφόρμανς στην Κεντρική Σκηνή της Στέγης (12 - 15 Μαΐου), με τίτλο «Simple as ABC #3: The Wild Hunt».

BRECHT VAN MAELE

Ο 36χρονος Βέλγος καλλιτέχνης Τόμας Μπέλινκ δημιουργεί ένα μουσείο από φωνές.

Από το ολάνθιστο Περιβόλι της Παναγίας

Η έκθεση «Herbarium» της Αγιορείτικης Εστίας είναι αφιερωμένη στη σπάνια χλωρίδα της Αθωνικής Χερσονήσου

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ**

Μπορεί να διατηρηθεί αιώνια η εφήμερη ομορφιά της εαρινής πανδαισίας από το ολάνθιστο Περιβόλι της Παναγίας; Μπορεί, μας δείχνει η έκθεση «Herbarium» (αποξηραμένα φυτά) που φέρνει στη Θεσσαλονίκη τα ανοιξιάτικα χρώματα της Αθωνικής Χερσονήσου. Ροζ ανεμώνες (Anemone pavonina Lam 62), κροκί στερνμπέργκια (κρόκοι του φθινοπώρου), λευκοί νάρκισσοι (narcissus tazetta L.08), μωβ δρακοντιές (Dracunculus vulgaris Schott), βολβοειδή και φιδόχορτα, βότανα και ταπεινά αγριολούλουδα που συνέλεξε απο τις αγιορείτικες πλαγιές ο Αντώνης Βασιλειάδης αναδεικνύουν μια άγνωστη στο ευρύτερο κοινό πτυχή της Αθωνικής Πολιτείας στη νέα έκθεση της Αγιορείτικης Εστίας «Ο φυτικός πλούτος της Χερσονήσου του Αγίου Ορους».

Το σπουδαιότερο κύτταρο του ορθόδοξου μοναχισμού, με αδιάκοπη ιστορική πορεία χιλίων και πλέον ετών, δεν είναι μόνο προσκυνηματικός τόπος. Η μοναδικότητα του φυσικού περιβάλλοντος προσελκύει περιπατητές και φυσιολάτρες, βοτανολόγους και δασολόγους ερευνητές από κάθε γωνιά της γης. Δασωμένη από τα χαμηλά υψόμετρα με αειθαλή πλατύφυλλα και στα πιο ψηλά με καστανοδάση, δρυοδάση, οξιές, έλατα κ.ά, η χερσόνησος είναι ένας ευλογημένος τόπος.

Περισσότερα από 1.450 είδη και υποείδη φυτών, μεταξύ αυτών 24 σπάνια ενδημικά, έχουν καταγραφεί στη χλωρίδα του Αγίου Ορους, αριθμός που αποτελεί το 1/4 περίπου των φυτών της ελληνικής χλωρίδας, επισημαίνουν οι επιστήμονες-συνεργάτες της έκθεσης δρ Στέφανος Διαμαντής, δασολόγος-φυτοπαθολόγος, ερευνητής του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών, και ο δρ Γεώργιος Φωτιάδης, καθηγητής Δασικής Βοτανικής στο ΤΕΙ Καρπενησίου.

Asplenium onopteris.

Ο φυτικός πλούτος, εξηγούν, οφείλεται στη γεωγραφική του θέση, στη σχετική απομόνωση της χερσονήσου, στη μεγάλη ποικιλία γεωλογικών σχηματισμών και πετρωμάτων, στο πολυσχιδές ανάγλυφο του εδάφους, στο μωσαϊκό των κλιματικών τύπων και, κυρίως, στην έλλειψη βοσκής ζώων νομαδικής κτηνοτροφίας.

Μολονότι βρίσκεται στο κέντρο του Βορείου Αιγαίου οι εναλλαγές στο τοπίο και τα διαφορετικά μικροκλίματα, από τη θάλασσα έως την κορυφή του Αθω, στα 2.033 μ., δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για να ευδοκιμήσουν διαφορετικά είδη βλάστησης και χλωρίδας. «Είναι χαρακτηριστικό ότι σε μια τόσο περιορισμένη λωρίδα γης, έκτασης 40 x 12 χλμ. αναπτύσσονται 1.500 είδη φυτών, όταν η ελληνική χλωρίδα αριθμεί 6.500 είδη», επισημαίνει ο κ. Διαμαντής.

Sternbergia lutea.

Στη μοναδικότητα του φυσικού αυτού περιβάλλοντος καταγράφονται περισσότερα από 1.450 είδη και υποείδη φυτών, ενώ 24 από αυτά είναι σπάνια ενδημικά.

Στο Περιβόλι της Παναγίας συναντάει κανείς μεσογειακά, βαλκανικά, ευρωπαϊκά, ευρωσιβηρικά, ανατολικά είδη, από τα οποία υπερέχουν εκείνα της Ανατολικής Μεσογείου. «Αρκετά ενδημικά υπάρχουν μόνο στη Χερσόνησο του Αθω και πουθενά αλλού στον κόσμο», λέει ο κ. Φωτιάδης. Στην κορυφή του Αθω (2.033 μ.) ανθίζει τον Αύγουστο η «βιόλα άθωα» (Viola athois), είδος βιολέτας, ενώ πολλά και σπάνια, βαφτισμένα με ονομασίες από την Αθωνική Πολιτεία, αναπτύσσονται κυρίως στη νότια πλευρά στα 1.500 μ. Εκεί φυτρώνουν μεταξύ άλλων το αρωματικό Satureja athoa, το Crepis athoa (είδος αγριοραδικιού), η Centaurea athoa, ο Astragalus monachorum (από το μοναχός), το Silene orphanidis, συγγενικό του αγριογαρίφαλου (προς τιμήν του βοτανολόγου Ορφανίδη).

Οι μοναχοί, ως προστάτες της φυσικής κληρονομιάς, όχι μόνο συνέδεσαν τον φυτικό πλούτο με την πνευματική τους υπόσταση, αλλά και τον αναδεικνύουν. Θεματοφύλακας αυτού είναι η Αγιορειτική Βοτανοθήκη, για την οποία ο επιμελητής της Αντώνης Βασιλειάδης συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και «εγκλωβίζει» σε πλεξιγκλάς σπάνια φυτά και λουλούδια. Διατηρεί έτσι τη ζωντάνια των χρωμάτων, τη λεπτή υφή και τη σύνθεση των λουλουδιών στο διηνεκές. Αυτό το εαρινό συναξάρι της Αγιορείτικης Βοτανοθήκης μεταφέρει στον έξω κόσμο λίγη από την ομορφιά της Αθωνικής Χερσονήσου.

Η έκθεση «Ο φυτικός πλούτος της Χερσονήσου του Αγίου Ορους» θα διαρκέσει έως τις 15 Ιουνίου.

ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

«Η Απαγορευμένη Πόλη» της Νέας Υόρκης

Της **ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Μόλις ένα τετράγωνο από το καινούργιο τοπόσημο της Νέας Υόρκης, το πολυσυζητημένο πολιτιστικό κέντρο «The Shed», μια αστυνομικός μού απάντησε με βαριά αφροαμερικανική προφορά: «Δεν έχω ιδέα τι είναι αυτό που ψάχνετε, κυρία μου».

Δεν μπόρεσε να με βοηθήσει, μου θύμισε όμως ένα άρθρο που είχα διαβάσει πριν από λίγες ημέρες στη βρετανική εφημερίδα The Guardian, όπου ο συντάκτης ασκούσε αυστηρή κριτική στην καινούργια γειτονιά όπου βρίσκεται το «The Shed», το Hudson Yards, που αποτελεί τη μεγαλύτερη ιδιωτική ανοικοδόμηση στην ιστορία των ΗΠΑ μετά το Κέντρο Ροκφέλερ. Εγραφε, μεταξύ άλλων, ότι πρόκειται για «"Απαγορευμένη Πόλη" των καπιταλιστών: απευθύνεται αποκλειστικά σε πλούσιους και σε τουρίστες, αγνοώντας την πραγματική ζωή της πλειονότητας των Νεοϋορκέζων, οι οποίοι δεν πρόκειται ποτέ να ζήσουν, να δουλέψουν, να πάνε για ψώνια και για διασκέδαση στο Χάντσον Γιαρντς». Μάλλον κάπως έτσι πρέπει να είναι εάν κρίνω από τις τιμές των διαμερισμάτων στους ουρανοξύστες, που ξεκινούν από τα 4 εκατ. ευρώ, ενώ το ενοίκιο για ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων, κυμαίνεται σε 9.000 δολάρια τον μήνα.

Το πανάκριβο Hudson Yards ίσως να μην καταφέρει να «αγγίξει» τους κατοίκους της πόλης.

Πάντως, οι τουρίστες συρρέουν στην περιοχή για να θαυμάσουν όχι μόνο το «The Shed» αλλά και το μεγάλο γυαλιστερό γλυπτό που έχει στηθεί μπροστά του. Το «The Vessel», έργο του Βρετανού ντιζάινερ Τόμας Χέδεργουικ, έχει ύψος 46 μέτρα και ο επισκέπτης που θα ανέβει όλες τις σκάλες μέχρι την κορυφή, θα έχει μοναδική θέα στον ποταμό Χάντσον, και θα βγάλει μια σέλφι που σίγουρα θα κερδίσει αρκετά likes. Πέρα από αυτό, προσωπικά δυσκολεύτηκα να καταλάβω τι άλλο προσφέρει το συγκεκριμένο γλυπτό.

«The Shed», το νέο πολιτιστικό κέντρο της Νέας Υόρκης, που θα φιλοξενεί εκθέσεις, συναυλίες, θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις.

Το γυαλιστερό γλυπτό με τίτλο «The Vessel» προσφέρει από την κορυφή του ανεμπόδιστη θέα στον ποταμό Χάντσον.

Αντίθετα, το «The Shed», της διάσημης αρχιτέκτονος Ελίζαμπεθ Ντίλερ, η οποία ήταν στην ομάδα που σχεδίασε το πανέμορφο «High Line», το πάρκο που δημιουργήθηκε στη στενή λωρίδα μιας υπερυψωμένης παλιάς σιδηροδρομικής γραμμής στο Lower West Side, αποτελεί σχεδιαστικό επίτευγμα. Εχει τη δυνατότητα να μεγαλώνει σε εμβαδόν, μέσω ενός μηχανισμού που πατάει πάνω σε ράγες, ανάλογα με τις ανάγκες των εκδηλώσεων που θα φιλοξενεί – εκθέσεις, συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, χορό, visual arts. Αν και αρχιτεκτονικά έχει κερδίσει τον θαυμασμό, το «The Shed» δεν έχει μείνει στο απυρόβλητο καθώς πολλοί ισχυρίζονται πως η πλούσια και «αποστειρωμένη» γειτονιά του Χάντσον Γιαρντς θα σταθεί εμπόδιο στην εμβέλεια που αυτό θα έχει στην πολιτιστική ζωή των Νεοϋορκέζων.

Το Μονακό επεκτείνεται οικοδομικά στη θάλασσα

Κατοικίες που «επιπλέουν» σχεδίασε ο Ρέντσο Πιάνο για το «οικολογικό» οικοδομικό τετράγωνο, με το οποίο θα επεκταθεί η ακτογραμμή του Μονακό. Το «πιο φιλόδοξο κατασκευαστικό εγχείρημα» στην Ευρώπη σύμφωνα με τους εμπνευστές του, το Portier Cove θα κοστίσει σχεδόν δύο δισ. ευρώ για τη δημιουργία νέων οικιστικών και δημόσιων χώρων, εκεί όπου σήμερα βρίσκεται ένα κομμάτι της θάλασσας του Μόντε Κάρλο. Οι κάτοικοι των πολυτελών σπιτιών θα απολαμβάνουν ανεμπόδιστη θέα στη Μεσόγειο, ενώ για να περιορίσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι αρχιτέκτονες έχουν δεσμευθεί ότι θα σεβαστούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Το «πιο φιλόδοξο κατασκευαστικό εγχείρημα» στην Ευρώπη φέρει την υπογραφή του Ρ. Πιάνο.

Στο πανκ είναι αφιερωμένη η έκθεση «Too Fast to Live, Too Young to Die. Punk Graphics, 1976-1986», στο Μουσείο Τεχνών και Ντιζάιν στο Μανχάταν.

Εικαστική έκφραση του πανκ

Την οπτική «γλώσσα» του πανκ, δηλαδή τους τρόπους με τους οποίους αποτυπώθηκε στις εικαστικές τέχνες και ιδιαίτερα στη γραφιστική, εξερευνά η έκθεση του Μουσείου Τεχνών και Ντιζάιν στο Μανχάταν με τίτλο «Too Fast to Live, Too Young to Die. Punk Graphics, 1976–1986». Στο πλαίσιο του αφιερώματος προγραμματίζεται ένας κύκλος προβολών για τις επιρροές της πανκ μουσικής σε νεανικά κινήματα ανά τον κόσμο, αρχίζοντας αύριο με την μεξικανική ταινία «Nadie es Innocente», που παρακολουθεί την προσπάθεια της κολεκτίβας Mierdas Punks να διοργανώσει συναυλίες και να ξεφύγει από τους περιορισμούς της ζωής στις φτωχογειτονιές της Πόλης του Μεξικού.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΜΜΗ / Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Ενα εικοσιτετράωρο με την ηθοποιό Μαρίνα Ασλάνογλου

07.30
Πριν από έναν χρόνο, δεν υπήρχε καν αυτή η ώρα στην καθημερινότητά μου. Τώρα, όμως, που είμαι μαμά ξυπνάω με την πιο ωραία ηλιαχτίδα της ζωής μου, τον Κωνσταντίνο μου. Ακούγοντας τη φωνή του χαμογελάω! Πηγαίνω αμέσως στο δωμάτιό του και δύο χεράκια μου δίνουν την πιο ζεστή αγκαλιά. Τον ετοιμάζω, του δίνω το γάλα του και ξεκινάμε μαζί την ημέρα μας.

10.30
Επειτα από αρκετές αγκαλιές, παιχνίδια και τραγούδια, αρχίζει να τρίβει τα ματάκια του από νύστα και τον βάζω για τον πρωινό του ύπνο. Είναι η ώρα του πρώτου μου καφέ: μέτριος ελληνικός πάντα, χρόνια τώρα. Χαλαρώνω στον καναπέ και διαβάζω τα νέα, τι συμβαίνει έξω. Παράλληλα, αρχίζει να χτυπάει το κινητό μου. Πρωινή κουβέντα με τις φίλες μου. Παίρνουν μία μία με τη σειρά: Ντέπη, Θάλεια, Νικολέτα, Δήμητρα. Μιλάμε, γελάμε, σχολιάζουμε. Κοιτάω το ρολόι μου, έχω αργήσει ως συνήθως και έχω ένα σωρό πράγματα να κάνω.

12.30
Η ώρα της γυμναστικής, δύο-τρεις φορές την εβδομάδα. Αν και πάντα βαριέμαι και προσπαθώ να βρω κάποια δικαιολογία για να ακυρώσω το μάθημα, τελικά πειθαρχώ και σηκώνομαι από τον καναπέ. Γιατί ξέρω ότι θα με χαλαρώσει, ότι έπειτα από μία ώρα θα αισθάνομαι όμορφα, θα είμαι χαρούμενη και θα έχω ενέργεια για να συνεχίσω την ημέρα μου. Το πρόγραμμα αυτό έχει μπει για τα καλά στη ζωή μου.

14.30
Ο Δημοσθένης (ο σύζυγός μου) πρέπει να έχει τελειώσει από τα δικαστήρια – είναι η ώρα που συνήθως επικοινωνούμε. Εγώ βρίσκομαι ήδη στην κουζίνα και μαγειρεύω, είναι το χόμπι μου. Το κάνω πολύ συχνά γιατί συνήθως τα βράδια έχουμε φίλους στο σπίτι. Είμαστε και οι δύο της παρέας και της φιλοξενίας.

«Τι ωραία που είναι η Αθήνα τη νύχτα! Περπατάω μέχρι το σημείο όπου έχω αφήσει το αυτοκίνητό μου. Κοιτάω τα φώτα, τον κόσμο που περνάει, ακούω τη μουσική από τα μπαράκια».

15.30
«Μην ξεχνιέσαι Μαρίνα, έχεις παράσταση το βράδυ». Είναι η φωνή της συνείδησής μου, που μου υπενθυμίζει να «περάσω» λίγο τα λόγια μου, να συγκεντρωθώ και να τελειώσω τις δουλειές που έχω να κάνω, γιατί πρέπει να φύγω για το θέατρο. Παίρνω το κείμενο στα χέρια μου και αρχίζω να διαβάζω. Εχω στο μυαλό μου όλη την παράσταση. Βλέπω τον ρόλο μου, νιώθω τη σκηνή, μπαίνω στην ατμόσφαιρα του έργου. «Μήπως αυτή την ατάκα να την έλεγα αλλιώς;». Η σκέψη μου, όμως, διακόπτεται: πρέπει να πάω στο σούπερ μάρκετ! Φεύγω γρήγορα για να προλάβω.

18.30
Επιτέλους, τα πρόλαβα όλα. Πάντα, βέβαια προκύπτουν και άλλες υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της ημέρας, επαγγελματικές και μη. Ετοιμάζομαι. Φαγητό, βιταμίνες και... «Κωνσταντίνε μου, η μαμά πρέπει να πάει στη δουλειά. Σ' αγαπώ μέχρι τον ουρανό και πιο πάνω. Θα σε δω το πρωί».

«Κάθε φορά, καθ' όλη τη διάρκεια των παραστάσεων, κάνω τα ίδια πράγματα με την ίδια σειρά: βάφομαι, ντύνομαι κάνω ζέσταμα και μόλις ακούω το δεύτερο κουδούνι πηγαίνω πίσω από τη σκηνή. Θέλω να συγκεντρωθώ, να είμαι ήρεμη, να μη μου αποσπάται η προσοχή», λέει η Μαρίνα Ασλάνογλου.

20.00
Φτάνω στο Θέατρο Αθηνών. Οι «Ψίθυροι» της Λίλιαν Χέλμαν θα ξεκινήσουν σε λίγο. Συνάδελφοι, τεχνικοί, είναι όλοι εδώ. Κάθομαι για λίγο, να πιω ένα ζεστό τσάι, και ξεκινώ την προετοιμασία. Αρχίζει το άγχος – είναι πάντα δημιουργικό αλλά υπάρχει. Κάθε φορά, καθ' όλη τη διάρκεια των παραστάσεων, κάνω τα ίδια πράγματα με την ίδια σειρά: βάφομαι, ντύνομαι κάνω ζέσταμα και μόλις ακούω το δεύτερο κουδούνι πηγαίνω πίσω από τη σκηνή. Θέλω να συγκεντρωθώ, να είμαι ήρεμη, να μη μου αποσπάται η προσοχή. Χτυπάει το τρίτο. Σκοτάδι.

23.30
Τι ωραία που είναι η Αθήνα τη νύχτα! Περπατάω μέχρι το σημείο όπου έχω αφήσει το αυτοκίνητό μου. Κοιτάω τα φώτα, τον κόσμο που περνάει, ακούω τη μουσική από τα μπαράκια. Παίρνω τηλέφωνο τον Δημοσθένη. Εχω να τον δω όλη ημέρα. Με περιμένει, πάντα το κάνει. Εχει βάλει ένα ποτήρι κρασί και με περιμένει. Τελικά δεν θα έρθουν φίλοι μας απόψε.

00.30
Η δική μας ώρα: της χαλάρωσης. Πίνουμε κρασί, λέμε τα νέα της ημέρας, ακούμε μουσική. Τον παίρνει ο ύπνος δίπλα μου. Θα διαβάσω κάτι πριν κοιμηθώ. Μου αρέσει το διάβασμα. Με αποφορτίζει, διώχνει όλες τις σκέψεις. Κλείνουν τα μάτια μου...

01.30
«Και κάθε βράδυ κοιμάσαι με έναν θησαυρό: αυτήν την πολυσήμαντη αυριανή σου μέρα»: στίχος του Τάσου Λειβαδίτη. Καληνύχτα.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Κληρικαλισμός, μυστικότητα και κακοποίηση

Το φετινό Πάσχα ήταν πολύ πικρό για την Καθολική Εκκλησία: οι καμπάνες της Νοτρ Νταμ του Παρισιού δεν ήχησαν, ενώ στο άλλο άκρο, στη Σρι Λάνκα, εκατοντάδες πιστοί δολοφονήθηκαν ανήμερα. Τα δύο αυτά γεγονότα απέσπασαν για λίγο την προσοχή των πιστών (και των μη πιστών) από τη μεγαλύτερη κρίση των τελευταίων δεκαετιών –πολλοί λένε και αιώνων– που συγκλονίζει την Καθολική Εκκλησία, το σκάνδαλο της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων από κληρικούς της, επί μακρά σειράν ετών, σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου. Οι συνέπειες, που έχουν αρχίσει να είναι ήδη ορατές, θα είναι μακροπρόθεσμα απρόβλεπτες.

Οι αριθμοί ταράζουν: μόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η ίδια η Καθολική Εκκλησία της Αμερικής, κατηγορούνται 4.400 ιερείς για παιδεραστία, από το 1950 ώς το 2002, ενώ οι κακοποιημένοι ανήλικοι ανέρχονται εκεί σε 11.000. Οι λόγοι που κατέστησαν δυνατό ένα τέτοιο μαζικό έγκλημα δεν μπορεί επομένως να είναι συγκυριακοί ούτε να εξαντλούνται στην ατομική ψυχοπαθολογία. Εχουν ασφαλώς την πηγή τους μέσα στην ίδια τη δομή και στη νοοτροπία της Εκκλησίας. Υπάρχουν οπωσδήποτε και εξωεκκλησιαστικοί λόγοι, αλλά θα μείνουμε σε τούτο το σύντομο σημείωμα μόνο στους ενδοεκκλησιαστικούς, που είναι άλλωστε και οι σοβαρότεροι. Αναφέρω δύο: πρώτον, ο κληρικαλισμός, όπως έχει καταγγείλει με σφοδρότητα και ο ίδιος ο Πάπας Φραγκίσκος, ο οποίος καθιστά τον ιερέα μια ύπαρξη ξεχωριστή, πέρα από τους άλλους και πάνω από τους άλλους. Ενα τέτοιο ιερό πρόσωπο δεν το κρίνεις ποτέ, του παραδίδεις τη ζωή σου να την οδηγήσει. Ο δεύτερος λόγος είναι εκείνη η αιωνόβια κουλτούρα της μυστικότητας, ότι δηλαδή τα πράγματα πρέπει να μένουν μεταξύ μας, να μη βγαίνουν παραέξω, για να μη δίνουμε όπλα στους εχθρούς της πίστεως. Αυτός ο δεύτερος λόγος, που οδήγησε και πολλούς ιερείς και επισκόπους στη συγκάλυψη, μπορεί να ονομαστεί και ομερτά.

Τώρα, όμως, η συζήτηση άνοιξε, την άνοιξαν τα ίδια τα θύματα και οι δημοσιογράφοι, και τίποτε δεν μπορεί να τη σταματήσει.

Η εξομολόγηση (λεπτομέρεια). Πίνακας του Τζουζέπε Μολτένι (1800-1867).

Μόνο στις ΗΠΑ κατηγορούνται 4.400 ιερείς της Καθολικής Εκκλησίας για παιδεραστία, από το 1950 ώς το 2002.

Η Καθολική Εκκλησία δεν είναι πια τόσο ισχυρή για να μπορέσει να το κάνει, άλλωστε στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης καμία συζήτηση δεν ελέγχεται. Ο Πάπας μάλιστα, στην καθιερωμένη ομιλία του στο τέλος του έτους (21.12.2018) στην Κουρία, ευχαρίστησε τους δημοσιογράφους που αποκάλυψαν «αυτούς τους λύκους και έδωσαν τον λόγο στα θύματα». Στη συζήτηση μετέχει ενεργά και θεσμικά και η ίδια η Καθολική Εκκλησία, κυρίως όμως μετέχουν σοβαροί θεολόγοι, κοινωνιολόγοι της θρησκείας, ψυχολόγοι και ψυχαναλυτές και πολλοί άλλοι, με εκατοντάδες άρθρα, μελέτες και βιβλία, άνθρωποι που πονάει η ψυχή τους για τα θύματα, πολλά από τα οποία δεν συνήλθαν ποτέ στη ζωή τους, αλλά και που είναι πεπεισμένοι ταυτόχρονα ότι κάτι πρέπει να αλλάξει στην Εκκλησία.

Από όσα πρέπει να αλλάξουν, θα σταθώ σε ένα μόνο που αφορά και την Ορθόδοξη Εκκλησία. Πρέπει να σταματήσει επιτέλους αυτή η άκρα ιεροποίηση που περιβάλλει από αιώνες τον ιερέα. Ο ιερέας ασκεί απλώς ένα λειτούργημα που του έχει αναθέσει η κοινότητα των πιστών, τίποτε λιγότερο, τίποτε περισσότερο. Δεν είναι συνόμιλος των αγγέλων. Επίσης, η ιδέα και η πρακτική της πνευματικής πατρότητας, όταν μεταφέρεται έξω από τα μοναστήρια, τα τάγματα και τις αδελφότητες, ιδίως όταν ασκείται στο πλαίσιο μιας κλειστής δυαδικής σχέσης, μπορεί να είναι πηγή πλήθους διαστρεβλώσεων και διαστροφών. Ας πάρει τη θέση της πατρότητας η ιδέα και η πρακτική της αδελφότητας: δεν είμαστε όλοι, κληρικοί και λαϊκοί, εξίσου παιδιά του ίδιου Πατέρα;

Τα εγκλήματα σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων (αλλά και αφιερωμένων γυναικών) στην Καθολική Εκκλησία δεν μπορεί παρά να θέτουν, για μία ακόμη φορά, και το ζήτημα της υποχρεωτικής αγαμίας των ιερέων. Θα ήταν λάθος να συνδέσουμε αιτιωδώς την υποχρεωτική αγαμία του κλήρου με τη σεξουαλική κακοποίηση των ανηλίκων, αφενός, γιατί ο γάμος και η δημιουργία οικογένειας δεν στάθηκαν ποτέ εμπόδιο για παρόμοια εγκλήματα, αλλά αποτελούν, αντίθετα, το προνομιακό πεδίο τέλεσής τους, και, αφετέρου, η κακοποίηση εν προκειμένω αφορά στη συντριπτική πλειονότητα ανήλικα αγόρια. Επιπλέον, δεν θα ήταν πολύ τιμητικό για τις γυναίκες να υπονοηθεί, κατά τη σχετική θεολογική συζήτηση, ότι είναι απαραίτητες για να μη γίνονται απλώς παιδεραστές οι παπάδες. Και όμως, η υποχρεωτική αγαμία συνδέεται με έναν άλλο τρόπο με τα εγκλήματα αυτά. Η απόφαση ενός νεαρού άνδρα να ζήσει εν αγαμία τη ζωή του μπορεί πολύ συχνά να καλύπτει μια προβληματική προσωπικότητα, συναισθηματικά και σεξουαλικά. Οι Καθολικοί πιστοί είναι πολύ περισσότερο έτοιμοι να δεχθούν την απόφαση της κατάργησης της υποχρεωτικής αγαμίας, από ό,τι φοβάται η Εκκλησία.

Η ίδια, άλλωστε, έχει τον τρόπο να λύσει το ζήτημα χωρίς τριγμούς, αφού αυτή η κατάργηση θα αφορά μόνο τους μητροπολιτικούς ιερείς και όχι βεβαίως εκείνους των ταγμάτων. Αν η Εκκλησία θέλει να δείξει έμπρακτα και όχι στα λόγια ότι έχει αλλάξει εν γένει η στάση της απέναντι στη σεξουαλικότητα, έχει δύο αποφάσεις να λάβει: να καταργήσει την υποχρεωτική αγαμία του κλήρου και να προχωρήσει στη χειροτονία γυναικών. Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι κάποια στιγμή η Καθολική Εκκλησία θα τα αποφασίσει και τα δύο. Οταν θα είναι πια αργά.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ**

Το ενεργό ηφαίστειο Νικόλας Κάλας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ
Ο μοντερνιστής κριτικός Νικόλας Κάλας
εκδ. Αρμός, **σελ.** 235

Η φιλόσοφος-λογοτέχνις Αλεξάνδρα Δεληγιώργη επανέρχεται στον ποιητή, κριτικό και θεωρητικό της τέχνης Νικόλα Κάλας (1907-1988), 21 χρόνια μετά τη βραβευμένη μελέτη της για τον ίδιο (1997). Στο υπό συζήτηση βιβλίο παρουσιάζει το κριτικό-θεωρητικό έργο του ανήσυχου, ευαίσθητου αυτού πνεύματος, από τα νεανικά του χρόνια στον ελληνικό Μεσοπόλεμο, συνεχίζοντας κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στη Γαλλία με τον Μπρετόν και τους υπερρεαλιστές και, ακολούθως, μέχρι τον θάνατό του, στη μεταπολεμική Αμερική των σύγχρονων καλλιτεχνικών ρευμάτων. Επιχειρεί να συγκροτήσει την κριτική-θεωρητική φυσιογνωμία του Κάλα σε βάθος χρόνου και σε συνάρτηση με τα φιλοσοφικά-καλλιτεχνικά ρεύματα της εποχής του. Αφιερώνει, τέλος, ένα ενδιαφέρον κεφάλαιο ειδικά στη συνομιλία του με τον Βιτγκενστάιν.

Από μαρξιστής-τροτσκιστής κριτικός της ελληνικής λογοτεχνίας ο Κάλας, ασφυκτιώντας στο περιοριστικό ελληνικό περιβάλλον, εξελίσσεται αυτοεξοριζόμενος, ιδίως τη μεταπολεμική περίοδο στην Αμερική, σε ρωμαλέο κριτικό πνεύμα όχι πλέον τόσο για την ποίηση όσο για τη ζωγραφική και τις εικαστικές τέχνες (ποπ-αρτ και πειραματική τέχνη). Γράφει την ποίησή του πάντοτε στα ελληνικά, τα θεωρητικά-κριτικά του κείμενα όμως γράφονται στα γαλλικά και, κατόπιν, στα αγγλικά. Η Δεληγιώργη δεν παρακολουθεί την πορεία αυτή ψυχρά αλλά, ως πνευματική συνοδοιπόρος, παίρνει μαχητικά θέση υπέρ του Κάλας. Δεν κρύβει τον θαυμασμό της για τις επιτεύξεις του, τη θλίψη της για την εχθρότητα ή την περιφρόνηση με την οποία τον αντιμετώπισαν στην Ελλάδα. Του αποδίδει, ταυτόχρονα, μια ιδιαίτερη ελληνικότητα, συνδέοντάς την στενά με την αρχαιοελληνική παιδεία, την ορθόδοξη-βυζαντινή παράδοση αλλά και την ιδιότητα του ξεριζωμένου. Της βάζει θετικό πρόσημο, καθώς ο αναγνώστης αποκομίζει συχνά την εντύπωση ότι πρόκειται για πνευματική ποιότητα που κάνει τον διανοούμενο Κάλας να ξεχωρίζει.

Η μελέτη οργανώνεται, σε γενικές γραμμές, κατά χρονική ακολουθία, και θα ήταν χρήσιμο αν η έκδοση περιελάμβανε τουλάχιστον έναν κατάλογο των έργων του Κάλας στα οποία η Δεληγιώργη αναφέρεται, αν όχι πλήρη εργογραφία. Ακόμα, θα είχε ενδιαφέρον αν η συγγραφέας τεκμηρίωνε συγκεκριμένα κάποια συμπεράσματα στα οποία μοιάζει να καταλήγει όχι τόσο με βάση όσο με αφορμή τον Κάλας. Διαβάζουμε, π.χ., ότι Τσάτσος και Σεφέρης «ανοίγουν έναν παρελκυστικό διάλογο μεταξύ τους ώστε να κάνουν να περάσουν απαρατήρητες οι παρατηρήσεις του Ν.Κ.». Πιο κάτω ότι «η αναγνώριση της δύναμης της ελεύθερης φαντασίας να παράγει εικόνες, μεταφορές και σύμβολα, την οποία αξίωναν τα κριτικά κείμενα του Ν.Κ., έβρισκε απήχηση» όχι μόνο στον Εγγονόπουλο αλλά και στους Σκαρίμπα, Μπεράτη και Αξιώτη.

Η ανάγκη επαναξιολόγησης των όρων συγκρότησης ενός ξεπερασμένου από τα πράγματα κανόνα, που απέτυχε άλλοτε να σταθεί στο ύψος ενός Καβάφη ή το ώριμο αίτημα να διαβάσουμε σήμερα (και) άλλους (και) αλλιώς, ασφαλώς συμπλέει με απόψεις του νεαρού Κάλας τη δεκαετία του ’30, ιδίως στον βαθμό που εκείνος, χάρη στην ευρύτατη παιδεία και στην κριτική του οξύτητα, έκδηλη π.χ. στα καβαφικά του ή στον διάλογο που επιζητεί με τον επίσης νεαρό Δημαρά, υπερέβαινε την αφέλεια της πολιτικής του στράτευσης.

Αλλά πόσο παραγωγικό θα ήταν να χρησιμοποιήσουμε υπέρ κάποιων και, εξ αντιδιαστολής, εις βάρος άλλων το κριτήριο της ελεύθερης φαντασίας, και μάλιστα αναδρομικά; Αλλωστε, διαβάζοντας τη Δεληγιώργη, νιώθει κανείς τον Κάλας μάλλον να μοχθεί υπέρ ενός συμφιλιωτικού εκλεκτικισμού που, από νωρίς, έβαζε στην άκρη τα δόγματα, εστιάζοντας με έμπνευση, δίχως ακαδημαϊκό διδακτισμό, στην απελευθερωτική ουσία του καλλιτεχνικού έργου. Αυτό, πράγματι, εξακολουθεί και σήμερα να μας λείπει.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΝΟ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

Ο Μάνος Κοντολέων (www.kontoleon.gr) είναι πεζογράφος. Το πλέον πρόσφατο βιβλίο του είναι «Η Κασσάνδρα στη Μαύρη Αμμο» (Εκδόσεις Πατάκη). Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα που ανασκαλεύει τους μύθους και ερμηνεύει απρόσμενα το σύμβολο μιας διαχρονικής ηρωίδας.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Μια στοίβα! Πάνω πάνω βρίσκεται «Η κυρία Οσμοντ» του Τζον Μπάνβιλ.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Ομολογώ πως δεν έχω ποτέ σκεφθεί κάτι τέτοιο. Ισως γιατί τα μεγάλα πάθη προτιμώ να τα διαβάζω ή να τα γράφω από το να τα ζω εγώ ο ίδιος.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες;
Από τους ζώντες θα φώναζα πολλούς, αλλά για να μην παρεξηγηθώ από ακόμα περισσότερους, αναφέρω μόνο τον Θωμά Κοροβίνη και τον Θανάση Τριαρίδη – όσοι τους γνωρίζουν από κοντά, θα με καταλάβουν. Από ξένους τον Οσκαρ Ουάιλντ και τον Φραντς Κάφκα – απροσδόκητες κουβέντες θα περίμενα να ακούσω.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
Διαβάζω συνήθως λογοτεχνία. Και από τα δικά της «τέκνα» δεν περιμένω κάτι να μάθω, αλλά να αισθανθώ.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Την «Παναγία των Παρισίων» του Ουγκώ... Αφορμή η πρόσφατη καταστροφή του ναού.

Το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Με ταξιδεύετε πολλά χρόνια πίσω. Στην εφηβεία μου. Τότε που διάβασα για πάνω από τέσσερις φορές και αμέτρητες ξεφύλλισα το μυθιστόρημα της Σελίνκο «Ντεζιρέ».

«Η Κασσάνδρα στη μαύρη άμμο»: Τι σας έκανε να επιλέξετε την Κασσάνδρα ως ηρωίδα;
Η διαχρονικότητα αυτού που για εμένα συμβολίζει η Κασσάνδρα: το άτομο εκείνο που μπορεί να βλέπει το πού οδηγούν οι άφρονες πράξεις ηγεμόνων και λαών, αλλά δεν μπορεί να τους πείσει να μην τις πράττουν.

Πώς αντανακλάται στο σήμερα αυτός «ο ιδιότυπος πολιτικός προβληματισμός του χθες», όπως περιγράφετε το μυθιστόρημά σας;
Νομίζω πως η εποχή μας είναι μια κατεξοχήν περίοδος της ανθρωπότητας, κατά την οποία εμείς οι ίδιοι οι άνθρωποι καταστρέφουμε όλα όσα ή μας χαρίστηκαν από τη Φύση ή μας κληροδοτήθηκαν από τις προηγούμενες γενιές. Η συλλογική εμπειρία αγνοείται, ακριβώς όπως ένας επαναστατημένος έφηβος αδιαφορεί για την όποια συμβουλή του γονιού του. Μόνο που η δυτική κοινωνία του 21ου αιώνα δεν μπορεί να ισχυριστεί πως διανύει περίοδο εφηβείας.

Μετράτε ήδη σαράντα χρόνια και σχεδόν εξήντα βιβλία: αν είχατε την ευκαιρία ένα από αυτά να το ξαναγράφατε, θα το κάνατε;
Μα, ήδη, το κάνω. Γιατί, καθώς ολοκληρώνεται αυτή η σαραντάχρονη πορεία μου, αυθόρμητα από τη μια έχω αρχίσει να επεξεργάζομαι κείμενα κλασικά, αλλά και να ξαναγράφω τα πρώτα μου βιβλία. Ισως γιατί θέλω από τη μια να διορθώσω τα λάθη της συγγραφικής μου νεότητας και από την άλλη να μαθητεύσω εν νέου στα εργαστήρια των μεγάλων δασκάλων.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1. **«Σύντομες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα»** του Στίβεν Χόκινγκ (Πατάκη)
2. **«1919 - Το μετέωρο βήμα στη Μικρασία»** του Γ. Μικρούδη (Νεφέλη)
3. **«Ιστορία της σεξουαλικότητας 4. Οι ομολογίες της σάρκας»** του Μισέλ Φουκό (Πλέθρον)
4. **«Αστροφυσική για βιαστικούς»** του Νιλ Ντε Γκρας Τάισον (Παπαδόπουλος)
5. **«Το συναξάρι μου»** του Στέλιου Νέστορα (Πατάκη)

Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

1. **«Μέση Αγγλία»** του Τζόναθαν Κόου (Πόλις)
2. **«Ο γαλατάς»** της Αν Μπερνς (Gutenberg)
3. **«Η τέχνη της απώλειας»** της Αλις Ζένιτερ (Πόλις)
4. **«Η εποχή της υποκρισίας»** του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριηλίδη)
5. **«Απαντα τα πεζά»** του Γιώργου Χειμωνά (Πατάκη)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Πλειάδες (Σπύρου Μερκούρη 62, Παγκράτι)

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

AP/ MARIANA ELIANO

ΜΑΔΡΙΤΗ

Διαμάχη για την «Οδό Σεντ Ονορέ»

Το 1897, ο Καμίγ Πισαρό ζωγράφισε τον πίνακα «Η οδός Σεντ Ονορέ, απομεσήμερο μετά τη βροχή», που ανήκει στο Μουσείο Thyssen-Bornemisza της Μαδρίτης. Μια δικαστική απόφαση δικαίωσε το μουσείο έναντι των απογόνων των πρώτων κατόχων του έργου. Είναι η οικογένεια της Λίλι Κασιρέρ, οι πρόγονοι της οποίας αναγκάστηκαν να παραδώσουν το έργο στους ναζί. Το μουσείο το απέκτησε το 1992, αλλά σύμφωνα με τον ισπανικό νόμο είναι ο νόμιμος κάτοχος.

EPA/NIELS WENSTEDT

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Η τοιχογραφία του αρχηγού

Ο νεαρός αρχηγός του Αγιαξ, Ματάις Ντε Λιχτ, που το καλοκαίρι θα γίνει 20 ετών, είναι το θέμα τοιχογραφίας στο Αμστερνταμ, στον σταθμό Muiderpoort. Είναι μία ακόμη δημιουργία της καλλιτεχνικής κολεκτίβας Kamp Seedorf, που στο Αμστερνταμ μόνο έχει παρέμβει σε πολλούς τοίχους. Η συγκεκριμένη εικαστική παρέμβαση αποκαλύφθηκε την προηγούμενη του πρώτου ημιτελικού για το Τσάμπιονς Λιγκ ανάμεσα στον Αγιαξ και στην Τότεναμ στο Λονδίνο, που έληξε με νίκη των Ολλανδών με 1-0.

EPA/PETER FOLEY

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Ο Αλμοδόβαρ εκθέτει

Ο διάσημος Ισπανός σκηνοθέτης Πέδρο Αλμοδόβαρ παρουσιάζει τη φωτογραφική δουλειά του στη Νέα Υόρκη, στη Marlborough Gallery (στα δυτικά της 57ης Οδού). Η έκθεση με τίτλο «Waiting for the Light» (διάρκεια έως 29 Ιουνίου) φέρνει στη Νέα Υόρκη τις φωτογραφικές «Νεκρές Φύσεις» του Αλμοδόβαρ, επηρεασμένου από τους σύγχρονους ρεαλιστές ζωγράφους της Ισπανίας. Οι φωτογραφίες του συνομιλούν και με το ποπ ντεκόρ των ταινιών του, με διάθεση οικειότητας και λαμπερής χρήσης χρωμάτων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Τα Τετράδια της Πόλης

Στο Σισμανόγλειο Μέγαρο της Κωνσταντινούπολης, στην Ιστικλάλ, που στεγάζει τις δράσεις του προξενείου της Ελλάδας, εγκαινιάστηκε η ατομική έκθεση της Ειρήνης Βογιατζή με τίτλο «Τα Τετράδια της Πόλης», σε επιμέλεια Ιριδας Κρητικού. Είναι μια κιβωτός αναστημένων αναμνήσεων από τη μακρινή καταγωγή και από τις οικογενειακές αφηγήσεις που μεταφέρθηκαν στην Ξάνθη. Η έκθεση θα παραμείνει στην Κωνσταντινούπολη έως τις 23 Μαΐου και μετά θα μεταφερθεί στην Ξάνθη και στην Αθήνα.

ΣΑΝ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ

Το πάρκο του Τσιγίδα

Επειτα από μεγάλες περιπέτειες και χρονική καθυστέρηση, άνοιξε στα περίχωρα του Σαν Σεμπαστιάν το μουσείο και το πάρκο γλυπτικής του Εδουάρδο Τσιγίδα (1924-2002), που επαναλειτουργεί μετά τη διακοπή της λειτουργίας του, για οικονομικούς λόγους, το 2011. Ηταν το όνειρο ζωής του Ισπανού γλύπτη, ένα πάρκο γλυπτικής, που η οικογένειά του προσπάθησε να κρατήσει έως εννέα χρόνια μετά τον θάνατό του. Η αναβίωση έγινε χάρη στη διεθνή γκαλερί Hauser & Wirth.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

EPA/YOAN VALAT

Οι μπουκινίστ στις όχθες του Σηκουάνα

ΠΑΡΙΣΙ

Λέγεται ότι ο Σηκουάνας είναι ο μόνος ποταμός στον κόσμο που κυλάει ανάμεσα σε ράφια βιβλιοπωλείων. Οι μπουκινίστ, οι υπαίθριοι παλαιοβιβλιοπώλες, στην αριστερή και δεξιά όχθη είναι κομμάτι της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Γαλλίας, μια κατάκτηση αρκετά πρόσφατη που οφείλει πολλά στους αγώνες πολλών μπουκινίστ που πασχίζουν να κρατηθούν οικονομικά. Στόχος είναι η ένταξη των μπουκινίστ στη Λίστα της Παγκόσμιας Αϋλης Κληρονομιάς της UNESCO, γεγονός που θα δημιουργήσει περαιτέρω δεσμεύσεις και υποχρεώσεις για την προστασία τους. Η εικόνα των υπαίθριων παλαιοβιβλιοπωλείων στον Σηκουάνα είναι ένα από τα εμβλήματα του Παρισιού και συχνά η εικόνα τους περιλαμβάνει και την Παναγία των Παρισίων, καθώς μία από τις πιο δημοφιλείς γωνίες λήψης είναι από την αριστερή όχθη, κοντά στην προκυμαία του Σεν Μισέλ και στην προκυμαία του Μοντεμπέλο. Τα πρώτα μικρομάγαζα εμφανίστηκαν στις όχθες του Σηκουάνα τον 16ο αιώνα και σταδιακά υπήρχαν και μεταχειρισμένα βιβλία παρά τις αντιδράσεις των κανονικών βιβλιοπωλείων που διαμαρτύρονταν για τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Οι μπουκινίστ σταδιακά καθιερώθηκαν και ήδη στο Λεξικό της Γαλλικής Ακαδημίας το 1789 αναφέρεται αυτός ο όρος με τον προσδιορισμό που κατανοούμε και σήμερα. Αλλά η τυποποιημένη μορφή τους, όπως και οι διατάξεις που ορίζουν την εμπορική υπόστασή τους, την αισθητική των πράσινων πάγκων και την κατοχύρωση της δραστηριότητάς τους, καθιερώθηκε στη διάρκεια της δεκαετίας του 1930. Οι μπουκινίστ μπορεί να είναι και τουριστικό αξιοθέατο, αλλά είναι πρωτίστως έμποροι που αγωνίζονται να επιβιώσουν σε έναν κόσμο που διαβάζει ολοένα και λιγότερο και εν μέσω μιας γενικευμένης κουλτούρας που αναζητεί το άμεσο με αυξανόμενη απόσταση από κείμενα και παλιές εκδόσεις. Η ένταξή τους στη λίστα της άυλης κληρονομιάς είναι ένα βήμα θετικό, αλλά η πραγματική σωτηρία είναι η διεύρυνση του κοινού. Εκατομμύρια τουρίστες τους βγάζουν φωτογραφίες, αλλά λίγοι θα αγοράσουν. Τα παλιά βιβλία, τα προγράμματα, οι αφίσες, οι γκραβούρες των μπουκινίστ συνιστούν έναν θησαυρό, που θα πρέπει να μπορεί να ανανεώνει το κοινό του. Δεν αρκεί μια φωτογραφία και ανάρτηση στο Instagram. Η εποχή μας είναι μεταβατική και σε κάθε περίπτωση δεν ενθαρρύνει τον τύπο του ανθρώπου που θα χαθεί στις σελίδες ενός παλιού βιβλίου. Είναι ένα θέμα σύνθετο και παγκόσμιο. Θέμα πολιτισμού.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

«Των ικετών η πλημμύρα και ο θόρυβος»

«Ηταν στην εποχή του Γεωργίου του Γ΄ που τα προαναφερθέντα πρόσωπα έζησαν και φιλονίκησαν· καλοί ή κακοί, όμορφοι ή άσχημοι, πλούσιοι ή φτωχοί, είναι όλοι τους ίσοι τώρα». Αυτός είναι ο περίφημος επίλογος του «Μπάρι Λίντον» από τον Ουίλιαμ Θάκερεϊ – τον οποίο διατήρησε αυτούσιο ο Στάνλεϊ Κιούμπρικ στη μνημειώδη κινηματογραφική μεταφορά του κλασικού μυθιστορήματος το 1975.

Φυλλομετρώντας το «Τελευταίο πορτρέτο», το έβδομο (κομψότατο και αυτό) τομίδιο της σειράς ΑΦΕΛΙΑ, με υλικό από το φωτογραφικό αρχείο του ΕΛΙΑ ΜΙΕΤ, ο νους ταξιδεύει αβίαστα στον Θάκερεϊ: όπως, ίσως, μαρτυρεί ο τίτλος, ο μικρός τόμος φιλοξενεί φωτογραφίες νεκρών. Από εποχές κατά τις οποίες ο θάνατος δεν ήταν τόσο ενοχοποιημένος και οι ζώντες δεν θυμούνταν μονάχα τους τεθνεώτες στην ακμή και την αίγλη τους αλλά ακόμη και μέσα στο φέρετρο, «επιπλωμένους», όπως τους ήθελε κάποτε η παλαιά αργκό του πεζοδρομίου. Το τελευταίο πορτρέτο στην κυριολεξία.

Ολα ήταν ένα: αναπόσπαστα κομμάτια των ικετών, του θορύβου, μα και της νεκρικής σιγής – της ζωής.

Με μία διαφορά: για όλους εμάς σήμερα, εκατό και πλέον χρόνια από τότε που τραβήχτηκαν οι εκπληκτικές αυτές φωτογραφίες, ξέρουμε πως νεκροί δεν είναι μόνο τα θέματα των «τελευταίων πορτρέτων», δεν είναι δηλαδή οι άνθρωποι που βρίσκονται παγωμένοι και ακίνητοι μέσα στην κάσα, αλλά και οι ζώντες που τους περιστοιχίζουν: νέοι, έφηβοι, ενήλικες, ηλικιωμένοι, παιδιά και δροσερές κοπέλες που ποζάρουν πλάι στον αγαπημένο νεκρό, «είναι όλοι τους ίσοι τώρα». Οπως, ανάλογα, σε (πολύ) λιγότερο από εκατό χρόνια από τώρα, ο γράφων τούτες τις αράδες και οι αναγνώστες του, λίγοι ή πολλοί, θα είμαστε «όλοι μας ίσοι». Εδώ θα ταίριαζε το σπαρακτικό ιδιόμελο «Πού εστίν των ικετών η πλημμύρα και ο θόρυβος;» της νεκρώσιμης ακολουθίας. Παρά τη σοφία που εκφράζει με τόση άφθαστη ποιητική διάθεση, και εν γνώσει αυτής της δυσάρεστης πραγματικότητας, εμείς θα συνεχίσουμε με τον θόρυβο – επί του παρόντος, έστω.

Νικόλαος Μπίρκος. Αναμνηστική φωτογραφία κηδείας. Στην κεφαλή του φερέτρου ο λοχαγός Μηχανικού Σπυρίδων Μπεράτης, πατέρας του συγγραφέα Γιάννη Μπεράτη. Αθήνα, περ. 1895. Από τον τόμο «Το τελευταίο πορτρέτο» (ΜΙΕΤ).

Ο κύριος Γκρι έκανε ό,τι μπορούσε προκειμένου να με αποτρέψει από το να αφιερώσω τη στήλη του σε ένα θέμα που οι περισσότεροι θα έβρισκαν μακάβριο, αλλά δεν τα κατάφερε. Προς τι η αυτολογοκρισία εξάλλου; Κάποτε οι άνθρωποι έκαναν αυτό που σήμερα θεωρείται αδιανόητο, ταμπού: φωτογραφίζονταν στους αρραβώνες, στους γάμους και στα βαφτίσια, φωτογραφίζονταν όμως και στις κηδείες. Φωτογράφιζαν τους νεκρούς τους και στόλιζαν τις φωτογραφίες στα οικογενειακά λευκώματα. Ολα ήταν ένα, αναπόσπαστα κομμάτια των ικετών, του θορύβου μα και της νεκρικής σιγής – της ζωής με άλλα λόγια.

«Το εκπληκτικό είναι», σχολιάζει ο κύριος Γκρι, «πως μολονότι ξέρουμε πως τίποτα δεν διαρκεί για πάντα, αγωνιζόμαστε να κάνουμε πράγματα –να ερωτευτούμε, να αγαπήσουμε, να γράψουμε, να ταξιδέψουμε, να διαβάσουμε, να κολυμπήσουμε– σαν να ήμασταν αιώνιοι. Εκεί η αλαζονεία του θνητού, εκεί και το πείσμα της ζωής».

Αλλο το κοινό έξω, άλλο στην Ελλάδα

Ο Σωκράτης Σινόπουλος, ο σημαντικότερος και διεθνώς αναγνωρισμένος δεξιοτέχνης της πολίτικης λύρας σήμερα, μιλάει στην «Κ»

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

SEVI TSONI

Ο Σωκράτης Σινόπουλος μετασχηματίζει την ελληνική παράδοση σε τζαζ. Το αναφιλητό της λύρας του σφραγίζει τις ηχογραφήσεις της Ελένης Καραΐνδρου.

«Οταν παίζει ο Σωκράτης Σινόπουλος, μπορώ να δω την Ιστορία να δονείται με τους αρχαίους ήχους των χορδών». Δεν το είχε πει όποιος κι όποιος, αλλά ο Τσαρλς Λόιντ, μία από τις κορυφαίες φυσιογνωμίες της σύγχρονης τζαζ. Και δεν είναι ο μόνος που έχει επαινέσει τον σημαντικότερο, σήμερα, Ελληνα δεξιοτέχνη της πολίτικης λύρας, με ανοικτή ματιά στις σύγχρονες προσεγγίσεις, με ήχο προσωπικό και αναγνωρισμένο διεθνώς.

Ο Σωκράτης Σινόπουλος μετασχηματίζει την ελληνική παράδοση σε τζαζ. Το αναφιλητό της λύρας του σφραγίζει τις ηχογραφήσεις της Ελένης Καραΐνδρου, ενώ ο ίδιος έγινε αφορμή να μάθουν πολλά νέα παιδιά λύρα και λαούτο.

Ο χρόνος του μοιράζεται στην Κεντρική Ευρώπη, σε συναυλίες που δίνει με το κουαρτέτο του σε φεστιβάλ κυρίως της Γερμανίας και της Γαλλίας, ή σε μουσικές συναντήσεις με άλλους εκλεκτούς σολίστ, όπως ο τσελίστας Ζαν-Γκιγέν Κεράς, οι Bijan και Keyvan Chemirani, ο Τούρκος λυράρης Ντεριά Τιρκάν κ.ά. Τον υπόλοιπο χρόνο τον βρίσκουμε στην Αθήνα, και βέβαια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, όπου διδάσκει.

Ισως γι' αυτό άργησε να κάνει προσωπική δισκογραφία: «Μπορεί να είναι ωριμότητα ότι τα τελευταία χρόνια θέλησα να επικοινωνήσω το υλικό που είχα στο συρτάρι».

Πρώτα ήρθε το «Eight Winds», που απέσπασε διεθνώς θετικά σχόλια. Και τώρα το «Metamodal», όπου συναντώνται η παραδοσιακή και η λόγια μουσική με την τζαζ.

Σήμερα η παρουσίαση

Το νέο άλμπουμ, που κυκλοφόρησε από τη γερμανική ECM (και την AN Music), θα παρουσιαστεί σήμερα 5 Μαΐου, στον Φάρο του Κέντρου Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Εδώ, ο Σ. Σινόπουλος επεξεργάζεται με το κουαρτέτο του και μουσικές ιδέες που κρατούσε 15 χρόνια στο συρτάρι. «Ενα συρτάρι μουσικές που ξεκίνησαν από μένα και προχώρησαν. Είναι η φύση αυτής της μουσικής που είναι πειραματική, αλλά έχει τις βάσεις της σε μουσικές παραδόσεις. Εχει έντονο το στοιχείο του αυτοσχεδιασμού. Το δεύτερο βήμα ήταν να τα επεξεργαστούμε με τον Γιάννη Κυριμκυρίδη, τον Δημήτρη Τσεκούρα και τον Δημήτρη Εμμανουήλ. Κάποια κομμάτια δοκιμάστηκαν στις εμφανίσεις μας».

Αναρωτιέται κανείς πώς αντιλαμβάνονται τον λυγμό της λύρας στο εξωτερικό: «Ισως έρχονται με άλλες προσδοκίες, διότι η λύρα παραπέμπει στην ελληνική αρχαιότητα. Ομως, η μουσική τούς κερδίζει. Απολαμβάνουν την εμπειρία και ομολογώ ότι γενικώς είναι πολύ θερμό κοινό. Από τα σχόλιά τους κρατάω τη λέξη συγκίνηση – είναι σημαντικό να την ακούει ο μουσικός. Από την άλλη, το ελληνικό κοινό, ίσως επειδή έχει ακόμη περισσότερες προσδοκίες από ένα μουσικό όργανο ταυτισμένο με τη λαϊκή παράδοση, συχνά εγκλωβίζεται χάνοντας το ζητούμενο, το τι έχει να πει το γκρουπ».

> *Λύρα πρωτάκουσα στα 14 σε μια συναυλία του Ρος Ντέιλι και ένιωσα μια συγκίνηση που δεν μπορώ να περιγράψω.*

> *Περάσαμε τη φάση της διάσωσης, ότι τα πράγματα πρέπει να τα κάνουμε όπως οι παππούδες μας.*

Είναι το κοινό που συχνά τον ρωτάει για τις διαφορές που έχουν οι λύρες μεταξύ τους. «Στην αρχή της στροφής προς τα παραδοσιακά όργανα, που οφείλεται στα μουσικά σχολεία και σε ορισμένους ανθρώπους που λειτούργησαν ως πρότυπα για τους νέους μουσικούς, μετρούσαμε πράγματι τις διαφορές. Υπάρχουν η κωνσταντινουπολίτικη λύρα που παίζω εγώ, η κρητική, η ποντιακή, αλλά κι άλλες λύρες στην Καλαβρία, στην Κροατία, στη Βουλγαρία… Βρίσκοντας τη διαφορά, οριοθετείς τον χώρο σου για να εμβαθύνεις σε αυτό που θέλεις να κάνεις. Μελέτησα τη λόγια και τη λαϊκή μουσική της Πόλης. Βέβαια, πάντα πειραματιζόμουν, όμως κάποια στιγμή συνειδητοποίησα πως άρχισα να βλέπω πιο σφαιρικά τα πράγματα. Διαβάζοντας Ιστορία, κατάλαβα ότι όλες οι λύρες έχουν κοινό πρόγονο, διαδεδομένο στην εποχή του μεσαιωνικού Βυζαντίου. Η λύρα ήταν το βιολί της εποχής, άλλωστε προηγήθηκε αυτού. Ετσι διαδόθηκε στις περιοχές γύρω από την Κωνσταντινούπολη και κυρίως στις ελληνόφωνες περιοχές της αυτοκρατορίας και παρέμεινε εκεί».

Λύρες από άλλους τόπους έχουν διαφορετικό μήκος χορδής. Εκείνος, ενσωματώνει στοιχεία κι από εκείνες. «Γι' αυτό, τελευταία, όταν με ρωτούν, απαντώ απλώς ότι παίζω λύρα, δεν την προσδιορίζω. Ο διαχωρισμός δείχνει συγκεκριμένο τρόπο παιξίματος».

Από μικρός

Με τη μουσική καταπιάστηκε από μικρός, και το χρωστάει στους φιλόμουσους γονείς. Ο μικρός Σωκράτης άρχισε μουσικές σπουδές στο ωδείο της γειτονιάς με τη Μαρία Γαλάνη και τον Βασίλη Γρατσούνα, συμμετείχε στη χορωδία του Γιάννη Τσιαμούλη, σπούδασε κλασική κιθάρα, βυζαντινή μουσική και δημοτικό τραγούδι στη σχολή του Σίμωνα Καρά, ολοκλήρωσε το 1997 τις μουσικολογικές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Ομως, λύρα πρωτάκουσε στα 14. «Το 1988, πήγα με τους γονείς μου στο "Μετρό" στου Γκύζη σε μια συναυλία του Ρος Ντέιλι. Με γοήτευσε ο ήχος της λύρας, και η προσωπικότητά του. Ενιωσα μια συγκίνηση που δεν μπορώ να περιγράψω. Ετσι νιώθω ακόμη όταν ακούω ωραίες μουσικές».

Εκανε λίγα μαθήματα με τον Ντέιλι, εκτός από εκείνα του ωδείου, και σύντομα κλήθηκε να παίξει στο συγκρότημά του, τον «Λαβύρινθο». «Αυτό με ξεκλείδωσε και με προχώρησε. Σημαντικό κεφάλαιο όμως ήταν και η γνωριμία με τη Δόμνα Σαμίου. Εμεινα πολλά χρόνια κοντά της, με είχε σαν γιο της κι εγώ εκείνη σαν μητέρα μου. Ηταν τεράστιο σχολείο και η ίδια και οι μουσικοί που γνώρισα μαζί της. Εχω μεγάλο υλικό αποθηκευμένο μέσα μου από τα ακούσματα των μουσικών παραδόσεων, που ασυνείδητα νομίζω ότι βγαίνει στα παιξίματά μου».

Ρωτάω πως ήταν η συνεργασία με τον πολυτάλαντο Μάνφρεντ Αϊχερ της 50χρονης πια ECM: «Ο παραγωγός είναι σημαντικό κομμάτι της παραγωγής που πρέπει να γνωρίζει όλα τα στάδιά της. Να είναι μουσικός, ηχολήπτης, να έχει σκηνοθετική ματιά για να προτείνει μια αλληλουχία με νόημα. Ηταν η πρώτη φορά που δούλεψα με έναν παραγωγό ο οποίος επαληθεύει την έννοια της λέξης».

Ο τεχνητός εξωραϊσμός

Είναι δύσκολος – ο Σ. Σινόπουλος δεν το αρνείται: «Ολοι οι άνθρωποι που είναι μοναδικοί είναι δύσκολοι για τους γύρω τους. Λειτούργησε, όμως, ως έμπνευση στο στούντιο. Συχνά οι μουσικοί εγκλωβιζόμαστε στο τεχνικό μέρος – να παίξουμε γρήγορα, καθαρά, σωστά στον ρυθμό, ακόμα και κουρδισμένα. Ετσι μπορεί να κάνουμε κάτι τεχνικά άρτιο, ξεχνώντας ωστόσο το αφήγημα. Είναι μεγάλο ζήτημα αυτό που συμβαίνει παγκοσμίως: ότι η δισκογραφία προσεγγίζει το άρτιο με τεχνητούς τρόπους. Οι περισσότεροι αγνοούν ότι τεχνητός εξωραϊσμός, αντίστοιχος του Photoshop, υπάρχει και στη μουσική. Ο Αϊχερ νοιάζεται για το καλλιτεχνικό μέρος – τα λάθη ακολουθούν. Οι λίγες παρατηρήσεις που μας έκανε ήταν να παίζουμε με περισσότερη ουσία και να αφήσουμε στην άκρη την επαγγελματική μας δεξιοτεχνία. Το άγχος, δηλαδή, να είναι όλα τέλεια για να εντυπωσιάσουμε τους ομοτέχνους μας. Μήπως, άλλωστε, οι παλιές, ιστορικές ηχογραφήσεις δεν γίνονταν μια κι έξω;».

Ο Σωκράτης Σινόπουλος και η γενιά του γνώρισαν την έξαρση των μουσικών γυμνασίων. «Ακόμα συμβαίνουν πράγματα. Υπάρχουν τμήματα στα ΑΕΙ, πυρήνες που εκκολάπτονται, πράγματα προς την κατεύθυνση της παραδοσιακής μουσικής αλλά με ευρύτερη έννοια. Περάσαμε τη φάση της διάσωσης – ότι τα πράγματα πρέπει να τα κάνουμε όπως οι παππούδες μας. Οι νέοι μουσικοί είναι πιο απενοχοποιημένοι πια».

Τι συμβουλεύει τους φοιτητές του στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, όπου διδάσκει; «Εχουμε ανήσυχους, δημιουργικούς 18άρηδες στο πανεπιστήμιο. Εκτός από το να μελετάμε τις παραδόσεις των Βαλκανίων, της Ανατολικής Μεσογείου και της χώρας μας, τους ενθαρρύνω στο καλλιτεχνικό ταξίδι. Κάνουμε εξαιρετικές συζητήσεις…».

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Εργα από όλη την Ευρώπη για την Ελληνική Επανάσταση

Λίγοι γνωρίζουν πόσα έργα ενέπνευσε ο αγώνας των Ελλήνων για ανεξαρτησία σε μουσουργούς από κάθε γωνιά της Ευρώπης, ειδικά δε στη γειτονική Ιταλία. Ο θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη, η άλωση του Μεσολογγίου, τα ηρωικά γεγονότα στο Σούλι, εκτός από ποιητές, λογοτέχνες και ζωγράφους, συγκίνησαν επίσης πλήθος συνθετών σε ολόκληρη την ήπειρο.

Η χορωδιακή «Ηρωική σκηνή» του Μπερλιόζ, η καντάτα «Ο Θρήνος των Μουσών για τον θάνατο του λόρδου Βύρωνα» του Ροσίνι και η σκηνική μουσική του Μπετόβεν για τα «Ερείπια των Αθηνών», γραμμένη πριν από την Επανάσταση, είναι τρία από τα πιο γνωστά. Θα είχε, επίσης, μεγάλο ενδιαφέρον η αναβίωση σκηνικών έργων συνθετών σήμερα λιγότερο γνωστών, όπως οι όπερες «Η ναυμαχία του Ναυαρίνου» του Τζουζέπε Στάφα, που πρωτοπαρουσιάστηκε στο περίφημο Σαν Κάρλο της Νάπολης το 1837, «Οι τελευταίες μέρες του Σουλίου» του Τζοβάνι Μπατίστα Φεράρι, όπερα που ανέβηκε στον εξίσου διάσημο Φοίνικα της Βενετίας το 1843 και παιζόταν για περισσότερο από δεκαπέντε χρόνια σε διάφορα ιταλικά θέατρα, ο «Ορκος του Γερμανού ή Η Απελευθέρωση της Ελλάδος» του Μαλτέζου συνθέτη Ναπολεόνε Μιφσούντ (Ρώμη 1849) ή ακόμα το μπαλέτο «Η τελευταία μέρα του Μεσολογγίου» του Λουίτζι Βιβιάνι (Βενετία 1832/33). Ο κατάλογος είναι πραγματικά μακρύς.

> *Μουσική των Ροσίνι, Μπετόβεν, Μπερλιόζ και Μάντζαρου επέλεξε η Φιλαρμόνια στην επέτειο του 1821.*

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ

Ο Βύρων Φιδετζής διηύθυνε ένα ενδιαφέρον πρόγραμμα με έργα εμπνευσμένα από την Ελληνική Επανάσταση.

Το πρόγραμμα της Ορχήστρας Φιλαρμόνια Αθηνών, αφιερωμένο στην επέτειο της Εθνικής Παλιγγενεσίας, είχε διαμορφωθεί με όλα τα παραπάνω κατά νουν, καθώς το θέμα έχουν μελετήσει και γνωρίζουν άριστα ο Νίκος Μαλιάρας, πρόεδρος της ορχήστρας, καθηγητής Ιστορικής Μουσικολογίας και διευθυντής του Τομέα Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπως επίσης ο Βύρων Φιδετζής, καλλιτεχνικός διευθυντής του συνόλου.

Η συναυλία, που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαρτίου στο Ολύμπια, την παλιά στέγη της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, περιέλαβε ορισμένα από τα πιο τραντα-χτά ονόματα συνθετών που είχαν ασχοληθεί με το θέμα. Ακούστηκαν η προαναφερθείσα σκηνική μουσική του Μπετόβεν για το θεατρικό έργο «Τα ερείπια των Αθηνών» του Αουγκουστ φον Κότσεμπου, η Εισαγωγή από την όπερα «Η πολιορκία της Κορίνθου» του Ροσίνι, τα τρία «νεοελληνικά τραγούδια» του Ντβόρζακ, μία χορωδιακή καντάτα και τρία αποσπάσματα από τον «Υμνο εις την Ελευθερία» του Σολωμού σε μουσική του Μάντζαρου και η «Μασσαλιώτιδα», ο εθνικός ύμνος της Γαλλίας στην εκδοχή του Μπερλιόζ (1830) για υψίφωνο, χορωδία και ορχήστρα και με ελληνικούς στίχους που αποδίδονται στον Ρήγα Φεραίο.

Περισσότερο από την αναφορά στο ταιριαστά ηρωικό ύφος της Αννας Στυλιανάκη, το προσεγμένο τραγούδι της Μαριλένας Στριφτόμπολα, τη γλυκιά και εύηχη φωνή του Ζάχου Τερζάκη, τη μουσικότητα του Πέτρου Μαγουλά, την απόδοση των χορωδιών (Παιδική χορωδία «Μανώλης Καλομοίρης», Ακαδημαϊκή Χορωδία Νέων Αθηνών, Μεικτή Χορωδία Εθνικού Ωδείου) και τη γεμάτη πάθος μουσική διεύθυνση του Βύρωνα Φιδετζή, σημασία έχει να υπογραμμιστεί ο πλούτος και η ποικιλία του ρεπερτορίου που γεννήθηκε σε όλη τη Γηραιά Ηπειρο μέσα από το κίνημα του Φιλελληνισμού. Ειδικά ενόψει της επετείου των διακοσίων χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση.

Ασπρα, κίτρινα, κόκκινα, πράσινα, μπλε

Το βινύλιο όχι μόνον παραμένει στη μόδα και οι πωλήσεις του ανεβαίνουν διεθνώς, αλλά απέκτησε και χρώμα

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Οι εποχές αλλάζουν, όπως και οι συνήθειές μας. Στη μουσική συχνά κλείνουμε το μάτι στο παρελθόν, ακόμη και στην ακρόαση. Μετά το CD, το downloading και εν συνεχεία το streaming, ο αναλογικός ήχος του βινυλίου μοιάζει όλο και πιο ζεστός. Η μυσταγωγία του επανέκαμψε μαζί με πολλές εκδόσεις που αναζωπυρώνουν το ενδιαφέρον του κοινού για το κλασικό format. Σε μια εγχώρια δισκογραφία που διαλύεται, όσο οι Ελληνες δημιουργοί και ερμηνευτές παλεύουν ακόμη για τα πνευματικά δικαιώματα, το βινύλιο γίνεται ξανά μόδα. Και όχι ανάμεσα σε εξηντάρηδες, αλλά σε εικοσιπεντάρηδες και τριαντάρηδες, που σπεύδουν να εξαντλήσουν συλλεκτικές εκδόσεις 180 γρ. σε διάφορα χρώματα: άσπρα, ροζ, πράσινα, κίτρινα, μπλε. Και όσο κι αν φαίνεται απίστευτο, συχνά δεν μπαίνουν στο πικάπ. Παγκοσμίως η αγορά ηχογραφημένης μουσικής αυξήθηκε κατά 9,7% το 2018. Τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στην Παγκόσμια Μουσική Εκθεση 2019 της IFPI «δείχνουν ότι τα συνολικά έσοδα για το 2018 ήταν 19,1 δισ. δολάρια. Τα έσοδα από streaming αυξήθηκαν κατά 34% και αντιστοιχούσαν σχεδόν στο ήμισυ (47%) των παγκόσμιων εσόδων, λόγω της αύξησης κατά 32,9% της συνδρομητικής ροής».

Στην Ελλάδα, το πρώτο τετράμηνο του 2019, σύμφωνα με τον μαθηματικό και συγγραφέα της ελληνικής δισκογραφίας Πέτρο Δραγουμάνο –ο οποίος καταγράφει τον πλήρη κατάλογό της κάθε χρόνο–, έχουμε μέχρι στιγμής 107 κυκλοφορίες δίσκων. Από αυτούς, τα 72 είναι CD, τα 24 LP, 8 εκδόθηκαν σε LP και CD και 3 είναι CD - book.

«Τα περισσότερα LP κυκλοφορούν από μικρές ανεξάρτητες εταιρείες, οι οποίες τα εκδίδουν σε 250-300 αντίτυπα, κάποια χρωματιστά. Αυτά κοστίζουν λίγο πιο ακριβά από το παραδοσιακό μαύρο βινύλιο. Συνήθως πωλούνται ως συλλεκτικά. Σε πολλές εκδόσεις δίνεται και ένας κωδικός για να μπορεί ο αγοραστής να κατεβάσει διαδικτυακά τα τραγούδια του άλμπουμ προκειμένου να χρησιμοποιεί λιγότερο το LP, για να μην το φθείρει. Μάλιστα, αρκετοί από τους αγοραστές αγοράζουν τα βινύλια χωρίς να έχουν πικάπ, καθαρά για συλλεκτικούς λόγους ή για να τα μεταπωλήσουν σε άλλους συλλέκτες ακριβότερα. Από την άλλη, οι μεγάλες εταιρείες τυπώνουν παλιό επιτυχημένο ρεπερτόριο, συνήθως ροκ».

> *«Αν ένα άλμπουμ εκδοθεί σε 400 μαύρα βινύλια, θα υπάρχουν και 100 χρωματιστά για εμπορικούς λόγους», επισημαίνει ο Γιάννης Αλεξίου.*

Τα έγχρωμα βινύλια είναι μια τάση, λέει ο Γιάννης Αλεξίου, δημοσιογράφος, συλλέκτης και συγγραφέας του βιβλίου «Βινύλιο, τα καλύτερά μας χρόνια». «Αν ένα άλμπουμ εκδοθεί σε 400 μαύρα βινύλια, θα υπάρχουν και 100 χρωματιστά: κόκκινα, μπλε, πράσινα. Οι λόγοι είναι εμπορικοί. Για να ανακυκλωθεί το ενδιαφέρον του αγοραστικού κοινού, κυρίως των συλλεκτών.

Τακτική που προσελκύει κυρίως το νέο κοινό, το οποίο προτιμά να αγοράζει καινούργια παρά μεταχειρισμένα βινύλια, χωρίς τα χαρακτηριστικά "χριτς χρατς" που ανεχόμαστε οι παλιοί συλλέκτες με μεγάλες δισκοθήκες».

Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα είναι η Λευκή Συμφωνία, από τα πιο ενδιαφέροντα συγκροτήματα της ελληνικής ανεξάρτητης σκηνής, που καθιερώθηκαν με τους «Μυστικούς κήπους» το 1986 και τώρα τους επανακυκλοφόρησαν σε 400 βινύλια σε χρώμα βιολετί. Στην επανέκδοση υπάρχει ακυκλοφόρητο κομμάτι και επτά συνθέσεις από live το 1986. Οι Labyrinth of Thoughts Recor ds και The Lab Records επανακυκλοφορούν και τα «Χρώματα» (1996), του ιδίου συγκροτήματος, σε μπλε βινύλιο.

Από τις τελευταίες εκδόσεις της Inner Ear, η οποία κυκλοφορεί τα πιο καλαίσθητα βινύλια, είναι το «Amazing grey». Με αυτό το γκρι χρώματος βινύλιο, ο Vassilikos επιστρέφει έπειτα από εξάχρονη απουσία στη δισκογραφία. Για τη δεύτερη κοπή του άλμπουμ των A Victim of Society, «Freaktown», σε 100 μόνο αντίτυπα επιλέχθηκε το ροζ βινύλιο, ενώ, για τη φετινή Record Store Day, η εταιρεία σε συνεργασία με το δισκοπωλείο «Λωτός» κυκλοφόρησε το «Για σένα με αγάπη» του Κ. Βήτα σε συλλεκτική έκδοση με δύο ανέκδοτα κομμάτια.

Η ΜΙΝΟΣ-ΕΜΙ, όπως είναι γνωστό, έχει δυνατό κατάλογο. Πρόσφατα κυκλοφόρησε σε άσπρα βινύλια την «Πορνογραφία», τους «15 Εσπερινούς», τον «Σκληρό Απρίλη του '45» και τις «Πασχαλιές μέσα από τη νεκρή γη» του Μάνου Χατζιδάκι, ενώ στο κλασικό μαύρο επανακυκλοφόρησαν τα «Ζεστά ποτά» (1985) και το «Οταν σου λέω πορτοκάλι να βγαίνεις» (1987) των Χάρη και Πάνου Κατσιμίχα, όπως και τα άλμπουμ που έβγαλαν στα μέσα της δεκαετίας του '90 τα Ξύλινα Σπαθιά με τίτλο «Πέρα από τις πόλεις της ασφάλτου» και οι Τρύπες, το «Κράτα το σώου μαϊμού».

Σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, οι πωλήσεις βινυλίου παρουσιάζουν μια μικρή πτώση, επειδή γίνεται ένα ξεκαθάρισμα, υποστηρίζει ο Γ. Αλεξίου. «Είμαστε ανάμεσα στη μόδα και την επανάκαμψη.

Οι νέοι γοητεύονται από ένα παλιό καλό γκρουπ, αλλά ζητούν καινούργιο βινύλιο, το οποίο αγοράζουν και παλιοί συλλέκτες επειδή είναι έγχρωμο». Η μουσική βιομηχανία ανανεώνει το ενδιαφέρον του αγοραστικού κοινού με διάφορους τρόπους. «Οπως γινόταν με τα CD και τα έξτρα μπόνους που είχαν μέσα».

Για την αντοχή του χρωματιστού βινυλίου σε σχέση με τα παραδοσιακά μαύρα βινύλια έχει κάποιες επιφυλάξεις. «Επειτα από έναν μεγάλο αριθμό παιξίματος στο πικάπ, αρχίζουν και χρατσάρουν».

Για την αντοχή του χρωματιστού βινυλίου σε σχέση με τα παραδοσιακά μαύρα βινύλια κάποιοι διατηρούν επιφυλάξεις. «Επειτα από έναν μεγάλο αριθμό παιξίματος στο πικάπ, αρχίζουν και χρατσάρουν», λέει ο Γιάννης Αλεξίου.

Ιλαροτραγωδία με φόντο την Αγκυρα

Το βραβευμένο φιλμ για την απόπειρα στρατιωτικού πραξικοπήματος το 1963

Τρεις άκαμπτοι στρατιωτικοί είναι οι κεντρικοί ήρωες στο φιλμ του Μαχμούτ Φαζίλ Κοσκούν.

Το Πραξικόπημα ★★★
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ (2018)
Σκηνοθεσία: Μαχμούτ Φαζίλ Κοσκούν
Ερμηνείες: Αλί Σεκινέρ Αλιτσί, Ταρχάν Καραγκιόζ, Μουράτ Κίλικ

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Στην πολύ επίκαιρη τουρκική πολιτική πραγματικότητα μας ταξιδεύει το βραβευμένο στο Φεστιβάλ Βενετίας -στο τμήμα «Orizzonti»- φιλμ του Μαχμούτ Φαζίλ Κοσκούν, μέσα από μια ιστορία που φαίνεται να επαναλαμβάνεται, στις παραλλαγές της, διαρκώς στη γειτονική χώρα. Τον Μάιο του 1963, μια ομάδα αξιωματικών του στρατού ετοιμάζει άλλο ένα πραξικόπημα για την ανατροπή της κυβέρνησης στην Αγκυρα.

Την ίδια ώρα στην Κωνσταντινούπολη οι συνωμότες ξεκινούν για να καταλάβουν τον Κρατικό Ραδιοφωνικό Σταθμό, ώστε από εκεί να εκπέμψουν το μήνυμα του κινήματός τους. Σχεδόν τίποτα ωστόσο δεν πάει όπως το είχαν από πριν σχεδιάσει...

Τα γεγονότα

Ισορροπώντας κάπου ανάμεσα στο σατιρικό χιούμορ και τη σοβαρή κοινωνική παρατήρηση, η ταινία παρουσιάζει τα γεγονότα μιας και μόνης βραδιάς στη διάρκεια της οποίας η ιστορία επαναλαμβάνεται ως φάρσα.

Οι τρεις άκαμπτοι στρατιωτικοί-πρωταγωνιστές είναι αποφασισμένοι για όλα, όμως πηγαίνοντας στον προορισμό τους πέφτουν σε μπλόκο της τροχαίας. Στη συνέχεια πρέπει να αντιμετωπίσουν έναν προδότη. Κι όταν τα πάντα πια φαίνεται να μπαίνουν στη θέση τους προκύπτει το πιο σοβαρό ζήτημα: ο τεχνικός που ξέρει να χειρίζεται τα μηχανήματα για τη μετάδοση λείπει και πρέπει οι ίδιοι να τον αναζητήσουν μέσα στη νύχτα της Κωνσταντινούπολης. Κι όλα αυτά με τη βροχή να πέφτει καταρρακτώδης συνεχώς δημιουργώντας, ξανά ειρωνικά, το νουάρ-θρίλερ σκηνικό μιας «σοβαρής» απόπειρας.

«Το Πραξικόπημα» είναι μια ιστορία σύγκρουσης και ενότητας δύο διαφορετικών κομματιών της κοινωνίας, των στρατιωτών και των απλών πολιτών, οι οποίοι αντιλαμβάνονται τον κόσμο και τη ζωή από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Λένε ότι, «Η κινητοποίηση στη Δύση κερδίζει την αναμονή στην Ανατολή».

«Το χάος και η ιλαροτραγωδία αυτής της δήλωσης είναι ορατά στην Τουρκία εδώ και πολλά χρόνια», επισημαίνει ο δημιουργός της ταινίας.

Πράγματι αυτού του είδους η ιλαροτραγωδία όπως και οι αντιφάσεις, διαπερνούν με κωμικό τρόπο το φιλμ, σε σκηνές όπου οι πρωταγωνιστές κάνουν τις πιο κοινότυπες κουβέντες την ώρα της κρίσης, ενώ η σεκάνς με τον ύμνο της Βορείου Κορέας είναι απλώς ανεπανάληπτα σουρεαλιστική. Τα παραπάνω βέβαια έχουν σαν αποτέλεσμα να χάνεται κάπως ο ρυθμός, την ώρα που και η παραγωγή είναι σχετικά φτωχή.

Στη διάρκεια του ντοκιμαντέρ παρακολουθούμε το εξοντωτικό αλλά τρομερά δημιουργικό πρόγραμμα της Μπιγιονσέ.

HOME CINEMA

Μπιγιονσέ, ένα σύμβολο πίσω από τα φώτα

Homecoming ★★★
ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ (2019)
Σκηνοθεσία: Μπιγιονσέ, Εντ Μπερκ
Εμφανίζονται: Μπιγιονσέ, Jay-Z, Κέλι Ρόουλαντ, Σολάνζ

Η αδιαμφισβήτητη βασίλισσα της σημερινής ποπ, Μπιγιονσέ, δίνει μια συναυλία-αφιέρωμα στη «μαύρη» νεολαία της Αμερικής και ταυτόχρονα δημιουργεί ένα ντοκιμαντέρ, σκηνοθετημένο από την ίδια, το οποίο αποκαλύπτει τη μακροχρόνια προετοιμασία γι' αυτή την ιστορική εμφάνιση. «Την ημέρα που γέννησα τα δίδυμα ήμουν 95 κιλά», λέει σε κάποιο σημείο η Μπιγιονσέ, ανατρέχοντας περίπου έναν χρόνο πριν από τη συναυλία του φετινού φεστιβάλ Coachella, του οποίου έγινε η πρώτη Αφροαμερικανή γυναίκα headliner. Στη διάρκεια του ντοκιμαντέρ παρακολουθούμε το εξοντωτικό αλλά τρομερά δημιουργικό πρόγραμμα, τις πρόβες που οδήγησαν σε αυτή, με την 37χρονη σταρ να υποβάλλεται ταυτόχρονα σε αυστηρότατη δίαιτα έτσι ώστε να επανέλθει σε φόρμα.

Η επιρροή

Αυτά βέβαια τα αναδρομικά κλιπ είναι μόνο σφήνες ανάμεσα στην απαθανάτιση ενός λάιβ διαφορετικού από τα συνηθισμένα. Εκεί η Μπιγιονσέ, απαστράπτουσα πια, ηγείται ενός σχήματος άνω των 200 ατόμων που βρίσκονται επί σκηνής, πάνω σε εξέδρες που προσομοιάζουν στα κολεγιακά γήπεδα των ΗΠΑ. Στο κοινό, χιλιάδες πρόσωπα εκστασιασμένων μαύρων παιδιών που τραγουδούν, είναι ενδεικτικά όχι μόνο της καλλιτεχνικής αλλά της γενικότερης επιρροής της Μπιγιονσέ.

Για όλους αυτούς και για εκατομμύρια άλλους Αφροαμερικανούς, η συγκεκριμένη είναι σύμβολο επιτυχίας αλλά και συνεχούς αγώνα ενάντια σε ένα σύστημα άνισων για τους ίδιους ευκαιριών, στην ισχυρότερη χώρα του κόσμου. Κι ας είναι εκείνη και ο σύζυγός της Jay-Z –ανεβαίνει επίσης στη σκηνή– ζάπλουτοι. Απευθυνόμενη στο ενθουσιώδες πλήθος, η Μπιγιονσέ τους καλεί να αγαπήσουν τον εαυτό τους, ανεξάρτητα από το χρώμα, τη σεξουαλικότητα, τα κιλά ή τη μόρφωσή τους. Λέει πως το δικό της πανεπιστήμιο ήταν οι Destiny's Child. Περισσότερο κι από συναυλία, εδώ έχουμε μια κινηματογραφημένη πολιτισμική τοποθέτηση.

ΡΙΚ1 ΤΗΛ.: 22862000

22.45 A Most Wanted Man
07.30 Θεία λειτουργία
10.10 Καμώματα τζι αρώματα Κυπριακή κωμική σειρά.
11.10 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.10 Χάλκινα χρόνια - (Ε) Κυπριακή σειρά εποχής.
13.30 Αμύνεσθαι Περί Πάτρης Με τον Π. Κωνσταντίνου.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe, ΙΙ - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
15.15 EU4U - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
16.15 Τετ - Α - Τετ (Ε) Talk show.
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.20 Ο θκειός μου ο Αυστραλέζος - (Ε) Κυπριώτικο σκετς.
18.50 Χωρίς αποσκευές Ταξιδιωτική εκπομπή.
19.20 Πεταλούδα Κυπριακή σειρά εποχής με τους Σώτο Φιλιππίδη, Πάμπο Χαραλάμπους.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.05 Αθλητική Κυριακή
21.30 Τετ - Α - Τετ Talk show.
22.45 Ο Νο 1 καταζητούμενος (A Most Wanted Man). Ταινία κατασκοπείας και αγωνίας, με τους Φίλιπ Σέιμουρ Χόφμαν, Ρέιτσελ Μακάνταμς
23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.35 Συνέχεια της ταινίας
00.45 The Graham Norton Show, XXIV -
01.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
02.45 Αθλητική Κυριακή - (Ε)

ΡΙΚ2 ΤΗΛ.: 22862000

22.00 Mr Mercedes
07.30 Παιδική ζώνη
α. Ολίβια
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Τα μουσικά όργανα
δ. Όλιβερ
ε. Πιμ και Πίμπα
στ. Ο Τσάρλι και αριθμοί
ζ. Μπομπ ο μάστορας
η. Οι Σούπερ Γουίνγκς
θ. Τα παπούτσια της Φράνι
ι. Η Μάρθα μιλά
κ. Ο Σούπερ Γουάι
λ. Ο Ροζ Πάνθηρας
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
16.00 Το μικρό σπίτι στο λιβάδι Οικογενειακή σειρά.
16.50 Το πλοίο της αγάπης - (Ε) Οικογενειακή σειρά.
17.50 Zoom Art Κοινωνική εκπομπή.
18.00 Road Trip - (Ε) Μουσική ταξιδιωτική εκπομπή, με την Ελένη Ξένου.
18.30 Global Ideas - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.00 Reaching for the stars Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)
19.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)
20.00 I.Q - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
20.30 Whose world is it - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
21.05 The Graham Norton Show, XXII
22.00 Mr Mercedes, ΙΙ Δραματική σειρά.
23.50 Eurovision Flashback - (Ε)
00.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.50 ΓΙΟΥΡΟΝΙΟΥΣ

ΟΜΕΓΑ ΤΗΛ.: 22477777

21.00 Το νησί
05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει Ενημερωτική εκπομπή.
08.45 Stars System Εκπομπή αστρολογίας.
09.45 Έλα, χαμογέλα Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο, με τη Σίσσυ Χρηστίδου.
12.45 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Ιωσηφίνα Τζουγανάκη.
14.45 Για την παρέα (Best of) Ψυχαγωγική εκπομπή.
15.15 MasterChef 3 - Best of Διαγωνισμός μαγειρικής.
16.45 It's Showtime - (Ε) Ψυχαγωγικό show.
18.00 ΟΜΕΓΑ ΝΕΩΣ
18.10 It's Showtime (Συνέχεια)
18.40 Χαρούμενος ταξιδιώτης Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Αλέξ. Ταραμουντά.
19.30 Κίτρινα γιλέκα Σατιρική εκπομπή.
20.10 ΟΜΕΓΑ ΝΕΩΣ
21.00 Το νησί Δραματική σειρά, με τους Κατερίνα Λέχου, Τάσο Νούσια, κ.ά.
22.00 Mercenary: Absolution Περιπέτεια, με τους Στίβεν Σιγκάλ, Μπάιρον Μαν, κ.ά.
00.00 Για πάντα παιδιά Κωμική σειρά, με τους Αποστόλη Τότσικα, Τζένη Θεωνά, κ.ά.
01.00 Hemlock Grove - (Ε) Ξένη σειρά.
02.00 Ελεύθερη σχέση - (Ε) Κωμική σειρά.
03.00 DanSing Junior - (Ε)
05.00 UNA Fatsa - (Ε)

ΑΝΤ1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Your Face Sounds Familiar
06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.40 Κος και κα Πελς - (Ε) Κωμική σειρά.
07.30 Δείξε μου τον φίλο σου Κωμική σειρά.
08.30 Mamma Mia - (Ε) Κωμική σειρά.
09.20 Λίτσα.com - (Ε) Κωμική σειρά.
11.10 Κάνε γονείς να δεις καλό - (Ε) Κωμική σειρά.
12.00 Συνεντεύξεις από το πρωινό Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.20 Υγεία πάνω απ' όλα Εκπομπή, για την υγεία.
13.10 Daddy cool - (Ε) Κωμική σειρά.
14.50 Την πάτησα - (Ε) Κωμική σειρά.
15.50 Η κόρη μου η σοσιαλίστρια Μουσική κωμωδία.
17.30 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κωμική σειρά.
17.55 Succes story «Εμείς στην Ευρώπη».
18.00 Τα νέα του ΑΝΤ1 σε 10΄
18.10 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κωμική σειρά.
19.30 La Pasta Pomilωri 2 - (Ε) Κωμική σειρά, με τους Ηράκλη Γιωργαλλή, Κώστα Καζάκα, κ.ά.
20.20 Τα νέα του ΑΝΤ1
21.20 Your Face Sounds Familiar Τελικός - Show, με τη Μαρία Μπεκατώρου.
00.10 Τίτλοι ειδήσεων
00.20 Suits Δραματική σειρά.
01.10 Δούρειος ίππος - (Ε)
02.00 Η εκδρομή - (Ε)
02.50 Μαύρος ωκεανός - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Survivor
06.00 Οι Τάκκοι - (Ε) Κωμική σειρά.
06.40 Όταν μεγαλώσω - (Ε) Κωμική σειρά.
07.00 Αλλού ξημερωμένοι - (Ε) Κωμική σειρά.
07.40 Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε) Κωμική σειρά, με τους Άννα Μονογιού, Τόνυ Δημητρίου, κ.ά.
08.20 Κόκκινο ποδήλατο - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
09.00 Προορισμός Ευτυχία - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
11.40 Εύκολα και σπιτικά Εκπομπή μαγειρικής, με την Αθηνά Λοϊζίδου.
12.20 Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.00 3 Λαλούν Κυπριακό μαγκαζίνο.
16.20 Στην υγειά μας ρε παιδιά! Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 Στην υγειά μας ρε παιδιά! (Συνέχεια)
19.40 Άλλην μας εδείξαν Εκπομπή σάτιρας, με τους Σοφοκλή Κασκαούνια, Ζωή Κυπριανού, Μαρία Φιακά, κ.ά.
20.15 Τομές στα γεγονότα
21.15 Survivor Τηλεπαιχνίδι επιβίωσης.
01.00 Γεγονότα σε τίτλους
01.10 Άλλην μας εδείξαν - (Ε) Εκπομπή σάτιρας
01.50 Scandal Δραματική σειρά, με του Κέρι Ουάσινγκτον, Τόνι Γκόλντγουιν, κ.ά.
03.00 Όρκος σιωπής - (Ε) Δραματική σειρά.

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Παράδοση κατ' οίκον
06.00 60΄ Ελλάδα - (Ε) Με τον Νίκο Μάνεση.
07.30 24 ώρες - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
08.30 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά.
10.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση Ενημερωτική εκπομπή.
13.00 Πάμε πακέτο - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.45 Η φαμίλια - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
16.15 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Κωμική σειρά.
17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.00 Έλα στη θέση μου, ΙΙΙ Κωμική σειρά.
19.30 Το σόι σου - (Ε) Κωμική σειρά.
20.15 ALPHA ΝΕΩΣ
21.15 Παράδοση κατ' οίκον Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Βασιλική Χατζηαδάμου.
22.00 Κάρμα Κοινωνική δραματοποιημένη σειρά της Χριστιάνας Αρτεμίου.
23.15 Μετά τα μεσάνυχτα Εκπομπή, με την Ελεονώρα Μελέτη.
00.45 Ιστορίες του αστυνόμου Μπέκα Αστυνομική σειρά, με τους Ιεροκλή Μιχαηλίδη, Πυγμαλίωνα Δαδακαρίδη.
02.45 Τατουάζ - (Ε) Αισθηματική σειρά, με τους Στέφανο Μιχαήλ, Δανάη Παππά, κ.ά.
03.30 Μπλε - (Ε) Δραματική σειρά
04.15 Σ/Κ με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

07.25 Τηλεαγορά
08.55 Dakota's Summer
10.40 Μπομπ ο μπάτλερ
12.25 Ο τετραπέρατος Ελληνική ταινία.
14.00 Τηλεαγορά
15.10 Φτωχαδάκια και λεφτάδες
17.00 Τηλεαγορά
19.00 Ξένη ταινία
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.30 One way
03.25 Το τίμημα του αίματος

TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000

05.00 Παιδική ζώνη
07.35 Άστρα είναι θα περάσουν! Με τον Νίκο Χορταρέα.
08.35 Τηλεαγορά
10.00 Πρωινό weekend Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.00 Αποκαλυπτικά
16.20 Τηλεαγορά
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 Dolce Vita, ΙΙΙ Ψυχαγωγική εκπομπή.
22.30 Το ταξίδι της ζωής
23.35 Ξένη ταινία
01.55 Ξένη σειρά

SMILE TV ΤΗΛ.: 25715126

12.00 Oggy & The Cockroaches
13.00 Angels Friends
14.00 Glimmies
15.00 Nonty
15.30 Maya The Bee
16.00 Heidi
16.30 Horseland
17.00 Rabbids, ΙΙ
17.30 Puppy In My Pocket
18.00 Oggy & The Cockroaches
18.30 The Owl
19.00 Popples
19.30 Glitter Force
20.00 Digimon Fusion
21.00 Pacman
22.00 Super Mario
23.00 Extreme Dino

MOVIES BEST

21.00 Billionaire Boys Club
08.10 Hannah And Her Sisters
10.00 Bolgen (The Wave)
12.00 Picnic At Hanging Rock
18.00 Knightfall, ΙΙ
19.00 Numb
21.00 Billionaire Boys Club
23.00 20,000 Days On Earth
00.45 Midnight Special
02.45 Charlotte's Song
04.30 A Good Day To Die, Hoka Hey
06.00 Numb

GREEK CINEMA

22.00 Γοργόνες και μάγκες
05.40 Η θεία απ' το Σικάγο
06.50 Ο φίλος μου, ο Λευτεράκης
08.30 Φουσκοθαλασσιές
10.00 Ο τρομοκράτης
11.35 Ο γαμπρός μου, ο προικοθήρας
13.25 Οι μνηστήρες της Πηνελόπης
15.00 Η περιπτερού
16.30 Το σοφεράκι
18.20 Ένας μεγάλος έρωτας
20.15 Θου Βου: Φαλακρός πράκτωρ
22.00 Γοργόνες και μάγκες
23.45 Η νύφη το 'σκασε
01.15 Κόσμος και Κοσμάκης

Δύο κορίτσια κάνουν όνειρα

Γλυκιά κινηματογραφική έκπληξη από την Κένυα και μια ιστορία ενηλικίωσης στη βρετανική επαρχία

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Supa Modo ★★★½

ΔΡΑΜΑ (2018)
Σκηνοθεσία: Λικάριον Γουανιάνα
Ερμηνείες: Στίσι Γουαβέρου, Μαριάν Νούνγκο, Νιαβάρα Ντάμπια

Σε μία από τις σπάνιες ευκαιρίες που έχουμε να δούμε σινεμά από την Αφρική σε κανονική κυκλοφορία στη χώρα μας –εκτός φεστιβάλ– το φιλμ από την Κένυα αποτελεί γλυκιά κινηματογραφική έκπληξη. Πρωταγωνίστριά του είναι η 9χρονη Τζο, ασθενής σε τελικό στάδιο, η οποία περνά τους τελευταίους της μήνες στο χωριό με τη μητέρα και την αδελφή της. Φύση εύθυμη, ωστόσο, και με λατρεία για τους υπερήρωες των κόμικς, η μικρή θα κατακτήσει τις καρδιές των συγχωριανών της, οι οποίοι με τη σειρά τους θα τη βοηθήσουν να φτάσει κοντά στα όνειρά της.

Η ταινία του Κενυάτη δημιουργού αποτελεί ταυτόχρονα αυθεντική ματιά στην αφρικανική πραγματικότητα –και μάλιστα τη σχετικά καλή πλευρά– αλλά και διαχρονικά ενθαρρυντική ιστορία γύρω από τη δύναμη της παιδικής φαντασίας και της αισιόδοξης αντιμετώπισης της ζωής. Οι σούπερ ήρωες εδώ μπορεί να μην έχουν ακριβώς τη γυαλιστερή όψη της Marvel, όμως είναι ικανοί να κάνουν μικρά (ανθρώπινα) θαύματα. Η χειροποίητη ταινία που η κοινότητα δημιουργεί για χάρη της Τζο αποτελεί παράδειγμα σύμπνοιας και συνεργασίας μιας ομάδας ανθρώπων που αντιμετωπίζει προβλήματα, σχεδόν αδιανόητα για τον δυτικό θεατή.

Και η τεχνική πλευρά της ταινίας όμως, αν και περιορισμένη από πλευράς παραγωγής, είναι άρτια, ενώ το σενάριο, το οποίο υπογράφουν 4 διαφορετικοί συντελεστές συγκινεί χωρίς να ξεπέφτει στο μελόδραμα. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει τέλος στη γεμάτη σπιρτάδα και αθωότητα ερμηνεία της μικρής πρωταγωνίστριας, που αποτελεί κανονική αποκάλυψη. Το «Supa Modo» (το όνομα σημαίνει στα σουαχίλι «υπεράνθρωπος») μεταξύ πολλών άλλων βραβεύσεων, τιμήθηκε και ως καλύτερη ταινία του περασμένου Φεστιβάλ Ολυμπίας για παιδιά και νέους.

Η μικρή Τζο, με τον πολύχρωμο χειροποίητο μανδύα της, βρίσκεται να πρωταγωνιστεί στους δικούς της... «Εκδικητές», σε κάποιο χωριό της Κένυας.

Στον δρόμο για τη δόξα: η Βάιολετ (Ελ Φάνινγκ) τα δίνει όλα στην πίστα, προκειμένου να διακριθεί στον διεθνή μουσικό διαγωνισμό.

Teen Spirit ★★½

ΔΡΑΜΑ (2018)
Σκηνοθεσία: Μαξ Μινγκέλα
Ερμηνείες: Ελ Φάνινγκ, Ανιέσκα Γκροτσόφσκα, Ζλάτκο Μπούριτς

Περισσότερο γνωστός ως ηθοποιός, ο Μαξ Μινγκέλα («Η πιο σκοτεινή ώρα») υπογράφει εδώ το σενάριο και τη σκηνοθεσία μιας αρκετά τυπικής αλλά πάντως ευχάριστης ιστορίας ενηλικίωσης. Η Βάιολετ είναι μια εσωστρεφής αλλά με καλλιτεχνικές ανησυχίες έφηβη, με μεγάλη αγάπη για το τραγούδι. Όταν ένας μουσικός διαγωνισμός ταλέντων θα κάνει στάση στη νήσο Γουάιτ της Βρετανίας, όπου κατοικεί με τη μητέρα της, εκείνη θα αρπάξει την ευκαιρία να κυνηγήσει τα όνειρά της αλλά και να ξεφύγει από τη βαρετή επαρχιακή ζωή. Μπροστά στις νέες προκλήσεις και στους κινδύνους, θα βρει απροσδόκητο μέντορα στο πρόσωπο ενός ημιαλκοολικού πρώην ερμηνευτή της όπερας.

Η Ελ Φάνινγκ υποδύεται με τη γνωστή νεανική της χάρη τη Βάιολετ, μια κοπέλα που «ανθίζει» σε δύσκολες συνθήκες, όμως είναι αποφασισμένη να πετύχει. Ο κόσμος του θεάματος, ωστόσο, είναι γεμάτος παγίδες και το ταλέντο μπορεί εξίσου εύκολα να αξιοποιηθεί, αλλά και να χαθεί. Ολα αυτά περνούν μπροστά από την κάμερα του Μινγκέλα, ο οποίος δημιουργεί αρκετές καλογυρισμένες σκηνές από την άλλη, σεναριακά, μάλλον δεν καταφέρνει να ξεπεράσει το επιφανειακό feelgood επίπεδο και να μας πάει βαθύτερα, είτε μέσω της ψυχογραφίας είτε αναφορικά με τις (υπαρκτές) κοινωνικές προεκτάσεις της ιστορίας του. Κόρη μεταναστών, η Βάιολετ είναι πια μια κανονική Αγγλίδα, η οποία ανυπομονεί να ενταχθεί –και να ξεχωρίσει– στο σύνολο που θεωρεί ως πατρίδα. Στην ταινία, πάντως, τα παραπάνω είναι απλώς αφορμή ώστε η Ελ Φάνινγκ να κάνει επίδειξη των πολωνικών της.

ΕΜΕΙΣ...

Περίπου δύο εβδομάδες πριν από την πρεμιέρα (14/5) το Φεστιβάλ Καννών ανακοίνωσε τη σύνθεση της κριτικής επιτροπής του, υπό την (ήδη γνωστή) προεδρία του Μεξικανού Αλεχάντρο Γκονζάλες Ινιαρίτου. Εκεί μαζί με επτά ακόμη μέλη βρίσκεται και ο Γιώργος Λάνθιμος, ο οποίος είναι φανερό πως πια κατέχει εξέχουσα θέση στο διεθνές κινηματογραφικό στερέωμα. Ανάμεσα στα υπόλοιπα ονόματα της επιτροπής, που μοιράζει εξίσου τη σύνθεσή της σε άνδρες και γυναίκες, ξεχωρίζουν αυτά της ανερχόμενης ηθοποιού Ελ Φάνινγκ και του δεξιοτέχνη κινηματογραφιστή Πάβελ Παβλικόφσκι.

...ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Στην Αυστραλία, όπως έγινε γνωστό, θα πραγματοποιηθεί μεγάλο μέρος των γυρισμάτων της πολυαναμενόμενης επερχόμενης ταινίας του Μπαζ Λούρμαν για τη ζωή του Ελβις Πρίσλεϊ. Η κινηματογραφική βιογραφία θα ασχοληθεί τόσο με την καριέρα και την επιρροή του Αμερικανού σταρ σε σύγχρονους και επιγόνους όσο και με την περίπλοκη σχέση με τον μάνατζέρ του Τομ Πάρκερ. Τον ρόλο του τελευταίου θα υποδυθεί ο Τομ Χανκς, ενώ για εκείνον του πρωταγωνιστή φαίνεται πως ο Λούρμαν βρίσκεται ακόμα στο... ψάξιμο. Οπως και να έχει, μετά και την επιτυχία του «Bohemian Rhapsody», οι μουσικές βιογραφίες είναι ξανά στη μόδα του σινεμά.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ

Αγάπη είναι ★★½

Σκηνοθεσία: Κλερ Μπερζέ
Ερμηνείες: Μπουλί Λανέρ, Ζουστίν Λακρουά

Οικογενειακοί δεσμοί

Η Γαλλίδα δημιουργός Κλερ Μπερζέ («Party Girl») παρουσιάζει εδώ ένα πολυβραβευμένο φιλμ, αφιερωμένο στον οικογενειακό δεσμό και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει στις μέρες μας. Μετά τον χωρισμό ενός ζευγαριού, ο πατέρας αναλαμβάνει να φροντίσει τις δύο έφηβες κόρες του, ενώ ταυτόχρονα διαχειρίζεται τα δικά του συναισθήματα. Η συνύπαρξη φυσικά, ειδικά με τη 14χρονη Φρίντα, δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Το φιλμ παρουσιάζει με ευαισθησία τις διαφορετικές εκφάνσεις που μπορεί να πάρει η αγάπη μεταξύ ανθρώπων που ενώνονται με τον στενότερο δεσμό, ενώ ταυτόχρονα ρίχνει ματιές και στο κεφάλαιο «ενηλικίωση». Από την άλλη, το σενάριό του δεν κρύβει ιδιαίτερες εκπλήξεις, ακολουθώντας την κλασική δραμεντί συνταγή μέχρι το φινάλε.

Το πραξικόπημα ★★★

Σκηνοθεσία: Μαχμούτ Φαζίλ Κοσκούν
Ερμηνείες: Αλί Σεκινέρ Αλιπσί, Ταρχάν Καραγκιόζ

Χούντα σουρεάλ

Μέσα από μια ιστορία βασισμένη σε γεγονότα της δεκαετίας του 1960, ο Τούρκος δημιουργός σχολιάζει σατιρικά τα όσα συμβαίνουν διαχρονικά στην πολιτική σκηνή της γειτονικής χώρας. Μια βροχερή βραδιά, τρεις υψηλόβαθμοι αξιωματικοί κατευθύνονται αποφασιστικά προς τον Κρατικό Ραδιοφωνικό Σταθμό της Κωνσταντινούπολης. Αποστολή τους είναι να μεταδώσουν την είδηση του πραξικοπήματος, το οποίο την ίδια ώρα λαμβάνει χώρα στην Αγκυρα. Αυτό το περιέργο βράδυ, ωστόσο, ελάχιστα θα πάνε σύμφωνα με το σχέδιο. Με ματιά πότε σοβαρή και πότε κωμικά σουρεαλιστική, ο Κοσκούν καταφέρνει να απεικονίσει το χάσμα που πολλές φορές μεσολαβεί ανάμεσα στην κοινωνία και στην (συνήθως) πανίσχυρη στρατιωτική εξουσία στη χώρα του.

Ο αξιαγάπητος κύριος Τροχίδης ★★½

Σκηνοθεσία: Πιερ Γκοντό
Ερμηνείες: Μπενουά Πελβούρντ, Σουζάν Κλεμάν

Το μυστικό του ποδηλάτη

Ο Πιερ Γκοντό μεταφέρει στο σινεμά μία από τις κομίστικες ιστορίες του Ζαν-Ζακ Σεμπέ («Ο μικρός Νικόλας»), σε μια καλοσχεδιασμένη, από πλευράς αισθητικής, ταινία. Ο Ραούλ είναι πολύ αγαπητός στην κοινωνία του μικρού χωριού, όπου μένει με την οικογένειά του, ως δεξιοτέχνης μηχανικός ποδηλάτων αλλά και ως θρυλικός αναβάτης της περιοχής. Ο μύθος, ωστόσο, ελάχιστη σχέση έχει με την πραγματικότητα, αφού ο Ραούλ δεν ξέρει καν να κάνει ποδήλατο δίχως βοηθητικές ρόδες και τώρα το τρομερό μυστικό του κινδυνεύει να αποκαλυφθεί. Το φιλμ διατηρεί την αθώα, παραμυθένια αισθητική του κόμικς, ενώ ταυτόχρονα διαποτίζεται από την περίφημη αγάπη των Γάλλων για το δίτροχο μέσο. Η τρυφερή ιστορία του είναι ταιριαστή για όλη την οικογένεια.

Ο Κορσικανός ★★

Σκηνοθεσία: Τιερί ντε Περετί
Ερμηνείες: Ζαν Μικελαντζελί, Ανρί-Νοέλ Ταμπαρί

Ημερολόγιο εθνικισμού

Τον βίαιο κόσμο του εθνικισμού αλλά και του φανατισμού γενικότερα αγγίζει το φιλμ που συμμετείχε και στην Εβδομάδα Κριτικής του προηγούμενου Φεστιβάλ Καννών. Ο Στεφάν, ένας νεαρός αστός από την Κορσική, έχει πια καταφύγει στο Παρίσι για να γλιτώσει από τους διώκτες του. Πίσω στην πατρίδα ήταν μέλος μιας ριζοσπαστικής εθνικιστικής οργάνωσης, η δράση της οποίας είχε αιματηρή κατάληξη. Στο φιλμ παρακολουθούμε σε φλας μπακ τα όσα τον οδήγησαν ώς εδώ. Ο σκηνοθέτης μεταφέρει στην οθόνη προσωπικές του εμπειρίες αλλά και προβληματισμούς σχετικά με τη φύση των εθνικιστικών κινημάτων, καθώς και της ριζοσπαστικοποίησης εν γένει. Το κάνει όμως με τρόπο αρκετά μπερδεμένο και κατά τόπους ασαφή, εις βάρος του θεατή.

x = κακό ★ = μέτριο ★★ = ενδιαφέρον ★★★ = καλό ★★★★ = πολύ καλό ★★★★★ = εξαιρετικό

FRANK&FAME

Έχεις τη δύναμη
να κάνεις τα πάντα,
αρκεί κάποιος
να πιστέψει σ' εσένα.

Στην Ελληνική Τράπεζα πιστεύουμε στη δύναμή σου.

Πιστεύουμε ότι έχεις τη δύναμη να υπερνικάς εμπόδια, να οραματίζεσαι και να δημιουργείς. Και αν κάποτε νιώθεις ανίσχυρος, αρκεί κάποιος να πιστέψει σ' εσένα και στη δύναμή σου να τα καταφέρεις.

Γι' αυτό, τώρα, πίστεψε κι εσύ στη δύναμη ενός ανθρώπου που ξέρεις ότι το χρειάζεται. Έλα και μαζί θα τον βοηθήσουμε να πετύχει αυτό που στα μάτια του μοιάζει ακατόρθωτο.

Μπες στο **www.exeistidynami.com**

www.hellenicbank.com | 8000 9999 | Hellenic Bank Official | @HellenicBank | HellenicBank

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.